

Prezes Rady Ministrów

Donald Tusk

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

RM-0610-7-24
UD6

Pan Szymon HOŁOWNIA
Marszałek Sejmu

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi projekt ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa.
Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

Z poważaniem
Donald Tusk
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:
wnioskodawca

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa

Art. 1. W ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 269 oraz z 2023 r. poz. 1615) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) uchyla się art. 9a;
- 2) uchyla się art. 11a–11e;
- 3) po art. 11e dodaje się art. 11f–11u w brzmieniu:

„Art. 11f. 1. Do składu Rady są wybierani przez sędziów, w wyborach bezpośrednich i w głosowaniu tajnym:

- 1) jeden sędzia Sądu Najwyższego;
- 2) dwóch sędziów sądów apelacyjnych;
- 3) trzech sędziów sądów okręgowych;
- 4) sześciu sędziów sądów rejonowych;
- 5) jeden sędzia sądu wojskowego;
- 6) jeden sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego;
- 7) jeden sędzia wojewódzkiego sądu administracyjnego.

2. Prawo wybierania członków Rady, o których mowa w ust. 1, przysługuje sędziom Sądu Najwyższego, sędziom sądów powszechnych, sędziom sądów wojskowych i sędziom sądów administracyjnych, pozostającym w dniu głosowania w stanie czynnym. Sędzia może oddać głos na jednego kandydata.

3. Członkiem Rady zostaje kandydat, który otrzymał największą liczbę głosów spośród kandydatów z danej grupy sędziów, wskazanej w ust. 1. W przypadku wyboru członków Rady, o których mowa w ust. 1 pkt 2–4, członkami Rady zostają – w odpowiedniej liczbie – kandydaci, którzy otrzymali kolejno największą liczbę głosów spośród kandydatów z danej grupy sędziów. W przypadku uzyskania przez kandydatów równej liczby głosów, członkiem Rady zostaje sędzia starszy służbą w danej grupie sędziów, a jeżeli staż służby kandydatów jest równy – sędzia starszy wiekiem.

4. Wspólna kadencja członków Rady wybranych spośród sędziów rozpoczyna się z dniem następującym po dniu ogłoszenia wyników wyborów. Członkowie Rady

poprzedniej kadencji pełnią swoje funkcje do dnia rozpoczęcia wspólnej kadencji nowych członków Rady.

Art. 11g. 1. Wybory członków Rady, o których mowa w art. 11f ust. 1, zarządza Państwowa Komisja Wyborcza, w drodze uchwały, ogłaszanej w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, nie później niż na cztery miesiące przed dniem zakończenia wspólnej kadencji członków Rady wybranych spośród sędziów, z zastrzeżeniem art. 11s ust. 3 oraz art. 11t.

2. W uchwale, o której mowa w ust. 1, określa się:

- 1) dzień wyborów, przypadający najpóźniej na miesiąc przed dniem zakończenia wspólnej kadencji członków Rady wybranych spośród sędziów albo wyznaczony zgodnie z art. 11s ust. 3 albo art. 11t;
- 2) liczbę wybieranych członków Rady, o których mowa w art. 11f ust. 1;
- 3) termin zgłaszania kandydatów na członka Rady, będący dniem przypadającym nie wcześniej niż na 21 dni od daty podjęcia uchwały i nie później niż na dwa miesiące przed dniem wyborów;
- 4) terminy czynności wyborczych;
- 5) wzór zgłoszenia kandydata na członka Rady oraz wzór wykazu sędziów popierających zgłoszenie kandydata na członka Rady;
- 6) wzór karty do głosowania oraz wzór protokołu głosowania.

Art. 11h. 1. Wybory członków Rady, o których mowa w art. 11f ust. 1, przeprowadza Państwowa Komisja Wyborcza.

2. Z czynności związanych z przeprowadzeniem wyborów jest wyłączony członek Państwowej Komisji Wyborczej, który kandyduje na członka Rady, o którym mowa w art. 11f ust. 1.

Art. 11i. 1. Prawo zgłoszenia kandydata na członka Rady ma grupa:

- 1) 10 sędziów – w przypadku kandydata będącego sędzią, o którym mowa w art. 11f ust. 1 pkt 1, 2 lub 5–7;
- 2) 25 sędziów – w przypadku kandydata będącego sędzią sądu okręgowego;
- 3) 40 sędziów – w przypadku kandydata będącego sędzią sądu rejonowego.

2. Grupy, o których mowa w ust. 1, mogą zgłosić tylko jednego kandydata na członka Rady.

3. Prawo poparcia zgłoszenia kandydata na członka Rady oraz kandydowania na członka Rady nie przysługuje sędziom w stanie spoczynku.

Art. 11j. 1. Kandydatów na członka Rady zgłasza się na piśmie Państwowej Komisji Wyborczej, w terminie wskazanym w uchwale, o której mowa art. 11g ust. 1.

2. Zgłoszenie kandydata na członka Rady obejmuje następujące informacje o kandydacie: imiona i nazwisko, datę urodzenia, numer PESEL, stanowisko i miejsce służbowe, okresy pełnienia służby na poszczególnych stanowiskach sędziowskich, funkcje pełnione w sądownictwie i okresy ich pełnienia.

3. Do zgłoszenia dołącza się zgodę sędziego na kandydowanie na członka Rady.

4. Zgłoszenia kandydata na członka Rady dokonuje na piśmie pełnomocnik, którym jest osoba wskazana przez kandydata na członka Rady spośród osób znajdujących się w wykazie sędziów popierających zgłoszenie. Dokument pełnomocnictwa udzielonego przez kandydata na członka Rady dołącza się do zgłoszenia.

5. Do zgłoszenia kandydata na członka Rady załącza się wykaz sędziów popierających zgłoszenie, zawierający ich imiona, nazwiska, stanowiska i miejsca służbowe, numery PESEL i własnoręcznie złożone podpisy wraz z datą złożenia podpisu. Sędzia może poprzeć zgłoszenie tylko jednej kandydatury i nie może poprzeć swojej własnej kandydatury. Wycofanie udzielonego poparcia nie rodzi skutków prawnych.

6. Wykaz sędziów popierających zgłoszenie musi zawierać na każdej stronie adnotację:

„Udzielam poparcia zgłoszeniu sędziego (nazwa sądu będącego miejscem służbowym sędziego) (imiona i nazwisko sędziego) jako kandydata na członka Krajowej Rady Sądownictwa.”.

7. W przypadku zgłoszenia przez grupę, o której mowa w art. 11i ust. 1, więcej niż jednego kandydata, uwzględnia się zgłoszenie, które Państwowa Komisja Wyborcza otrzymała wcześniej, chyba że kandydat, którego zgłoszenie było wcześniejsze, wycofał zgodę na kandydowanie na członka Rady, utracił prawo wybieralności lub zmarł.

8. W przypadku gdy sędzia poprze zgłoszenie więcej niż jednej kandydatury, uwzględnia się poparcie udzielone zgłoszeniu, które Państwowa Komisja Wyborcza otrzymała wcześniej, chyba że kandydat, którego zgłoszenie było wcześniejsze, wycofał zgodę na kandydowanie na członka Rady, utracił prawo wybieralności lub zmarł.

Art. 11k. 1. Państwowa Komisja Wyborcza weryfikuje prawidłowość zgłoszeń kandydatów na członka Rady.

2. Państwowa Komisja Wyborcza, w terminie trzech dni od otrzymania zgłoszenia, zwraca się do Ministra Sprawiedliwości, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oraz

Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego – odpowiednio w zakresie sędziów sądów powszechnych i sędziów sądów wojskowych, sędziów Sądu Najwyższego oraz sędziów sądów administracyjnych – o przedstawienie informacji dotyczących:

- 1) posiadania przez kandydata statusu sędziego mającego prawo kandydowania na członka Rady;
- 2) posiadania przez osoby popierające zgłoszenie statusu sędziego mającego prawo poparcia kandydata na członka Rady.

3. Minister Sprawiedliwości, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego oraz Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego przedstawiają Państwowej Komisji Wyborczej informacje w zakresie wskazanym w ust. 2 w terminie siedmiu dni od dnia otrzymania pisma Państwowej Komisji Wyborczej.

4. Jeżeli Państwowa Komisja Wyborcza stwierdzi, że kandydat nie posiada statusu sędziego mającego prawo kandydowania na członka Rady, odmawia przyjęcia zgłoszenia.

5. Jeżeli Państwowa Komisja Wyborcza stwierdzi, że zgłoszenie kandydata na członka Rady nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania wymagań w zakresie innym niż określony w ust. 4, w szczególności jeżeli do zgłoszenia nie dołączono zgody sędziego na kandydowanie na członka Rady, dokumentu pełnomocnictwa lub wykazu sędziów popierających zgłoszenie, lub liczba prawidłowo złożonych podpisów przez sędziów popierających zgłoszenie jest mniejsza niż wymagana, wzywa pełnomocnika do uzupełnienia lub poprawienia zgłoszenia, o ile nie upłynął termin zgłaszania kandydatów. Uzupełnienie lub poprawienie zgłoszenia jest możliwe do upływu terminu zgłaszania kandydatów.

6. Państwowa Komisja Wyborcza odmawia przyjęcia zgłoszenia kandydata na członka Rady, jeżeli do upływu terminu zgłaszania kandydatów zgłoszenia nie uzupełniono lub go nie poprawiono.

7. Wezwanie, o którym mowa w ust. 5, oraz uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej odmawiającą przyjęcia zgłoszenia kandydata na członka Rady wraz z uzasadnieniem niezwłocznie podaje się do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej Państwowej Komisji Wyborczej oraz doręcza się pełnomocnikowi.

8. Uchwała Państwowej Komisji Wyborczej odmawiająca przyjęcia zgłoszenia kandydata na członka Rady może być zaskarżona przez pełnomocnika do Naczelnego Sądu Administracyjnego w terminie 3 dni od dnia podania uchwały do publicznej

wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej Państwowej Komisji Wyborczej. Skargę wnosi się za pośrednictwem Państwowej Komisji Wyborczej.

9. Naczelny Sąd Administracyjny rozpoznaje skargę na posiedzeniu niejawnym w składzie trzech sędziów nie później niż w ciągu 3 dni od dnia jej wpływu. W wyniku rozpoznania skargi Naczelny Sąd Administracyjny zaskarżoną uchwałę zmienia albo utrzymuje w mocy. Orzeczenie Naczelnego Sądu Administracyjnego doręcza się niezwłocznie pełnomocnikowi oraz Państwowej Komisji Wyborczej, która podaje je do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej. Od orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego nie przysługuje środek prawny.

10. W zakresie nieuregulowanym do postępowania przed Naczelnym Sądem Administracyjnym stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 1634, 1705 i 1860) dotyczące spraw ze skarg, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 1 tej ustawy, z wyłączeniem art. 52-55, art. 61 § 2-6, art. 90, art. 91 § 2, art. 93, art. 96-122, art. 145 § 1 pkt 1 lit. b, pkt 2 i 3 oraz art. 243-262, z tym, że termin, o którym mowa w art. 193 tej ustawy, wynosi trzy dni.

Art. 11l. Państwowa Komisja Wyborcza niezwłocznie po upływie terminu do wniesienia skargi, o którym mowa w art. 11k ust. 8, w przypadku, gdy takich skarg w tym terminie nie wniesiono, albo po wydaniu orzeczeń, o których mowa w art. 11k ust. 9, ogłasza w Biuletynie Informacji Publicznej Państwowej Komisji Wyborczej listę kandydatów na członków Rady, a także udostępnia zgłoszenia kandydatów oraz wykazy sędziów popierających zgłoszenie w zakresie obejmującym ich imiona, nazwiska, stanowiska i miejsca służbowe.

Art. 11m. 1. Prezesi sądów, o których mowa w art. 11f ust. 1 pkt 2-7, oraz Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego:

- 1) informują Państwową Komisję Wyborczą o liczbie sędziów danego sądu aktualnej na dzień przekazania informacji, nie później niż na 30 dni przed dniem wyborów;
- 2) po ogłoszeniu listy kandydatów na członków Rady, powołują komisję skrutacyjną składającą się przynajmniej z 3 sędziów danego sądu, w tym przewodniczącego, niebędących kandydatami na członków Rady;
- 3) zapewniają środki organizacyjne i techniczne niezbędne do przeprowadzenia głosowania w sądzie i zapewnienia jego prawidłowego przebiegu.

2. Na zgodny wniosek właściwych prezesów sądów Państwowa Komisja Wyborcza może utworzyć jedną komisję skrutacyjną dla więcej niż jednego sądu, o którym mowa w art. 11f ust. 1 pkt 2–5 i 7.

Art. 11n. 1. Państwowa Komisja Wyborcza zarządza:

- 1) wydrukowanie kart do głosowania w liczbie uwzględniającej liczbę sędziów poszczególnych sądów i zapewnienie prawidłowego przeprowadzenia głosowania;
- 2) dostarczenie kart do głosowania do właściwych sądów, w liczbie i w terminie umożliwiającym prawidłowe przeprowadzenie głosowania.

2. Na karcie do głosowania przy imionach i nazwisku każdego z kandydatów na członków Rady wskazuje się jego stanowisko i miejsce służbowe.

Art. 11o. 1. Państwowa Komisja Wyborcza organizuje nie później niż do 7 dni przed dniem wyborów publiczne wysłuchanie kandydatów na członków Rady, obejmujące ich wystąpienie i możliwość zadawania pytań przez uczestników wysłuchania.

2. Niezwłocznie po ogłoszeniu listy kandydatów na członków Rady Państwowa Komisja Wyborcza informuje w Biuletynie Informacji Publicznej o możliwości zgłoszenia udziału w wysłuchaniu publicznym kandydatów na członków Rady, o których mowa w art. 11f ust. 1, oraz określa termin do składania zgłoszeń, przypadający nie później niż na 21 dni przed dniem głosowania.

3. Udział w wysłuchaniu publicznym kandydatów na członków Rady może zgłosić osoba fizyczna. Zgłoszenie składa się Państwowej Komisji Wyborczej w terminie określonym zgodnie z ust. 2.

4. Zgłoszenie udziału w wysłuchaniu publicznym kandydatów na członków Rady zawiera imiona i nazwisko oraz adres zamieszkania uczestnika wysłuchania, a także wskazanie kandydatów, którym uczestnik chciałby zadać pytania, i liczbę tych pytań.

5. Zgłoszenie udziału w wysłuchaniu publicznym kandydatów na członków Rady, które nie odpowiada warunkom określonym w ust. 3 lub 4, pozostawia się bez rozpoznania.

6. Formę i porządek wysłuchania publicznego określa uchwała Państwowej Komisji Wyborczej.

7. Z przyczyn lokalowych lub technicznych Państwowa Komisja Wyborcza może ograniczyć liczbę uczestników wysłuchania publicznego. Ograniczenie to powinno zostać dokonane w oparciu o uzasadnione kryterium zastosowane jednolicie wobec wszystkich

osób, które zgłosiły udział w wysłuchaniu, oraz wszystkich kandydatów. Kryterium może stanowić w szczególności kolejność zgłoszeń.

8. W przypadku, o którym mowa w ust. 7, informacja o osobach dopuszczonych do udziału w wysłuchaniu publicznym, zawierająca ich imiona i nazwiska oraz miejsca zamieszkania, podlega udostępnieniu w Biuletynie Informacji Publicznej Państwowej Komisji Wyborczej co najmniej na 2 dni przed dniem wysłuchania publicznego.

9. Wysłuchanie publiczne prowadzi Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej lub upoważniona przez niego osoba. Prowadzący wysłuchanie ustala kolejność oraz czas wystąpień kandydatów na członków Rady i uczestników wysłuchania.

10. Wysłuchanie publiczne jest transmitowane i utrwalane za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk, a jego nagranie udostępnia się w Biuletynie Informacji Publicznej Państwowej Komisji Wyborczej.

Art. 11p. 1. Wybory przeprowadza się w sposób zapewniający tajność i bezpieczeństwo głosowania.

2. Głosowanie w sądzie przeprowadza komisja skrutacyjna.

3. Głosowanie odbywa się w dniu wyborów, w budynku sądu w godzinach urzędowania sądu.

4. Przewodniczący komisji skrutacyjnej czuwa nad zapewnieniem tajności głosowania oraz nad utrzymaniem porządku i spokoju w czasie głosowania.

5. Najpóźniej w dniu poprzedzającym dzień wyborów prezes sądu, a w przypadku, o którym mowa w art. 11m ust. 2, właściwi prezesi sądów, przekazują komisji skrutacyjnej listę sędziów danego sądu aktualną na dzień wyborów.

6. Sędzia głosuje osobiście.

7. Głosowanie odbywa się przy pomocy kart do głosowania.

8. Komisja skrutacyjna stwierdza uprawnienie sędziego do udziału w głosowaniu na podstawie listy, o której mowa w ust. 5, lub legitymacji służbowej sędziego. Odbiór karty do głosowania sędzia potwierdza własnoręcznym podpisem na liście.

9. Głos oddaje się przez postawienie na karcie do głosowania znaku „x” w kratce z lewej strony obok nazwiska jednego z kandydatów.

10. Głos uznaje się za nieważny, jeżeli na karcie do głosowania postawiono znak „x” w kratce z lewej strony obok nazwisk dwóch lub większej liczby kandydatów albo nie postawiono tego znaku w kratce z lewej strony obok nazwiska żadnego kandydata.

11. Oddane głosy umieszcza się w urnie wyborczej.

12. Urna wyborcza jest wykonana w taki sposób, aby:

- 1) w czasie głosowania nie było możliwe wrzucenie kart do urny w inny sposób niż przez przeznaczony do tego otwór;
- 2) nie było możliwe wyjęcie kart z urny przed otwarciem urny, o którym mowa w ust. 15, ani wysypanie się kart z urny.

13. Przed rozpoczęciem głosowania komisja skrutacyjna sprawdza, czy urna jest pusta, po czym zamyka się urnę wyborczą.

14. Od chwili rozpoczęcia głosowania aż do jego zakończenia w pomieszczeniu, w którym przeprowadza się głosowanie, muszą być równocześnie obecni członkowie komisji skrutacyjnej w liczbie stanowiącej co najmniej 1/2 jej pełnego składu.

15. Po zakończeniu głosowania komisja skrutacyjna otwiera urnę wyborczą, liczy wyjęte z urny karty do głosowania oraz ustala liczbę głosów ważnych oddanych na poszczególnych kandydatów i liczbę głosów nieważnych.

16. Komisja skrutacyjna sporządza protokół głosowania, zawierający informację o czasie rozpoczęcia i zakończenia głosowania oraz istotnych okolicznościach związanych z przebiegiem głosowania, a także dane, o których mowa w ust. 15.

17. Głosy oddane w wyborach wraz z niewykorzystanymi kartami do głosowania, protokół głosowania oraz listy, o których mowa w ust. 5, komisja skrutacyjna przekazuje niezwłocznie Państwowej Komisji Wyborczej.

Art. 11q. 1. Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie protokołów głosowania ze wszystkich komisji skrutacyjnych dokonuje obliczenia głosów i sporządza protokół wyborczy, zawierający w szczególności liczbę oddanych głosów, liczbę głosów ważnych oddanych na poszczególnych kandydatów i liczbę głosów nieważnych oraz wskazanie sędziów, którzy zostali wybrani na członków Rady, o których mowa w art. 11f ust. 1.

2. Państwowa Komisja Wyborcza w terminie trzech dni od daty sporządzenia protokołu wyborczego ogłasza wyniki wyborów, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Art. 11r. Państwowa Komisja Wyborcza, na wniosek sędziego, który kandydował na członka Rady, udostępnia niezwłocznie dokumenty związane z wyborami. Dokumenty udostępnia się w siedzibie Państwowej Komisji Wyborczej.

Art. 11s. 1. W terminie 14 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów sędzia, który kandydował na członka Rady, może wnieść do Naczelnego Sądu Administracyjnego protest przeciwko ważności wyboru członka Rady. Przepisy art. 82 ustawy z dnia

5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2408) stosuje się odpowiednio.

2. Naczelny Sąd Administracyjny rozpoznaje protesty wyborcze w ciągu 30 dni po upływie terminu do wnoszenia protestów, w składzie 3 sędziów, z udziałem wnoszącego protest oraz Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej lub upoważnionego przez niego członka Państwowej Komisji Wyborczej. Przepis art. 11k ust. 10 stosuje się.

3. Orzekając o nieważności wyboru członka Rady, Naczelny Sąd Administracyjny stwierdza wygaśnięcie mandatu oraz postanawia o ponownym przeprowadzeniu wyborów lub o ponownym przeprowadzeniu niektórych czynności wyborczych. W przypadku postanowienia o ponownym przeprowadzeniu wyborów zarządza się je na dzień przypadający nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia orzeczenia.

Art. 11t. W przypadku wygaśnięcia mandatu członka Rady, o którym mowa w art. 11f ust. 1, przed upływem kadencji, wybory zarządza się na dzień przypadający nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia wygaśnięcia mandatu.

Art. 11u. 1. Wyborów, o których mowa w art. 11s ust. 3 i art. 11t, nie przeprowadza się, jeżeli dzień wyborów może zostać wyznaczony w okresie 3 miesięcy przed dniem zakończenia wspólnej kadencji członków Rady wybranych spośród sędziów.

2. Kadencja członka Rady wybranego w wyborach zarządzonych w przypadku, o którym mowa w art. 11s ust. 3 lub art. 11t, upływa z dniem zakończenia wspólnej kadencji członków Rady wybranych spośród sędziów.”;

4) w art. 14:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Powołanie członka Rady, o którym mowa w art. 11f ust. 1, na inne stanowisko sędziowskie nie powoduje wygaśnięcia jego mandatu.”,

b) w ust. 2 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Przewodniczący Rady powiadamia niezwłocznie organ, który dokonał wyboru członka Rady, a w przypadku członka Rady, o którym mowa w art. 11f ust. 1 – Państwową Komisję Wyborczą.”;

5) po art. 22 dodaje się art. 22a w brzmieniu:

„Art. 22a. 1. Przy Radzie działa Rada Społeczna, która przedstawia opinie w sprawach, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1, a także, na wniosek Prezydium Rady, w innych sprawach należących do zadań Rady.

2. W skład Rady Społecznej wchodzi:

- 1) osoba wskazana przez Naczelną Radę Adwokacką;
- 2) osoba wskazana przez Krajową Radę Radców Prawnych;
- 3) osoba wskazana przez Krajową Radę Notarialną;
- 4) osoba wskazana przez Radę Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 5) osoba wskazana przez Rzecznika Praw Obywatelskich;
- 6) osoba wskazana przez Krajową Radę Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym;
- 7) trzech przedstawiciele organizacji pozarządowych wskazani przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Członkiem Rady Społecznej nie może zostać osoba skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe.

4. Kadencja Rady Społecznej trwa 4 lata.

5. Członkostwo w Radzie Społecznej wygasa przed upływem kadencji, o której mowa w ust. 4, wskutek:

- 1) śmierci członka Rady Społecznej;
- 2) rezygnacji członka Rady Społecznej;
- 3) skazania członka Rady Społecznej prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe.

6. W przypadku wygaśnięcia członkostwa w Radzie Społecznej przed upływem kadencji, o której mowa w ust. 4, właściwy podmiot niezwłocznie wskazuje Przewodniczącemu Rady nowego członka na okres do zakończenia kadencji Rady Społecznej.

7. Rada Społeczna wybiera spośród swoich członków przewodniczącego i jego zastępcę.

8. Przewodniczący, a w razie jego nieobecności zastępca przewodniczącego lub wyznaczony przez nich członek Rady Społecznej może zabierać głos na posiedzeniach plenarnych Rady w celu przedstawienia opinii, o których mowa w ust. 1.

9. W zakresie realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, członkom Rady Społecznej udostępnia się dokumenty i dane przetwarzane przez Radę.

10. Do członków Rady Społecznej stosuje się odpowiednio art. 28.

11. Członkowie Rady Społecznej mogą brać udział w pracach zespołów wyznaczanych na podstawie art. 31 ust. 1.

12. Obsługę Rady Społecznej zapewnia Biuro Rady.

13. Koszty funkcjonowania Rady Społecznej są pokrywane z budżetu państwa z części, o której mowa w art. 27 ust. 2.

14. Członkom Rady Społecznej biorącym udział w posiedzeniu Rady Społecznej, zamieszkałym poza miejscowością, w której odbywa się posiedzenie, przysługuje zwrot kosztów przejazdu i zakwaterowania oraz dieta na podstawie przepisów dotyczących należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej.

15. Pierwsze posiedzenie Rady Społecznej zwołuje Przewodniczący Rady.

16. Rada Społeczna określa w regulaminie tryb swojego działania.”.

Art. 2. Z dniem ogłoszenia, w drodze obwieszczenia, o którym mowa w art. 11q ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, wyników wyborów, o których mowa w art. 3 ust. 1 niniejszej ustawy, ustaje działalność w Krajowej Radzie Sądownictwa osób wybranych przez Sejm do Krajowej Rady Sądownictwa na podstawie art. 9a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 3. 1. Pierwsze wybory członków Krajowej Rady Sądownictwa, o których mowa w art. 11f ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w miejsce osób, o których mowa w art. 2 niniejszej ustawy, przeprowadza się na podstawie ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że Państwowa Komisja Wyborcza zarządza wybory w terminie 21 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, wyznaczając wybory na dzień przypadający nie później niż w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. W wyborach, o których mowa w ust. 1, prawo kandydowania na członka Krajowej Rady Sądownictwa nie przysługuje sędziom, którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną z zastosowaniem art. 9a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, z wyjątkiem sędziów, którzy powrócili na urząd sędziego i poprzednio zajmowane stanowisko, jeżeli poprzednio zajmowane stanowisko objęli w inny sposób niż w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną z zastosowaniem art. 9a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym.

3. Pierwsze posiedzenie Krajowej Rady Sądownictwa po przeprowadzeniu wyborów, o których mowa w ust. 1, zwołuje Minister Sprawiedliwości na dzień przypadający nie później niż w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia, w drodze obwieszczenia, o którym mowa w art. 11q

ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, wyników wyborów, o których mowa w ust. 1. Obradom Krajowej Rady Sądownictwa przewodniczy najstarszy wiekiem członek Krajowej Rady Sądownictwa będący sędzią wybranym na podstawie art. 11f ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1. Sędzia ten przewodniczy obradom do czasu wyboru nowego Przewodniczącego Krajowej Rady Sądownictwa.

Art. 4. Postępowania w sprawach indywidualnych, wszczęte i niezakończone przed Krajową Radą Sądownictwa ukształtowaną z zastosowaniem art. 9a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, prowadzi Krajowa Rada Sądownictwa w składzie ustalonym w wyniku przeprowadzenia wyborów, o których mowa w art. 3 ust. 1 niniejszej ustawy.

Art. 5. 1. Podmioty określone w art. 22a ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 wskazują Przewodniczącemu Krajowej Rady Sądownictwa członków Rady Społecznej w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia, w drodze obwieszczenia, o którym mowa w art. 11q ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, wyników wyborów, o których mowa w art. 3 ust. 1 niniejszej ustawy.

2. Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa zwołuje pierwsze posiedzenie Rady Społecznej w terminie 14 dni od dnia upływu terminu, o którym mowa w ust. 1.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Podstawowym celem projektowanej ustawy jest przywrócenie przepisom regulującym sposób wyboru sędziów do Krajowej Rady Sądownictwa treści zgodnej z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej i zapewnienie niezależności Krajowej Rady Sądownictwa od organów władzy ustawodawczej oraz władzy wykonawczej w procedurze powoływania sędziów.

Podstawy opracowania założeń i projektu ustawy

1. W wyroku z dnia 19 listopada 2019 r. (C-585/18, C-624/18, C-625/18) Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (zwany dalej TSUE) orzekł m.in., że artykuł 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej i art. 9 ust. 1 dyrektywy Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r., ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie temu, by spory dotyczące stosowania prawa Unii mogły należeć do wyłącznej właściwości organu niestanowiącego niezależnego i bezstronnego sądu w rozumieniu pierwszego z tych przepisów. TSUE wskazał, że o organie niestanowiącym niezależnego i bezstronnego sądu może być mowa wówczas, gdy obiektywne okoliczności, w jakich został utworzony dany organ, oraz jego cechy, a także sposób, w jaki zostali powołani jego członkowie, mogą wzbudzić w przekonaniu jednostek uzasadnione wątpliwości co do niezależności tego organu od czynników zewnętrznych, w szczególności od bezpośrednich lub pośrednich wpływów władzy ustawodawczej i wykonawczej, oraz jego neutralności względem ścierających się przed nim interesów, i prowadzić w ten sposób do braku przejawiania przez ten organ oznak niezawisłości lub bezstronności, co mogłoby podważyć zaufanie, jakie sądownictwo powinno budzić w jednostkach w społeczeństwie demokratycznym. Jednocześnie TSUE upoważnił Sąd Najwyższy Izbę Pracy i Ubezpieczeń Społecznych do ustalenia - na podstawie wytycznych TSUE - czy Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego jest organem niestanowiącym niezależny i bezstronny sąd w rozumieniu przepisów traktatowych.

2. Wykonując wyrok TSUE z dnia 19 listopada 2019 r., Sąd Najwyższy Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, w wyroku z dnia 5 grudnia 2019 r. (III PO 7/18) orzekł, że Krajowa Rada Sądownictwa w obecnym składzie nie jest organem bezstronnym i niezawisłym od władzy ustawodawczej i wykonawczej. W konsekwencji Sąd Najwyższy orzekł również, że Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego nie jest sądem w rozumieniu prawa Unii Europejskiej, a przez to nie jest sądem w rozumieniu prawa krajowego.

3. Uchwałą z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA1-4110-1/20) wydaną w składzie trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego - Izby Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, Sąd Najwyższy orzekł, że:

1) nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. albo sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw;

2) nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. albo sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności;

3) wykładnia art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. oraz art. 379 pkt 4 k.p.c. przyjęta w uchwale nie ma zastosowania do orzeczeń wydanych przez sądy przed dniem jej podjęcia oraz do orzeczeń, które zostaną wydane w toczących się w tym dniu postępowaniach na podstawie Kodeksu postępowania karnego przed danym składem sądu;

4) nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. albo sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. ma zastosowanie do orzeczeń wydanych z udziałem sędziów Izby Dyscyplinarnej utworzonej w Sądzie Najwyższym na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym bez względu na datę wydania tych orzeczeń.

4. W wyroku z dnia 2 marca 2021 r. (C-824/18) TSUE orzekł m.in., że art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie takim rozwiązaniom prawnym, które - w związku z procesem powoływania sędziów - mogą wzbudzić w przekonaniu jednostek uzasadnione wątpliwości co do niepodatności sędziów na czynniki zewnętrzne, w szczególności na bezpośrednie lub pośrednie wpływy władzy ustawodawczej i wykonawczej, oraz co do ich neutralności względem ścierających się przed nimi interesów i prowadzić w ten sposób do braku widocznych oznak niezawisłości lub bezstronności tych sędziów. Jednocześnie TSUE upoważnił Naczelny Sąd Administracyjny do dokonania oceny, czy obowiązujący w Polsce system powoływania sędziów z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa, której członkowie - sędziowie nie są wybierani przez sędziów, narusza przepisy traktatowe w zakresie wynikającym z orzeczenia TSUE.

5. Naczelny Sąd Administracyjny - wykonując orzeczenie TSUE z dnia 2 marca 2021 r. między innymi w wyrokach z dnia 6 maja 2021 r. w sprawach: II GOK 2/18, II GOK 3/18, II GOK 5/18, II GOK 6/18, II GOK 7/18, orzekł że Krajowa Rada Sądownictwa w nowym składzie nie daje wystarczających gwarancji niezależności od organów władzy ustawodawczej oraz władzy wykonawczej w procedurze powoływania sędziów. Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, że obecnie 23 z 25 członków Krajowej Rady Sądownictwa jest desygnowanych do jej składu przez inne władze, niż władza sądownicza, zaś zasady i tryb kreowania składu personalnego Krajowej Rady Sądownictwa wyraźnie motywowane są intencją poddania jej swoistego rodzaju kurateli władzy wykonawczej, a więc tym samym większości parlamentarnej, co w kontekście trybu wyboru członków Krajowej Rady Sądownictwa akcentuje znaczenie czynnika (politycznej) lojalności kandydatów wobec podmiotu dokonującego wyboru. Naczelny Sąd Administracyjny podkreślił także, że w składzie Krajowej Rady Sądownictwa nie są reprezentowani wszyscy sędziowie (np. brak reprezentacji sędziów Sądu Najwyższego), co stoi

w jawnej sprzeczności z art. 187 pkt 2 Konstytucji RP, który wymaga, aby 15 sędziów – członków Krajowej Rady Sądownictwa wybranych zostało spośród sędziów Sądu Najwyższego, sądów powszechnych, sądów administracyjnych i sądów wojskowych. Naczelny Sąd Administracyjny zaznaczył, że wśród członków Krajowej Rady Sądownictwa, to jest wśród sędziów sądów powszechnych są prezesi oraz wiceprezesi sądów powszechnych powołani przez władzę wykonawczą, co świadczy o ścisłym funkcjonalnym podporządkowaniu tych członków Rady władzy wykonawczej, reprezentowanej na tym forum przez Ministra Sprawiedliwości, przez co podporządkowanie ma również charakter instytucjonalny.

6. W postanowieniu z dnia 14 lipca 2021 r. (C-204/21) TSUE zobowiązał Polskę do:

1) zawieszenia, po pierwsze, stosowania przepisów art. 27 § 1 pkt 1a ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, zmienionej ustawą z dnia 20 grudnia 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw, na podstawie których Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego jest właściwa do orzekania w pierwszej i w drugiej instancji w sprawach o zezwolenie na pociągnięcie sędziów i asesorów sądowych do odpowiedzialności karnej, na ich tymczasowe aresztowanie, zatrzymanie lub przymusowe doprowadzenie, oraz, po drugie, do zawieszenia skutków wydanych już na podstawie tego artykułu uchwał Izby Dyscyplinarnej zezwalających na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej lub jego zatrzymanie, a także do powstrzymania się od przekazania spraw określonych w wyżej wskazanym artykule do rozpoznania przez organ sądowy, który nie spełnia wymogów niezależności, wskazanych w szczególności w wyroku TSUE z dnia 19 listopada 2019 r. (C-585/18, C-624/18, C-625/18);

2) zawieszenia stosowania przepisów art. 27 § 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, w zmienionym brzmieniu, na podstawie których Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego jest właściwa do orzekania w sprawach dotyczących statusu sędziów Sądu Najwyższego i pełnienia przez nich urzędu, w szczególności w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych dotyczących sędziów Sądu Najwyższego i w sprawach z zakresu przeniesienia sędziego Sądu Najwyższego w stan

spoczynku oraz do powstrzymania się od przekazania wyżej wymienionych spraw do rozpoznania przez organ sądowy, który nie spełnia wymogów niezależności, wskazanych w szczególności w wyroku TSUE z dnia 19 listopada 2019 r. (C-585/18, C-624/18, C-625/18);

3) zawieszenia stosowania przepisów art. 107 § 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, w brzmieniu nadanym ustawą o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw i art. 72 § 1 pkt 1-3 ustawy o Sądzie Najwyższym, w zmienionym brzmieniu, zezwalających na pociągnięcie do odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów za badanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy w rozumieniu art. 19 ust. 1 TUE w związku z art.47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej;

4) zawieszenia stosowania przepisów art. 42a § 1 i 2 i art. 55 § 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, w zmienionym brzmieniu, art. 26 § 3, a także art. 29 § 2 i 3 ustawy o Sądzie Najwyższym, w zmienionym brzmieniu, oraz art. 5 § 1a i 1b ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych, w brzmieniu nadanym ustawą o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw, jak również art. 8 ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw w zakresie, w jakim uznają za niedopuszczalne, aby sądy krajowe badały spełnienie wymogów Unii Europejskiej dotyczących niezawisłego i bezstronnego sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy w rozumieniu art. 19 ust. 1 TUE w związku z art. 47 Karty Praw Podstawowych;

5) zawieszenia stosowania art. 26 § 2, 4-6 i art. 82 § 2-5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, w zmienionym brzmieniu, jak również art. 10 ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw, przekazujących do wyłącznej właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego rozpoznawanie zarzutów braku niezawisłości sędziego lub braku niezależności sądu.

7. W wyroku z dnia 15 lipca 2021 r. (C-791/19) TSUE orzekł, że:

- 1) nie zapewniając niezależności i bezstronności Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, do której właściwości należy kontrola decyzji wydanych w postępowaniach dyscyplinarnych prowadzonych wobec sędziów,
- 2) dopuszczając, aby w przypadku sędziów sądów powszechnych treść orzeczeń sądowych mogła być kwalifikowana jako przewinienie dyscyplinarne,
- 3) przyznając Prezesowi kierującemu pracą Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego prawo do dyskrecjonalnego wyznaczenia właściwego sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji w sprawach sędziów sądów powszechnych, a tym samym nie zapewniając, aby sprawy dyscyplinarne rozstrzygał sąd ustanowiony na mocy ustawy,
- 4) nie zapewniając, aby sprawy dyscyplinarne sędziów sądów powszechnych zostały rozpoznane w rozsądnym terminie, a także przewidując, że czynności związane z wyznaczeniem obrońcy oraz podjęciem przez niego obrony nie wstrzymują biegu postępowania dyscyplinarnego oraz że sąd dyscyplinarny prowadzi postępowanie pomimo usprawiedliwionej nieobecności zawiadomionego obwinionego sędziego lub jego obrońcy, a tym samym nie zapewniając poszanowania prawa do obrony obwinionych sędziów sądów powszechnych,

- Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom, które na niej ciążyą na mocy art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE.

TSUE orzekł także, że dopuszczając, aby prawo sądów do kierowania do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym było ograniczone przez możliwość wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom, które na niej ciążyą na mocy art. 267 akapity drugi i trzeci TFUE.

8. W dniu 22 lipca 2021 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka (zwany dalej ETPCz) wydał wyrok w sprawie Reczkowicz przeciwko Polsce (nr sprawy 43447/19). ETPCz orzekł, że sposób wyboru sędziów do Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego jest rażąco sprzeczny zarówno z polskim prawem, jak też z elementarną zasadą praworządności, jaką jest niezależność sądownictwa. Trybunał uznał, że Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego nie jest

sądem ustanowionym ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Trybunał uznał także, że Krajowa Rada Sądownictwa po zmianach dokonanych w 2017 roku nie zapewnia wystarczających gwarancji niezależności od władzy ustawodawczej i wykonawczej. Zdaniem Trybunału władze polityczne posiadły nadmierny wpływ na procedurę mianowania sędziów i mogą bezpośrednio lub pośrednio ingerować w to, kto zostanie powołany na urząd sędziego.

9. W dniu 21 września 2021 r. Naczelny Sąd Administracyjny w orzeczeniach w sprawach II GOK 8/18, II GOK 10/18, II GOK 11/18, II GOK 12/18, II GOK 13/18 i II GOK 14/18, wydanych w następstwie wyroku TSUE z dnia 2 marca 2021 r. w sprawie C-824/18, stwierdził, że czynnikami istotnymi dla oceny przesłanki niezależności, jaką powinien spełniać Krajowa Rada Sądownictwa jest: po pierwsze, ukonstytuowanie Krajowej Rady Sądownictwa w nowym składzie w drodze skrócenia trwającej cztery lata kadencji członków wcześniej wchodzących w skład tego organu; po drugie, okoliczność, że 15 członków Krajowej Rady Sądownictwa wybieranych spośród sędziów było wcześniej wyłanianych przez środowisko sędziowskie, a obecnie są oni desygnowani przez polski organ władzy ustawodawczej, po trzecie, występowanie ewentualnych nieprawidłowości, jakimi mógł zostać dotknięty proces powoływania niektórych członków Krajowej Rady Sądownictwa w nowym składzie; po czwarte, sposób, w jaki organ ten wypełnia swoje konstytucyjną rolę stania na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów oraz realizuje swoje kompetencje. Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, że o ile każdy z tych wymienionych czynników może sam w sobie nie podlegać krytyce i wchodzić w tym wypadku w zakres kompetencji państw członkowskich oraz dokonywanych przez nie wyborów rozwiązań, o tyle ich zbieg, w połączeniu z okolicznościami, w jakich wyborów tych dokonano, może jednak prowadzić do powzięcia wątpliwości co do niezależności organu biorącego udział w procedurze powoływania sędziów, nawet jeżeli taki wniosek nie nasuwałby się, gdyby czynniki te były rozpatrywane oddzielnie. Naczelny Sąd Administracyjny w efekcie wskazał, że obecna Krajowa Rada Sądownictwa nie daje wystarczających gwarancji niezależności od organów władzy ustawodawczej oraz władzy wykonawczej w procedurze powoływania sędziów, podkreślając przy tym, że aktualnie w składzie Krajowej Rady Sądownictwa jest 14 reprezentantów sędziów sądów powszechnych,

a nie są w niej reprezentowani sędziowie Sądu Najwyższego oraz sędziowie sądów administracyjnych, co stoi w sprzeczności z art. 187 pkt 2 Konstytucji RP.

Ponadto Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, że wśród członków Krajowej Rady Sądownictwa są prezesi oraz wiceprezesi sądów powszechnych powołani przez władzę wykonawczą w miejsce wcześniej przez tę władzę odwołanych w trakcie trwania kadencji. Prowadzi to do wniosku o ścisłym funkcjonalnym podporządkowaniu tych członków Krajowej Rady Sądownictwa władzy wykonawczej. Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, że segment władzy wykonawczej, ale również i władzy ustawodawczej (zważywszy na swoistą fuzję tych władz wynikającą z logiki przyjętego systemu rządów), a więc władze, które ze swej natury mają charakter polityczny, istotnie zyskały na znaczeniu oraz wpływie w organie, którego podstawową funkcją jest strzeżenie niezależności sądów i niezawisłości sędziów.

Naczelny Sąd Administracyjny przywołał fakt, że 23 z 25 członków Krajowej Rady Sądownictwa jest desygnowanych do jej składu przez inne władze niż władza sądownicza. Przy tym, zasady wyboru przez Sejm 15 sędziów do Krajowej Rady Sądownictwa trzeba uznać za dalece odbiegające od respektowania zasady reprezentatywności, skoro ich wybór, nie dość, że dokonywany jest przez pierwszą izbę parlamentu (Sejm), to może następować również spośród kandydatów zgłaszanych przez grupę 25 sędziów, z wyłączeniem sędziów w stanie spoczynku. Tak określone kwantytatywne kryterium skuteczności zgłoszenia kandydatury nie stanowi miarodajnego kryterium oceny reprezentatywności kandydata, zwłaszcza gdy zestawić je z liczbą czynnych sędziów, a ponadto gdy zestawić je z praktyką oceny jego spełniania. Ta bowiem dopuszczała udzielanie poparcia własnej kandydaturze, wzajemne popieranie się kandydatów, czy też nawet – w skrajnym przypadku – wykorzystywanie jako udzielonego poparcia skutecznie wycofanego przez sędziów pierwotnie wspierających kandydaturę. Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, że zasady i tryb kreowania składu personalnego Krajowej Rady Sądownictwa wyraźnie więc były motywowane intencją poddania jej swoistego rodzaju kurateli władzy wykonawczej, a więc tym samym większości parlamentarnej, co w kontekście trybu wyboru członków Krajowej Rady Sądownictwa oraz wymaganej do tego większości, a także w relacji do wskazanego funkcjonalnego oraz instytucjonalnego podporządkowania Krajowej Radzie Sądownictwa akcentuje również znaczenie czynnika

(politycznej) lojalności kandydatów wobec podmiotu dokonującego wyboru. Zdaniem Naczelnego Sądu Administracyjnego tak kształtowany skład Krajowej Rady Sądownictwa niweczy możliwość efektywnego realizowania przez nią podstawowej funkcji, a mianowicie strzeżenia niezależności sądów i niezawisłości sędziów.

10. Postanowieniem wiceprezesa TSUE z dnia 27 października 2021 r. (C-204/21), Polska została zobowiązana do zapłaty na rzecz Komisji Europejskiej okresowej kary pieniężnej w wysokości 1 000 000 EUR dziennie, licząc od dnia doręczenia Rzeczypospolitej Polskiej tego postanowienia do dnia, w którym Polska wypełni zobowiązania wynikające z postanowienia wiceprezesa Trybunału z dnia 14 lipca 2021 r. (C-204/21) lub - w braku zastosowania się do tego postanowienia - do dnia wydania wyroku kończącego postępowanie w sprawie C-204/21.

11. W dniu 28 października 2021 r. Krajowa Rada Sądownictwa została pozbawiona członkostwa w Europejskiej Sieci Rad Sądownictwa (ENCJ). W uzasadnieniu decyzji wskazano, że sposób wyboru sędziów - członków Krajowej Rady Sądownictwa nie gwarantuje niezależności od władzy ustawodawczej i wykonawczej, a taka niezależność jest warunkiem członkostwa w ENCJ.

12. W wyroku z dnia 8 listopada 2021 r. wydanym w sprawie Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce (nr sprawy 49868/19 i 57511/19) ETPCz orzekł, że po zmianach ustawowych dotyczących Krajowej Rady Sądownictwa dokonanych w 2017 r., władza sądownicza w Polsce została pozbawiona możliwości realnego wpływu na funkcjonowanie Krajowej Rady Sądownictwa, zaś władza wykonawcza i ustawodawcza, które uzyskały decydujący wpływ na kształtowanie składu Krajowej Rady Sądownictwa w pełni kontrolują funkcjonowanie tego organu. ETPCz uznał, że Krajowa Rada Sądownictwa w obecnym kształcie jest ciałem niedającym gwarancji niezależności od władzy ustawodawczej i władzy wykonawczej. Trybunał uznał, że efektem tego stanu rzeczy jest możliwość bezpośredniego wpływu władzy wykonawczej i ustawodawczej na proces powoływania sędziów w Polsce.

ETPCz w wyroku z dnia 8 listopada 2021 r. jednoznacznie wskazał, że tryb powoływania sędziów w Polsce przewiduje nieprawidłowy - nadmierny wpływ władzy ustawodawczej i wykonawczej na proces nominacyjny sędziów, co zdaniem Trybunału jest

niezgodne z art. 6 ust 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Trybunał uznał, że jest to fundamentalna nieprawidłowość mająca wpływ na nienależytą obsadę sądów, albowiem osoby powołane na stanowiska sędziowskie w ramach wadliwej procedury nie gwarantują, że sąd w składzie którego zasiadają, jest niezawisłym i bezstronnym sądem ustanowionym przez prawo.

ETPCz orzekł, że jeżeli chodzi o obsadę Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego, doszło do dwóch fundamentalnych naruszeń prawa, które rzutują na prawidłowość sędziowskich powołań w tej izbie. Po pierwsze, wnioski o powołanie do pełnienia urzędu sędziowskiego zostały wystosowane przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, a zatem przez organ nie dający wystarczających gwarancji niezależności od władzy ustawodawczej i wykonawczej. Po drugie, Prezydent RP, pomimo wstrzymania przez Naczelny Sąd Administracyjny wykonania uchwał Krajowej Rady Sądownictwa w sprawie powołania sędziów do Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego, powołał na stanowiska sędziowskie osoby wskazane w tych uchwałach, rażąco lekceważąc tym samym prawo. ETPCz wskazał, że powyższe uchybienia uniemożliwiają uznanie Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego za sąd ukształtowany przez prawo w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

13. W dniu 11 października 2021 r. Naczelny Sąd Administracyjny rozpoznał siedem kolejnych odwołań od uchwał Krajowej Rady Sądownictwa w przedmiocie przedstawienia (nieprzedstawienia) wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego. Jedna sprawa dotyczyła uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z 28 sierpnia 2018 r. nr 331/2018 w przedmiocie przedstawienia (nieprzedstawienia) wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (sygn. akt II GOK 9/18), zaś pozostałe sprawy dotyczyły uchwały KRS z 23 sierpnia 2018 r. nr 317/2018 w przedmiocie przedstawienia (nieprzedstawienia) wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu

Najwyższego w Izbie Dyscyplinarnej (sygn. akt GOK 15/18, IIGOK16/18, IIGOK 17/18, II GOK 18/18, II GOK 19/18, II GOK 20/18).

Założenia do projektowanej ustawy

Celem projektowanej ustawy jest przede wszystkim przywrócenie przepisom regulującym sposób wyboru sędziów do Krajowej Rady Sądownictwa treści zgodnej z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej oraz usunięcie negatywnych konsekwencji wadliwego rozwiązania obowiązującego od 2018 r. Projektowana ustawa ma również na celu dostosowanie przepisów ustawowych do standardów określonych w orzeczeniach Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz w orzeczeniach Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego, dotyczących gwarancji odrębności i niezależności władzy sądowniczej od innych władz państwowych, w tym gwarancji niezależności Krajowej Rady Sądownictwa od organów władzy ustawodawczej oraz władzy wykonawczej w procedurze powoływania sędziów.

Zmiany w ustawie o Krajowej Radzie Sądownictwa (art. 1)

Zgodnie z art. 186 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (dalej: Konstytucja RP) podstawową funkcją ustrojową Krajowej Rady Sądownictwa jest stanie na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Funkcja ta może być realizowana prawidłowo wyłącznie, gdy Krajowa Rada Sądownictwa jest organem niezawisłym i niezależnym od innych władz. Gwarancje tej niezależności i niezawisłości przewidują art. 187 ust. 1 i 3 Konstytucji RP, które określają skład Krajowej Rady Sądownictwa oraz ustanawiają 4-letnią kadencję jej wybranych członków. Zasadniczą część składu Krajowej Rady Sądownictwa – zgodnie z art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji RP – stanowić powinni przedstawiciele sędziów Sądu Najwyższego, sądów powszechnych, sądów administracyjnych i sądów wojskowych. Wybór przedstawicieli środowiska sędziów do Krajowej Rady Sądownictwa powinien zatem mieć charakter autonomiczny i być realizowany przez środowisko sędziów, bez możliwości czynnego udziału organów władzy ustawodawczej i wykonawczej.

W celu przywrócenia Krajowej Radzie Sądownictwa zdolności do prawidłowej realizacji jej konstytucyjnych funkcji i zadań, doprowadzenia do stanu zgodnego z art. 187

ust. 1 pkt 2 Konstytucji RP, a także art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, oraz art. 2 i art. 19 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej, wykonując wyroki Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka¹⁾, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej stwierdził, że zgodnie z przywołanymi orzeczeniami:

- 1) uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 marca 2018 r. w sprawie wyboru członków Krajowej Rady Sądownictwa, opublikowana w „Monitorze Polskim” z dnia 12 marca 2018 r. (poz. 276),
- 2) uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 20 maja 2021 r. w sprawie wyboru członka Krajowej Rady Sądownictwa, opublikowana w „Monitorze Polskim” z dnia 27 maja 2021 r. (poz. 497),
- 3) uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 12 maja 2022 r. w sprawie wyboru członków Krajowej Rady Sądownictwa, opublikowana w „Monitorze Polskim” z dnia 19 maja 2022 r. (poz. 485)

– zostały podjęte z rażącym naruszeniem Konstytucji RP.

Skutkiem ich podjęcia było ukształtowanie składu Krajowej Rady Sądownictwa w sposób sprzeczny z Konstytucją RP, Traktatem o Unii Europejskiej oraz Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, a w konsekwencji utrata zdolności do realizacji przez Krajową Radę Sądownictwa jej konstytucyjnych funkcji i zadań, w tym w szczególności zdolności do stania na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów.

Zgodnie z Konstytucją R P. Krajowa Rada Sądownictwa (zwana dalej KRS) składa się z:

¹⁾ W szczególności: wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 19 listopada 2019 r., wydany w połączonych sprawach o sygn. C-585/18, C-624/18 i C-625/18; wyrok Sądu Najwyższego Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 5 grudnia 2019 r., sygn. III PO 7/18; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., wydana w składzie trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego, tj.: Izby Cywilnej, Izby Karnej, Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, sygn. BSA I-4110-1/20; wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 2 marca 2021 r. (sprawa o sygn. C-824/18); wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 22 lipca 2021 r. (Reczkowicz przeciwko Polsce, sygn. 43447/19); wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 8 listopada 2021 r. (Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce, sygn. 49868/19 i 57511/19); uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., wydana w składzie 7 sędziów Sądu Najwyższego, sygn. I KZP 2/22; wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 23 listopada 2023 r. (Wałęsa przeciwko Polsce, sygn. 50849/21); wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego wydane w sprawach o sygn.: II GOK 2/18, II GOK 3/18, II GOK 5/18, II GOK 6/18 i II GOK 7/18 – w związku z którymi Naczelny Sąd Administracyjny wystąpił z pytaniem prejudycjalnym do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, a także kolejne wyroki wydane w analogicznych sprawach o sygn.: II GOK 4/18, II GOK 8/18, II GOK 10/18, II GOK 11/18, II GOK 12/18, II GOK 13/18, II GOK 14/18, II GOK 9/18, II GOK 15/18, II GOK 16/18, II GOK 17/18, II GOK 18/18, II GOK 19/18 i II GOK 20/18.

- 1) Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Ministra Sprawiedliwości, Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego i osoby powołanej przez Prezydenta Rzeczypospolitej;
- 2) piętnastu członków wybranych spośród sędziów Sądu Najwyższego, sądów powszechnych, sądów administracyjnych i sądów wojskowych;
- 3) czterech członków wybranych przez Sejm spośród posłów oraz dwóch członków wybranych przez Senat spośród senatorów.

Zarówno dla stron porozumienia zawartego między rządem i opozycją w 1989 r. (Okrągły Stół), jak i dla członków Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego pracujących nad projektem Konstytucji RP było jasne, że sędziów do KRS wybierać mają sędziowie (zob. stenogramy posiedzeń). Tak też przepis ten był rozumiany od wejścia w życie Konstytucji RP z 1997 r. Zasada wyboru członków KRS, o których mowa w art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji RP, przez sędziów, wynika więc z wykładni systemowej, a do tego znajduje wsparcie w wykładni historycznej.

Choć Konstytucja RP wyraźnie wskazuje rolę Sejmu, jak i Senatu, przy obsadzie składu KRS (wybór – odpowiednio czterech i dwóch członków), w ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) przeniesiono kompetencję do wyboru 15 sędziów-członków KRS na Sejm. W zasadzie we wszystkich opiniach prawnych wskazywano wówczas na niezgodność tego rozwiązania z Konstytucją RP. W praktyce rozwiązanie to niesie także negatywne proceduralne, prawne i finansowe konsekwencje dla obywateli polskich i Państwa Polskiego w międzynarodowym i wewnątrzunijnym obrocie prawnym.

Jakkolwiek można dyskutować na temat optymalnej liczby członków KRS wybieranych przez poszczególne podmioty, bez zmiany Konstytucji RP nie jest możliwa zmiana w tym zakresie: 15 członków spośród sędziów powinni wybierać sędziowie. Najlepszym możliwym rozwiązaniem jest obecnie dostosowanie treści ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa do Konstytucji RP.

Nowością zaproponowaną w projekcie, w stosunku do stanu prawnego sprzed 2018 r., jest to, że 15 sędziów do KRS będzie wybieranych w wyborach bezpośrednich przez wszystkich sędziów polskich. Do 2018 r. sędziowie byli wybierani do KRS przez zgromadzenia ogólne lub zgromadzenia przedstawicieli.

Należy mieć na względzie, że zgodnie z Konstytucją RP „Krajowa Rada Sądownictwa stoi na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów”. Sądy powinny być niezależne zarówno od władzy ustawodawczej, jak i wykonawczej. Niezgodność rozwiązania

wprowadzonego w ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw przewidującego, że Sejm wybiera w sumie 19 z 25 członków KRS, polega na tym, że na straży niezależności sądów stoi organ wyłoniony przez aktualną partyjną większość sejmowo-rządową. KRS zdominowana przez większość sejmowo - rządową nie jest w stanie stać na straży niezależności od tej większości (Sejmu, rządu, partii).

Dopełnieniem tego najbardziej demokratycznego od 1989 r. sposobu obsadzania organu (którego główne zadanie to selekcja najlepszych kandydatów na stanowiska sędziowskie) jest propozycja utworzenia przy nim organu opiniodawczego składającego się z przedstawicieli instytucji, grup zawodowych i stowarzyszeń działających w obszarze praw człowieka lub wymiaru sprawiedliwości.

Nie ma wątpliwości, że rdzeniem władzy w demokratycznym państwie jest partia (koalicja), która uzyskała większość w parlamencie (lub jego pierwszej izbie), w wolnych, uczciwych wyborach. Nie ma też wątpliwości, że nawet władza wybrana w wyborach musi być kontrolowana (ograniczana) przez takie instytucje, jak niezależne sądy, niezależne media i muszą jej towarzyszyć inne niezależne organy (czy to niezależny prezydent, niezależna druga izba, czy niezależny samorząd terytorialny). Warto zwrócić uwagę, że tylko niezależny od partii rządzącej sąd (konstytucyjny, administracyjny, cywilny czy karny) jest w stanie zapewnić obywatelowi sprawiedliwy wyrok w przypadku, gdy po stronie przeciwnej stanie reprezentant aktualnej władzy lub partii rządzącej (jako reprezentant organu władzy bądź jako prywatna osoba).

Zasady kształtowania składu KRS w części sędziowskiej powinny odpowiadać uregulowaniom konstytucyjnym i traktatowym. W związku z powyższym:

- 1) Wprowadzono rozwiązanie, zgodnie z którym sędziowie – członkowie KRS, jako reprezentanci władzy sądowniczej, zgodnie ze standardem europejskim, powinni być wybierani przez sędziów, nie zaś przez Sejm (art. 11f). Wybory powinny mieć charakter bezpośredni i tajny. Należy przypomnieć treść opinii Rady Wykonawczej Europejskich Sieci Rad Sądownictwa (ENCJ) na temat projektów ustaw przedstawionych przez rząd polski z dnia 30 stycznia 2017 r. Wskazano w niej, że „Europejska Sieć Rad Sądownictwa ma w tej materii jasne normy, które stanowią, iż mechanizm powoływania członków Rady wybieranych spośród sędziów musi być systemem, który wyklucza ingerencję władzy wykonawczej lub ustawodawczej”. Europejska Sieć Rad Sądownictwa podkreśliła również, że mechanizm powoływania członków Rady wybieranych spośród sędziów musi

„wykluczać ingerencję władzy wykonawczej lub ustawodawczej”, a wybór sędziów powinien być dokonywany jedynie przez innych sędziów na zasadzie szerokiej reprezentacji odpowiednich sektorów władzy sędziowskiej. Powyższe zasady znajdują swoje odzwierciedlenie również w Podstawowych zasadach niezależności sądów i niezawisłości sędziów zatwierdzonych przez Zgromadzenie Ogólne ONZ (rezolucje: 40/32 z dnia 29 listopada 1985 roku i 40/146 z dnia 13 grudnia 1985 roku) oraz Zaleceniach Nr R(94) Komitetu Ministrów dla Państw Członkowskich Rady Europy dotyczących niezawisłości, sprawności i roli sędziów (przyjętych przez Komitet Ministrów w dniu 13 X 1994 roku na 516 posiedzeniu zastępców ministrów). Zgodnie z określonymi w tych dokumentach zasadami, wszystkie decyzje dotyczące kariery zawodowej sędziów powinny się opierać na obiektywnych kryteriach, a rekrutacji i awansowania sędziów należy dokonywać na podstawie ich osiągnięć z uwzględnieniem kwalifikacji, prawości, zdolności i sprawności. Europejska Karta Ustawowych Zasad dotyczących Sędziów (dostępna na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości: <http://bip.ms.gov.pl/pl/ministerstwo/wspolpraca-miedzynarodowa/wspolpracaeuropejska/europejskie-standardy-prawne-dotyczace-sedziow/>) przewiduje w punkcie 1.3: „W odniesieniu do każdej decyzji dotyczącej naboru, rekrutacji, nominacji, przebiegu kariery zawodowej czy zakończenia wykonywania zawodu przez sędziego, statut przewiduje udział organu, niezależnego od organów władzy wykonawczej i ustawodawczej, w którym co najmniej połowa zasiadających to sędziowie wybierani przez innych sędziów, zgodnie z zasadami zapewniającymi jak najszerszą reprezentację sędziów”. W wyroku z 8 listopada 2021 r. (sprawa nr 49868/19 i 57511/19) Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu orzekł, że udział Krajowej Rady Sądownictwa, w której skład wchodzi sędziowie wybrani przez parlament po odebraniu prawa ich wyboru sędziom, powoduje, że osoba powołana w taki sposób nie gwarantuje prawa do niezależnego i bezstronnego sądu. Polska została zobowiązana do podjęcia działań usuwających tę wadliwość i projekt ustawy jest realizacją tych zaleceń;

- 2) Zaproponowano rozwiązanie, zgodnie z którym w KRS będą reprezentowani wszyscy sędziowie (Sądu Najwyższego, sądów powszechnych, sądów administracyjnych i sądów wojskowych). Celem powyższych regulacji (art. 11f) jest zapewnienie możliwie najszerszej reprezentacji sędziów. W odniesieniu do zasad wyboru obowiązujących przed 2018 r. podnoszono, że kurialny system wyboru deprecjonuje rolę sędziów sądów

rejonowych. W wyniku zmian z 2018 r. w skład KRS weszli niemal wyłącznie sędziowie sądów rejonowych. Projektowana regulacja zmierza do zapewnienia uczestnictwa w KRS sędziom wszystkich sądów, odpowiedniego do ich liczebności.

- 3) W związku z powyższym proponuje się, aby do składu KRS wybierani byli przez sędziów:
- a) jeden sędzia Sądu Najwyższego;
 - b) dwóch sędziów sądów apelacyjnych;
 - c) trzech sędziów sądów okręgowych;
 - d) sześciu sędziów sądów rejonowych;
 - e) jeden sędzia sądu wojskowego;
 - f) jeden sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego;
 - g) jeden sędzia wojewódzkiego sądu administracyjnego.

Zaproponowany w projekcie podział mandatów, obsadzanych przez sędziów poszczególnych pionów lub szczebli sądownictwa, odpowiada stosunkowi liczby sędziów sądów wskazanych w kolejnych punktach art. 11f ust. 1 do łącznej liczby wszystkich sędziów. Jednocześnie projekt respektuje mechanizm demokratycznego wyłaniania przez sędziów swoich przedstawicieli – to sędziowie będą decydować, kto ma reprezentować ich środowisko w KRS. Sędziowie sądów rejonowych będą mogli objąć sześć mandatów w KRS, co stanowi większość (6 na 11) mandatów wśród członków KRS będących sędziami sądów powszechnych.

- 4) Projektowana regulacja zmierza do wprowadzenia zmodyfikowanej procedury wyboru sędziów do KRS. Oprócz wspomnianego już powrotu do formuły wyboru przedstawicieli środowiska sędziowskiego przez sędziów, projekt wprowadza też nowe elementy tej procedury. Prawo zgłaszania kandydatów na sędziów – członków KRS powinna mieć określona grupa sędziów (art. 11i ust. 1 zmienionej ustawy). Także sędzia może udzielić poparcia tylko jednej kandydaturze i nie może poprzeć sam siebie. Taki zapis ma przeciwdziałać przedłużaniu procedury wyboru sędziów do KRS.
- 5) Prawo poparcia zgłaszania na członka KRS oraz kandydowania na członka KRS wyłączono sędziom w stanie spoczynku, jako że prawo wyborcze do KRS ma przysługiwać sędziom aktywnym zawodowo.
- 6) Jako organ zarządzający wybory do KRS – członków KRS, będących sędziami wskazano (art. 11g) Państwową Komisję Wyborczą, jako stały najwyższy organ wyborczy właściwy w sprawach przeprowadzania wyborów i referendów. Uchwała Państwowej Komisji

Wyborczej w sprawie zarządzenia wyborów będzie podlegała ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

- 7) Projekt przewiduje, że kandydatów zgłasza się na piśmie Państwowej Komisji Wyborczej, w terminie wskazanym w uchwale o zarządzeniu wyborów.
- 8) W projekcie sformułowano wymagania dla zgłoszenia kandydata na członka KRS. Do zgłoszenia dołącza się zgodę sędziego na kandydowanie na członka KRS. Zgłoszenia kandydata dokonuje na piśmie pełnomocnik. Pełnomocnikiem jest osoba wskazana przez kandydata na członka KRS, spośród osób znajdujących się na liście poparcia kandydata. Do zgłoszenia kandydata załącza się wykaz sędziów popierających zgłoszenie, zawierający ich imiona, nazwiska, stanowiska i miejsca służbowe, numery ewidencyjne PESEL i własnoręcznie złożone podpisy wraz z datą złożenia podpisu.
- 9) Państwowa Komisja Wyborcza weryfikuje prawidłowość zgłoszeń kandydatów.
 - a) Analogicznie jak w przypadku wyborów powszechnych Państwowa Komisja Wyborcza dokonuje sprawdzenia prawidłowości złożenia wymaganej liczby podpisów przez sędziów popierających zgłoszenie.
 - b) Informacji w zakresie posiadania przez kandydata statusu sędziego mającego prawo kandydowania na członka KRS oraz posiadania przez osoby popierające zgłoszenie statusu sędziego mającego prawo poparcia kandydata na członka KRS udzielają Państwowej Komisji Wyborczej Minister Sprawiedliwości, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego i Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego.
 - c) Określono procedurę uzupełniania braków zgłoszenia. W przypadku zgłoszenia mającego braki uniemożliwiające nadanie mu dalszego biegu, w tym w razie ich nieuzupełnienia, Państwowa Komisja Wyborcza odmawia przyjęcia zgłoszenia kandydata.
 - d) Projekt przewiduje możliwość zaskarżenia do Naczelnego Sądu Administracyjnego uchwały Państwowej Komisji Wyborczej odmawiającej przyjęcia zgłoszenia kandydata na członka KRS.
- 10) Projekt reguluje obligatoryjne wysłuchanie publiczne i możliwość zadawania pytań kandydatom na członków KRS. Instytucja ta nawiązuje do nieformalnej instytucji Obywatelskiego Monitoringu Kandydatów na Sędziów Trybunału Konstytucyjnego i Prokuratora Generalnego. Za właściwe należy uznać sformalizowanie tej instytucji, tak, aby opinia publiczna mogła zapoznać się z wszystkimi kandydaturami i skonfrontować je z wynikiem wyborów.

- 11) Wybory będą przeprowadzone w formie głosowania tradycyjnego, za pomocą kart wyborczych.
- 12) Głosowanie w poszczególnych sądach będą przeprowadzały komisje skrutacyjne tworzone w poszczególnych sądach przez prezesów sądów, przy czym Państwowa Komisja Wyborcza powinna mieć możliwość tworzenia wspólnych komisji skrutacyjnych dla kilku sądów.
- 13) Na poziomie ustawowym uregulowano podstawowe elementy procedury głosowania i ustalania wyników, przy czym z uwagi na charakter wyborów, w tym krąg kandydatów i głosujących, uznano, że nie zachodzi potrzeba ustanowienia regulacji na takim poziomie szczegółowości, jak w odniesieniu do wyborów regulowanych ustawą z dnia 5 stycznia 2011 r – Kodeks wyborczy.
- 14) Państwowa Komisja Wyborcza w terminie trzech dni od daty sporządzenia protokołu wyborczego ogłasza wyniki wyborów, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.
- 15) Projektodawca nakłada na Państwową Komisję Wyborczą obowiązek niezwłocznego udostępnienia dokumentów związanych z wyborami na wniosek sędziego, który kandydował na członka KRS.
- 18) Ustawa przewiduje możliwość wniesienia protestu przeciwko ważności wyboru członka KRS. Taki protest powinien być rozpatrywany przez Naczelny Sąd Administracyjny przy odpowiednim zastosowaniu przepisów ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy.
- 19) Projekt zawiera przepis, zgodnie z którym w przypadku wygaśnięcia mandatu członka KRS, o którym mowa w art. 11f ust. 1, przed upływem kadencji, wybory zarządza się na dzień przypadający nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia wygaśnięcia mandatu. Wyborów zarządzanych w przypadku wygaśnięcia mandatu członka KRS przed upływem kadencji albo w przypadku, gdy Naczelny Sąd Administracyjny postanowi o ponownym przeprowadzeniu wyborów w wyniku rozpoznania protestu, nie przeprowadza się, jeżeli dzień wyborów może zostać wyznaczony w okresie 3 miesięcy przed dniem zakończenia wspólnej kadencji członków KRS wybranych spośród sędziów.

Przy KRS utworzono Radę Społeczną, jako organ doradczy (art. 22a), w szczególności w sprawach dotyczących rozpatrywania i oceny kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziowskich i asesorskich. Celem powołania Rady Społecznej jest zapewnienie

otwartego udziału organizacji obywatelskich i zawodowych w formułowaniu strategii reform w sądownictwie oraz w celu zagwarantowania obiektywizmu w procesie ich monitorowania. Pozwoli ona na pełną kontrolę procesu nominacyjnego sędziów. Ostatecznie będzie istotnym gwarantem przestrzegania zasad niezawisłości sędziów i niezależności sądów, wyrazem obywatelskiego współdziałania i współodpowiedzialności za decyzje KRS. KRS dzięki powstaniu Rady Społecznej będzie w stanie skuteczniej chronić sądy przed politycznymi naciskami.

Skład Rady Społecznej powinien być możliwie profesjonalny, aby mogła wywiązać się z powierzonego jej zadania.

Proponuje się, aby w skład Rady Społecznej wchodził (art. 22a ust. 2): osoba wskazana przez Naczelną Radę Adwokacką, osoba wskazana przez Krajową Radę Radców Prawnych, osoba wskazana przez Krajową Radę Notarialną, osoba wskazana przez Radę Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego, osoba wskazana przez Rzecznika Praw Obywatelskich, osoba wskazana przez Krajową Radę Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym, trzech przedstawicieli organizacji pozarządowych wskazani przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja Rady Społecznej została ustalona na 4 lata.

Przepisy przejściowe (art. 2, art. 3, art. 4 i art. 5)

Zakończenie działalności w KRS sędziów wybranych przez Sejm

W przepisach przejściowych przewidziano zakończenie działalności w KRS osób wybranych spośród sędziów przez Sejm na podstawie przepisów uchwalonych w grudniu 2017 r. (art. 2 projektu ustawy). Przepisy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw wprowadziły tryb wyboru naruszający normy konstytucyjne, w szczególności przerwanie trwającej ówczasie, czteroletniej kadencji członków KRS (art. 187 ust. 3 Konstytucji RP), a także przejęcie przez Sejm RP wyboru 15 sędziów – członków KRS, niezgodnie z art. 187 ust. 1 w zw. z art. 7, art. 10 i art. 186 ust. 1 Konstytucji RP. Dlatego osoby wybrane w niekonstytucyjnym trybie, z rażącym naruszeniem prawa, nie mogą jednocześnie odwoływać się do konstytucyjnej ochrony trwałości czteroletniej kadencji wybieralnego członka KRS (art. 187 ust. 3 Konstytucji RP). W celu zapewnienia ciągłości działania konstytucyjnego organu, jakim jest KRS zakończenie działalności tych osób nie nastąpi jednak z mocy ustawy z dniem wejścia w życie

niniejszej ustawy, lecz z **dnem ogłoszenia, w drodze obwieszczenia, o którym mowa w art. 11q ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, wyników pierwszych wyborów sędziów – członków KRS, których regulację przewiduje art. 3 ust. 1 niniejszej ustawy.** Stosownie do art. 3 ust. 1 projektu ustawy pierwsze wybory członków KRS w miejsce członków, wybranych na podstawie art. 9a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, dokonuje się na podstawie ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z niezbędną modyfikacją co do terminu przeprowadzenia wyborów.

Projekt przesądza zatem o ciągłości działania KRS. Z uwagi na to, że ustawa jest wykonaniem wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 8 listopada 2021 r. i innych wcześniej powołanych w uzasadnieniu judykatów powyższa regulacja nie budzi wątpliwości co do jej zgodności z Konstytucją RP, prawem Unii Europejskiej i Europejską Konwencją Praw Człowieka.

Procedura „pierwszego” ukształtowania prawidłowego składu KRS w części sędziowskiej (art. 3)

Stosownie do art. 3 ust. 1 projektowanej ustawy pierwsze wybory członków KRS w miejsce członków, wybranych na podstawie art. 9a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, dokonuje się na podstawie ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że Państwowa Komisja Wyborcza zarządza wybory w terminie 21 dni od dnia wejścia w życie ustawy i zostaną one przeprowadzone w terminie trzech miesięcy od dnia zarządzenia.

Następnie projektowany art. 3 ust. 2 ustawy wskazuje konsekwentnie zgodnie z ideą nowelizacji ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, że w pierwszych wyborach na członka KRS po wejściu w życie niniejszej ustawy prawo kandydowania na członka KRS nie przysługuje sędziom, którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przez KRS ukształtowaną z zastosowaniem art. 9a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym.

Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw doprowadziła do sprzecznego z Konstytucją RP trybu wyboru sędziów-członków KRS, co spowodowało, iż ten kluczowy dla zachowania niezależności polskiego sądownictwa organ utracił gwarancje swojej niezależności. W konsekwencji tryb powołania, względnie promocji sędziów na wyższe stanowiska z udziałem tego organu był

wadliwy, co znajduje potwierdzenie w szeregu orzeczeń zarówno trybunałów międzynarodowych, jak i polskich sądów. W świetle ugruntowanego orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (wyroki w sprawach: Reczkowicz przeciwko Polsce z dnia 22 lipca 2021 r. - skarga nr 43447/19, Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce z dnia 8 listopada 2021 r. - skargi nr 49868/19 i 57511/19, Advance Pharma sp. z o.o. przeciwko Polsce z dnia 7 lutego 2022 r. - skarga nr 1469/20, Broda i Bojara przeciwko Polsce z dnia 29 czerwca 2021 r. – skargi nr 26691/18 i 27367/18, Grzęda przeciwko Polsce z dnia 15 marca 2022 r. - skarga nr 43572/18, Wałęsa przeciwko Polsce z dnia 23 listopada 2023 r. – skarga nr 50849/21), wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (z dnia 19 listopada 2019 r. - sprawa AK z połączonych skarg C 585/18, C 624/18, C 625/18, wyrok Wielkiej Izby Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 6 października 2021 r. w sprawie o sygn. C-487/19), orzeczeń polskiego Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 5 grudnia 2019 r. III PO 7/18, OSNP 2020/4/38, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2020 r. III PO 8/18, OSNP 2020/10/114, uchwała połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. BSA I-4110-1/20) oraz orzeczeń Naczelnego Sądu Administracyjnego (m.in. postanowienie z dnia 26 czerwca 2019 r. II GOK 2/18, wyrok z dnia 11 października 2021 r., II GOK 9/18, wyroki w sprawach II GOK 10/18, II GOK 11/18, II GOK 12/18, II GOK 13/18, II GOK 14/18 wszystkie z dnia 21 września 2021 r.), skład KRS ukształtowany ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw jest sprzeczny z art. 187 Konstytucji RP. Organ ten nie spełnia wymogów niezależności od władzy wykonawczej i ustawodawczej, co sprawia, że sędzia powołany z udziałem KRS w nowym składzie nie może być uznany za niezawisłego i bezstronnego, gdyż jego powołanie nastąpiło z rażącym naruszeniem podstawowych reguł procedury powoływania sędziów. Tym samym w pierwszych wyborach na członka KRS po wejściu w życie niniejszej ustawy należało wprowadzić przepis, zgodnie z którym prawo kandydowania na członka KRS nie przysługuje sędziom powołanym przez KRS ukształtowaną z zastosowaniem art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa.

Z zakresu regulacji art. 3 ust. 2 wyłączeni zostali sędziowie powracający na wcześniej zajmowane stanowisko sędziowskie w trybie art. 98 § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych. Sytuacja osób, które zrzekły się urzędu sędziego w celu objęcia funkcji określonych w art. 98 § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, a następnie zamierzają powrócić na uprzednio zajmowane stanowisko sędziowskie, jest odmienna od sytuacji innych osób, co do których KRS kieruje wnioski do

Prezydenta RP o ich powołanie na stanowisko sędziowskie. Prawo powrotu na urząd sędziego jest realizowane w uproszczonej procedurze i warunkowane jedynie wolą zainteresowanego (wymagany jest jego wniosek) oraz spełnieniem warunków wymaganych do powołania na dany urząd. Jeśli tylko były sędzia nadal spełnia te wymagania, a zatem w szczególności: posiada wyłącznie obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich, nie został prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe, jest nieskazitelnego charakteru, jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego, KRS nie może odmówić przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o ponowne powołanie na urząd sędziego. Nie przeprowadza się oceny merytorycznych kwalifikacji osoby ubiegającej się o powołanie (tym bardziej nie porównuje się ich z kwalifikacjami innych kandydatów), ani nie zasięga opinii normalnie wymaganych w postępowaniu nominacyjnym. W przeważającej liczbie przypadków osoby te, ubiegając się o stanowisko sędziowskie, przeszły procedury konkursowe (w tym weryfikację kwalifikacji merytorycznych) przed KRS ukształtowaną zgodnie ze standardami konstytucyjnymi, co do których nie zachodzą wątpliwości związane z ich wadliwością. Sędziowie ci korzystają w pełni z domniemania niezawisłości.

Zgodnie z art. 3 ust. 3 projektowanej ustawy pierwsze posiedzenie KRS po przeprowadzeniu pierwszych wyborów do KRS, zwołuje Minister Sprawiedliwości na dzień przypadający nie później niż w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia, w drodze obwieszczenia wyników pierwszych wyborów. Obradom KRS przewodniczy najstarszy wiekiem członek KRS będący sędzią spośród sędziów wybranych na podstawie art. 11f ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Sędzia ten przewodniczy obradom do czasu wyboru nowego Przewodniczącego KRS.

Postępowania we wszczętych i niezakończonych sprawach indywidualnych

Zgodnie z art. 4 projektu ustawy postępowania w sprawach indywidualnych, wszczęte i niezakończone przed KRS ukształtowaną z zastosowaniem art. 9a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, prowadzi KRS ukształtowana niniejszą ustawą. Aby zapewnić zgodność z prawem prowadzonych postępowań, w szczególności w sprawie powołań sędziowskich, a tym samym stabilność orzeczeń przez nich wydawanych oraz jak najwyższy poziom sędziów weryfikowany przez jawną i transparentną procedurę, postępowania wszczęte

przed KRS należy prowadzić dalej w składzie KRS ukształtowanym na podstawie przepisów niniejszej ustawy. Uwzględnić należy przy tym szczególnie trudną i przymusową sytuację asesorów sądowych, referendarzy sądowych i asystentów sędziów uczestniczących w procedurach nominacyjnych na wolne stanowiska sędziowskie i zapewnić możliwość kontynuowania rozpoczętych konkursów, a w konsekwencji rozpoznanie spraw w legalnym składzie KRS.

Pierwsze posiedzenie Rady Społecznej przy Krajowej Radzie Sądownictwa

Zgodnie z art. 5 ust. 1 projektu ustawy Naczelna Rada Adwokacka, Krajowa Rada Radców Prawnych, Krajowa Rada Notarialna, Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Rzecznik Praw Obywatelskich, Krajowa Rada Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym oraz Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej wskazują Przewodniczącemu KRS członków Rady Społecznej w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia, w drodze obwieszczenia, o którym mowa w art. 11q ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, wyników pierwszych wyborów sędziów – członków KRS. Przewodniczący KRS zwołuje pierwsze posiedzenie Rady Społecznej w terminie 14 dni od dnia upływu ww. miesięcznego terminu.

Oczekiwane skutki

Oczekiwane skutki społeczne, gospodarcze i finansowe projektowanej ustawy zostały przedstawione w ocenie skutków regulacji.

Oświadczenie o zgodności z prawem Unii Europejskiej

Projekt jest w pełni zgodny z prawem Unii Europejskiej, a także zapewnia zgodność prawa krajowego z wymogami wynikającymi z art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Termin wejścia w życie projektowanej ustawy i pozostałe informacje

W projekcie wskazano, że ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt ustawy został zamieszczony na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. 2017 r. poz. 248) oraz zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Projekt ustawy nie podlega notyfikacji zgodnie przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projektowana ustawa zawiera regulacje zapewniające wykonanie wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

Projekt ustawy nie będzie miał negatywnego wpływu na rynek pracy oraz na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projekt ustawy nie podlega dokonaniu oceny OSR przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Sprawiedliwości</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Dariusz Mazur, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Marcin Gubała, Dyrektor Departamentu Legislacyjnego Ustroju Sądów tel. 22 52-12-764 email: sekretariat.dlus@ms.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 09.02.2024 r.</p> <p>Źródło: Uchwała Sejmu RP z 20.12.2023 r.</p> <p>Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów: UD6</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Wprowadzony ustawą z dnia 8 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw mechanizm wyboru sędziowskich członków Krajowej Rady Sądownictwa (zwanej dalej także KRS) doprowadził do jej znaczącego upolitycznienia (w istocie aż 23 na 25 członków wybieranych jest przez czynniki polityczne). Co więcej, bardzo wąski krąg osób, których podpisy znalazły się na listach poparcia kandydatów, pozbawiły Krajową Radę Sądownictwa jakiegokolwiek legitymizacji. Ten stan faktyczny, jak również brak działań ze strony KRS w obronie niezależności sądów i niezawisłości sędziów (nie wyłączając braku adekwatnej reakcji na ujawnione przez media zorganizowane akcje szkalowania sędziów) jeszcze bardziej spotęgował wątpliwości natury konstytucyjnej zgłaszane wobec nowego modelu wyboru sędziów do KRS. Wypada także podkreślić, że zastrzeżeń odnośnie do naruszenia art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (zwanej dalej Konstytucji RP) zgłaszanych w doktrynie prawa nie usunęło orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wydane w sprawie K 12/18, zwłaszcza wobec pozorności wniosku inicjującego kontrolę konstytucyjności, złożonego przez samą KRS, oraz zarzutów co do prawidłowości składu Trybunału, który rozstrzygnął o zgodności art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa z ustawą zasadniczą.

Do analogicznych konstatacji doszedł także Sąd Najwyższy orzekający w składzie trzech izb: Izby Cywilnej, Izby Karnej oraz Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (uchwała z dnia 23 stycznia 2020 r., BSAI-4110-1/20), z tym że wypowiedź ta miała na celu głównie rozstrzygnięcie wątpliwości pojawiających się w obrocie prawnym, dotyczących statusu sędziów powołanych na wniosek KRS, w której składzie uczestniczyli sędziowie wybrani przez Sejm, oraz mocy wiążącej wydawanych przez nich orzeczeń. Uchwała ta spotkała się ze skrajnie różnymi reakcjami. Z jednej strony, sądy zaczęły oceniać legitymację (przymiot niezawisłości) sędziów powołanych w procedurze z udziałem wadliwie ukształtowanej Krajowej Rady Sądownictwa. Z drugiej natomiast – Trybunał Konstytucyjny, na wniosek Prezesa Rady Ministrów, orzekł, że uchwała ta jest niezgodna z kilkoma wzorcami konstytucyjnymi, art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (orzeczenie z dnia 20 kwietnia 2020 r., U 2/20). Sytuacji tej nie naprawiła, a raczej jeszcze bardziej ją skomplikowała, ustawa z dnia 20 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw, która zakazała – pod rygorem odpowiedzialności dyscyplinarnej – badania kwestii związanych z inwestyturą przyznawaną poszczególnym sędziom na skutek aktu powołania wydawanego przez Prezydenta RP.

Nie da się ponadto pominąć faktu, że po podjęciu przez Sąd Najwyższy powołanej wyżej uchwały zapadły kolejne orzeczenia w sprawach przeciwko państwu polskiemu, w tym postanowienie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (zwanego dalej także TSUE) z dnia 8 kwietnia 2020 r. o zastosowaniu środka tymczasowego w postaci zawieszenia działalności Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, a następnie – w tej samej sprawie – wyrok z dnia 15 lipca 2021 r. stwierdzający naruszenie przez Polskę z art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej (C-791/19), postanowienia TSUE z dnia 14 lipca 2021 r. i 27 października 2021 r. (C-204/21) czy też wyrok TSUE z dnia 6 października 2021 r. odnoszący się z kolei do spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego orzekającego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych wymogów niezawisłości i bezstronności. Jednocześnie we wskazanym wyroku z dnia 15 lipca 2021 r. TSUE negatywnie ocenił konkretne postanowienia ustaw regulujących ustrój Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych, związane z postępowaniami dyscyplinarnymi, ze względu na to, że godzą one w niezawisłość sędziowską.

Zmiany w polskim wymiarze sprawiedliwości zostały również negatywnie ocenione przez Europejski Trybunał Praw Człowieka (zwanego dalej także ETPCz), których w wyrokach z dnia 22 lipca 2021 r. (sprawa Reczkowicz przeciwko Polsce – skarga nr 43447/19), 8 listopada 2021 r. (Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce – skargi nr 49868/19 i 57511/19) oraz 3 lutego 2022 r. (Advance Pharma Sp. z o.o. przeciwko Polsce – skarga nr 1469/20). Stąd też, niezależnie od rozwiązań wprowadzonych ustawą z dnia 20 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw niektórzy sędziowie nadal, w ramach wykonywania czynności orzeczniczych, dokonują

sprawdzenia, czy inny sędzia został powołany na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukonstytuowanej w sposób określony w art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa.

W świetle powyższych okoliczności nie można negować tego, że Polska ma systemowy problem grożący chaosem (dualizmem) prawnym i brakiem stabilności orzeczeń sądowych, a tym samym całkowitym podważeniem zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. Co jednak najbardziej istotne: źródłem tego problemu jest funkcjonowanie Krajowej Rady Sądownictwa, która nie wykazuje tożsamości z organem konstytucyjnym (tak m.in. ostatnio Sąd Najwyższy w pkt 1 uchwały wydanej w składzie siedmiu sędziów w sprawie o sygn. akt I KZP 2/22), zaś następstwem opisywanego stanu rzeczy jest przede wszystkim pozbawienie jednostek prawa do sądu niezależnego, bezstronnego i niezawisłego, a więc gwarancji wywodzonej z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 47 Karty Praw Podstawowych (w związku z art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej) i zarazem prawa do sądu „ustanowionego ustawą” w rozumieniu powołanego już art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Celem projektowanej ustawy jest przede wszystkim przywrócenie przepisom regulującym sposób wyboru sędziów do Krajowej Rady Sądownictwa treści zgodnej z Konstytucją RP oraz usunięcie negatywnych konsekwencji wadliwego rozwiązania obowiązującego od 2018 r. Projektowana ustawa ma również na celu dostosowanie przepisów ustawowych do standardów określonych w orzeczeniach Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz w orzeczeniach Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego, dotyczących gwarancji odrębności i niezależności władzy sądowniczej od innych władz państwowych, w tym gwarancji niezależności Krajowej Rady Sądownictwa od organów władzy ustawodawczej oraz władzy wykonawczej w procedurze powoływania sędziów.

Zgodnie z art. 186 ust. 1 Konstytucji RP podstawową funkcją ustrojową Krajowej Rady Sądownictwa jest stanie na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Funkcja ta może być realizowana prawidłowo wyłącznie, gdy Krajowa Rada Sądownictwa jest organem niezawisłym i niezależnym od innych władz. Gwarancje tej niezależności i niezawisłości przewidują art. 187 ust. 1 i 3 Konstytucji RP, które określają skład Krajowej Rady Sądownictwa oraz ustanawiają 4 letnią kadencję jej wybranych członków. Zasadniczą część składu Krajowej Rady Sądownictwa – zgodnie z art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji RP – stanowić powinni przedstawiciele sędziów Sądu Najwyższego, sądów powszechnych, sądów administracyjnych i sądów wojskowych. Wybór przedstawicieli środowiska sędziów do Krajowej Rady Sądownictwa powinien zatem mieć charakter autonomiczny i być realizowany przez środowisko sędziów, bez możliwości czynnego udziału organów władzy ustawodawczej i wykonawczej.

Nowością zaproponowaną w projekcie, w stosunku do stanu prawnego sprzed 2018 r., jest to, że 15 sędziów do KRS będzie wybieranych w wyborach bezpośrednich przez wszystkich sędziów polskich. Należy mieć na względzie, że zgodnie z Konstytucją RP „Krajowa Rada Sądownictwa stoi na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów”. Sądy powinny być niezależne zarówno od władzy ustawodawczej, jak i wykonawczej. Niezgodność rozwiązania wprowadzonego w 2018 r. przewidującego, że Sejm wybiera w sumie 19 z 25 członków KRS, polega na tym, że na straży niezależności sądów stoi organ wyłoniony przez aktualną partyjną większość sejmowo-rządową. KRS zdominowana przez większość sejmowo - rządową nie jest w stanie stać na straży niezależności od tej większości (Sejmu, rządu, partii). By zdemokratyzować wybór sędziów do KRS przez sędziów, projekt przewiduje możliwość zgłaszania kandydatów na członków KRS – spośród sędziów. Dopełnieniem tego najbardziej demokratycznego od 1989 r. sposobu obsadzania organu (którego główne zadanie to selekcja najlepszych kandydatów na stanowiska sędziowskie) jest propozycja utworzenia przy nim organu opiniodawczego składającego się z przedstawicieli instytucji, grup zawodowych i stowarzyszeń działających w obszarze praw człowieka lub wymiaru sprawiedliwości.

Rdzeniem władzy w demokratycznym państwie jest partia (koalicja), która uzyskała większość w parlamencie (lub jego pierwszej izbie), w wolnych, uczciwych wyborach. Nie ma też wątpliwości, że nawet władza wybrana w wyborach musi być kontrolowana (ograniczana) przez takie instytucje, jak niezależne sądy, niezależne media i muszą jej towarzyszyć inne niezależne organy (czy to niezależny prezydent, niezależna druga izba, czy niezależny samorząd terytorialny). Warto zwrócić uwagę, że tylko niezależny od partii rządzącej sąd (konstytucyjny, administracyjny, cywilny czy karny) jest w stanie zapewnić obywatelowi sprawiedliwy wyrok w przypadku, gdy po stronie przeciwnej stanie reprezentant aktualnej władzy lub partii rządzącej (jako reprezentant organu władzy bądź jako prywatna osoba).

Zasady kształtowania składu Krajowej Rady Sądownictwa w części sędziowskiej powinny odpowiadać uregulowaniom konstytucyjnym i traktatowym. W związku z powyższym:

- 1) wprowadza się rozwiązanie, zgodnie z którym sędziowie – członkowie Krajowej Rady Sądownictwa, jako reprezentanci władzy sądowniczej, zgodnie ze standardem europejskim, powinni być wybierani przez sędziów, nie zaś przez Sejm (art. 11f). Wybory powinny mieć charakter bezpośredni i tajny;
- 2) wprowadza się rozwiązanie, zgodnie z którym w Krajowej Radzie Sądownictwa będą reprezentowani wszyscy sędziowie (Sądu Najwyższego, sądów powszechnych, sądów administracyjnych i sądów wojskowych). Celem powyższych regulacji (art. 11f) jest zapewnienie w KRS możliwie najszerszej reprezentacji sędziów. Projektowana regulacja zmierza do zapewnienia uczestnictwa w KRS sędziom wszystkich sądów, odpowiedniego do ich liczebności;
- 3) w związku z powyższym proponuje się, aby do składu KRS wybierani byli przez sędziów:
 - jeden sędzia Sądu Najwyższego,
 - dwóch sędziów sądów apelacyjnych,

- trzech sędziów sądów okręgowych,
 - sześciu sędziów sądów rejonowych,
 - jeden sędzia sądu wojskowego,
 - jeden sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego,
 - jeden sędzia wojewódzkiego sądu administracyjnego;
- 4) prawo zgłaszania kandydatów na sędziów – członków KRS powinna mieć określona grupa sędziów (art. 11i ust. 1);
 - 5) w pierwszych wyborach do KRS prawo kandydowania na członka KRS nie przysługuje sędziom, którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną z zastosowaniem art. 9a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, z wyjątkiem sędziów, którzy powrócili na urząd sędziego i poprzednio zajmowane stanowisko, jeżeli poprzednio zajmowane stanowisko objęli w inny sposób niż w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną z zastosowaniem art. 9a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym. (art. 3 ust. 2);
 - 6) prawo poparcia zgłoszenia kandydata na członka KRS oraz kandydowania na członka KRS wyłączo sędziom w stanie spoczynku, jako że prawo wyborcze do KRS ma przysługiwać sędziom aktywnym zawodowo;
 - 7) jako organ zarządzający i przeprowadzający wybory do KRS – członków KRS, będących sędziami wskazano (art. 11g ust. 1 i art. 11h ust. 1 zmienionej ustawy) Państwową Komisję Wyborczą, jako stały najwyższy organ wyborczy właściwy w sprawach przeprowadzania wyborów i referendów;
 - 8) projekt przewiduje, że kandydatów zgłasza się na piśmie Państwowej Komisji Wyborczej, w terminie przypadającym nie wcześniej niż na 21 dni od daty podjęcia uchwały i nie później niż na dwa miesiące przed dniem wyborów (art. 11j ust 1);
 - 9) w art. 11j projektu ustawy zmieniającej sformułowano wymagania dla zgłoszenia kandydata na członka KRS. Kandydatów zgłasza się na piśmie Państwowej Komisji Wyborczej, w terminie wskazanym w uchwale, o której mowa art. 11g ust. 1. Zgłoszenie kandydata obejmuje następujące informacje o kandydacie: imię i nazwisko, datę urodzenia, numer PESEL, stanowisko i miejsce służbowe, okresy pełnienia służby na poszczególnych stanowiskach sędziowskich, funkcje pełnione w sądownictwie i okresy ich pełnienia. Do zgłoszenia dołącza się zgodę sędziego na kandydowanie na członka KRS. Zgłoszenia kandydata dokonuje na piśmie pełnomocnik, którym jest osoba wskazana przez kandydata na członka KRS spośród osób znajdujących się w wykazie osób popierających zgłoszenie. Dokument pełnomocnictwa udzielonego przez kandydata na członka KRS dołącza się do zgłoszenia. Do zgłoszenia kandydata załącza się wykaz sędziów popierających zgłoszenie, zawierający ich imiona, nazwiska, stanowiska i miejsca służbowe, numery PESEL i własnoręcznie złożone podpisy wraz z datą złożenia podpisu. Sędzia może poprzeć zgłoszenie tylko jednej kandydatury i nie może poprzeć swojej własnej kandydatury. Wycofanie udzielonego poparcia nie rodzi skutków prawnych. Wykaz sędziów popierających zgłoszenie musi zawierać na każdej stronie adnotację: Udzielam poparcia zgłoszeniu sędziego (nazwa sądu będącego miejscem służbowym sędziego) (imię i nazwisko sędziego) jako kandydata na członka Krajowej Rady Sądownictwa. W przypadku zgłoszenia przez grupę, o której mowa w art. 11i ust. 1, więcej niż jednego kandydata, oraz w przypadku udzielenia przez sędziego poparcia więcej niż jednemu zgłoszeniu, uwzględnia się zgłoszenie, które Państwowa Komisja Wyborcza otrzymała wcześniej, chyba że kandydat, którego zgłoszenie było wcześniejsze, wycofał zgodę na kandydowanie na członka KRS, utracił prawo wybieralności lub zmarł;
 - 10) Państwowa Komisja Wyborcza weryfikuje prawidłowość zgłoszeń kandydatów Analogicznie jak w przypadku wyborów powszechnych Państwowa Komisja Wyborcza dokonuje sprawdzenia prawidłowości złożenia wymaganej liczby podpisów przez sędziów popierających zgłoszenie. Informacji w zakresie posiadania przez kandydata statusu sędziego mającego prawo kandydowania na członka KRS oraz posiadania przez osoby popierające zgłoszenie statusu sędziego mającego prawo poparcia kandydata na członka KRS udzielają Państwowej Komisji Wyborczej Minister Sprawiedliwości, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego i Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego. Określono procedurę uzupełniania braków zgłoszenia. Państwowa Komisja Wyborcza odmawia przyjęcia zgłoszenia kandydata na członka KRS, jeżeli do upływu terminu zgłaszania kandydatów zgłoszenia nie uzupełniono lub nie poprawiono. Projekt przewiduje możliwość zaskarżenia do Naczelnego Sądu Administracyjnego uchwały Państwowej Komisji Wyborczej odmawiającej przyjęcia zgłoszenia kandydata na członka KRS (art. 11k);
 - 11) Projekt reguluje obligatoryjne wysłuchanie publiczne i możliwość zadawania pytań kandydatom na członków KRS. Instytucja ta nawiązuje do nieformalnej instytucji Obywatelskiego Monitoringu Kandydatów na Sędziów Trybunału Konstytucyjnego i Prokuratora Generalnego. Za właściwe należy uznać sformalizowanie tej instytucji, tak, aby opinia publiczna mogła zapoznać się z wszystkimi kandydaturami i skonfrontować je z wynikiem wyborów. Publiczne wysłuchanie kandydatów, obejmujące ich wystąpienie i możliwość zadawania pytań organizuje Państwowa Komisja Wyborcza nie później niż do 7 dni przed dniem wyborów. Wysłuchanie publiczne prowadzi Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej lub upoważniona przez niego osoba. Prowadzący wysłuchanie ustala kolejność oraz czas wystąpień kandydatów na członków KRS i uczestników wysłuchania (art. 11o);
 - 12) Wybory będą przeprowadzone w formie głosowania tradycyjnego, za pomocą kart do głosowania (art. 11p ust. 7);
 - 13) Głosowanie w poszczególnych sądach będą przeprowadzały komisje skrutacyjne tworzone w poszczególnych sądach przez prezesów sądów, przy czym Państwowa Komisja Wyborcza powinna mieć możliwość tworzenia wspólnych komisji skrutacyjnych dla kilku sądów (art. 11m ust. 2 i art. 11p ust. 2);

- 14) Na poziomie ustawowym uregulowano podstawowe elementy procedury głosowania i ustalania wyników, przy czym z uwagi na charakter wyborów, w tym krąg kandydatów i głosujących, uznano, że nie zachodzi potrzeba ustanowienia regulacji na takim poziomie szczegółowości, jak w odniesieniu do wyborów regulowanych ustawą z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy;
- 15) Państwowa Komisja Wyborcza w terminie trzech dni od daty sporządzenia protokołu wyborczego ogłasza wyniki wyborów, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” (art. 11q ust. 2);
- 16) Projektodawca nakłada na Państwową Komisję Wyborczą obowiązek niezwłocznego udostępnienia dokumentów związanych z wyborami na wniosek sędziego, który kandydował na członka KRS (art. 11r);
- 17) Ustawa przewiduje możliwość wniesienia protestu przeciwko ważności wyboru członka KRS. Taki protest powinien być rozpatrywany przez Naczelny Sąd Administracyjny przy odpowiednim zastosowaniu przepisów ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (art. 11s);
- 18) Projekt zawiera przepis, zgodnie z którym w przypadku wygaśnięcia mandatu członka KRS, o którym mowa w art. 11f ust. 1, przed upływem kadencji, wybory zarządza się na dzień przypadający nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia wygaśnięcia mandatu (art. 11t);
- 19) W przypadku wygaśnięcia mandatu członka KRS, o którym mowa w art. 11f ust. 1, przed upływem kadencji i w przypadku gdy orzekając o nieważności wyboru członka Rady, Naczelny Sąd Administracyjny postanowi o ponownym przeprowadzeniu wyborów, nie przeprowadza się wyborów, jeżeli dzień wyborów może zostać wyznaczony w okresie 3 miesięcy przed dniem zakończenia wspólnej kadencji członków Rady wybranych spośród sędziów (art.11u ust. 1);
- 20) Projektodawca określił, że kadencja członka KRS wybranego w wyborach zarządzonych w przypadku wygaśnięcia mandatu członka KRS przed upływem kadencji lub w przypadku gdy Naczelny Sąd Administracyjny postanowi o ponownym przeprowadzeniu wyborów w wyniku rozpoznania protestu wyborczego, upływa z dniem zakończenia wspólnej kadencji członków Rady wybranych spośród sędziów (11u ust. 2);
- 21) Przy Krajowej Radzie Sądownictwa utworzono Radę Społeczną, jako organ doradczy (art. 22a), w szczególności w sprawach dotyczących rozpatrywania i oceny kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziowskich i asesorskich. Celem powołania Rady Społecznej jest zapewnienie otwartego udziału organizacji obywatelskich i zawodowych w formułowaniu strategii reform w sądownictwie oraz w celu zagwarantowania obiektywizmu w procesie ich monitorowania. Pozwoli ona na pełną kontrolę procesu nominacyjnego sędziów. Ostatecznie będzie istotnym gwarantem przestrzegania zasad niezawisłości sędziów i niezależności sądów, wyrazem obywatelskiego współdziałania i współodpowiedzialności za decyzje KRS. Krajowa Rada Sądownictwa dzięki powstaniu Rady Społecznej będzie w stanie skuteczniej chronić sądy przed politycznymi naciskami. Skład Rady Społecznej powinien być możliwie profesjonalny, aby mogła wywiązać się z powierzonego jej zadania. Proponuje się, aby w skład Rady Społecznej wchodziła (art. 22a ust. 2): osoba wskazana przez Naczelną Radę Adwokacką, osoba wskazana przez Krajową Radę Radców Prawnych, osoba wskazana przez Krajową Radę Notarialną, osoba wskazana przez Radę Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego, osoba wskazana przez Rzecznika Praw Obywatelskich, osoba wskazana przez Krajową Radę Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym, trzej przedstawiciele organizacji pozarządowych; wskazani przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja Rady Społecznej została ustalona na 4 lata (art. 22a);
- 22) W przepisach przejściowych przewidziano zakończenie działalności w KRS osób wybranych spośród sędziów przez Sejm na podstawie przepisów uchwalonych w grudniu 2017 r. (art. 2 projektu ustawy). Przepisy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, wprowadziły tryb wyboru naruszający normy konstytucyjne, w szczególności przerwanie trwającej ówczesnie, czteroletniej kadencji członków KRS (art. 187 ust. 3 Konstytucji RP), a także przejęcie przez Sejm RP wyboru 15 sędziów – członków KRS, niezgodnie z art. 187 ust. 1 w zw. z art. 7, art. 10 i art. 186 ust. 1 Konstytucji RP. Dlatego osoby wybrane w niekonstytucyjnym trybie, z rażącym naruszeniem prawa, nie mogą jednocześnie odwoływać się do konstytucyjnej ochrony trwałości czteroletniej kadencji wybieralnego członka KRS (art. 187 ust. 3 Konstytucji RP). W celu zapewnienia ciągłości działania konstytucyjnego organu, jakim jest Krajowa Rada Sądownictwa zakończenie działalności tych osób nie nastąpi jednak z mocy ustawy z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, lecz z dniem ogłoszenia, w drodze obwieszczenia, o którym mowa w art. 11q ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, wyników pierwszych wyborów sędziów – członków KRS, których regulację przewiduje art. 3 ust. 1 niniejszej ustawy. Stosownie do art. 3 ust. 1 projektu ustawy pierwsze wybory członków Krajowej Rady Sądownictwa w miejsce członków, wybranych na podstawie art. 9a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, dokonuje się na podstawie ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z niezbędną modyfikacją co do terminu przeprowadzenia wyborów. Projekt przesądza zatem o ciągłości działania Krajowej Rady Sądownictwa. Z uwagi na to, że ustawa jest wykonaniem wyroku ETPCz z dnia 8 listopada 2021 r. i innych wcześniej powołanych w uzasadnieniu judykatów powyższa regulacja nie budzi wątpliwości co do jej zgodności z Konstytucją RP, prawem Unii Europejskiej i Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Stosownie do art. 3 ust.1 projektowanej ustawy pierwsze wybory członków Krajowej Rady Sądownictwa w miejsce członków, wybranych na podstawie art. 9a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, dokonuje się na podstawie ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że Państwowa Komisja Wyborcza zarządza wybory w terminie 21 dni od dnia wejścia w życie ustawy i zostaną one przeprowadzone w terminie trzech miesięcy od dnia ich

zarządzenia. Następnie projektowany art. 3 ust. 2 ustawy wskazuje konsekwentnie zgodnie z ideą nowelizacji ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, że w pierwszych wyborach na członka Krajowej Rady Sądownictwa po wejściu w życie niniejszej ustawy prawo kandydowania na członka KRS nie przysługuje sędziom, którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną z zastosowaniem art. 9a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym. Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw doprowadziła do sprzecznego z Konstytucją RP trybu wyboru sędziów-członków Krajowej Rady Sądownictwa, co spowodowało, iż ten kluczowy dla zachowania niezależności polskiego sądownictwa organ utracił gwarancje swojej niezależności. W konsekwencji tryb powołania, względnie promocji sędziów na wyższe stanowiska z udziałem tego organu był wadliwy, co znajduje potwierdzenie w szeregu orzeczeń zarówno trybunałów międzynarodowych, jak i polskich sądów.

W świetle ugruntowanego orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (wyroki w sprawach: Reczkowicz przeciwko Polsce z dnia 22 lipca 2021 r. - skarga nr 43447/19, Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce z dnia 8 listopada 2021 r. - skargi nr 49868/19 i 57511/19, Advance Pharma sp. z o.o. przeciwko Polsce z dnia 7 lutego 2022 r. - skarga nr 1469/20, Broda i Bojara przeciwko Polsce z dnia 29 czerwca 2021 r. - skargi nr 26691/18 i 27367/18, Grzęda przeciwko Polsce z dnia 15 marca 2022 r. - skarga nr 43572/18, Wałęsa przeciwko Polsce z dnia 23 listopada 2023 r. - skarga nr 50849/21), wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (z dnia 19 listopada 2019 r. - sprawa AK z połączonych skarg C 585/18, C 624/18, C 625/18, wyrok Wielkiej Izby Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 6 października 2021 r. w sprawie o sygn. C-487/19), orzeczeń polskiego Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 5 grudnia 2019 r. III PO 7/18, OSNP 2020/4/38, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2020 r. III PO 8/18, OSNP 2020/10/114, uchwała połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. BSA I-4110-1/20) oraz orzeczeń Naczelnego Sądu Administracyjnego (m.in. postanowienie z dnia 26 czerwca 2019 r. II GOK 2/18, wyrok z dnia 11 października 2021 r., II GOK 9/18, wyroki w sprawach II GOK 10/18, II GOK 11/18, II GOK 12/18, II GOK 13/18, II GOK 14/18 wszystkie z dnia 21 września 2021 r.), skład Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowany ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw jest spreczny z art. 187 Konstytucji RP. Organ ten nie spełnia wymogów niezależności od władzy wykonawczej i ustawodawczej, co sprawia, że sędzia powołany z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa w nowym składzie nie może być uznany za niezawisłego i bezstronnego, gdyż jego powołanie nastąpiło z rażącym naruszeniem podstawowych reguł procedury powoływania sędziów. Tym samym w pierwszych wyborach na członka Krajowej Rady Sądownictwa po wejściu w życie niniejszej ustawy należało wprowadzić przepis, zgodnie z którym prawo kandydowania na członka KRS nie przysługuje sędziom powołanym przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną wskutek wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw.

- 23) Z zakresu regulacji art. 3 ust. 2 projektowanej ustawy wyłączeni zostali sędziowie powracający na wcześniej zajmowane stanowisko sędziowskie w trybie art. 98 § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych. Sytuacja osób, które zrzekły się urzędu sędziego w celu objęcia funkcji określonych w art. 98 § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, a następnie zamierzają powrócić na uprzednio zajmowane stanowisko sędziowskie, jest odmienna od sytuacji innych osób, co do których Krajowa Rada Sądownictwa kieruje wniosek do Prezydenta RP o ich powołanie na stanowisko sędziowskie. Prawo powrotu na urząd sędziego jest realizowane w uproszczonej procedurze i warunkowane jedynie wolą zainteresowanego (wymagany jest jego wniosek) oraz spełnieniem warunków wymaganych do powołania na dany urząd. Jeżeli tylko były sędzia nadal spełnia te wymagania, a zatem w szczególności: posiada wyłącznie obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich, nie został prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe, jest nieskazitelnego charakteru, jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego, Krajowa Rada Sądownictwa nie może odmówić przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o ponowne powołanie na urząd sędziego. Nie przeprowadza się oceny merytorycznych kwalifikacji osoby ubiegającej się o powołanie (tym bardziej nie porównuje się ich z kwalifikacjami innych kandydatów), ani nie zasięga opinii normalnie wymaganych w postępowaniu nominacyjnym. W przeważającej liczbie przypadków osoby te, ubiegając się o stanowisko sędziowskie, przeszły procedury konkursowe (w tym weryfikację kwalifikacji merytorycznych) przed Krajową Radą Sądownictwa ukształtowaną zgodnie ze standardami konstytucyjnymi, co do których nie zachodzą wątpliwości związane z ich wadliwością. Sędziowie ci korzystają w pełni z domniemania niezawisłości.
- 24) Zgodnie z art. 3 ust. 3 projektowanej ustawy pierwsze posiedzenie Krajowej Rady Sądownictwa po przeprowadzeniu pierwszych wyborów do Krajowej Rady Sądownictwa, zwołuje Minister Sprawiedliwości na dzień przypadający nie później niż w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia, w drodze obwieszczenia wyników pierwszych wyborów. Obradom Krajowej Rady Sądownictwa przewodniczy najstarszy wiekiem członek Krajowej Rady Sądownictwa będący sędzią spośród sędziów wybranych na podstawie art. 11f ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Sędzia ten przewodniczy obradom do czasu wyboru nowego Przewodniczącego Krajowej Rady Sądownictwa.
- 25) Zgodnie z art. 4 projektu ustawy postępowania w sprawach indywidualnych, wszczęte i niezakończone przed Krajową Radą Sądownictwa ukształtowaną z zastosowaniem art. 9a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, prowadzi Krajowa Rada Sądownictwa ukształtowana niniejszą ustawą. Aby zapewnić zgodność

z prawem prowadzonych postępowań, w szczególności w sprawie powołań sędziowskich, a tym samym stabilność orzeczeń przez nich wydawanych oraz jak najwyższy poziom sędziów weryfikowany przez jawną i transparentną procedurę, postępowania wszczęte przed Krajową Radą Sądownictwa należy prowadzić dalej w składzie KRS ukształtowanym na podstawie przepisów niniejszej ustawy. Uwzględnić należy przy tym szczególnie trudną i przymusową sytuację asesorów sądowych, referendarzy sądowych i asystentów sędziów uczestniczących w procedurach nominacyjnych na wolne stanowiska sędziowskie i zapewnić możliwość kontynuowania rozpoczętych konkursów, a w konsekwencji rozpoznanie spraw w legalnym składzie Krajowej Rady Sądownictwa.

26) Zgodnie z art. 5 ust. 1 projektu ustawy Naczelna Rada Adwokacka, Krajowa Rada Radców Prawnych, Krajowa Rada Notarialna, Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Rzecznik Praw Obywatelskich, Krajowa Rada Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym oraz Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej wskazują Przewodniczącemu Krajowej Rady Sądownictwa członków Rady Społecznej w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia, w drodze obwieszczenia, o którym mowa w art. 11g ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1, wyników pierwszych wyborów sędziów – członków Krajowej Rady Sądownictwa. Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa zwołuje pierwsze posiedzenie Rady Społecznej w terminie 14 dni od dnia upływu ww. miesięcznego terminu.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Ze względu na szczegółowość projektowanej regulacji odstąpiono od szczegółowej analizy prawno-porównawczej.

W przeważającej części krajów członkowskich Unii Europejskiej funkcjonują organy (rady), które cieszą się niezależnością od władz wykonawczej i ustawodawczej bądź też korzystają z daleko posuniętej autonomii. Ich podstawową rolą jest zapewnianie koniecznego wsparcia dla władzy sądowniczej w zakresie sprawowania niezależnego wymiaru sprawiedliwości. Z kolei zgodnie z zaleceniem Komitetu Ministrów Rady Europy z 2010 r., w przypadku ustanowienia rady sądownictwa powinna ona być złożona „co najmniej w połowie z sędziów wybranych przez ich przedstawicieli spośród sędziów wszystkich szczebli i z poszanowaniem zasady pluralizmu wewnątrz wymiaru sprawiedliwości” (zalecenie CM/Rec(2010)12 Komitetu Ministrów, pkt 27).

W kontekście wpływu orzecznictwa TSUE na przepisy państw członkowskich Unii Europejskiej wypada natomiast odnotować, że w razie wydania przez Trybunał orzeczenia, z którego wynika konieczność dostosowania ustawodawstwa wewnętrznego, dane państwo jest obowiązane podjąć stosowne działania legislacyjne. Wynika to m.in. z zasady lojalnej współpracy wyrażonej w art. 4 ust. 3 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej („Państwa Członkowskie podejmują wszelkie środki ogólne lub szczególne właściwe dla zapewnienia wykonania zobowiązań wynikających z Traktatów lub aktów instytucji Unii”).

Podobne działania naprawcze podejmowane są w następstwie orzeczeń zapadających przed ETPCz. Przykładem mogą być w szczególności działania będące konsekwencją wydania przez Wielką Izbę ETPC wyroku z dnia 1 grudnia 2020 r. w sprawie Guðmundur Andri Ástráðsson przeciwko Islandii (skarga nr 26374/18).

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Krajowa Rada Sądownictwa	25 członków, w tym 15 wybieranych członków będących sędziami	ustawa	<ul style="list-style-type: none"> postępowania w sprawach indywidualnych, wszczęte i niezakończone przed Krajową Radą Sądownictwa ukształtowaną z zastosowaniem art. 9a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, rozpoznaje Krajowa Rada Sądownictwa w składzie ustalonym wyniku przeprowadzenia wyborów, o których mowa w art. 3 ust. 1 niniejszej ustawy. ustanie działalności w Krajowej Radzie Sądownictwa osób wybranych spośród sędziów przez Sejm na podstawie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw z dniem ogłoszenia, w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wyników pierwszych wyborów do KRS sędziów – członków KRS

Sędziowie	<p>Sąd Najwyższy – 95</p> <p>Sądy powszechne: sądy apelacyjne: 476 sądy okręgowe: 2742 sądy rejonowe: 6059</p> <p>Sądy wojskowe: 45</p> <p>Sądy administracyjne: NSA: 118 WSA: 430</p>	<p>Sądy powszechne: dane własne MS, obsada według stanu na 30.09.2023 r.</p> <p>Sądy wojskowe: dane własne MS, obsada według stanu na 28.12.2023 r.</p> <p>Sąd Najwyższy, NSA, WSA: dane dostępne na stronach internetowych ww. sądów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prawo kandydowania na członka KRS; wyłączenie biernego prawa wyborczego w pierwszych wyborach do KRS dotyczy sędziów, którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi RP przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną z zastosowaniem art. 9a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, z wyjątkiem sędziów, którzy powrócili na urząd sędziego i poprzednio zajmowane stanowisko, jeżeli poprzednio zajmowane stanowisko objęli w inny sposób niż w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi RP przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną z zastosowaniem art. 9a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym. • prawo zgłoszenia, przez odpowiednio liczną grupę, kandydata na członka KRS
Państwowa Komisja Wyborcza	1		<ul style="list-style-type: none"> • obowiązek zarządzenia i przeprowadzenia wyborów na członków KRS • obowiązek organizowania publicznego wysłuchania kandydatów na członków KRS • obowiązek określenia, w drodze uchwały, formy i porządku wysłuchania publicznego przeprowadzanego w ramach wyborów sędziowskich członków KRS
Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej lub upoważniona przez niego osoba	1		obowiązek przeprowadzenia publicznego wysłuchania kandydatów na członków KRS
prezesi sądów	<p>319 - sądy powszechne</p> <p>47- sądy okręgowe</p> <p>11- sądy apelacyjne</p> <p>1 - Sąd Najwyższy</p> <p>9 - sądy wojskowe</p>		<p>obowiązki związane z przeprowadzeniem wyborów na członków KRS, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • informowania Państwowej Komisji Wyborczej o aktualnej liczbie sędziów danego sądu • powołania komisji skrutacyjnych składających się przynajmniej z 3 sędziów danego sądu • zapewnienia środków organizacyjnych i technicznych niezbędnych do przeprowadzenia głosowania w sądzie i zapewnienia jego prawidłowego przebiegu

	Wojewódzkie sądy administracyjne - 16 Naczelny Sąd Administracyjny - 1		
Naczelny Sąd Administracyjny	1		<ul style="list-style-type: none"> • obowiązek rozpatrywania protestów wyborczych zgłoszonych w związku z wyborami członków KRS • rozpatrywanie skarg na postanowienia o odmowie przyjęcia zgłoszenia kandydata
<ul style="list-style-type: none"> • Naczelna Rada Adwokacka • Krajowa Rada Radców Prawnych • Krajowa Rada Notarialna • Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego • Rzecznik Praw Obywatelskich • Krajowa Rada Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym • Prezydent RP 	7		wskazywanie składu Rady Społecznej przy KRS (każda z instytucji lub organów jedną osobę, a Prezydent RP – trzech przedstawicieli organizacji pozarządowych)
Biuro KRS	1		obowiązek zapewnienia obsługi administracyjnej Rady Społecznej przy KRS
kandydaci na sędziów Sądu Najwyższego, sądów powszechnych, sądów wojskowych i sądów administracyjnych oraz asesorów sądowych w sądach administracyjnych			postępowania w sprawach indywidualnych, wszczęte i niezakończone przed Krajową Radą Sądownictwa ukształtowaną z zastosowaniem art. 9a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, rozpoznaje Krajowa Rada Sądownictwa w składzie ustalonym wyniku przeprowadzenia wyborów, o których mowa w art. 3 ust. 1 niniejszej ustawy.
<ul style="list-style-type: none"> • sędziowie, którzy wyrazili wolę dalszego zajmowania stanowiska mimo osiągnięcia wieku decydującego o przejściu w stan spoczynku • sędziowie, którzy zgłosili wniosek o przeniesienie w stan spoczynku lub wobec których wniosek taki zgłosił uprawniony organ • sędziowie w stanie spoczynku, którzy złożyli wniosek dotyczący powrotu do czynnej służby • sędzia lub asesor sądowy, który odwołał się od nowego zakresu 	Wielkość trudna do oszacowania		postępowania w sprawach indywidualnych, wszczęte i niezakończone przed Krajową Radą Sądownictwa ukształtowaną z zastosowaniem art. 9a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, rozpoznaje Krajowa Rada Sądownictwa w składzie ustalonym wyniku przeprowadzenia wyborów, o których mowa w art. 3 ust. 1 niniejszej ustawy.
Minister Sprawiedliwości	1		obowiązek przekazania Państwowej Komisji Wyborczej informacji o sędziach
Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego	1		
Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego	1		

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został przekazany do zaopiniowania:

1. Krajowej Radzie Sądownictwa,
2. Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego,
3. Prokuraturze Krajowej,

4. Rzecznikowi Praw Obywatelskich,
5. Naczelnej Radzie Adwokackiej,
6. Krajowej Radzie Radców Prawnych,
7. Prezesom Sądów Apelacyjnych,
8. Polskiej Akademii Nauk,
9. Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych,
10. Państwowej Komisji Wyborczej.

Projekt ustawy został przekazany w ramach konsultacji publicznych do:

1. Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia”,
2. Stowarzyszenia Sędziów „Themis”,
3. Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSiP „VOTUM”,
4. Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Sędziów Sądów Administracyjnych,
5. Stowarzyszenia Prokuratorów „Lex Super Omnia”,
6. Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka,
7. Fundacja im. Stefana Batorego.

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Sprawiedliwości zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Ustosunkowanie się do uwag zgłoszonych w ramach konsultacji publicznych i opiniowania znajduje się w raporcie z konsultacji publicznych i opiniowania stanowiących załącznik do OSR.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2024 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Źródła finansowania	<p>Zakłada się, że realizacja celów projektu ustawy może nastąpić w ramach dotychczas posiadanych środków przez poszczególnych dysponentów budżetowych i nie będzie podstawą do ich zwiększania zarówno w roku wejścia w życie ustawy, jak też w latach kolejnych¹, mianowicie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Podmiotem właściwym za pokrywanie wydatków związanych z przeprowadzaniem wyborów do składu KRS zgodnie z założeniami ma być Państwowa Komisja Wyborcza jako organ odpowiedzialny za organizację tych wyborów. 2) Koszty funkcjonowania Rady Społecznej będą pokrywane z budżetu państwa z części, o której mowa w art. 27 ust. 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa (część 52 budżetu państwa). 3) Zakłada się, że wybory będą przeprowadzane w ramach posiadanych przez sądy zasobów 												

¹ Z uwagi, na to że skutki finansowe projektowanej ustawy mogą zostać zrealizowane w ramach dotychczas posiadanych środków nie przedstawiono ich jako wydatków w tab. pkt 6.

	<p>kadrowych i lokalowych oraz środków budżetowych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. w sądach powszechnych w cz. 15 budżetu państwa – Sądy powszechne, 2. w Sądzie Najwyższym w cz. 04 – Sąd Najwyższy, 3. w sądach administracyjnych w cz. 05 – Naczelny Sąd Administracyjny, 4. w sądach wojskowych w cz. 29 – Obrona Narodowa.
<p>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń</p>	<p>Założenia:</p> <p>1) Przygotowanie wyborów w formie głosowania tradycyjnego w zakresie Państwowej Komisji Wyborczej</p> <p>Uwzględniając, że wybory będą przeprowadzane przy wykorzystaniu zasobów kadrowych i lokalowych sądów, a także fakt, że krąg osób uprawnionych do udziału w głosowaniu jest stosunkowo nieliczny, można przyjąć, że kwota omawianych wydatków, w relacji do wydatków budżetu państwa, będzie marginalna, mianowicie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zadania Państwowej Komisji Wyborczej: przygotowanie i dystrybucja kart wyborczych; – liczba kart równa w przybliżeniu liczbie sędziów wskazanych w pkt 4 OSR (ok. 10 tys.); – na potrzeby obliczeń przyjmuje się, że koszt karty do głosowania dla jednego głosującego (przygotowanie, wydruk i dystrybucja) może wynieść od ok. 5 zł do 10 zł/szt. (koszt będzie zależny od liczby drukowanych stron). <p>Zatem przyjmując powyższe, szacuje się, że maksymalny koszt w ww. zakresie może wynieść ok. 100 000 zł.</p> <p>2) Koszty funkcjonowania Rady Społecznej</p> <p>Projekt zakłada utworzenie Rady Społecznej przy Krajowej Radzie Sądownictwa, której koszty funkcjonowania będą pokrywane z budżetu państwa z części, o której mowa w art. 27 ust. 2 (cz. 52 – Krajowa Rada Sądownictwa).</p> <p>W myśl projektowanej regulacji, członkom Rady Społecznej będzie przysługiwał zwrot kosztów przejazdu i zakwaterowania oraz diety.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Koszty funkcjonowania Rady Społecznej będą zależec od liczby posiedzeń w danym roku. Na potrzeby obliczeń przyjmuje się, że spotkania Rady Społecznej będą odbywały się 2 razy w miesiącu (24 spotkania rocznie). ➤ W skład Rady Społecznej wchodzi 9 osób: <ol style="list-style-type: none"> 1) osoba wskazana przez Naczelną Radę Adwokacką; 2) osoba wskazana przez Krajową Radę Radców Prawnych; 3) osoba wskazana przez Krajową Radę Notarialną; 4) osoba wskazana przez Radę Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego; 5) osoba wskazana przez Rzecznika Praw Obywatelskich; 6) osoba wskazana przez Krajową Radę Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym; 7) trzech przedstawiciele organizacji pozarządowych wskazani przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. ➤ W czasie krajowej podróży służbowej pracownikowi przysługuje dieta, przeznaczona na pokrycie zwiększonych kosztów wyżywienia. Wysokość diety wynosi 45 zł za dobę podróży. <p>Założenia: dwie doby dla 5 członków Rady Społecznej i jedna doba dla 4 członków tej Rady, zatem:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Dieta: 5 osób x 90 zł x 24 spotkania + 4 osoby x 45 zł x 24 spotkania = 15 120 zł 2) Nocleg (cena noclegu 300 zł), wtedy 300 zł x 24 (spotkania) x 5 osób = 36 000 zł 3) Koszty podróży (300 zł i 100 zł), wtedy 300 zł x 24 (spotkania) x 5 osób = 36 000 zł, 100 zł x 24 spotkania x 4 osoby = 9 600 zł <p>Łącznie: 96 720 zł</p> <p>Mając na względzie zasadę proporcjonalności, można przyjąć, że koszty te ukształtują się w przedziale od 50 tys. zł do 100 tys. zł na rok.</p> <p>Koszty w 2024 r:</p> <p>Rada Społeczna będzie działała przy Krajowej Radzie Sądownictwa, zatem na potrzeby obliczeń przyjmuje się, że w 2024 r. koszt funkcjonowania tej Rady może wynieść ok. 32 240 zł (4 miesiące funkcjonowania w 2024 r.)</p> <p>3) Przeprowadzenie głosowania</p> <p>Zakłada się, że wybory będą przeprowadzane w ramach posiadanych przez sądy zasobów kadrowych i lokalowych oraz środków budżetowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w sądach powszechnych w cz. 15 budżetu państwa – Sądy powszechne,

- w Sądzie Najwyższym w cz. 04 – Sąd Najwyższy,
- w sądach administracyjnych w cz. 05 – Naczelny Sąd Administracyjny,
- w sądach wojskowych w cz. 29 – Obrona Narodowa.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2024 r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Przedmiotowy projekt nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, w związku z czym odstąpiono od analiz i oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych, wskazanych w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2023 r. poz. 221, z późn. zm.).						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w szczególności osoby niepełnosprawne i starsze	Projekt przewiduje możliwość zgłaszania kandydatów na członków KRS – spośród sędziów. Projekt ma na celu zapewnienie obywatelom prawa do sprawiedliwego sądu.						
Niemierzalne	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w szczególności osoby niepełnosprawne i starsze	Projekt ma na celu zapewnienie obywatelom prawa do sprawiedliwego sądu.						
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie ustawy nie będzie miało negatywnego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, jak również nie będzie miało negatywnego wpływu na sytuację i rozwój regionalny. Nie przewiduje się również bezpośredniego wpływu na rodzinę, obywateli oraz gospodarstwa domowe, w szczególności osoby z niepełnosprawnością i starsze.							

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

- tak
 nie
 nie dotyczy

- zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

- zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.

- tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

Projekt przewiduje przeprowadzanie wyborów na sędziów - członków KRS. Jest to nowa procedura nie występująca w aktualnym stanie prawnym. Zakłada się, że mogą one zostać przeprowadzone w formie głosowania tradycyjnego (za pomocą kart wyborczych).

9. Wpływ na rynek pracy		
Brak wpływu.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne	☐ demografia	☐ informatyzacja
☐ sytuacja i rozwój regionalny	☐ mienie państwowe	☐ zdrowie
☒ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☒ inne: prawa człowieka	
Omówienie wpływu	<p>Efektom wdrożenia projektowanej ustawy będzie, po pierwsze, przywrócenie porządku konstytucyjnego w zakresie wyboru członków KRS będących sędziami (w efekcie – przywrócenie KRS celem organu niezależnego, który jest w stanie wypełniać zadanie, o którym mowa w art. 186 ust. 1 Konstytucji), a pośrednio, zapewnienie warunków niezbędnych do urzeczywistnienia gwarancji prawa do sądu. Tym samym stan prawny zostanie dostosowany do wymogów sformułowanych w najnowszym orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości UE i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. W dalszej perspektywie następstwem wprowadzenia projektowanych zmian powinna być odbudowa społecznego zaufania do wymiaru sprawiedliwości i jego funkcjonariuszy.</p> <p>Projekt ma na celu zapewnienie obywatelom prawa do sprawiedliwego sądu. Dopełnieniem tego najbardziej demokratycznego od 1989 r. sposobu obsadzania organu (którego główne zadanie to selekcja najlepszych kandydatów na stanowiska sędziowskie) jest propozycja utworzenia przy nim organu opiniodawczego składającego się z przedstawicieli instytucji, grup zawodowych i stowarzyszeń działających w obszarze praw człowieka lub wymiaru sprawiedliwości.</p>	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
<p>Projektowa ustawa, z uwagi na jej fundamentalne znaczenie, powinna podlegać ewaluacji po upływie 8 lat obowiązywania. W szczególności ewaluacji powinny podlegać przepisy odnoszące się do procedury, które determinują przebieg wyborów do Krajowej Rady Sądownictwa (np. dotyczące takich zagadnień, jak zgłaszanie kandydatów, udostępnianie strony internetowej, przeprowadzanie wysłuchania publicznego). Ponadto OSR ex post powinien ukazać, jak podmioty odpowiedzialne za prawidłowy i sprawny przebieg wyborów wypełniają zadania przypisane im w przedmiotowej ustawie. Ewaluacja może również obejmować kwestie związane z funkcjonowaniem Rady Społecznej przy Krajowej Radzie Sądownictwa.</p>		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		

RAPORT Z KONSULTACJI PUBLICZNYCH I OPINIOWANIA
PROJEKT USTAWY O ZMIANIE USTAWY O KRAJOWEJ RADZIE
SĄDOWNICTWA (UD 6)

I. Informacje ogólne.

Niniejszy dokument stanowi wypełnienie obowiązku określonego w § 51 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2022 r. poz. 348), zgodnie z którym organ wnioskujący sporządza raport z konsultacji obejmujący omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania.

Stosownie do postanowień Regulaminu pracy Rady Ministrów projekt ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa (UD 6) został udostępniony na stronie Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt został też wpisany do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów.

II. Przebieg uzgodnień konsultacji publicznych i opiniowania.

A. Projekt ustawy został skierowany do konsultacji publicznych pismem z dnia 12 stycznia 2024 r. z 10-dniowym terminem na zgłaszanie uwag. W ramach konsultacji publicznych projekt został przesłany do następujących podmiotów:

- 1) Stowarzyszenie Sędziów „Themis”,
- 2) Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”,
- 3) Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSiP „Votum”,
- 4) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Sędziów Sądów Administracyjnych,
- 5) Stowarzyszenie Prokuratorów „Lex Super Omnia”,
- 6) Helsińska Fundacja Praw Człowieka,
- 7) Fundacja im. Stefana Batorego.

B. W celu wykonania obowiązku zasięgnięcia opinii projekt ustawy został przekazany do zaopiniowania pismami z dnia 12 stycznia 2024 r. z 10-dniowym terminem na zgłaszanie uwag. W ramach opiniowania projekt został przesłany do następujących podmiotów:

- 1) Krajowa Rada Sądownictwa,
- 2) Krajowa Rada Radców Prawnych,
- 3) Naczelna Rada Adwokacka,
- 4) Sąd Najwyższy,
- 5) Prokuratura Krajowa,
- 6) Rzecznik Praw Obywatelskich,
- 7) Polska Akademia Nauk,
- 8) Państwowa Komisja Wyborcza,
- 9) Urząd Ochrony Danych Osobowych,
- 10) Sąd Apelacyjny w Białymstoku
- 11) Sąd Apelacyjny w Gdańsku,
- 12) Sąd Apelacyjny w Katowicach,
- 13) Sąd Apelacyjny w Krakowie,
- 14) Sąd Apelacyjny w Lublinie,
- 15) Sąd Apelacyjny w Łodzi,
- 16) Sąd Apelacyjny w Poznaniu,

- 17) Sąd Apelacyjny w Rzeszowie,
- 18) Sąd Apelacyjny w Szczecinie,
- 19) Sąd Apelacyjny w Warszawie,
- 20) Sąd Apelacyjny we Wrocławiu.

C. Uwagi do projektu ustawy w ramach konsultacji i opiniowania zgłosiły następujące podmioty:

- 1) Krajowa Rada Radców Prawnych,
- 2) Sąd Najwyższy,
- 3) Państwowa Komisja Wyborcza,
- 4) Rzecznik Praw Obywatelskich,
- 5) Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”,
- 6) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Sędziów Sądów Administracyjnych,
- 7) Ogólnopolskie Zrzeszenie Sędziów „Sędziowie RP”,
- 8) Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSiP „Votum”,
- 9) Stowarzyszenie Defensor Iuris,
- 10) Ogólnopolski Związek Zawodowy Kuratorów Sądowych,
- 11) Helsińska Fundacja Praw Człowieka,
- 12) Prezes Sądu Apelacyjnego w Lublinie,
- 13) Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach,
- 14) Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie,
- 15) Prezes Sądu Okręgowego w Bydgoszczy,
- 16) Prezes Sądu Okręgowego w Gdańsku,
- 17) Prezes Sądu Okręgowego w Gliwicach,
- 18) Prezes Sądu Okręgowego w Płocku,
- 19) Prezes Sądu Okręgowego w Sosnowcu,
- 20) Prezes Sądu Okręgowego w Warszawie,
- 21) Prezes Sądu Okręgowego we Wrocławiu,
- 22) Prezes Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej,
- 23) Prezes Sądu Rejonowego w Płocku,
- 24) Prezes Sądu Rejonowego w Sosnowcu,
- 25) Prezes Sądu Rejonowego w Szamotułach,
- 26) Prezes Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu,
- 27) Prezes Sądu Rejonowego w Zawierciu,
- 28) Wizytatorzy z Sądu Apelacyjnego w Katowicach,
- 29) Przewodniczący I Wydziału Cywilnego Sądu Apelacyjnego w Szczecinie,
- 30) Przewodniczący XIV Wydziału Gospodarczego Sądu Okręgowego w Katowicach,
- 31) Sędziowie Sądu Okręgowego w Gliwicach,
- 32) Sędziowie III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Apelacyjnego w Katowicach,
- 33) Sędzia Sądu Okręgowego w Suwałkach (P.Sz.),
- 34) Sędziowie Sądu Okręgowego we Wrocławiu,
- 35) Sędziowie Sądu Rejonowego w Oleśnicy,
- 36) Sędzia Sądu Rejonowego Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu (J.O.),
- 37) Sędzia Sądu Rejonowego w Słupsku (H.K.-J.),
- 38) Sędzia Sądu Rejonowego w Szamotułach (A.J.),
- 39) Sędzia Sądu Rejonowego w Toruniu (D.K.),
- 40) Sędzia Sądu Rejonowego w Trzycanie,
- 41) Sędziowie Sądu Rejonowego dla Warszawy-Woli w Warszawie (P.B., A.D.),

A.K.),
42) Obywatele (m.in. M.W., M.G.)

III. Omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania.

Przedstawienie wyników konsultacji publicznych i opiniowania zostało zawarte w tabeli stanowiącej załącznik do niniejszego raportu.

IV. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

Projekt ustawy nie wymaga przedłożenia innym instytucjom i organom Unii Europejskiej lub Europejskiemu Bankowi Centralnemu w celu uzyskania opinii, dokonania konsultacji lub uzgodnienia.

V. Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, wraz ze wskazaniem kolejności dokonania zgłoszeń albo informację o ich braku.

Nie zgłoszono zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

Załącznik.

– tabela uwag do projektu, zgłoszonych w toku konsultacji publicznych i opiniowania.

TABELA UWAG ZGŁOSZONYCH W TOKU KONSULTACJI I OPINIOWANIA DO PROJEKTU USTAWY O ZMIANIE USTAWY O KRAJOWEJ RADZIE SĄDOWNICTWA (UD 6 WPL RM)

Lp.	jednostka redakcyjna, której dotyczy uwaga	podmiot zgłaszający	treść uwagi	stanowisko projektodawcy
1.		RPO	W aktualnym stanie prawnym początek kadencji sędziowskich członków KRS przypada na dzień następujący po dniu, w którym dokonano ich wyboru, co wynika wprost z art. 9a ust. 3 ustawy o KRS. Projekt przewiduje uchylenie tego przepisu w całości, nie zastępując go jednak innym przepisem. RPO postuluje uzupełnienie projektu o przepis precyzujący początek kadencji sędziowskich członków KRS.	Uwzględniono
2.	Art.11a ust 1	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Sędziów Sądów Administracyjnych	<p>Proponuje się uzupełnienie ust.1 o następującą treść ab initio: „1. Do składu Rady, na indywidualną kadencję, wybierani są przez sędziów (...)”. Uściślenie to jest naszym zdaniem konieczne w celu usunięcia jakichkolwiek wątpliwości. Wydaje nam się, że nie rozstrzyga ich jednoznacznie brzmienie art.11b ust.1 pkt 2 projektowanej ustawy. Użyto w nim określenia „na miesiąc przed upływem kadencji członka Rady”. Wobec uchylenia art. 9a ust.1 można ten przepis odczytywać jako odejście od wskazanej w tym przepisie zasady wspólnej kadencji. Art.187 ust. 3 Konstytucji wskazuje, że kadencja wybranych członków Rady trwa 4 lata. Do czasu zmiany ustawy o KRS ustawą z 2017 r. przyjmowano, że każdy członek będący sędzią ma indywidualną kadencję. Po wypowiedzi Trybunału Konstytucyjnego z 20.06.2017 r., w sprawie K 5/17 dotychczasowe rozumienie art.187 ust. 3 Konstytucji jest podważane i prezentowany jest także pogląd, że kadencja sędziów- członków Rady jest kadencją wspólną, zgodnie z art. 9a ust.1 ustawy o KRS . Aby uniknąć tego rodzaju kontrowersji wydaje się celowe wskazanie w ustawie jednoznacznie, że kadencja członków sędziowskiej części KRS jest indywidualna.</p> <p>Nie kwestionując wprowadzenia parytetu określającego liczbę członków- sędziów z zachowaniem reprezentacji sędziów wszystkich szczebli. Zdaniem Stowarzyszenia zachowanie takiego parytetu wymaga zmiany także art. 14 ust. 1 ustawy o KRS poprzez dodanie punktu 5a o treści: „<i>powołanie sędziego na inne stanowisko sędziowskie;</i>”.</p> <p>Nie można wykluczyć, że w obecnym stanie prawnym po wyborze na członka Rady sędzia awansuje lub zmieni sąd np. na administracyjny (choćby na podstawie konkursu, który zakończył się przed wyborami do Rady, ale powołanie nastąpiło po tej dacie). Nie ma także w ustawie zakazu brania udziału w konkursach na wolne stanowisko sędziowskie w czasie kadencji.</p>	Uwaga niezasadna ,
3.		RPO	<p>Na pozytywną ocenę zasługuje zagwarantowanie proporcjonalnej reprezentacji sędziów poszczególnych szczebli sądownictwa, z wyraźną przewagą sędziów rejonowych, którzy długo nie byli reprezentowani w dostatecznym stopniu.</p> <p>Można byłoby jednak rozważyć modyfikację projektowanego art. 11a ust. 1 ustawy o KRS przez doprecyzowanie, którzy sędziowie wybierają których sędziów w skład Rady tj. sędziowie SN wybierają sędziego SN, sędziowie apelacyjni - sędziego apelacyjnego, sędziowie okręgowi - 2 sędziów okręgowych, sędziowie rejonowi - 8 sędziów rejonowych, sędziowie wojskowi - sędziego wojskowego, sędziowie NSA - sędziego NSA, sędziowie wojewódzkich sądów administracyjnych - sędziego WSA</p>	Uwaga bezprzedmiotowa wobec zmiany systemu wybierania
4.		Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSIP VOTUM	Regulacja art. 11a ust. 1 i ust. 2 projektowanej ustawy nie budzi zastrzeżeń. Doprecyzowania wymaga jednak kwestia, która nie wynika wprost z treści ust. 2. Rozwiązanie, iż sędzia może oddać głos na kandydatów w liczbie nie większej niż liczba wybieranych członków Rady, nie zostało należycie uzasadnione w projekcie ustawy, wobec czego trudno ocenić przesłanki, jakie miały leż u jego podstaw. Wybory oparte na możliwości oddania jednego głosu na jedną listę, w ramach jednego typu wyborów, stanowią zasadę w Rzeczypospolitej Polskiej, co wynika choćby z art. 227 ust. 1, art. 268 ust. 1 ustawy z	Uwaga częściowo zasadna w zakresie postulatu głosowania.

			<p>dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2023 r., poz. 2408 j.t.). Rozwiązanie takie realizuje postulat równości i powszechności wyborów. Trafniejsze wydaje się zatem zapewnienie realizacji zasady jednego głosu, w myśl której każdy głosujący sędzia będzie mógł oddać jeden głos w każdej grupie, także w ramach wyborów członków Krajowej Rady Sądownictwa. W ten sposób głosujący będzie oddawał jeden głos na jedną osobę kandydującą z grupy art. 11a ust. 1 pkt 2, jeden głos na osobę kandydującą z grupy art. 11a ust. 1 pkt 3 i jeden na osobę kandydującą z grupy art. 11a ust. 1 pkt 3. Tak zrealizowane wybory w ramach grup kandydatów-sędziów sądów powszechnych będą reprezentatywne, równe, bardziej przejrzyste publicznie a liczenie głosów prostsze – wymagające tylko prostego uszeregowania wyników wyborczych w ramach jednej grupy. Jednocześnie rozwiązanie takie zdezaktualizuje konieczność istnienia art. 11c ust. 14 projektu, prowadząc także do uniknięcia sytuacji z niejasnym, lub wręcz spóźnionym, wycofywaniem poparcia dla kandydatów, co tylko prowadziłoby do osłabienia społecznego odbioru wyborów do Rady jako przejrzystych, niekontrowersyjnych i uczciwych</p>	
5.		<p>Prezes Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Śródmieścia we Wrocławiu, po zasięgnięciu opinii sędziów Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu</p>	<p>warta poparcia jest idea, by członków Rady wybierali sędziowie spośród sędziów, a miałyby się to stać w wyborach bezpośrednich. Sędzia powinien jednakże oddawać jeden głos na jednego kandydata: procedura taka jest bardziej czytelna. Nie ma potrzeby, by wprowadzać parytety (art. 11a), ponieważ sędziowie potrafią decydować, na którego sędziego i jakiego sądu chcą zagłosować</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna – możliwość oddania jednego głosu na jednego kandydata.</p>
6.		<p>Sędziowie Sądu Okręgowego we Wrocławiu</p>	<p>art.11a ust.1 projektu ustawy o zmianie ustawy o KRS przewiduje m.in., iż do składu Rady wybieranych jest: 1 sędzia Sądu Apelacyjnego, 2 sędziów Sądu Okręgowego, 8 sędziów Sądu Rejonowego. Znając założenia, jakie przyświecały takim parytetom wydaje się jednak, że taki rozdział „mandatów” razi zbytnią dysproporcją, dając znaczącą przewagę reprezentacji sędziów sądów rejonowych nad pozostałymi. Biorąc nawet pod uwagę aktualną ilość sędziów w sądach poszczególnych szczebli w Polsce, taka różnica w ilości sędziów wskazanych do członkostwa w Radzie wskazuje na nadparytetowość w liczbie sędziów sądów rejonowych. W Polsce, wg dostępnych danych, orzeka 6727 sędziów sądów rejonowych oraz 2681 sędziów sądów okręgowych. Liczba sędziów sądów okręgowych stanowi 39,85% liczby sędziów sądów rejonowych. Natomiast projektowany parytet: dwóch sędziów sądów okręgowych i ośmiu sędziów sądów rejonowych spowoduje, że w KRS będzie 25% sędziów sądów okręgowych w stosunku do liczby sędziów sądów rejonowych. Proponowana przez większość sędziów zmiana - 3 sędziów sądów okręgowych i 7 sędziów sądów rejonowych - spowoduje wyrównanie liczby sędziów sądów okręgowych w KRS w stosunku do liczby sędziów sądów rejonowych do 42,85%, a więc zbliżonej do stosunku liczby tych dwóch grup sędziów orzekających w Polsce. Dodatkowo warto wspomnieć, że uzasadnienie projektu nie zawiera powodów przyjęcia takiego parytetu. Nadmieniam również, że część sędziów zgłosiło, iż zaproponowany w projekcie art. 1 pkt 2 ustawy podział mandatów, o których obsadzeniu mają decydować sędziowie poszczególnych szczebli sądownictwa, uwzględniać powinien zapewnienie równej reprezentacji w Krajowej Radzie Sądownictwa sędziów w ramach każdej apelacji. W przypadku sędziów sądów powszechnych zasadne byłoby zatem odstąpienie od wskazania liczby sędziów, którzy mogą być wybrani przez sędziów sądów apelacyjnych, okręgowych i rejonowych.</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna - zmieniono parytet</p>
7.		<p>Sędzia Sądu Okręgowego w</p>	<p>Na chwilę obecną jedynym poważnym stowarzyszeniem zraszającym sędziów jest Iustitia (ma jak twierdzi jej prezes ponad 3 tys. członków), pozostali sędziowie faktycznie nie angażują się w procesy związane z</p>	<p>Uwaga niezasadna w zakresie postulatu okręgów</p>

		Suwałkach Piotr Szydłowski	<p>działalnością „publiczną”, orzekają i nie angażują się lub też zostaną wyłączeni od kandydowania czy nawet zgłaszania kandydatów (tych wyłączonych będzie już około 2 tys.).</p> <p>Faktycznie więc te „demokratyczne” wybory zdominowane zostaną przez członków wskazanej organizacji a niewykluczone, iż nastąpi także swoisty podział „mandatów” między to stowarzyszenie i stowarzyszenie o podobnych poglądach „Themis”. Nie kwestionuje w tym miejscu wartości jakimi te stowarzyszenia się kierują.</p> <p>Można z dużą dozą prawdopodobieństwa już na etapie projektu wskazać nazwiska osób, które wejdą w skład nowego KRS, to nie będą wybory środowiska ale wybory dwóch stowarzyszeń (pozostali sędziowie zostaną wykluczeni, bądź ich stopień zaangażowania jest na tyle niski, że ich głos odosobniony nie będzie miał znaczenia).</p> <p>Jeśli o to chodziło projektodawcom to powinni otwarcie o tym napisać.</p> <p>Projekt spowoduje powrót do nieakceptowalnego i powszechnie krytykowanego modelu obowiązującego przed zmianami co do trybu wyboru członków KRS, ponownie będzie to wybór nie środowiska ale określonej wybranej grupy osób pełniących funkcje w dominujących stowarzyszeniach sędziowskich II. Wybór powinien odbyć się w okręgach wyborczych (podział zgodny z ilością sędziów) co wykluczyłoby podobnie jak w przypadku polityków istnienie quasi list krajowych</p>	Zmieniono system wyboru w kierunku częściowo uwzględniającym pozostałą treść uwagi
8.		Sędziowie Sądu Rejonowego w Oleśnicy	art. 11a ust. 1 ustawy o KRS - zaburzona zasada proporcjonalności udziału sędziów poszczególnych sądów w KRS; W ocenach skutków regulacji wskazano, że sądy wojskowe liczące 45 sędziów mają mieć 1 przedstawiciela w KRS, sądy okręgowe liczące 2742 sędziów - 2 przedstawicieli, sądy rejonowe liczące 6059 sędziów - 8 przedstawicieli; sędziowie sądów wojskowych nie powinni mieć zagwarantowanego odrębnego przedstawiciela, tylko połączeni z grupą innych sędziów np. sądów rejonowych; sądy okręgowe mają tylko 2 przedstawicieli, podczas gdy sądy rejonowe liczące 2 razy więcej sędziów, mają 4 razy więcej przedstawicieli;	Uwaga zasadna
9.		Sędziowie Wizytatorzy Sądu Apelacyjnego w Katowicach	Eliminacja pkt 2 z art. 11a ust. 1	Uwaga bezprzedmiotowa....
10.		Prezes Sądu Okręgowego w Płocku	<p>Art. 11a ust. 1 – wybór sędziów-członków KRS przez sędziów wzmacnia niezależność władzy sądowniczej, budzi jednak pewne wątpliwości w kontekście art.4 ust.1 i 2 oraz art.10 ust. 1 Konstytucji. Władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do Narodu, który sprawuje władzę przez swoich przedstawicieli lub bezpośrednio (art.4). Z kolei ustrój Rzeczypospolitej Polskiej opiera się na podziale i równowadze władzy ustawodawczej, władzy wykonawczej i władzy sądowniczej (art.10 ust.1). Przyjęte w projekcie rozwiązanie, podobnie jak obowiązujące w latach 1990-2018 sprawia, że zwierzchnia władza Narodu wobec władzy sądowniczej staje się iluzoryczna, bowiem w istocie - z uwagi na wyraźną przewagę sędziów w KRS oraz dość symboliczną rolę Prezydenta RP w procesie nominacyjnym - skład władzy sądowniczej był i miałby być nadal kształtowany w drodze kooptacji. Również zasada równowagi władz byłaby w takiej sytuacji wyraźnie naruszona. Nie ulega wątpliwości, że kształtowanie jakiegokolwiek władzy na zasadzie kooptacji nie miałyby nic wspólnego z zasadą demokratycznego państwa prawnego, jak również nieuchronnie prowadziłyby do korporacjonizmu i oligarchizacji władzy sądowniczej, tak charakterystycznych dla KRS sprzed roku 2018.</p> <p>Propozycja zmiany trybu wyboru sędziów do KRS:</p> <p>1) sędziowie mieliby być wybierani przez Sejm lub Sejm i Senat większością kwalifikowaną, spośród kandydatów zgłoszonych przez organy samorządu sędziowskiego. Takie rozwiązanie zapewniłoby zarówno reprezentatywność kandydatów wobec środowiska sędziowskiego, jak również czyniłoby zadość zasadom wynikającym z art.4 i 10 ust.1 Konstytucji. Kwalifikowana większość wykluczałaby przy tym zdominowanie Rady przez kandydatów jednej siły politycznej, co jest obecnie podstawowym zarzutem wobec KRS.</p>	Uwaga niezasadna

			<p>2) wybór sędziów w drodze wyborów powszechnych, aczkolwiek wiązałyby się to ze znacznymi kosztami i trudnościami organizacyjnymi. Poza tym kampania wyborcza sędziów przed wyborami powszechnymi mogłoby być trudna do pogodzenia z zasadą niezawisłości.</p> <p>Wątpliwości budzi kurialny system wyborów przewidziany w art.11a ust.1 projektu. System ten - obowiązujący w nieco innej postaci do roku 2018 - był przedmiotem słusznej krytyki środowiska sędziowskiego, a ostatecznie także Trybunału Konstytucyjnego. Bardziej wskazane byłoby umożliwienie całej grupie sędziów sądów powszechnych czynnego prawa wyborczego na wszystkich szczeblach sądownictwa powszechnego. W przypadku innych grup sędziów, z uwagi na ich ustrojową odrębność, utrzymanie systemu kurialnego jest konieczne.</p>	
11		Prezes Sądu Rejonowego w Płocku	<p>Prezes SR w Płocku zwraca uwagę, że ustawa nie przewiduje okręgów wyborczych. Podstawowy problem jest związany z tym, iż sędziowie z innych okręgów są co do zasady anonimowi, nie prowadzą kampanii wyborczych, zaś właściwą oceną ich działalności są wydawane orzeczenia. Wysłuchanie publiczne nie zmieni tego w żaden sposób. Jednocześnie mamy do czynienia z sytuacją, gdzie funkcjonują zorganizowane struktury sędziów działające w formie stowarzyszeń. W konfrontacji z kandydatami stowarzyszeń i związaną z tym formalną lub nieformalną dyscypliną głosowania, osoby niezależne nie mają realnych szans na uzyskanie poparcia w głosowaniu skutkującego wyborem. To samo dotyczy konfrontacji kandydaty z małego Sądu z osobą mającą poparcie sędziów z dużego Sądu. Należy się zatem spodziewać, iż przy takim systemie głosowania każdorazowo wygrać będą kandydaci z najlepiej zorganizowanego stowarzyszenia.</p> <p>Konsekwencją tego, będą zarzuty powiązań towarzyskich, w miejsce zarzutów o upolitycznienie członków KRS. Taki sposób wyboru będzie w istocie powrotem do problemu jaki istniał przed 2018 roku. Rozwiązaniem winno być, iż głosowania przeprowadzane byłyby w ramach okręgów (dla wyboru sędziów rejonowych i okręgowych) oraz w ramach apelacji (dla wyboru sędziów z Sądów Apelacyjnych).</p> <p>Dzięki temu rozwiązaniu wszyscy sędziowie mogliby dokonać wyboru Sędziego którego znają z jego pracy, a który wyróżnia się swoją postawą, wiedzą i orzecznictwem. Następnie w drodze losowania spośród tak wybranych osób wyłoniono by ostateczny kształt KRS. Powyższe rozwiązanie wykluczyłoby ryzyko pojawiania się wcześniej wskazanych zarzutów.</p> <p>Ponadto Opiniujący zarzuca projektowi nowelizacji, że nie zawiera ona żadnych wymagań co do kandydatów na członków KRS. Jest to o tyle istotne, iż w Radzie będą dominować Sędziowie Sądów Rejonowych, a więc najniższego szczebla, często osoby zaczynające karierę sądową i te osoby będą decydować o awansach do Sądów wyższej instancji. Dodatkowo kompetencje tego organu są daleko idące i dotyczą decyzji, których później nie da się cofnąć. Z tych też względów do KRS winni być wybierani tylko najlepsi merytorycznie Sędziowie, którzy dysponują odpowiednim autorytetem, umiejętnościami, którzy na podstawie danych statystycznych, oceny wizytatorów w świetle swojego doświadczenia zawodowego potrafiłyby wyłowić najlepsze osoby na dane stanowisko sędziowskie oraz wykluczyć osoby, które się do tego po prostu nie nadają. Przykładowo mogłyby to być osoby o odpowiednim stażu pracy, o bardzo dobrych wynikach orzeczniczych, przykładowo wysokim stosunku spraw utrzymanych względem sumy spraw merytorycznie rozpoznanych tj. wyższym niż 75%, a jednocześnie o referatach niższych, niż średnia wydziałowa w wydziale w którym na co dzień orzeka (chodzi o wyeliminowanie osób, które mają wielkie referaty i unikają wydawania rozstrzygnięć w trudnych sprawach, dzięki czemu mają wysoką stabilność oraz osób, które kosztem jakości kończą bardzo dużą ilość spraw).</p>	Uwaga niezasadna
12		Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie	<p>Wybór sędziów do Krajowej Rady Sądownictwa, w taki sposób jak to jest projektowane, z całkowitym pominięciem demokratycznej kontroli jest sprzeczny z zasadą zwierzchniej władzy narodu.</p> <p>Sposób wyboru członków Krajowej Rady Sądowniczej nie jest właściwy i jest sprzeczny z art. 2 Konstytucji RP tj. z zasadą równych i demokratycznych wyborów oraz z art.178 ust 1 Konstytucji. Wg. projektu każdy sędzia będzie miał tyle głosów ile jest miejsc. Oznacza to, że jedna grupa sędziów wybierze wszystkich</p>	Uwaga niezasadna.

			<p>kandydatów, wszak ta grupa będzie głosowała na tych samych kandydatów i zawsze będzie miała większość. Powstanie system oligarchiczny. Jest to ogromne zagrożenie dla niezawisłości sędziowskiej, albowiem niezależni sędziowie orzekający zgodnie z prawem, a nie tak jak jest to oczekiwane przez największą organizację sędziowską będą pozbawieni możliwości bycia wybranym do Krajowej Rady Sądownictwa i w konsekwencji niezawisli sędziowie będą pozbawieni możliwości awansu. Co więcej taki sposób wyboru spowoduje, że sędziowie nie będą się zgłaszali do wyborów, aby nie podpaść przyszłym decydentom.</p> <p>Podział sędziów wg. kryterium ilu sędziów może pochodzić z danego szczebla sądownictwa jest niezgodny z art. 187 ust.1 pkt 2 Konstytucji, a wynika to z wyroku TK z 18 lipca 2007r. w sprawie K 25/07. We wskazanym wyroku Trybunał Konstytucyjny przesądził, że na poziomie konstytucyjnym nie przewidziano ograniczenia, aby któryś z sędziów Sądu Najwyższego, sądów powszechnych, administracyjnych lub wojskowych, wskazanych w art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji, nie mógł wybierać lub nie mógł być wybranym do składu KRS. Konstytucja również nie przesądza o tym, że każdy szczebel sądownictwa musi być reprezentowany w KRS. Określa tylko ogólny zbiór z którego sędziowie mają pochodzić. Ponadto przewidywany układ ma zagwarantować obecnie dominującej grupie sędziów kontrolę na Krajową Radą Sądownictwa, tak aby wybitni przedstawiciele z sądów apelacyjnych, okręgowych nie mogli znaleźć poparcia.</p> <p>Sposób ukształtowania systemu wyborów i przyznania sędziom określonych szczebli określonej liczby miejsc w KRS powoduje, że wybory są skrajnie nierówne w znaczeniu materialnym, a więc jest to sprzeczne z zasadą demokratycznego państwa prawa (art. 2 Konstytucji)</p>	
13.		Ogólnopolskie Zrzeszenie Sędziów „Sędziowie RP”	<p>Niezgodne z Konstytucją jest też przyznanie stałej ilości miejsc w KRS sędziom sądów poszczególnych szczebli. Wynika to z wyroku TK z 18 lipca 2007r. w sprawie K 25/07. We wskazanym wyroku Trybunał Konstytucyjny przesądził, że na poziomie konstytucyjnym nie przewidziano ograniczenia, aby któryś z sędziów Sądu Najwyższego, sądów powszechnych, administracyjnych lub wojskowych, wskazanych w art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji, nie mógł wybierać lub nie mógł być wybranym do składu KRS. Konstytucja również nie przesądza o tym, że każdy szczebel sądownictwa musi być reprezentowany w KRS. Określa tylko ogólny zbiór, z którego sędziowie mają pochodzić. Ponadto taki sposób ukształtowania systemu wyborów i przyznania sędziom określonych szczebli określonej liczby miejsc w KRS powoduje, że wybory są skrajnie nierówne w znaczeniu materialnym, a więc jest to sprzeczne z zasadą demokratycznego państwa prawa (art. 2 Konstytucji). Siła głosu pojedynczego sędziego-wyborcy będzie się znacząco różniła w zależności od szczebla sądów, co jest sprzeczne z ideą wyborów demokratycznych.</p>	Uwaga niezasadna
14.		HFPCZ	<p>Z perspektywy funkcjonowania Krajowej Rady Sądownictwa wydaje się przede wszystkim zasadne, aby w skład Rady weszli sędziowie doświadczeni, mający wiedzę i umiejętności umożliwiające im zidentyfikowanie zagrożeń dla niezależności sądownictwa oraz niezawisłości sędziów, a także pozwalające prawidłowo ocenić kandydatury osób ubiegających się o stanowiska sędziowskie. Biorąc pod uwagę tę perspektywę, należałoby rozważyć zwiększenie liczby wybieranych do KRS sędziów sądów okręgowych i apelacyjnych (do odpowiednio 3 i 2) kosztem sędziów sądów rejonowych. W efekcie jednak sędziowie sądów rejonowych w dalszym ciągu stanowiliby najliczniejszą (bo sześciuosobową) grupę sędziowskich członków KRS. Pozwoliłoby to z jednej strony zagwarantować, że głos sędziów sądów rejonowych byłby mocniej słyszalny, z drugiej, że w KRS znajdowałiby się sędziowie o odpowiednim poziomie doświadczenia. Alternatywnym rozwiązaniem mogłoby być wprowadzenie wymogu wyboru sędziowskich członków KRS spośród sędziów legitymujących się odpowiednio długim stażem zawodowym.</p>	Uwaga zasadna
15.		Stowarzyszenie Iustitia	<p>Prawidłowe (zgodne z Konstytucją) jest ukształtowanie liczby osób wybieranych przez Sąd Najwyższy, sądy apelacyjne, sądy okręgowe, sądy rejonowe, sądy wojskowe, Naczelny Sąd Administracyjny czy wojewódzki sąd administracyjny. Na krytykę zasługuje jednak w odniesieniu do sądów powszechnych sztywne przypisanie sędziów do szczebla sądownictwa i stwierdzenie, że sędziowie sądów rejonowych mogą</p>	Uwaga częściowo uwzględniona

			<p>wybrać wyłącznie sędziów rejonowych, sędziowie sądów okręgowych mogą wybrać wyłącznie sędziów okręgowych, a sędziowie sądów apelacyjnych mogą wybrać wyłącznie sędziów sądów apelacyjnych. Przede wszystkim taki sposób wyboru nie realizuje postulatu jak najszerszej reprezentacji sędziów sądów powszechnych w Radzie. Oczywiście znane są argumenty, które podnoszono w odniesieniu do zasad wyboru obowiązujących przed 2018 r., że system wyboru deprecjonował rolę sędziów sądów rejonowych. Z kolei w wyniku zmian z 2018 r. w skład rady weszli niemal wyłącznie sędziowie sądów rejonowych. Stąd też konieczne jest elastyczne uregulowanie zapewniające rzeczywistą reprezentację sędziów wszystkich szczebli. Projekt powinien zakładać świadomość wyborczą sędziów i zezwalać na to, by sędziowie sądów powszechnych dowolnie wybierali ze swojego grona swoich przedstawicieli, a nie byli zmuszani do wyboru spośród sędziów danego rodzaju sądu. Jeśli sędziowie sądów apelacyjnych chcą wybierać jako swojego przedstawiciela sędziego sądu rejonowego lub okręgowego należy im taką możliwość zapewnić. Podobnie, jeśli sędziowie sądów rejonowych uznają, że ich najlepszym reprezentantem będzie sędzia sądu apelacyjnego, również nie należy pozbawiać ich takiego prawa. Projektowana regulacja powinna jednocześnie zmierzać do zapewnienia wpływu na kształt Rady sędziom wszystkich sądów, odpowiedniego do ich liczebności, zapewniając rzeczywistą reprezentację ogółowi wymiaru sprawiedliwości, w tym sędziów sądów pierwszej instancji. Przyjęcie proponowanej w Opinii formuły, a to przypisania wpływu na wybór określonej liczby członków KRS reprezentacji sędziów sądów rejonowych, sędziów okręgowych oraz sędziów apelacyjnych z pozostawieniem możliwości ich wyboru spośród wszystkich sędziów sądów powszechnych byłoby rozwiązaniem najbardziej demokratycznym i samorządnym.</p>	
16.		KIRP prof. M. Florczak-Wątor	<p>Można mieć jednak wątpliwości co do zaproponowanego w projekcie ustawy sposobu podziału mandatów między sędziów reprezentujących w składzie Krajowej Rady Sądownictwa różne rodzaje sądów i różne ich szczeble. Najliczniejszą grupę w składzie tego organu mieliby bowiem stanowić sędziowie sądów rejonowych, których będzie ośmiu, co oznacza, że będą oni również mieli większość w ramach grupy 15 sędziów wybieranych w wyborach bezpośrednich przez sędziów. W uzasadnieniu do projektu ową dużą reprezentację sędziów sądów rejonowych uzasadniono tym, że odpowiada ona stosunkowi liczby tych sędziów do liczby sędziów innych sądów, a zatem odwołano się do podziału mandatów w Krajowej Radzie Sądownictwa w oparciu o zasadę proporcjonalności. Niewątpliwie również rozwiązanie to wychodzi naprzeciw postulatam zgłaszanym jeszcze przed 2018 r. w literaturze przedmiotu i przestrzeni publicznej, kiedy to za jeden z mankamentów skomplikowanego systemu pośrednich wyborów sędziów do Krajowej Rady Sądownictwa wskazywano to, że prowadzi on do nadmiernej reprezentacji w tym organie sędziów sądów wyższych instancji oraz marginalizacji najliczniejszej grupy sędziów rejonowych.</p> <p>Wydaje się jednak, że w proponowanej regulacji prawnej owe proporcje między reprezentacją sędziów rejonowych i reprezentacją sędziów innych rodzajów sądów nie zostały właściwie uwzględnione. W składzie Krajowej Rady Sądownictwa ma być bowiem tylko po jednym przedstawicielu Sądu Najwyższego, sądów apelacyjnych, sądów wojskowych, Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz wojewódzkich sądów administracyjnych wybieranych w wyborach bezpośrednich przez sędziów tych sądów. Od zasady reprezentacji danego rodzaju sądu przez jednego przedstawiciela projektodawcy wprowadzili dwa odstępstwa: jedno na rzecz sądów okręgowych, które w składzie Krajowej Rady Sądownictwa reprezentować będzie dwóch sędziów tych sądów, a drugie na rzecz sądów rejonowych reprezentowanych przez ośmiu sędziów tych sądów. Porównanie jednak liczby sędziów rejonowych i okręgowych prowadzi do wniosku, że ich reprezentacja w składzie Krajowej Rady Sądownictwa nie jest proporcjonalna do ich liczebności.</p> <p>Z dołączonego do projektu ustawy o KRS dokumentu zatytułowanego „Ocena skutków regulacji”, uwzględniającego dane aktualne na dzień 30 września 2023 r., wynika, że w sądach okręgowych orzekało 2742 sędziów, a w sądach rejonowych - 6059 sędziów. Innymi słowy, w sądach rejonowych było ponad dwukrotnie więcej sędziów niż w sądach okręgowych. Tymczasem sędziom sądów rejonowych</p>	Uwaga zasadna

			<p>projektodawcy proponują przydzielenie czterokrotnie więcej mandatów (8 mandatów) aniżeli sędziom sądów okręgowych (2 mandaty). Przy takiej regulacji należałoby stwierdzić nadreprezentację sędziów sądów rejonowych w stosunku do sędziów sądów okręgowych w składzie Krajowej Radzie Sądownictwa. Przewaga sędziów sądów rejonowych w składzie Krajowej Rady Sądownictwa nie jest również uzasadniona w kontekście zadań powierzonych do realizacji temu organowi. Jednym z nich jest wnioskowanie do Prezydenta o powołanie danej osoby na stanowisko sędziego (art. 179 Konstytucji), przy czym to właśnie Krajowa Rada Sądownictwa przeprowadza proces selekcji kandydatów, zmierzający do wyboru osób najbardziej kompetentnych i najlepiej przygotowanych do wykonywania funkcji sędziego. Właściwa realizacja przez Krajową Radę Sądownictwa tego zadania wymaga, by zasiadały w tym organie osoby posiadające bogate doświadczenie orzecznicze, w szczególności nabyte w sadach różnego szczebla. Tymczasem sędziowie sądów rejonowych mają najmniejsze doświadczenie spośród sędziów sądów powszechnych, a także (poza przypadkiem delegacji) nie mają doświadczenia w zakresie orzekania w sądach okręgowych czy apelacyjnych. Niewątpliwie są oni najliczniejszą grupą sędziów wśród sędziów sądów powszechnych, jednak reprezentacja proporcjonalna do liczebności powinna być wyważona reprezentacją przedstawicieli sądów okręgowych w składzie Krajowej Rady Sądownictwa przemawia również szczególnie charakter tych sądów, które jako szczebel pośredni w strukturze sądownictwa powszechnego, działają zarówno jako sądy I instancji, jak również jako sądy II instancji. Sędziowie sądów okręgowych, w przeciwieństwie do sędziów sądów rejonowych, mają zatem doświadczenie orzecznicze typowe dla obu instancji sądowych. I w końcu warto wspomnieć, że również Rada Konsultacyjna Sędziów Europejskich stoi na stanowisku, że podstawowymi kryteriami selekcji członków rad sądownictwa powinno być kryterium kompetencyjne, a nie kryterium ilościowe. W opinii nr 10 z dnia 23 listopada 2007 r. Rada stwierdziła, że członkowie rad sądownictwa muszą być wybierani na podstawie ich kompetencji, doświadczenia, zrozumienia dla realiów pracy sędziego, zdolności do dyskusji i kultury niezależności. Wydaje się zatem, że bardziej zasadnym byłoby, żeby w Krajowej Radzie Sądownictwa zasiadało 2 reprezentantów sądów apelacyjnych, 3 reprezentantów sądów okręgowych oraz 6 reprezentantów sądów rejonowych. Ci ostatni mieliby w ramach tej kategorii członków Krajowej Radzie Sądownictwa nadal przewagę w grupie sędziów sądów powszechnych, jednak nie byłaby ona tak znacząca, jak obecnie się to proponuje, i byłaby ona wyważona większą reprezentacją bardziej doświadczonych sędziów wyższych szczebli, z których większość ma również doświadczenie orzekania w sądach rejonowych</p>	
17.	(art. 11a ust. 2) GDY W TYM SAMYM GŁOSOWANIU WYBIERA SIĘ KILKU CZŁONKÓW RADY MAX LICZBA GŁOSÓW ODDANYCH NA KANDYDATÓW (SO, SR)	Sąd Rejonowy w Dąbrowie Górniczej	<p>Krytycznie należy ocenić możliwość oddawania głosów na więcej niż jednego kandydata przez sędziów sądów okręgowych i sędziów sądów rejonowych. Wspomniana regulacja rodzi poważne ryzyko, że tworzone będą grupy kandydatów, które nie tylko będą popierać własne kandydaty, ale wspólnie będą zabiegać o poparcie dla całej grupy kandydatów. W rezultacie może dojść do wyboru całej grupy kandydatów reprezentującej bardzo podobne podejście do realizacji obowiązków spoczywających na KRS i szeroko rozumianych problemów stojących przed wymiarem sprawiedliwości - np. wszystkich wywodzących się z jednego stowarzyszenia sędziowskiego, którzy w wyniku wewnętrznych ustaleń co do tego którzy członkowie stowarzyszenia będą startować w wyborach (niewykluczone, że w wyniku swego rodzaju prawyborów dodatkowo zwiększających poparcie tych kandydatów), mobilizacji członków stowarzyszenia i prowadzonych kampanii wyborczych oraz agitacji na rzecz całej grupy kandydatów, uzyskają na tyle duże poparcie dla całej grupy (np. w przypadku sędziów sądów rejonowych składającej się z 8 kandydatów), że całkowicie zamkną realną możliwość efektywnego ubiegania się o wybór innych sędziów, którzy nie będą posiadali aż tak dużych możliwości promowania swojej kandydaty, jednak z uwagi na znaczne poparcie w środowisku sędziowskim pomimo braku aktywności medialnej i w ramach stowarzyszeń sędziowskich, mogliby liczyć na wybór do KRS w przypadku dysponowania przez każdego sędziego możliwością oddawania głosu na jednego wybranego kandydata. Proponowany sposób wyboru</p>	Uwaga zasadna

			<p>członków spośród sędziów sądów okręgowych i sędziów sądów rejonowych niewątpliwie nie będzie sprzyjał zapewnieniu składu KRS reprezentatywnego dla wszystkich sędziów sądów powszechnych.</p> <p>Nie powinno przy tym pozostać niezauważone, że projektowany przepis wykazuje systemową niespójność z art. 11c ust. 11 ustawy. Oto bowiem w art. 11a ust. 2 przewidziano możliwość oddawania jednocześnie głosów nawet na 8 kandydatów spośród sędziów sądów rejonowych, podczas gdy w art. 11c ust. 11 ograniczono możliwość poparcia zgłoszenia tylko do jednej kandydatury. Naturalne przy tym wydaje się być stwierdzenie, że zgłoszenia kandydatów powinny charakteryzować się mniejszą wagą i znaczeniem, aniżeli głosowanie w wyborach będące kulminacyjnym momentem całego procesu wyborczego. Tymczasem w projektowanej ustawie doszło do odwrócenia znaczenia obu etapów procesu wyborczego, co należy ocenić zdecydowanie negatywnie. Oczywiście powinno bowiem być to – jeśli w ogóle przewidziany powinien być system tzw. list poparcia, o czym więcej poniżej w ramach rozważań dotyczących art. 11c ust. 1 – że na etapie przedwyborczym powinna istnieć możliwość poparcia większej (nieograniczonej) liczby sędziów i otwarcia im w ten sposób drogi do kandydowania w wyborach, natomiast na etapie wyborów powinna następować ostateczna decyzja co do oddania głosu na jednego wybranego kandydata.</p> <p>Zdecydowanie należy zatem postulować, aby dla każdego sędziego przewidziana została możliwość oddawania głosów wyłącznie na jednego kandydata startującego w wyborach</p>	
18.		Sędziowie Sądu Okręgowego we Wrocławiu	art. 11a ust.2 projektu - Zdaniem sędziów każdy sędzia biorący udział w głosowaniu powinien mieć prawo oddania tylko 1 głosu na 1 kandydata, z liczby wybieranych członków Rady.	Uwaga zasadna
19.		Prezes Sądu Okręgowego we Wrocławiu	<p>jest to najpoważniejsze zagadnienie związane z projektem - zwrócić należy uwagę, że w środowisku od lat utyskiwało się na istnienie tak zwanej spółdzielni czy też możliwości istnienia spółdzielni. Budziło kontrowersje mianowicie to, że zorganizowana grupa czy to delegatów z kilku sądów w latach ubiegłych czy też -według obecnych zarzutów - grupa znająca rządzących polityków może opanować KRS wykluczając z możliwości udziału w procedurach nominacyjnych i awansowych np. sędziów z niektórymi apelacjami. Wypada dostrzec, że proponowana możliwość wyboru 11 sędziów i ujęta w zmienianym art. 11a ust. 2 zmienianej ustawy zasada głosowania na tylu kandydatów ilu się wybiera (czyli nawet 11) stwarza ryzyko powstawania spółdzielni i majoryzowania przez zorganizowaną grupę nawet większości sędziów. Konsekwencje mogą być zatem takie jak powstanie nowego rodzaju spółdzielni. Wydaje się dość zrozumiałe, że 1000 czy 2000 sędziów w kraju, głosujących blokiem na 11 kandydatów może wprowadzić do KRS zorganizowaną grupę i w istocie wytworzyć nową spółdzielnię. Wydaje się, że niejedno duże stowarzyszenie sędziowskie albo zorganizowana w oparciu o social media grupa sędziów może tak zadziałać co w przyszłości stać się może powodem narzekań. Wypada zresztą zauważyć, że głosowanie na 11 osób blokiem dać może również możliwość wyboru delegatów tylko z najliczniejszej apelacji czy z najliczniejszych apelacji z pominięciem innych apelacji. Możliwych zagrożeń na tym tle może powstać wiele, a jak się wydaje przeciwdziałać powstawaniu bloków, spółdzielni czy podobnych zjawisk może przeciwdziałać przyjęcie zasady, że każdy głosujący (wykonujący swoje czynne prawo wyborcze) może głosować na jedną osobę (jednego kandydata). Zasada taka występuje przecież także przy okazji wyborów parlamentarnych gdzie głosuje się także na jednego kandydata bez względu na ilość miejsc w danym okręgu. Takie rozwiązanie zapewni przy tym wybór osób cieszących się największym obiektywnie autorytetem, a na pewno wyeliminuje różnego rodzaju układy wyborcze, blokowanie kandydatów i tym podobne zjawiska, które dla wyborów są dość normalne, ale przy jednak ograniczonym zbiorze sędziów sądów powszechnych mogą być demoralizujące i konfliktogenne.</p> <p>Niezależnie od wyżej wskazanej propozycji przyjęcia przy wyborze sędziów w całej Polsce w wyborach powszechnych zasady jednego kandydata wskazać należy, że przeciwdziałać zagrożeniu powstawania spółdzielni można także w inny sposób, który przy okazji zapewni reprezentację terytorialnie najszerszego</p>	Uwaga częściowo zasadna – w zakresie liczby oddawanych głosów przez uprawnionych.

			możliwie grona sędziów. Wydaje się bowiem, że istnienie 11 apelacji i 11 miejsc dla sędziów sądów powszechnych daje możliwość wyboru po 1 osobie z każdej apelacji, w ramach apelacji. W takiej sytuacji na pewno reprezentowane byłyby wszystkie apelacje. Argument o różnej wielkości apelacji nie powinien stać na przeszkodzie rozważaniu takiego rozwiązania bowiem różnice nie są jednak rażące (apelacje nie różnią się dziesięciokrotnie większością). Jest do w mojej ocenie drugie (porównywalne co do skutków) rozwiązanie zapewniające reprezentatywność KRS w grupie sędziów sądów powszechnych, przy okazji eliminujące przy tym ryzyko zmajoryzowania mniejszych apelacji przez większe czy też różnego rodzaju ogólnopolskich spółdzielni.	
20.		PKW	z ust. 2 wynika, że w odniesieniu do sądów okręgowych i rejonowych sędzia może oddać głos na kandydatów w liczbie nie większej niż liczba wszystkich wybieranych członków Rady. Według oceny Państwowej Komisji Wyborczej z regulacji tej powinno wynikać, że sędzia może oddać głos na kandydatów w liczbie nie większej niż liczba wybieranych sędziów w danej grupie, a nie „nie większej niż liczba wybieranych członków Rady”. Należy zauważyć, że pojęcie „grupy sędziów” użyte zostało w ust. 3 tego przepisu.	Uwaga bezprzedmiotowa wobec zmiany modelu
22.		Prezes Sądu Okręgowego we Wrocławiu	należy wskazać, że projekt zakłada wybory bezpośrednie w całym kraju z podziałem na grupy sędziów poszczególnych sądów jacy mogą być wybrani do KRS. Podział na grupy w wielu jednostkach był kontestowany i wskazywano na potrzebę korekt, niezależnie jednak od tego wskazać należy, że Konstytucja RP w art. 175 dzieli sądy, na Sąd Najwyższy, sądy powszechne, sądy administracyjne oraz sądy wojskowe. Tym samym dzieli również orzekających w nich sędziów na sędziów Sądu Najwyższego, sędziów sądów powszechnych, sędziów sądów administracyjnych i sędziów sądów wojskowych. Za dyskusyjne zatem z perspektywy zapisów Konstytucji można uznać podział miejsc w KRS w grupie sędziów sądów powszechnych na sędziów sądów rejonowych, okręgowych i apelacyjnych. Już w grupie sędziów sądów administracyjnych można zrozumieć podział na sędziów WSA i NSA skoro Konstytucja RP wyraźnie traktuje w swojej treści o NSA, niemniej jednak nie dzieli sądów powszechnych na sądy rejonowe, okręgowe i apelacyjne. W tych zatem warunkach powinno stać się podstawą rozważenia to czy zasadny jest podział sędziów sądów powszechnych w KRS na 8 SSR, 2 SSO i 1 SSA. Dodać należy, że tym samym - biorąc pod uwagę przebieg służby sędziowskiej i jednak w ogromnej większości duży udział okoliczności związanych ze stażem dla awansów (awanse szybkie, nazywane „windą do nieba” powszechnie czy teraz czy 10 lat temu są w środowisku w większości krytykowane) należy postulować wybór 11 sędziów sądów powszechnych, bez kurialnego różnicowania ich statusu albo - jeżeli celem ustawodawcy jest zapewnienie reprezentacji sędziów wszystkich sądów - ustalenie, że wybiera się np. 11 sędziów, ale niemniej niż po 3 z każdego szczebla sądownictwa (SR, SO czy SA).	Uwaga niezasadna
23.		Przewodniczący I Wydziału Cywilnego Sądu Apelacyjnego w Szczecinie w zakresie doprecyzowania regulacji dotyczącej biernego prawa wyborczego	Rozumiejąc uwarunkowania faktyczne i prawne, które legły u podstaw proponowanego rozdziału mandatów sędziowskich pomiędzy poszczególne rodzaje i stopnie sądownictwa, za celowe jednak uważa wprowadzenie rozwiązania, które polegałoby na tym, że wyboru sędziów do Krajowej Rady Sądownictwa z poszczególnych sądów dokonywałiby sędziowie danego sądu lub sędziowie z określonego szczebla sądów powszechnych. Pozwoliłoby to bowiem na zapewnienie sędziom orzekającym w różnych sądach oraz w różnych instancjach rzeczywistego wpływu na wybór członka Krajowej Rady Sądownictwa, który wywodzić się będzie z sądu lub rodzaju sądów, odpowiednich dla określonego kręgu wyborców. W przeciwnym razie, może się okazać, że decydujący głos przy wyborze członków Krajowej Rady Sądownictwa będą mieli sędziowie sądów rejonowych, których jest najwięcej, a biorąc pod uwagę panujące w tych sądach realia, wybór ten może być zdominowany przez stowarzyszenia sędziowskie, które dysponują kadrami i strukturami pozwalającymi na skuteczne przeforsowanie zgłoszonych przez te organizacje kandydatów. Może to z kolei doprowadzić do wystąpienia braku należytej reprezentacji środowiska sędziowskiego w Krajowej Radzie Sądownictwa.	Uwaga bezprzedmiotowa wobec zmiany modelu

24.		Sędziowie Wizytatorzy Sądu Apelacyjnego w Katowicach Art. 11a ust. 1 pkt 2-4 zmienianej ustawy	W skład rady powinni wchodzić wybrani przez sędziów w wyborach tajnych i bezpośrednich sędziowie wskazanych sądów powszechnych w ilości jeden sędzia z każdego okręgu apelacji, których jest 11. Jest obojętne czy byłby to sędzia sądu apelacyjnego, okręgowego czy rejonowego. Zapewniona byłaby w KRS reprezentacja każdej z 11 apelacji a jednocześnie sędziowie z danego okręgu wyłoniliby swojego kandydata posiadając o nim wiedzę pełniejszą niż o kandydatach z innych okręgów. Jednocześnie zapobiegłoby to nierówności reprezentacji w przypadku mniejszych okręgów. Zaproponowany rozdział mandatów może doprowadzić do sytuacji gdy do KRS wejdą sędziowie tylko z jednego lub dwóch okręgów, bo taką możliwość stwarza projekt.	Uwaga niezasadna albowiem postulat możliwy do realizacji w przyjętym modelu
25.		Sędziowie Sądu Okręgowego w Gliwicach	- Brak wskazania sposobu głosowania, czy głosowanie na jednego kandydata czy oddanie głosów na więcej osób oraz brak wskazania powodów uznania głosu za ważny/ nieważny; - Art. 3 ust. 2 oraz art. 1 pkt. 2 w zakresie proponowanej zmiany art. 11 b ust.3 ustawy o KRS sprzeczne z ustawą zasadniczą (art. 180 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej)	Uwaga bezprzedmiotowa.
26.		SO Warszawa	Możliwość oddania głosu na kilku kandydatów (w sądach rejonowych - aż ośmiu) może sprzyjać tworzeniu się stronnictw czy grup interesu, skoro np. ośmiu sędziów może zapewnić ośmiu kandydatom aż osiem głosów, lepszą wydaje się zasada 1 głosujący - 1 głos.	Uwaga zasadna
27.	(art. 11 a ust. 3) KTO WYGRYWA, KTÓRY KANDYDAT	Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSiP VOTUM	Krytycznie ocenić należy art. 11a ust. 3 zdanie 2 projektowanej ustawy, zgodnie z którym w przypadku uzyskania przez kandydatów równej liczby głosów, członkiem Rady zostaje sędzia starszy służbą w danej grupie sędziów. Kryterium stażu pracy, a więc w istocie kryterium wieku, jest nie do pogodzenia z zasadą równości wobec prawa oraz zasadą równości wyborów. Kryterium takie prowadzić będzie do utrwalenia i wzmocnienia systemowego wychylenia składu osobowego władz i organów wymiaru sprawiedliwości w kierunku osób w późniejszym wieku i stanowić kolejną barierę dla relatywnie młodszych sędziów. Sytuację tę postrzegać należy przez pryzmat stale rosnącego średniego wieku sędziów każdego szczebla. Jak się wydaje, istotnie lepszym i bliżej związanym z procesem wyborczym byłoby przyjęcie, iż w przypadku uzyskania przez kandydatów równej liczby głosów, członkiem Rady zostaje sędzia, który otrzymał większą liczbę podpisów popierających zgłoszenie danej kandydatury zgodnie z projektowanym art. 11c ust. 1 ustawy. Kryterium stanie się zatem siła poparcia kandydata, a nie wiek pośrednio wynikający ze stażu pracy.	Uwaga niezasadna – w Radzie niezbędne jest odpowiednie doświadczenie zawodowe.
28.		PKW art. 11 a ust 3	w ust. 3 wskazano, że „W przypadku uzyskania przez kandydatów równej liczby głosów członkiem Rady zostaje sędzia starszy służbą w danej grupie sędziów.” Państwowa Komisja Wyborcza zauważa, że z projektu nie wynika, skąd organ przeprowadzający wybory będzie miał wiedzę, który to jest sędzia;	uwaga bezprzedmiotowa
29.		Sędziowie Wizytatorzy Sądu Apelacyjnego w Katowicach	Konsekwencją przyjęcia zaproponowanego rozwiązania jest dostosowanie dalszych regulacji. Czyli brzmienie tego przepisu mogłoby być: <i>„Członkiem Rady zostaje kandydat, który otrzymał najwięcej głosów w swoim okręgu, W przypadku uzyskania przez kandydatów równej liczby głosów, członkiem Rady zostaje sędzia starszy służbą.”</i>	Uwaga niezasadna
30.		Sędziowie Wizytatorzy Sądu Apelacyjnego w Katowicach	Z uzasadnienia do projektu wynika cyt. <i>„Zaproponowany w projekcie podział mandatów (...) odpowiada stosunkowi liczby sędziów sądów wskazanych w kolejnych punktach art. 11 ust. 1 do łącznej liczby wszystkich sędziów”</i> . Przy czym projektodawca nie wskazuje w jaki sposób liczba ta została ustalona, czy były uwzględniane również wakaty stanowisk, co raczej przy takim brzmieniu uzasadnienia nie powinno mieć miejsca, nadto należy zwrócić uwagę, że już teraz odnotowywane są decyzje Ministra Sprawiedliwości o przekształceniu etatu sędziiego sądu okręgowego w stanowisko asesorskie, zatem taki etat przydzielany jest do sądu rejonowego. Nadto projektodawca nie wskazuje czy liczba sędziów uwzględni również sędziów powołanych w wyniku uchwał KRS w składzie określonym zmienianą ustawą.	Uwaga niezasadna

			<p>Wydaje się w pełni usprawiedliwionym postulat poszerzenia uzasadnienia projektu w tym zakresie, tak aby nie było wątpliwości, że reprezentacja o jakiej mówi projektodawca w uzasadnieniu jest zachowana. Nadto do pełnego wyjaśnienia reprezentacji wymagane jest stwierdzenie czy w liczbie tej uwzględnieni zostali asesorzy sądowi, jak również sędziowie o których mowa w art. 3 ust. 2 projektu. Aktualne decyzje Ministra już powodują, że liczba sędziów może kształtować się odmiennie w czasie kolejnych wyborów, trudno wówczas będzie uzasadnić reprezentację stwierdzeniem w uzasadnieniu</p>	
31.		HFPCZ	<p>Przyjęcie systemu ogólnopolskich wyborów sędziowskich członków KRS może wiązać się z ryzykiem zdominowania wyborów przez jedno środowisko sędziowskie i jednocześnie marginalizacją innych grup sędziowskich. Taki jednolity charakter Rady może przy tym skutkować występowaniem prób wpływania na wyniki konkursu przez najliczniejszą grupę sędziów, czyniąc z niego bardziej ranking popularności niż wybory zależne od kwalifikacji merytorycznych kandydatów.</p> <p>Jednocześnie należy zauważyć, że ogólnopolska lista kandydatów na sędziów zwiększać będzie szanse na wybór sędziów pochodzących z dużych ośrodków miejskich, w których liczba sędziów jest znacznie większa. Może to prowadzić do sytuacji, w której nie zostanie zapewniona odpowiednia reprezentacja w KRS sędziów z mniejszych ośrodków. Efektem tego stanu rzeczy może być niedostrzeżenie przez Krajową Radę Sądownictwa problemów obecnych w tych sądach. Stąd projektodawcy powinni rozważyć również podział mandatów przypadających z sądów okręgowych i rejonowych wedle sądów uszeregowanych pod względem liczebności sędziów. Taki podział mógłby mieć charakter dwu lub trzystopniowy. Podział ten powinien być uregulowany na etapie dzielenia mandatów, a nie samego głosowania. W jego ramach poszczególne mandaty sędziowskie przypadłyby sędziom, którzy uzyskali największą liczbę głosów w danej grupie sądów (np. dwa mandaty dla sędziów wywodzących się z dużych sądów rejonowych, dwa dla sędziów ze średnich sądów rejonowych, dwa dla sędziów z małych sądów rejonowych itd.).</p> <p>Omawiana regulacja nie gwarantuje również, że wybór sędziów w skład Krajowej Rady Sądownictwa będzie geograficznie zróżnicowany. W literaturze przedmiotu postuluje się wprowadzenie rozwiązań, które gwarantowałyby, że poszczególni sędziowscy członkowie KRS będą rekrutować się z różnych apelacji. Ł. Bojarski wskazuje przy tym, że rozwiązanie takie ułatwia kontakt pomiędzy sędziami pracującymi w danej apelacji, a wybranym z danej apelacji członkiem KRS. Uregulowanie takie musiałoby jednak zakładać dalszą modyfikację zasad wyborów sędziów, być może wprowadzenie algorytmu ustalania wyników, co dodatkowo utrudniłoby czytelność takiej regulacji. Wydaje się, że lepszym rozwiązaniem byłoby wyznaczenie poszczególnym sędziowskim członkom KRS apelacji, w ramach której dbaliby oni o relacje ze środowiskiem sędziowskim.</p>	Uwaga niezasadna.
32.		KIRP prof. M. Jabłoński	<p>w propozycji dotyczącej treści art. 11 a ust. 3 stwierdza się, że W przypadku uzyskania przez kandydatów równej liczby głosów, członkiem Rady zostaje sędzia starszy służbą w danej grupie sędziów. Nie wiemy natomiast, co będzie w przypadku, w którym równą liczbę głosów uzyskają sędziowie, którzy zostali powołani w tym samym dniu i czas trwania ich służby jest identyczny</p>	Uwaga zasadna.
33.	(11b ust. 1) PODMIOT ZARZĄDZAJĄCY WYBORY CZŁONKÓW RADY i SPOSÓB ZARZĄDZENIA WYBORÓW KRS	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Sędziów Sądów Administracyjnych	<p>Przepis nie określa terminu do zarządzenia wyborów. Wprawdzie w uchwale o ich zarządzeniu wskazuje się określone daty czynności, które muszą być dokonane w celu przeprowadzenia wyborów, ale może celowym byłoby uzupełnienie ust. 1 o zdanie 2: „<i>Uchwała o zarządzeniu wyborów powinna być podjęta najpóźniej na 3 miesiące przed upływem kadencji członka Rady, a w przypadku wygaśnięcia mandatu z przyczyn, o których mowa w art.14 ust. 1 pkt 1, 2 i 5 – w terminie 1 miesiąca od dnia wygaśnięcia mandatu.</i>”</p> <p>Uwaga opcja z 5a !! jak we wcześniejszej uwadze</p>	Uwaga niezasadna

34.		PKW	<p>Należy mieć na uwadze, że projekt przyznaje większość kompetencji związanych z wyborami Ministrowi Sprawiedliwości, tj. organowi konstytucyjnemu (w tym określenie w trybie rozporządzenia szczegółowych warunków technicznych i organizacyjnych przeprowadzenia wyborów w formie głosowania za pomocą kart wyborczych oraz głosowania elektronicznego, wzór zgłoszenia kandydata oraz wzory wykazu obywateli i wykazu sędziów popierających zgłoszenie kandydata na członka Rady, wzory kart do głosowania, listy uprawnionych do głosowania, protokołów wyborczych oraz obwieszczenia, przekazywanie informacji o uprawnionych do głosowania oraz o kandydatach). Należy mieć także na uwadze, że Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie obecnie obowiązujących przepisów nie zarządza żadnych wyborów. Wszystkie przeprowadzane przez Państwową Komisję Wyborczą wybory zarządzane są przez organy konstytucyjne. Ponadto jest właściwa wyłącznie do przeprowadzania wyborów powszechnych oraz referendum ogólnokrajowego na podstawie ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2408) oraz ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 851 oraz z 2023 r. poz. 497 i 1628).</p> <p>Państwowa Komisja Wyborcza nie przeprowadza natomiast wyborów do żadnych innych organów. Podkreślenia wymaga również, że art. 10 ust. 2 ustawy przewiduje możliwość kandydowania na członka Krajowej Kady Sądownictwa przez członka Państwowej Komisji Wyborczej.</p> <p>Państwowa Komisja Wyborcza wyraża opinię, że ze względu na przeprowadzanie wyborów do Rady przez Komisję ustawa powinna wyłączać możliwość kandydowania jej członków w tych wyborach.</p> <p>W ocenie Państwowej Komisji Wyborczej na niewłaściwość Komisji, jako organu, który miałby przeprowadzać wybory do Krajowej Rady Sądownictwa wskazuje również fakt, że nie ma on żadnych uprawnień nadzorczych nad prezesami sądów, którzy mają również wykonywać zadania związane z ich przeprowadzeniem, m.in. powoływać komisje skrutacyjne oraz zapewnić prawidłowy przebieg głosowania.</p> <p>Biorąc powyższe pod uwagę Państwowa Komisja Wyborcza zwraca się o wskazanie innego organu (lub organów), który miałby zarządzać wybory. Państwowa Komisja Wyborcza, niezależnie od powyższego, wskazuje, że ustawa musi przewidywać wszystkie czynności każdego z podmiotów biorących udział w procedurze oraz określać terminy wykonania tych czynności. Projekt wymaga przejrzenia i uzupełnienia w tym zakresie.</p> <p>a) w ust. 1 nie przewidziano terminu na zarządzenie wyborów,</p>	Uwaga niezasadna
35.		HFPCz	<p>Powierzenie całości zadań w tym zakresie PKW wydaje się niezasadne. Lepszym rozwiązaniem byłoby wprowadzenie co najmniej dwuszczeblowej administracji wyborczej, składającej się z PKW oraz komisji na szczeblu sądów apelacyjnych. Taki standard postępowania pozwoliłby PKW jedynie nadzorować przebieg wyborów, a nie być odpowiedzialną zarówno za ich organizację, jak i prawidłowość przebiegu.</p>	Uwaga niezasadna
36.		SO w Warszawie	<p>Istotna rola w procedurze wyboru sędziów – członków KRS została przyznana Państwowej Komisji Wyborczej, która jest organem właściwym do przeprowadzania innych wyborów. Wydaje się, że przekazanie PKW ww. dodatkowych kompetencji powinno znaleźć odzwierciedlenie w zmianie art. 160 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 roku – Kodeks wyborczy (tj. Dz. U. z 2023 roku, poz. 2408 ze zm.).</p>	Uwaga niezasadna
37.	(art. 11b ust. 2) ELEMENTY	Sędziowie Wizytatorzy	Skreślenie pkt 3 : liczbę członków Rady wybieranych przez sędziów	Uwaga niezasadna :

	UCHWAŁY PKW O ZARZĄDZENIU WYBORÓW DO KRS	Sądu Apelacyjnego w Katowicach		
38.		PKW	<p>w ust. 2: w pkt 4 ustawy użyto wyrażenia „karty wyborcze”, co jest niezgodne z terminologią używaną w Kodeksie wyborczym w odniesieniu do przeprowadzanych wyborów powszechnych. Kodeks wyborczy posługuje się bowiem pojęciem „karta do głosowania” (art. 40 § 1 Kodeksu wyborczego). Analogiczna uwaga dotyczy art. 1 Id ust. 2 pkt 2 i art. 1 lg ust. 3, w których jednocześnie użyto niespójnie pojęcia „karty do głosowania”, a także w art. 1le ust. 1 pkt 2 i art. 1 lf pkt I ustawy, - z pkt 5 wynika, że organ zarządzający wybory określa w uchwale terminy czynności wyborczych, a jednocześnie kwestie wskazane w pkt 1 i 2 również stanowią czynności wyborcze;</p>	Uwaga zasadna
39.		HFPCz	<p>Projektodawca proponuje, aby to Państwowa Komisja Wyborcza decydowała w uchwale zarządzającej wybory o formie ich przeprowadzenia, a mianowicie o tym, czy wybory te odbędą się przy użyciu kart wyborczych, czy też w formie głosowania elektronicznego. W ocenie HFPC ustawodawca raz jeszcze powinien przemyśleć tę kwestię. Art. 187 Konstytucji przewiduje m.in., że sposób wyboru członków KRS określa ustawa. Oznacza to, że wszelkie istotne kwestie dotyczące tych wyborów stanowią materię ustawową. Nie mogą tym samym być cedowane na inne organy państwa.</p>	Uwaga zasadna
40.		HFPCz (art. 11b ust. 2 pkt 4)	<p>Proponowana w projekcie możliwość elektronicznego wyboru członków KRS jawi się pozornie jako bardzo atrakcyjna propozycja. Niemniej, należy zwrócić uwagę, że wybór sędziowskich członków KRS w tej formie ma dwie zasadnicze wady. Po pierwsze, absolutny brak doświadczenia w zakresie organizacji tego rodzaju wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą, jak i inne organy państwa. Po drugie, ryzyko podniesienia w stosunku do tak zorganizowanych wyborów, wobec braku tradycyjnych kart wyborczych, zarzutu manipulacji czy wyborczych fałszerstw, połączone z brakiem możliwości jasnego wykazania prawidłowości samego procesu i jego wyników. Stąd, nie odrzucając apriorycznie takiej możliwości, należy stwierdzić, iż lepszym rozwiązaniem w tym zakresie wydaje się być zorganizowanie wyborów sędziowskich członków KRS w formie tradycyjnej. Wybór elektroniczny powinien być odłożony co najmniej do momentu silniejszego rozwinięcia w Polsce rozwiązań technologicznych pozwalających realizować uprawnienia jednostek w sferze prawa publicznego (np. elektronicznego systemu poparcia kandydatów w wyborach czy obywatelskich inicjatyw ustawodawczych) z jednoczesnym zapewnieniem bezpieczeństwa takiego procesu. Wybór sędziowskich członków KRS stanowi zbyt istotną kwestię, aby w materii tej wprowadzać rozwiązania o charakterze eksperymentalnym.</p>	Uwaga zasadna
41.		KIRP prof. M. Florczak-Wątor	<p>Należy jednak zauważyć, że projektowana regulacja prawna nie precyzuje terminu zarządzenia wyborów członków Krajowej Rady Sądownictwa. Konieczne byłoby w tym zakresie wyraźne wskazanie, że wybory te powinny być zarządzane w jakimś konkretnym terminie poprzedzającym moment wygaśnięcia kadencji członków Krajowej Rady Sądownictwa wybieranych spośród sędziów. Uregulowano jedynie szczególny przypadek zarządzenia wyborów w przypadku wygaśnięcia mandatu członka Krajowej Rady Sądownictwa przed upływem kadencji. Zgodnie z proponowanym art. lii projektu ustawy w takim wypadku „wybory zarządza się na dzień przypadający nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia wygaśnięcia mandatu”. Analogicznej regulacji prawnej nie ma jednak w przypadku wyborów odbywających się z uwagi na zbliżający się termin upływu kadencji wybranych spośród sędziów członków Krajowej Rady Sądownictwa, która zgodnie z art. 187 ust. 3 Konstytucji trwa cztery lata.</p>	Uwaga zasadna

42.	(art. 11c. ust. 1 i 2) KTO MA PRAWO ZGŁOSIĆ KANDYDATA NA CZŁONKA RADY I ILU KANDYDATÓW NA CZŁONKA KRS MOŻNA ZGŁASZAĆ	Obywatel	Czy w duchu idei pełnej cyfryzacji funkcjonowania państwa, tak jak to się dzieje w państwach skandynawskich czy bałtyckich, nie warto by również wprowadzić zapisów pozwalających na elektroniczne zgłaszanie kandydatów na sędziów przez poszczególne podmioty uprawnione, za pośrednictwem platformy ePUAP z użyciem e-dowodu. Wprowadzanie zmian ustawowych powinno z zasady przyjmować, że maksymalizujemy wykorzystanie usług elektronicznych jako pierwszej opcji, z możliwości wniosku w formie dokumentu tradycyjnego. Wydaje mi się to niezbędne.	Uwaga niezasadna
43.		Prezes Sądu Okręgowego we Wrocławiu	Należy zgłosić zastrzeżenia co do treści art. 11c ust. 1 projektowanej zmiany (a szczególnie punktu 1). Projektodawca przewiduje bowiem, że dla kandydowania wymagane jest podpisanie zgłoszenia przez 10, 25 czy 40 sędziów albo też wskazane instytucje czy też grupę obywateli. Należy jednak zauważyć, że od dłuższego czasu widać w social mediach działalność coraz większej grupy sędziów. Zdobycie zatem przez swoistych sędziów-celebrytów poparcia takiej grupy sędziów z całej Polski nie wydaje się trudne. Nie jest jednak wcale powiedziane, że wszyscy mający czas na internetową aktywność rzeczywiście są zaangażowani w bieżącą pracę w sądzie i niekoniecznie muszą cieszyć się poważaniem współpracujących z nimi kolegów. Wydaje się, że jeżeli projektodawca zamierza uzależnić możliwość startu od jakiegoś poparcia to należy uwzględnić również wymóg pozytywnej opinii środowiskowej czy to - według stanu obecnego - Zgromadzenia ogólnego sędziów danego sądu czy np. zmiany i wprowadzenia Zgromadzenia Przedstawicieli Okręgu czy też podobnych ciał. Jak się wydaje kandydujący do KRS powinien uzyskać pozytywną ocenę tych z którymi pracuje i którzy na co dzień znają jego pracę, a nie tylko tych którym o swojej pracy pisze w social mediach niekoniecznie zgodnie z oceną kolegów.	Uwaga niezasadna
44.		Przewodniczący I Wydziału Cywilnego Sądu Apelacyjnego w Szczecinie w zakresie doprecyzowania regulacji dotyczącej biernego prawa wyborczego	modyfikację biernego prawa wyborczego, która polegałaby na wprowadzeniu określonego stażu orzeczniczego (na przykład 10 lat), w każdym z sądów z których konkretny sędzia miałby kandydować, z tym, że w przypadku zmiany miejsca urzędowania, okres pracy w sądach tego samego szczebla podlegałby zsumowaniu. Uzasadnieniem takiego rozwiązania jest to, że osoby wchodzące w skład organu, mającego tak istotne znaczenie dla funkcjonowania państwa, jakim jest Krajowa Rada Sądownictwa, powinny posiadać odpowiednie doświadczenie zawodowe i życiowe oraz wykazywać się wzorową postawą etyczną i wysokimi kwalifikacjami, a za jedno z kryteriów oceny kandydata przez sędziów dokonujących wyboru powinna być uznana jego dotychczasowa praca.	Uwaga niezasadna
45.		PKW Art. 11 c ust 1 pkt 5	ust.1: z pkt 5 wynika, że prawo zgłoszenia kandydata na członka Rady ma organ uprawniony do nadawania stopni naukowych w dziedzinie nauk społecznych dyscyplinie naukowej nauki prawne. Wątpliwości budzi skąd organ przeprowadzający wybory będzie miał wiedzę, które organy spełniają ten warunek, - projekt nie reguluje kwestii związanych z zasadami uzyskania poparcia co najmniej 2 000 obywateli (tj. kto może zbierać podpisy, kto może udzielić poparcia, czy może to być np. kandydat, w jakiej formie mają być zbierane), a także spraw związanych z nadużyciami z tym związanymi (przymus, podstęp, udzielania poparcia w zamian za korzyść, zakazy zbierania podpisów w określonych miejscach),	Uwaga bezzasadna wobec zmiany modelu.

46.		Sędziowie Sądu Okręgowego we Wrocławiu	art. 11c ust.1 pkt 6 projektu - wątpliwości budzi tzw. wybór obywatelski sędziów do Rady Prawo zgłaszania kandydata na członka KRS przez grupę co najmniej 2 000 obywateli, mających prawo wybierania do Sejmu, w praktyce spowodować może szereg trudnych do przewidzenia komplikacji. Wobec oczywistego faktu ograniczeń ustawowych i zakazów obowiązujących sędziego w zakresie prowadzenia działalności publicznej, w tym agitacji, kampanii wyborczej itp., powstaje pytanie w jaki sposób obywatele mają poznać danego kandydata. Istnieje też poważne ryzyko wskazywania danego kandydata przez członków jednej partii politycznej, dla której uzyskanie 2000 podpisów swoich członków czy zwolenników nie będzie nastęrczało trudności - rodzi to obawy upolitycznienia procesu wyboru sędziów. Wątpliwości nasuwa zatem to czy w istocie cel zdemokratyzowania wyborów sędziów zostanie tą drogą osiągnięty w sposób zamierzony przez projektodawców.	Uwaga bezzasadna wobec zmiany modelu
47.		Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSIIP VOTUM	Wskazać należy na początku, że przewidziane w art. 11c ust. 1 pkt 1 projektu minimalne limity sędziów mogących zgłosić kandydata na członka Rady, jako rozwiązanie generalne, nie budzi zastrzeżeń. Podane limity 10, 25 i 40 sędziów odbiegają od limitów przyjętych w ramach projektu senackiego (10, 30, 50) i nie zostały w żaden sposób uzasadnione. W zakresie sędziów Sądu Najwyższego, sądów wojskowych, Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz wojewódzkich sądów administracyjnych z uwagi na stan etatyzacji w tych jednostkach limit 10 sędziów stanowi rozwiązanie racjonalne. W zakresie sędziów sądów powszechnych i ich reprezentacji Stowarzyszenie proponuje, aby limity zostały zwiększone dwukrotnie, tj. 20 sędziów w przypadku sądów apelacyjnych, 50 sędziów w przypadku sądów okręgowych oraz 80 sędziów w przypadku sądów rejonowych . Zwiększenie limitów umożliwi zgłaszanie kandydatów na członków Rady mających realne poparcie nie tylko w jednostce macierzystej lub pewnej grupie, lecz w szerszym środowisku sędziowskim. Premiować będzie to osoby wyróżniające się wiedzą, zaangażowaniem i aktywnością, która przekraczać będzie normalną realizację służby sędziowskiej. Członkowie Rady, zgodnie z rekomendacjami Europejskiej Sieci Rad Sądownictwa z 9 czerwca 2021 r., powinni odznaczać się kompetencjami w zakresie pracy zespołowej, komunikacji publicznej, mediacji oraz umiejętnościami miękkimi. Dobór kandydatów odznaczających się takimi właśnie kompetencjami będzie bardziej realny wtedy, kiedy cieszyć się będą szerszym poparciem, a więc odznaczać się już na wstępie umiejętnościami miękkimi lub dodatkową aktywnością.	Uwaga niezasadna
48.		Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSIIP VOTUM	Rozwiązanie przyjęte w art. 11c ust. 1 pkt 2-4 i 6 projektu Stowarzyszenie ocenia negatywnie. Umożliwienie zgłaszania kandydatów na członków-sędziów KRS przez organy samorządu zawodowego innych zawodów prawniczych (Naczelna Rada Adwokacka, Krajowa Rada Radców Prawnych; Krajowa Rada Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym) oraz przez grupy obywateli budzi liczne wątpliwości. 9. Zgłaszanie kandydatów przez wskazane grupy obywateli rodzi zastrzeżenia praktyczne i w zakresie niezależności członków Rady , gdyż otwiera skład osobowy organu stanowiącego element struktury wewnętrznej wymiaru sprawiedliwości na silne wpływy zewnętrzne. W istocie bowiem kandydatów takich zgłaszać będą mogły partie polityczne, ruchy społeczne afiliowane politycznie, stowarzyszenia i ugrupowania obywateli funkcjonujące w ramach społeczeństwa obywatelskiego i mające jednoznaczne cele polityczne, społeczne lub ideologiczne. Poparcie może być nawet udzielone pośrednio, co nie zmienia jednak jego charakteru. Funkcjonowanie w społeczeństwie obywatelskim wszystkich tych podmiotów jest niezbędne i konieczne dla państwa, jednak inne wymogi w zakresie braku jakiegokolwiek afiliacji politycznej obowiązują sędziów, w tym sędziów-członków KRS. Wybranie członka-sędziego kandydującego z rekomendacji takich podmiotów powinno silnie implikować, iż osoba taka podziela poglądy tej właśnie grupy obywateli. Rodzi to pytania o status niezależności takiej osoby w realizacji swojej służby sędziowskiej oraz możliwości bezstronnego, apolitycznego i neutralnego wykonywania mandatu członka KRS. Nie sposób nie zauważyć, że szereg zarzutów dla zmienianego omawianym projektem kształtu Krajowej Rady Sądownictwa miał oparcie w implikowanej afiliacji politycznej jej członków. Nadto, kompetencje konieczne dla sprawnej i bezstronnej realizacji funkcji członka KRS nie muszą w bezpośredni sposób przekładać się na	Uwaga zasadna

			<p>uzyskanie poparcia takich grup. Wzmocnienie udziału społeczeństwa obywatelskiego w pracach KRS realizuje w wystarczającym stopniu postulat utworzenia przy nim organu opiniodawczego. Udział zaś czynników politycznych, partyjnych, realizowany jest przez udział w KRS członków wybranych spośród posłów i senatorów.</p> <p>10. Możliwość zgłaszania kandydatów na członków-sędziów KRS przez Naczelną Radę Adwokacką, Krajową Radę Radców Prawnych, Krajową Radę Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym, podobnie budzi zasadnicze zastrzeżenia i zasługuje na zdecydowanie negatywną ocenę.</p> <p>a. Po pierwsze, uzasadnienie projektu ustawy w tym zakresie jest lapidarne. Fakt zgłaszania przez środowiska prawnicze postulatów, których realizację ma stanowić omawiany przepis, samoistnie nie oznacza, iż to, co jest postulowane, zgodne jest z wymogami ustawy zasadniczej i rolą Krajowej Rady Sądownictwa. Trzy podmioty wskazane jako upoważnione do zgłaszania kandydatów, stanowiące wszak organy samorządu zawodowego innych zawodów prawniczych, nie są w uregulowane w Konstytucji. Realizować mają, zgodnie z poszczególnymi ustawami ustrojowymi, zasadniczo partykularne zadania reprezentacji adwokatury (art. 58 pkt 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze [Dz. U. z 2022 r., poz. 1184 j.t.]), reprezentacji radców prawnych (art. 60 pkt 1 ustawy z dnia 06 lipca 1982 r. o radcach prawnych [Dz. U. z 2022 r., poz. 1166]) oraz stania na straży niezależności prokuratorów (art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze [Dz. U. z 2023 r., poz. 1360]), obok podejmowania uchwał i czynności w ramach spraw organizacyjnych i osobowych danej korporacji zawodowej. Taka pozycja systemowa nie budzi żadnych zastrzeżeń, jednakże Krajowa Rada Sądownictwa stoi na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów, mając w ujęciu ustrojowym inny charakter i inne zadania.</p> <p>b. Po drugie, zastanawia wybór jedynie trzech podmiotów samorządu zawodowego, z pominięciem np. Krajowej Rady Komorniczej, Krajowej Izby Doradców Podatkowych, przedstawicieli Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, Krajowej Izby Doradców Restrukturyzacyjnych.</p> <p>c. Po trzecie, i jak się wydaje najbardziej istotne, aktywność zawodowa i ustrojowa podmiotów tworzących Naczelną Radę Adwokacką, Krajową Radę Radców Prawnych, Krajową Radę Prokuratorów jaka działa już przy Prokuratorze Generalnym, polega na występowaniu w określonej roli procesowej – uczestników, stron, pełnomocników i obrońców. Umożliwienie uczestnikom postępowań i pełnomocnikom zgłaszania kandydatów, spośród sędziów rozpoznających sprawy z ich udziałem, do organu umocowanego m.in. do podejmowania decyzji w przedmiocie powołań i awansów innych sędziów jest nie do pogodzenia z zasadą odrębności władzy sądowniczej. Co więcej, członek – sędzia wybrany z rekomendacji jednego z tych podmiotów musi liczyć się z osłabieniem atrybutu zewnętrznej niezawisłości w oczach postronnych, racjonalnych obserwatorów. Podobnie wątpliwe mogą być decyzje podejmowane przez takiego członka w trakcie prac Rady.</p> <p>d. Po czwarte, omawiane rozwiązanie tworzy dysproporcję i nierównowagę pośród zawodów prawniczych. Korporacje adwokatów, radców prawnych i prokuratorów będą mogły pośrednio uczestniczyć w pracach konstytucyjnego organu samorządu sędziowskiego, biorącgo udział w procedurze nominacyjnej. Tymczasem organy samorządu sędziowskiego będą takiego wpływu pozbawione. Trudno różnicę tę uzasadnić.</p> <p>11. Niezależnie od tego, które ostatecznie podmioty uprawnione będą do zgłaszania kandydatów na członków Rady, Stowarzyszenie zaleca, aby listy poparcia były jawne. Transparentność procesu wyboru członków Rady nie jest trudna do osiągnięcia z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych, zaś możliwość zweryfikowania poparcia poszczególnych kandydatów umożliwi lepszą społeczną kontrolę funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości.</p>	
--	--	--	---	--

49.		Sędziowie III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Apelacyjnego w Katowicach art. 11c ust. 1 pkt 2, 3, 4, 5, 6	Eliminacja Z uwagi na kompetencje Krajowej Rady Sądownictwa i jej samorządny charakter – prawo do zgłaszania kandydatów do KRS winno przysługiwać tylko sędziom. Pozostałe grupy są reprezentowane przez posłów i senatorów co zapewnia demokratyzację wyborów do KRS.	Uwaga zasadna
50.		Sąd Okręgowy w Sosnowcu	przedstawiciele korporacji prawniczych, a ponadto przyznanie przedstawicielom korporacji prawniczych (art. 11c) prawa zgłoszenia kandydatów na członków Rady, przez co zyskują wpływ na zostanie sędzią – może prowadzić do kolizji ról prawnych	Uwaga zasadna
51.		Sąd Okręgowy w Sosnowcu Art. 1 pkt 2 (art. 11 c ust. 1 lit.a-c)	Wymagana ilość grupy sędziów udzielających poparcia powinna być równa, np. 25 sędziów.	Uwaga niezasadna :
52.		Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach	Nie została wyjaśniona kwestia związana z siłą poparcia dla kandydata. Dlaczego sędziów sądów okręgowych ma popierać grupa 25 sędziów, a sędziów sądów rejonowych grupa 40. Powszechnie wiadomym jest fakt, że sędziów sądów rejonowych jest najwięcej, mniejszą liczebnie grupę stanowią sędziowie sądów okręgowych, jeszcze mniejszą sędziowie sądów apelacyjnych. Ale okoliczność ta nie uzasadnia aby kandydat był zgłaszany przez różną liczbę sędziów w zależności jednostki, której sędzią jest kandydat. Siła poparcia kandydata przez jednego sędziego winna być taka sama. Zaproponowana regulacja narusza zasadę równego traktowania wszystkich sędziów. Narusza art. 32 ust. 2 Konstytucji RP.	Uwaga niezasadna
53.		Sąd Rejonowy w Dąbrowie Górniczej	Negatywnie należy ocenić zróżnicowanie ilości sędziów wymaganych do poparcia zgłoszenia kandydatów sędziów sądów okręgowych (25) i sędziów sądów rejonowych (40) dla skutecznego zgłoszenia ich kandydatów, w stosunku do sędziów pozostałych sądów (10). Wspomniana regulacja nie znajduje żadnego uzasadnienia, a poza tym pozostaje w oderwaniu od realiów funkcjonowania poszczególnych sądów powszechnych. Nie należy bowiem tracić z pola widzenia, że w zdecydowanej większości sądów rejonowych w Polsce (za wyjątkiem wyłącznie tych znajdujących się w największych miastach) ilość sędziów orzekających nie przekracza 40, w przeciwieństwie do sądów okręgowych, sądów apelacyjnych, Sądu Najwyższego, wojewódzkich sądów administracyjnych i Naczelnego Sądu Administracyjnego. O ile więc konieczność uzyskania poparcia 10 czy nawet 25 sędziów dla zgłoszenia kandydaty np. sędziego sądu apelacyjnego czy sędziego sądu okręgowego nie będzie stanowić problemu nawet w ramach sądu w którym ten sędzia pełni urząd, tak już uzyskanie poparcia 40 sędziów przez sędziego sądu rejonowego w zdecydowanej większości przypadków będzie wiązało się ze znacznymi trudnościami i koniecznością poszukiwania poparcia w innych sądach (zwłaszcza mając na uwadze wspomniane już powyżej – ocenione	Uwaga niezasadna

			<p>negatywnie – ograniczenie możliwości poparcia zgłoszenia wyłącznie jednego kandydata przez każdego sędziego).</p> <p>Niezależnie od powyższego rozważenia wymaga, czy nie powinno być wskazane zrezygnowanie z konieczności uzyskiwania przez kandydatów tzw. list poparcia innych sędziów, które z uwagi na wydarzenia ostatnich lat wywołują zdecydowanie negatywne skojarzenia i umożliwienie kandydowania w wyborach każdemu sędziemu który wyrazi taką wolę. Ostateczną weryfikację takich kandydatur stanowiłyby wówczas przecież i tak demokratyczne wybory, natomiast trudno spodziewać się, aby na start w wyborach zdecydowała się taka ilość kandydatów, która mogłaby doprowadzić do sparaliżowania procesu wyborczego, czy też do uczynienia go nieprzejrzystym i nie transparentnym.</p>	
54.		Sędziowie Wizytatorzy Sądu Apelacyjnego w Katowicach	<p>art. 11c pkt 1 b zmienianej Proponowane brzmienie :<i>w przypadku sądów, o których mowa w art. 11a ust. 1 pkt 2 - 4 – 25 sędziów</i> ustawy Art. 11c pkt 1c zmienianej ustawy - Eliminacja . zmiana następnych przepisów powinna nastąpić gdyby przyjąć rozwiązanie reprezentacji sędziów sądów powszechnych według parytetu terytorialnego, zaproponowanego powyżej.</p>	Uwaga niezasadna
55.		Stowarzyszenie Defensor Iuris	<p>Projektowany artykuł wprowadza zamknięty katalog podmiotów, które uprawnione są do zgłaszania kandydatów na członka Rady. Wśród podmiotów o charakterze oczywistym tj. grup sędziów, wymienione są także samorządy prawnicze tj. Naczelna Rada Adwokacka i Krajowa Izba Radców Prawnych. Niewątpliwie powyższe samorządy, spośród wszystkich zawodów prawniczych, są w najwyższym stopniu zainteresowane prawidłowym funkcjonowaniem sądów, co nie zmienia faktu, iż rozważenia wymaga, czy wyłączenie innych zawodów, które mają bezpośrednią styczność z sądownictwem z tego katalogu, jak: Krajowa Rada Notarialna, Krajowa Rada Komornicza, Polska Izba Rzeczników Patentowych czy Krajowa Izba Doradców Patentowych znajduje uzasadnienie. Zwłaszcza, że np. Krajowa Rada Notarialna, pojawia się już wśród podmiotów, które mają wpływ na wybór członków Rady Społecznej przy KRS.</p>	Uwaga bezprzedmiotowa wobec zmiany modelu
56.		Stowarzyszenie Defensor Iuris (art. 11 c ust. 1 pkt 6)	<p>Jako niefortunne oceniamy także sformułowanie „<i>grupa co najmniej 2000 obywateli, mających prawo wybierania do Sejmu</i>”. Wydawałoby się, iż należy posługiwać się tutaj Konstytucyjnym i znajdującym zakorzenienie w wielu innych ustawach określeniem „posiadania czynnego prawa wyborczego</p>	Uwaga bezprzedmiotowa wobec zmiany modelu
57.		HFPCz	<p>Pozytywnie ocenić należy rozwiązania związane z przedstawieniem kandydatów na sędziowskich członków KRS, w tym przyjęte przez projektodawcę progi poparcia. Niemniej należy zauważyć, że taki sposób wyboru sędziowskich członków KRS, w połączeniu z powszechnym charakterem wyborów, będzie preferował duże zrzeszenia sędziów. Dla zapewnienia choć minimalnej transparentności takiego procesu należałoby rozważyć przyznanie prawa do zgłaszania kandydatów także stowarzyszeniom rejestrowym zrzeszającym określoną liczbę sędziów (np. 50 sędziów).</p> <p>Dla aktywizacji sędziów oraz obywateli w procesie składania podpisów ustawodawca powinien dopuścić możliwość elektronicznego udzielenia poparcia kandydatom. Rozwiązanie to zapobiegłoby także praktyce udzielania poparcia <i>in blanco</i>. Proces tego rodzaju wymagałby jednak zbudowania rozwiązań zbliżonych do tych występujących w wyborach powszechnych, a mianowicie wstępnego zgłoszenia kandydatów przez</p>	Uwaga niezasadna

			określoną grupę obywateli (sędziów), zarejestrowania ich przez PKW, a następnie dopiero etapu zbierania poparcia potrzebnego do uzyskania pełnoprawnego statusu kandydata.	
58.		KIRP prof. M. Florczak-Wątor	Należy jednak zauważyć, że projektowana regulacja prawna nie precyzuje terminu zarządzania wyborów członków Krajowej Rady Sądownictwa. Konieczne byłoby w tym zakresie wyraźne wskazanie, że wybory te powinny być zarządzane w jakimś konkretnym terminie poprzedzającym moment wygaśnięcia kadencji członków Krajowej Rady Sądownictwa wybieranych spośród sędziów. Uregulowano jedynie szczególny przypadek zarządzania wyborów w przypadku wygaśnięcia mandatu członka Krajowej Rady Sądownictwa przed upływem kadencji. Zgodnie z proponowanym art. lii projektu ustawy w takim wypadku „wybory zarządza się na dzień przypadający nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia wygaśnięcia mandatu”. Analogicznej regulacji prawnej nie ma jednak w przypadku wyborów odbywających się z uwagi na zbliżający się termin upływu kadencji wybranych spośród sędziów członków Krajowej Rady Sądownictwa, która zgodnie z art. 187 ust. 3 Konstytucji trwa cztery lata.	Uwaga zasadna
59.		KIRP prof. M. Jabłoński	wiele potencjalnych problemów dotyczyć może zgłaszania kandydatów. W myśl art. 11 c ust. 1 Prawo zgłoszenia kandydata na członka Rady ma: 1) grupa: a) w przypadku sądów, o których mowa w art. 11a ust. 1 pkt 1, 2, 5-7 - 10 sędziów, b) w przypadku sądów, o których mowa w art. 11a ust. 1 pkt 3 - 25 sędziów, c) w przypadku sądów, o których mowa w art. 11a ust. 1 pkt 4- 40 sędziów - uprawnionych do udziału w wyborach danego członka Rady; 2) Naczelna Rada Adwokacka; 3) Krajowa Rada Radców Prawnych; 4) Krajowa Rada Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym; 5) organ uprawniony do nadawania stopni naukowych w dziedzinie nauk społecznych dyscyplinie naukowej nauki prawne; 6) grupa co najmniej 2 000 obywateli, mających prawo wybierania do Sejmu. Należy przyjąć, że zamysłem projektodawcy jest przyznanie prawa ograniczonego miejscem służby w odniesieniu do sędziego (grupy sędziów) uprawnionego do udziału w wyborach danego członka Rady; i prawa w odniesieniu do grup i podmiotów wskazanych w pkt 2-6. Potencjalnie więc może być wielu kandydatów (to jest zdecydowanie bardziej prawdopodobne), ale co będzie w przypadku, gdy nie zostanie zgłoszona żadna kandydatura np. sędziego sądu wojskowego?	Uwaga zasadna
60.		SO w Warszawie	Wydaje się, że wymagana liczba sędziów mających prawo do zgłoszenia kandydatów - przez sędziów sądów rejonowych i okręgowych może być zbyt duża (należy rozważyć przyjęcie zamiast 40 – 30 w sądach rejonowych) i zamiast 25 – 15 w sądach okręgowych). W praktyce zebranie podpisów tak wielu sędziów, jak zaproponowane w ustawie – może być bardzo trudne i czynić prawo do udziału w KRS czysto iluzorycznym	Uwaga niezasadna

61.		Prezes Sądu Okręgowego w Płocku	Krytycznie należy ocenić dopuszczenie do zgłaszania kandydatów na członków KRS przez podmioty spoza wymiaru sprawiedliwości. W szczególności wątpliwe jest zgłaszanie kandydatów przez organy samorządowe innych zawodów prawniczych (adwokatów, radców prawnych i prokuratorów), których członkowie występują przeciw przed sądami w charakterze stron. Takie rozwiązanie może budzić wątpliwości z punktu widzenia zasady niezawisłości. Podmiotami uprawnionymi do zgłaszania kandydatów powinny być przede wszystkim organy samorządu sędziowskiego.	Uwaga zasadna
62.		Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie	Przyznanie prawa zgłoszenia kandydatów na członka Rady grupom innym niż sędziowie i obywatele, jest sprzeczne z art. 178 ust. 1 Konstytucji tj. z zasadą niezawisłości. Wybrani członkowie będą bowiem zależni od zgłoszonych środowisk, a w zasadzie nawet nie od środowisk tylko od aktualnej większości w określonych gremiach. Wybrani członkowie będą mieli zobowiązania wobec tych osób co ich zgłosili. Ponadto takie rozwiązanie nie jest celowe, albowiem należy wątpić, aby osoby zgłoszone z poza środowiska sędziów, skoro wyboru mają dokonać sędziowie, realnie mieli szansę na wybór. Obywatele co do zasady powinni mieć prawo zgłoszenia kandydata, ale w tej konfiguracji, tzn. jeżeli wyboru mają dokonywać sędziowie nie zrealizuje zasady z art.4 Konstytucji tj. zasady zwierzchności narodu. Taka konfiguracja miała sens tylko w przypadku kiedy sędziów wybierali posłowie. Oni liczyli się z obywatelami. Sędziowie nie będą tak postępować	Uwaga niezasadna.
63.		Ogólnopolskie Zrzeszenie Sędziów „Sędziowie RP”	Zgłaszanie kandydatów na członków KRS przez korporacje prawnicze budzi wątpliwości Zrzeszenia, gdyż może powodować uzależnienie członków KRS od tych korporacji w przyszłym działaniu w składzie KRS, tym bardziej, że będą one tam obecne cały czas przez swoich przedstawicieli w Radzie Społecznej.	Uwaga zasadna
64.		Ogólnopolski Związek Zawodowy Kuratorów Sądowych	Postulujemy, aby możliwość zgłaszania kandydata na członka Krajowej Rady Sądownictwa (art. 11c ust 1) obok takich podmiotów jak Krajowa Rada Radców Prawnych, Krajowa Rada Adwokacka, czy też Krajowa Rada Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym miała także Krajowa Rada Kuratorów . Kuratorzy sądowi są zawodem zaufania publicznego funkcjonującym od wielu lat w wymiarze sprawiedliwości i posiadają własny samorząd zawodowy określony w Ustawie o kuratorach sądowych z 21.07.2001r. (t.j. Dz.U z 2023 poz. 1095), którego centralnym organem jest Krajowa Rada Kuratorów.	Uwaga bezprzedmiotowa wobec zmiany modelu
65.	Art. 11 c ust. 2 ILU KANDYDATÓW NA CZŁONKA KRS ŁĄCZNIE MOGĄ ZGŁOSIĆ (DO PKW) POSZCZEGÓLNE GRUPY SĘDZIOWSKIE, GRUPY 2000 OBYWATELI,NRA,KRRP, KRP PRZY PG, ORGAN NAUKOWY	PKW	Ust. 2 - przewiduje, że „Grupy, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 6 oraz organy, o których mowa w ust. 1 pkt 2-5, mogą zgłosić tylko jednego kandydata na członka Rady.” Przepisy nie określają natomiast sposobu, w jaki dana grupa może sprawdzić, czy nie ma w niej członka innej grupy. W konsekwencji może spowodować to nieuwzględnienie zgłoszenia (patrz ust. 14 ustawy). W szczególności dotyczy to grup tworzonych przez obywateli. Przy tego rodzaju regulacjach należy założyć także ewentualne celowe udzielenie poparcia dwóm zgłoszeniom po to, by uniemożliwić dokonanie skutecznego zgłoszenia kandydata zgłoszonego później, - należy mieć na uwadze, że podmioty, o których mowa w ust. 1 pkt 2-4 nie są organami, jak wskazano w ust. 2. Dodatkowo w ust. 13 ustawy dla tego samego kręgu podmiotów użyto pojęcia „podmioty, o których mowa w ust. 1”. Według Państwowej Komisji Wyborczej nazewnictwo winno zostać ujednolicone,	Uwaga bezprzedmiotowa wobec zmiany modelu
66.	11c ust. 3 i 4 WYŁĄCZENIA Z PRAWA POPIERANIA ZGŁOSZENIA KANDYDATA ORAZ PRAWA KANDYDOWANIA NA	Obywatel Mikołaj Wolanin	Uwaga do art. 11 ust 3 Zakaz kandydowania i wyrażenia poparcia przez sędziów delegowanych (art. 11c ust. 3 nowelizowanej ustawy). To regulacja, rzecz jasna, słuszna. Zdaje się jednak, że niepełna. Oprócz bowiem wskazanych w tym ustępie urzędów administracji rządowej, możliwe jest też delegowanie sędziego do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (zob. np. art. 77 § 1 pkt 2c Prawa o ustroju sądów	Uwaga bezprzedmiotowa

	CZŁONKA RADY		powszechnych). I choć delegacja do KPRM dotyczy Komisji powołanej ustawą o publicystycznej nazwie lex Tusk, a obecnie wszyscy jej członkowie są odwołani, tak dla zupełności przepisu — aż do momentu uchylecia albo ustawy tzw. lex Tusk, albo przepisów umożliwiających delegację sędziego do jej obsługi — zdaje się, że możliwość delegacji do KPRM nie powinna być pomijana w wyliczeniu umieszczonym w zakazie określonym w art. 11b ust. 3 nowelizowanej ustawy.	
67.		Sędziowie Sądu Rejonowego w Oleśnicy	art. 11c ust. 3 ustawy o KRS - nieuprawnione pozbawienie niektórych sędziów praw w procesie wyboru sędziów do KRK, tj. pozbawienie prawa poparcia zgłoszenia kandydata na członka Rady oraz kandydowania na członka Rady sędziów delegowanych do Ministerstwa Sprawiedliwości i innych wymienionych organów w ostatnich 2/ art. 3 ust. 2 - nieuprawnione pozbawienie niektórych sędziów praw w procesie wyboru sędziów do KRK, tj. pozbawienie prawa poparcia zgłoszenia kandydata na członka Rady oraz kandydowania na członka Rady sędziów, którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną wskutek wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa i niektórych innych ustaw. Jednakże nie jest to stanowisko wszystkich sędziów w wydziale, część z sędziów prezentowała odmienny pogląd i nie kwestionowała w/w przepisów ustawy..	Uwaga częściowo zasadna
68.		Prezes Sądu Okręgowego we Wrocławiu	Należy jednak wskazać, że zakaz ujęty w art. 11c ust. 3 projektowanej zmiany również ma charakter dyskryminacyjny, a co więcej wydaje się nieracjonalny. O ile można zrozumieć zakaz delegacji członka Rady to ograniczenie możliwości kandydowania oraz popierania kandydatów przez osoby, które przez trzy lata przed dniem ogłoszenia wyborów były np. delegowane do MS wydaje się irracjonalne. Czy to się komuś podoba czy nie to jak na razie delegacje do MS miewają związek z projektami legislacyjnymi, informatycznymi czy też np. z ustawowo ograniczoną - w zakresie wymiaru sprawiedliwości - do sędziów służbą nadzoru (art. 9a § 2 u.s.p.). Jeżeli zatem w razie delegowania do MS sędziego w związku z realizacją projektu np. informatycznego i to delegacją na np. 3 miesiące skończy się to wykluczeniem jak w art. 11b ust. 3 projektu to wpłynie to negatywnie na realizację szeregu istotnych projektów.	Uwaga zasadna
69.		RPO	Pozbawienie praw wyborczych sędziów delegowanych do Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwa Spraw Zagranicznych lub Kancelarii Prezydenta RP (projektowany art. 11c ust. 3 ustawy o KRS) Rzecznik Praw Obywatelskich ocenia natomiast negatywnie pozbawienie praw kandydowania i prawa poparcia zgłoszenia kandydata w wyborach do KRS sędziów, którzy w ostatnich 3 latach byli delegowani do Ministerstwa Sprawiedliwości, jednostek mu podległych, Kancelarii Prezydenta RP lub Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Zrozumiał jest cel nowego art. 11c ust. 3 ustawy o KRS, którym ma być stworzenie dodatkowej gwarancji niezależności sędziowskich członków KRS od władzy wykonawczej. W ocenie RPO ustanowienie absolutnego zakazu udziału takich sędziów w wyborach jest jednak nieproporcjonalne do założonego celu. Blankietowe pozbawienie praw w wyborach do KRS sędziów delegowanych do MS, MSZ lub KPRP w ostatnich 3 latach jest niezgodne z prawem do dostępu do służby publicznej na jednakowych zasadach (art. 60 Konstytucji), zakazem zamykania ustawą drogi sądowej (art. 77 ust. 2 Konstytucji) oraz z zakazem retroakcji i zasadą lojalności państwa wobec obywatela (art. 2 Konstytucji). Po pierwsze, z art. 60 w zw. z art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji wynika konstytucyjne prawo podmiotowe każdego sędziego w służbie czynnej do ubiegania się o stanowisko członka KRS na jednakowych zasadach. Stanowisko członka KRS jest bowiem służbą publiczną w rozumieniu art. 60 Konstytucji. Nie oznacza to oczywiście, że każdy sędzia ma prawo zostać członkiem KRS, a jedynie tyle, że każdy powinien mieć szansę wystartowania w wyborach na członka KRS na podstawie takich samych kryteriów. Tymczasem projekt przewiduje inne zasady kandydowania dla sędziów delegowanych do MS, MSZ lub KPRP, a inne zasady dla pozostałych sędziów. Co więcej, projekt z niezrozumiałych względów różnicuje też prawa wyborcze w	Uwaga zasadna

			<p>ramach grupy samych sędziów delegowanych - praw w wyborach do KRS zostają pozbawieni tylko ci sędziowie, którzy byli delegowani w ostatnich 3 latach przed wyborami. Rzecznik nie dostrzega relewantnej różnicy między sędziami delegowanymi 3 lata temu do czynności administracyjnych w organie władzy wykonawczej, a sędziami delegowanymi 4 lata temu lub wcześniej. Przyjęte kryterium różnicujące jest arbitralne, bo nie ma żadnego związku z celem regulacji, jakim jest zapewnienie niezawisłości sędziów od władzy wykonawczej - sędzia wykonujący czynności administracyjne w Ministerstwie Sprawiedliwości 4 lata temu jest w niemniejszym stopniu narażony na uzależnienie od władzy wykonawczej jak sędzia, który wykonywał takie czynności 3 czy 2 lata temu. Przyjęcie takiej cezury czasowej nie zostało w ogóle uzasadnione w projekcie ustawy.</p> <p>Po drugie, projektowany art. 11c ust. 3 ustawy o KRS uniemożliwia sędziemu delegowanemu odwołanie się do sądu od odebrania mu prawa wystartowania w wyborach do Rady, uniemożliwiając mu przedstawienie okoliczności indywidualnych świadczących o jego zdolności do zachowania niezależności od władzy wykonawczej w czasie pełnienia funkcji członka KRS. Tymczasem prawo dostępu do służby publicznej objęte jest bezwzględny zakazem zamykania drogi sądowej wyrażonym w art. 77 ust. 2 Konstytucji.</p> <p>Po trzecie, projektowany przepis - z uwagi na brak stosownych regulacji przejściowych - będzie miał zastosowanie także do sędziów delegowanych do MS, MSZ lub KPRP przed wejściem w życie ustawy. Jeśli nowe wybory do KRS odbyłyby się w 2024 roku, to praw wyborczych zostaliby pozbawieni sędziowie delegowani do MS, MSZ lub KPRP w latach 2021-2024. W tym zakresie przepis nabiera charakteru sankcji stosowanej z mocą wsteczną, co narusza zakaz retroakcji wywodzony z art. 2 Konstytucji. Oprócz tego należy zwrócić uwagę, że owa sankcja będzie stosowana wobec sędziów działających w zaufaniu do państwa, którzy skorzystali z legalnej ścieżki rozwoju zawodowego, oferowanej na mocy ustawy, której konstytucyjność nigdy nie została zakwestionowana. Należy bowiem przypomnieć, że instytucja delegowania sędziego do wykonywania czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości istnieje w Polsce od blisko 100 lat i jej konstytucyjność została potwierdzona wyrokiem TK z 15 stycznia 2009 r., K 45/07, który wykluczył jedynie możliwość łączenia takiej delegacji z orzekaniem, natomiast nie podważył jej co do istoty. Sędziowie, którzy przed wejściem w życie ustawy zostali delegowani do MS, MSZ lub KPRP, nie mogli wiedzieć, że w przyszłości zostaną z tego powodu pozbawieni prawa udziału w wyborach do KRS. W takiej sytuacji można mówić o nielojalnym działaniu państwa wobec obywatela, co również stanowi naruszenie art. 2 Konstytucji.</p> <p>W ocenie RPO nie można a priori domniemywać, że każdy sędzia, który w latach 2021-2024 był delegowany do MS, MSZ lub KPRP, nie będzie w stanie rzetelnie wywiązywać się z obowiązków członka KRS, do których należy stanąć na straży niezawisłości sędziów i niezależności sądów (art. 186 ust. 1 Konstytucji). Inaczej niż w przypadku sędziów powołanych po 6 marca 2018 r. (o czym była mowa wyżej), w przypadku sędziów delegowanych brak jest orzecznictwa SN, NSA, ETPC i TSUE, które poddawałoby w wątpliwość domniemanie ich niezawisłości. W takim przypadku zdaniem RPO to sędziowie jako wyborcy powinni sami ocenić, czy sędzia delegowany wcześniej do MS, MSZ lub KPRP będzie zdolny do zachowania niezależności od władzy wykonawczej przy pełnieniu obowiązków członka KRS.</p> <p>Natomiast z całą pewnością delegacja do MS, MSZ lub KPRP powinna wygasnąć w dniu wyboru na członka KRS.</p>	
70.		PKW	<p>w ust. 3:</p> <p>- wskazano „Prawo poparcia zgłoszenia kandydata na członka Rady (...)”. Wydaje się, że przynależność do grupy zgłaszającej kandydatów, o czym mowa w art. lic ust. pkt 1 i 6, nie odróżnia się od „poparcia zgłoszenia*”, o którym mowa w omawianej regulacji. Zatem według oceny Państwowej Komisji Wyborczej nazewnictwo w tym zakresie również powinno zostać ujednolicone,</p>	Uwaga bezprzedmiotowa – wobec odstąpienia od propozycji

			- wątpliwości budzi, czy ograniczenie, o którym mowa w omawianej regulacji, a także w ust. 4, dotyczy także zgłoszeń dokonywanych przez sędziego w ramach grupy obywateli,	
71.		Ogólnopolskie Stowarzyszenie Sędziów Sądów Administracyjnych	Wątpliwości co do wyłączenia z możliwości kandydowania i zgłoszenia poparcia dla kandydata w odniesieniu do sędziego, który w okresie 3 lat przed dniem ogłoszenia wyborów był delegowany do pełnienia czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości, innej jednostce organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości lub przez niego nadzorowanej, Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej lub urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw zagranicznych. O ile w odniesieniu do sędziów delegowanych do tych organów w dniu ogłoszenia wyborów, przepis ten znajduje uzasadnienie w art. 77 § 2b ustawy o ustroju sądów powszechnych, o tyle w odniesieniu do osób, które zakończyły delegację, można spotkać się z zarzutem nieuzasadnionego pozbawienia tych osób biernego prawa wyborczego. Sędziowie nie mogą łączyć delegacji do wykonywania czynności administracyjnych z orzekaniem, ale po zakończeniu delegacji do orzekania wracają . Sąd Najwyższy stwierdził, „Nie oznacza to jednak, że z chwilą zakończenia takiej delegacji nieorzeczniczej, sędzia, który przez jakiś czas wykonywał czynności administracyjne, utracił atrybut niezawisłości i nie może powrócić do orzekania.”	Uwaga bezprzedmiotowa wobec zmiany modelu
72.		Sędziowie z Okręgu w Gliwicach	Art. 3 ust. 2 oraz art. 1 pkt. 2 w zakresie proponowanej zmiany art. 11 b ust.3 ustawy o KRS sprzeczne z ustawą zasadniczą (art. 180 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej)	Uwaga zasadna
73.		Sąd Rejonowy w Dąbrowie Górniczej	Negatywnie należy ocenić pozbawienie biernego prawa wyborczego oraz prawa popierania zgłoszeń kandydatów przez sędziów delegowanych do pełnienia czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości, innej jednostce organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości lub przez niego nadzorowanej, Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej lub urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw zagranicznych. Wbrew treści uzasadnienia projektu ustawy (strona 27) wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 15 stycznia 2009 r. (sygn. K 45/07) nie odnosi się w ogóle do możliwości kandydowania w wyborach do KRS przez sędziów delegowanych, a już z całą pewnością nie świadczy o niekonstytucyjności ich prawa wybieralności. Najlepszym tego potwierdzeniem jest przy tym fakt, że we wszystkich dotychczasowych regulacjach ustaw o Krajowej Radzie Sądownictwa nigdy nie przewidziano podobnej regulacji, co nie było przedmiotem jakichkolwiek kontrowersji, nie wspominając o rozstrzygnięciach Trybunału Konstytucyjnego lub innych organów kwestionujących ich konstytucyjność lub też zgodność z regulacjami prawa międzynarodowego bądź prawa Unii Europejskiej. Nie należy tracić z pola widzenia, że pozbawienie sędziów niepozostających w stanie spoczynku biernego prawa wyborczego i możliwości popierania kandydatów, może budzić poważne wątpliwości co do konstytucyjności omawianej regulacji. Nie bez powodu bowiem art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji RP wspomina o wyborze do KRS 15 członków spośród sędziów (tj. wszystkich sędziów, nie zaś wybranych przez ustawodawcę), zaś art. 187 ust. 4 Konstytucji RP przewiduje wyłącznie, że w drodze ustawy uregulowany zostanie „sposób wyboru jej członków”, nie dając przy tym ustawodawcy jakichkolwiek podstaw do zamknięcia drogi do kandydowania i wyboru członków wywodzących się spośród sędziów. Podobnie zatem jak w przypadku m.in. powszechnych i równych wyborów do Sejmu nie sposób mówić o możliwości ustawowego pozbawienia jakiegokolwiek partii politycznej prawa do ubiegania się o start w wyborach, tak również nie sposób mówić o możliwości ustawowego pozbawienia jakiegokolwiek czynnego sędziego prawa wybieralności w zgodzie z postanowieniami art. 187 Konstytucji RP. Ewentualny brak członkostwa takich sędziów w KRS powinien natomiast wynikać z demokratycznej decyzji środowiska sędziowskiego i ewentualnego braku wymaganego poparcia dla takich sędziów, jednak decyzja w tym przedmiocie powinna być pozostawiona środowisku sędziowskiemu (przedstawicielom władzy sądowniczej), bez jakiegokolwiek nieuprawnionej ingerencji władzy ustawodawczej. Wskazane wydaje się natomiast zastosowanie do sędziów delegowanych regulacji analogicznej jak art. 11c ust. 5 i 6 ustawy, a więc przewidujących, że nie można łączyć funkcji wybieranego członka Rady ze wspomnianym delegowaniem, a w przypadku wybrania sędziego delegowanego na członka Rady,	Uwaga zasadna

74.		Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach	<p>Projekt w zakresie art. 11 ust 3 narusza przepis art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP . Projektowana norma narusza zasadę równości wszystkich sędziów wobec prawa, zasadę równego traktowania wszystkich przez władzę publiczną, stanowi formę dyskryminowania części sędziów.</p> <p>Nadto narusza art. 30 Konstytucji RP. Każdy człowiek posiada przyrodzoną i niezbywalną godność osoby ludzkiej, która jest źródłem praw i wolności człowieka i obywatela. Sędzia, niezależnie od miejsca gdzie podejmuje swoje obowiązki nadal jest sędzią i obywatelem . Pozbawienie sędziego biernego prawa wyborczego do organu, który stoi na straży niezawisłości każdego sędziego, stanowi ingerencję w jego godność. Aksjologia Konstytucji RP zbudowana jest wokół godności człowieka. Godność ta jest rozwijana przez szereg przepisów Konstytucji RP. Jej elementami są również cztery wartości w Preambule Konstytucji RP tzn. cnoty podstawowe w postaci prawdy, sprawiedliwości, dobra i piękna. Norma wykluczająca z udziału w życiu publicznym część sędziów jest zaprzeczeniem sprawiedliwości. Sędziowie, podejmując obowiązki w ramach delegowania, działają w zaufaniu do Państwa i ustanowionego prawa. Projekt zaprzecza tym zasadom.</p> <p>Projekt w tym zakresie, ponad powyżej wskazane naruszenia, przede wszystkim narusza zasadę demokratycznego państwa prawnego tj. jest sprzeczny z art. 2 Konstytucji. Nieuprawnione pobawienie części sędziów decydowania w kluczowych kwestiach władzy sądowniczej prowadzi do pozbawienia ich pewnych praw demokratycznych w obrębie władzy, którą tworzą właśnie sędziowie. Państwo prawa to państwo, którego działalność oparta jest o prawo (wymóg formalny), lecz także o prawo które odpowiada określonym właśnie w Konstytucji standardom (wymóg materialny). Standardy te z kolei wynikają z aksjologii przyjętej w art. 30 i 32 Konstytucji. Nieuprawnione pozbawienie części sędziów tych praw narusza te zasady. Projektodawca nie wskazuje jaka liczebnie grupa sędziów pozbawiona będzie tych praw, gdyby przepis wszedł w życie. Ilu sędziów z tak wskazanej przyczyny nie mogłoby być kandydatem ani popierać kandydata. Przy kolejnym projektowanym przepisie (art. 3 ust 2 projektu) – może się okazać że grupa tak wykluczonych że grupa tak wykluczonych sędziów to nawet 25% wszystkich sędziów.</p>	Uwaga zasadna
75.		Prezes Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Śródmieścia we Wrocławiu, po zasięgnięciu opinii sędziów Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu	Przepisy art. 11c ust. 3 oraz art. 3 ust. 2 uważam za co do zasady przepisy dyskryminacyjne.	Uwaga zasadna
76.		Prezes Sądu Okręgowego we Wrocławiu	Po szóste należy zauważyć, że zapis art. 11b ust. 4 projektu pozwala na wątpliwość czy przypadkiem zamiarem projektodawcy jest doprowadzenie do tego aby głosować w wyborach członków KRS mogli sędziowie w stanie spoczynku. Wypada zauważyć, że dotychczas sędziowie w stanie spoczynku w takich wyborach nie uczestniczyli.	Uwaga zasadna
77.		Stowarzyszenie Defensor Iuris	w ocenie Stowarzyszenia z uwagi na czas trwania kadencji organów władzy wykonawczej należy zwiększyć tę liczbę do 5 lat (co de facto wyłączy osoby, które mogłyby sprawować takie funkcje w danej lub w poprzedniej kadencji organów władzy wykonawczej). Rozważenia wymaga, czy w ogóle nie należałoby wyłączyć możliwość kandydowania lub popierania kandydatów sędziom, którzy kiedykolwiek byli delegowani do pełnienia funkcji urzędniczych w organach władzy wykonawczej, co zabezpieczyłoby KRS przed jakimkolwiek zarzutem upolitycznienia lub możliwości wywyższania choćby pośredniego na członków KRS przez polityka.	Uwaga bezprzedmiotowa wobec zmiany modelu

78.		SO w Bydgoszczy	<i>Podobna uwaga dotyczy proponowanego brzmienia art. 11c ust. 3 . Zapis taki byłby niezgodny z Konstytucją i stanowił formę zawodowej dyskryminacji</i>	Uwaga zasadna
79.		SO w Warszawie	Wydaje się, że przyjęty w projekcie wskazany w art. 11c ust. 3 okres 3 lat jest zbyt długi. Wystarczającym byłby okres 1 roku lub nawet 3 miesięcy po zakończeniu okresu delegacji.	Uwaga bezprzedmiotowa wobec zmiany modelu
80.		Prezes Sądu Okręgowego w Płocku	Prezes SO w Płocku pozytywnie ocenia sam zakaz dotyczący sędziów delegowanych do Ministerstwa Sprawiedliwości i innych instytucji, którzy w czasie delegacji pełnią funkcje urzędnicze, ale wskazuje, że niezrozumiała jest cezura 3 lat od zakończenia delegacji, która niesłusznie dyskryminuje sędziów po delegacji.	Uwaga bezprzedmiotowa wobec zmiany modelu.
81.		Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie	Pozbawienie biernego prawa wyborczego do Krajowej Rady Sądownictwa sędziów którzy są lub w okresie trzech lat przed dniem ogłoszenia wyborów byli delegowani do pełnienia czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości lub innej jednostce organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości lub przez niego nadzorowanej, Kancelarii Prezydenta RP lub urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw zagranicznych; osobom pełniącym różne funkcje (w tym między innymi prezesom sądów) oraz sędziom, którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną wskutek wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) jest niezgodne z art. 187 ust.1 pkt 2 Konstytucji, a wynika to z wyroku TK z 18 lipca 2007r. w sprawie K 25/07. We wskazanym wyroku Trybunał Konstytucyjny przesądził, że na poziomie konstytucyjnym nie przewidziano ograniczenia, aby któryś z sędziów Sądu Najwyższego, sądów powszechnych, administracyjnych lub wojskowych, wskazanych w art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji, nie mógł wybierać lub nie mógł być wybranym do składu KRS. Dotyczy to również prezesów i wiceprezesów sądów powszechnych. Konstytucja wskazuje w art. 103 ust. 2 i art. 178 ust. 3 zakres ograniczeń związanych z piastowanym stanowiskiem sędziowskim i zabrania sędziom przynależności do partii politycznej, związku zawodowego oraz prowadzenia działalności publicznej niedającej się pogodzić z zasadami niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Konstytucja wymienia organy konstytucyjne, których dotyczy zasada niepołączalności urzędów czy też funkcji (por. art. 103 ust. 1-3, art. 132, art. 150, art. 178 ust. 3, art. 195 ust. 3, art. 205 ust. 3, art. 209 ust. 3, art. 214 ust. 2 i art. 227 ust. 4 Konstytucji). Nie przewiduje zasady niepołączalności tego ograniczenia w stosunku do KRS. Przepisy Konstytucji zezwalają każdemu sędziemu na kandydowanie i wybór do KRS - każdy sędzia może też zostać powołany na stanowisko prezesa albo wiceprezesa sądu, w którym zasiada. Ograniczenie prawa do członkostwa w Radzie prezesów i wiceprezesów sądów powszechnych musiałoby mieć szczególne umotywowanie i umocowanie konstytucyjne. Trybunał Konstytucyjny, dokonując wykładni zasad wyboru sędziów do Rady w oparciu o art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji, uwzględnił treść art. 187 ust. 4 Konstytucji, który stanowi, że "Ustrój, zakres działania i tryb pracy Krajowej Rady Sądownictwa oraz sposób wyboru jej członków określa ustawa". Ustawodawca zwykły, zobowiązany jest do uregulowania organizacji, zakresu działania i trybu pracy KRS, nie ma prawa do ustanawiania dodatkowych reguł, który z sędziów może ubiegać się o wybór do Rady i może być do Rady wybrany, a który ma być tego prawa pozbawiony. Ustawodawca został jedynie zobowiązany do uregulowania sposobu wyboru sędziów do Rady. Pozbawienie biernego prawa wyborczego do Krajowej Rady Sądownictwa sędziów, którzy są lub w okresie trzech lat przed dniem ogłoszenia wyborów byli delegowani do pełnienia czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości lub innej jednostce organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości lub przez niego nadzorowanej, Kancelarii Prezydenta RP lub urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw zagranicznych jest niezgodne z art. 2 Konstytucji, a konkretnie z zasadą niedziałania prawa wstecz. Obecnie nie ma takich ograniczeń. Zatem podejmując decyzje zawodowe o delegacji do określonych jednostek nie sądzili i nie mogli przypuszczać, że z tego tytułu zostaną pozbawieni jakichś praw. Również sędziowie uczestniczący w konkursach na podstawie obecnie obowiązujących przepisów nie byli	Uwaga zasadna

			<p>pozbawieni żadnych praw. Ponadto jest to niecelowe. Nie ma żadnych racjonalnych powodów do takich regulacji.</p> <p>Pozbawienie biernego prawa wyborczego do Krajowej Rady Sądownictwa sędziów, którzy są lub w okresie trzech lat przed dniem ogłoszenia wyborów byli delegowani do pełnienia czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości lub innej jednostce organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości lub przez niego nadzorowanej, Kancelarii Prezydenta RP lub urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw zagranicznych oraz sędziom, którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną wskutek wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) jest niezgodne z art. 60 Konstytucji, tj. z zasadą równego dostępu do służby publicznej. Określona grupa sędziów zostaje w sposób arbitralny pozbawiona prawa w służbie w ramach Krajowej Rady Sądownictwa.</p> <p>Pozbawienie biernego prawa wyborczego do Krajowej Rady Sądownictwa sędziów którzy są lub w okresie trzech lat przed dniem ogłoszenia wyborów byli delegowani do pełnienia czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości lub innej jednostce organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości lub przez niego nadzorowanej, Kancelarii Prezydenta RP lub urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw zagranicznych, określonym osobom pełniącym różne funkcje (w tym między innymi prezesom sądów) oraz sędziom, którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną wskutek wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) jest niezgodne z art.32 Konstytucji, art. 14 karty Praw Podstawowych UE, art.21 Konwencji Praw Człowieka. Pozbawienie prawa wyboru tej grupy osób jest wyrazem dyskryminacji i narusza nakaz traktowania wszystkich równo. Wszyscy sędziowie mają równy status i nie ma żadnych podstaw do ich różnego traktowania. Sam fakt, że któryś z sędziów został wybrany w innej procedurze nie jest na tyle różnicujący, że mógłby być podstawą do pozbawienia kogokolwiek jakichkolwiek praw. Co jest jednak najdziwniejsze to prawa wyboru została pozbawiona akurat ta grupa sędziów co do powołania ich nie ma żadnych uzasadnionych prawnych wątpliwości. Co ciekawe prawa do głosowania nie zostali pozbawieni sędziowie wybrani przez Radę Państwa albo sędziowie wybrani do Sądu Najwyższego w sposób ewidentnie sprzeczny z Konstytucją tj. w okresie wejścia w życie Konstytucji 17.10.1997r. do dnia obowiązywania Konstytucji wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3). Należy bowiem przypomnieć, że wówczas Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego przedstawiało Krajowej Radzie Sądownictwa co najwyżej dwóch kandydatów do powołania. Nie było żadnego odwołania od decyzji Zgromadzenia. Krajowa Rada Sądownictwa oraz Prezydent zostali sprowadzeni do roli akceptanta jedynie słusnie wybranego kandydata.</p> <p>Mamy więc do czynienia z dyskryminacją z uwagi na sposób powołania oraz z nierównym traktowaniem.</p> <p>Pozbawienie biernego prawa wyborczego do Krajowej Rady Sądownictwa sędziów, którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną wskutek wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) stanowi także arbitralne wkroczenie w wyłączne uprawnienia Prezydenta RP do powoływania sędziów wskazane w art. 144 ust.3 pkt. 17 Konstytucji oraz art. 179 konstytucji. Konstytucja nie przewiduje bowiem powoływania sędziów o statusie gorszym i lepszym, a powołanie przez Prezydenta RP sędziego oznacza, że jest sędzią i jego status jest taki sam jak status innych sędziów. Wobec tego wszelkie próby i projekty aktów prawnych przyjmujące jako założenie istnienie sędziów o gorszym statusie i odmawianie im na tej podstawie określonych uprawnień będą niekonstytucyjne z samej istoty, jako naruszające</p>	
--	--	--	--	--

			<p>prerogatywy Prezydenta RP i podważające skuteczność dokonanych przez Niego powołań sędziowskich. Pozbawia się biernego prawa wyborczego około 30 % sędziów. W konsekwencji, nieuchronnie w przyszłości będą podnoszone zarzuty, czy Krajowa Rada Sądownictwa zostanie ukształtowana w sposób prawidłowy, który będzie gwarantował jej stan na straży niezależności i niezawisłości wszystkich sędziów. Ograniczenia uprawnień tych sędziów należy traktować jako wstęp do zapowiadanych medialnie projektów ustaw zakładających arbitralne usuwanie takich sędziów z zawodu, a to jest w sposób oczywiście sprzeczne z zasadą nieusuwalności sędziów zapisaną w art. 180 Konstytucji</p> <p>Pozbawienie prawa poparcia sędziom, którzy są lub w okresie trzech lat przed dniem ogłoszenia wyborów byli delegowani do pełnienia czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości lub innej jednostce organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości lub przez niego nadzorowanej, Kancelarii Prezydenta RP lub urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw zagranicznych jest niezgodne z art. 2 Konstytucji, a konkretnie z zasadą niedziałania prawa wstecz. Obecnie nie ma takich ograniczeń. Zatem podejmując decyzje zawodowe o delegacji do określonych jednostek nie sądzili i nie mogli przypuszczać, że z tego tytułu zostaną pozbawieni jakichś praw. Również sędziowie uczestniczący w konkursach na podstawie obecnie obowiązujących przepisów nie byli pozbawieni żadnych praw. Ponadto jest to niecelowe. Nie ma żadnych racjonalnych powodów do takich regulacji.</p> <p>Pozbawienie prawa poparcia kandydata na członka rady przez sędziego w stanie spoczynku jest niezgodne z art. z art.32 Konstytucji, art. 14 karty Praw Podstawowych UE, art.21 Konwencji Praw Człowieka. Projektowany przepis ma charakter bezwzględny. Oznacza to, że nie będzie on mógł poprzeć kandydata jako obywatel. Jest to wyraz dyskryminacji tej grup osób. Z drugiej strony sędzia czynny pracujący jednocześnie jako pracownik naukowy będzie miał prawo poparcia jednego kandydata jako sędzia, ale też będzie mógł wpływać na wybór innych jako pracownik organów uprawnionych do nadawania stopni naukowych.</p>	
82.		Ogólnopolskie Zrzeszenie Sędziów „Sędziowie RP”	<p>Pozbawienie biernego prawa wyborczego do KRS sędziów, którzy są lub w okresie trzech lat przed dniem ogłoszenia wyborów byli delegowani do pełnienia czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości lub innej jednostce organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości lub przez niego nadzorowanej, Kancelarii Prezydenta RP lub urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw zagranicznych zostało ocenione przez Ogólnopolskie Zrzeszenie Sędziów „Sędziowie RP” jako sprzeczne z Konstytucją. Zdaniem Stowarzyszenia jest to przejaw nierównego traktowania osób o tym samym statusie i takiej samej sytuacji prawnej. Jest to wyraz dyskryminacji niezgodnej z Konstytucją i nie opartej o kryteria wskazane w Konstytucji. Ponadto jest to niezgodne z zasadą niedziałania prawa wstecz, gdyż uniemożliwia kandydowanie do KRS sędziom, którzy wcześniej zdecydowali się na delegowanie, a także pełnią funkcje prezesów. Decydując się na podjęcie takich obowiązków i funkcji nie mieli świadomości, że może się to łączyć z pozbawieniem ich praw do kandydowania do KRS. Konstytucja nie stawia ograniczeń w tej kwestii, a zgodnie z jej przepisami każdy sędzia ma prawo kandydować i zostać wybranym do KRS.</p> <p>Pozbawia się prawa poparcia kandydata na członka KRS przez sędziego w stanie spoczynku, jednocześnie przyznając prawo poparcia obywatelom, co oznacza, że taki sędzia w stanie spoczynku będzie miał mniejsze prawa niż każdy obywatel z tego powodu, że w przeszłości pełnił służbę sędziowską.</p>	Uwaga częściowo ezzasadna
83.	<p>Art. 11c ust 5 i 6 nowelizowanej ustawy</p> <p>NIEPOŁĄCZALNOŚĆ FUNKCJI „WYBIERALNEGO” CZŁONKA RADY ZE STANOWISKAMI I SKUTKI</p>	Obywatel Mikołaj Wolanin	<p>Uwagi do art. 11c ust 5-7 łączenie funkcji wybieranego członka Rady z funkcją w sądzie. Wskazywane przepisy zakazują łączenia funkcji wybieranego członka Rady z różnymi stanowiskami wewnątrz sądów (np. prezesem sądu, prezesem izby, rzecznikiem dyscyplinarnym...). Należy jednak zauważyć, że przepis o zupełnie tożsamej funkcji został w przeszłości uznany przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji RP. Wyrok, o którym mowa, to wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 18 lipca 2007 r., sygn. akt: K 25/07. To z niego wynika, że ustrojodawca nie przewidział różnicowania sędziów, gdy idzie o prawo wybieralności do Krajowej Rady Sądownictwa. Skoro tak, to niedozwolone jest, by czynił to</p>	Uwaga zasadna

	WYBORU NA CZŁONKA RADY SĘDZIÓW ZAJMUJĄCYCH OKREŚLONE STANOWISKA w sądzie (PEŁNIĄCYCH OKREŚLONE FUNKCJE)		ustawodawca. Przez to każdy sędzia w stanie czynnym powinien móc mieć możliwość członkostwa w Krajowej Radzie Sądownictwa, nawet jeśli zajmuje już inne funkcje w strukturze władzy sądowniczej.	
84.		Prezes Sądu Okręgowego we Wrocławiu	w ślad za uwagami sędziów II Wydziału Cywilnego Odwoławczego tut. Sądu wskazać należy, że co do zasady ograniczenie biernego i czynnego prawa wyborczego sędziów pełniących zarazem funkcje administracyjne w sądach (prezesów i wiceprezesów tych sądów) <u>może budzić wątpliwości konstytucyjne</u> (vide wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 lipca 2007 r. sygn. akt K 25/07), choć uprawniony jest też pogląd, stosowany per analogiam do ocenianych obecnie przepisów, (ze zdania odrębnego Sędziego Trybunału Konstytucyjnego Wojciecha Hermelińskiego do tego wyroku), że projektowane art. 11b ust 5 i 6 nie naruszają art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji, bowiem nie ingerują w samą technikę wyłaniania sędziów-członków KRS, nie zmieniają katalogu sądów, których przedstawiciele są reprezentowani w tej instytucji, nie modyfikują również zasady, że członkowie KRS są wyłanianiani spośród wszystkich sędziów; jedynie prezesi albo wiceprezesi sądów wybrani do KRS muszą być świadomi, że z chwilą ich wyboru wygasają ich kadencje dotyczące funkcji administracyjnych w sądzie.	Uwaga zasadna
85.		PKW	należy rozważyć, czy regulacje określone w ust. 5-7 nie powinny być zawarte w odrębnym artykule,	Uwaga bezprzedmiotowa wobec zmiany modelu
86.		Sąd Rejonowy w Dąbrowie Górniczej	Projektowaną regulację należy ocenić pozytywnie. Niemniej jednak wskazane wydaje się być rozważenie rozszerzenia także o przewodniczących wydziałów kręgu stanowisk których nie można łączyć z funkcją wybieranego członka Rady. Wykonywanie obowiązków związanych z pracami w KRS wydaje się być nie do pogodzenia z jednoczesnym pełnieniem obowiązków przewodniczącego wydziału, z którymi wiąże się m.in. konieczność stałej obecności w sądzie co najmniej w godzinach urzędowania sądu. Zaabsorbowanie przewodniczących wydziałów dodatkowymi obowiązkami związanymi z pracami w KRS mogłoby niewątpliwie wpływać negatywnie na sposób funkcjonowania wydziałów kierowanych przez takich przewodniczących, a tym samym w szczególności na sprawność postępowań sądowych.	Uwaga bezprzedmiotowa
87.		HFPCZ	HFPCZ dostrzega argumenty przemawiające za wprowadzeniem takich rozwiązań. Co więcej, zasadne mogłoby być nawet rozszerzenie tego rodzaju zakazów także na sędziów zasiadających w organach sądownictwa dyscyplinarnego. Stosowna zmiana powinna w takim wypadku dotyczyć również projektowanego art. 11a ust. 6. Z drugiej jednak strony, należy zwrócić uwagę na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 18 lipca 2007 r. (sygn. K 25/07). Trybunał stwierdził w nim niekonstytucyjność ówczesnego art. 25a ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych o następującej treści: „§ 1. Do pełnienia funkcji prezesa albo wiceprezesa sądu nie może być powołany sędzia będący członkiem Krajowej Rady Sądownictwa. § 2. Z chwilą wybrania sędziego, pełniącego funkcję prezesa albo wiceprezesa sądu, powołanie do pełnienia tej funkcji wygasa”. W uzasadnieniu TK wskazał m.in., że „Przepisy Konstytucji zezwalają każdemu sędziemu na kandydowanie i wybór do KRS - każdy sędzia może też zostać powołany na stanowisko prezesa albo wiceprezesa sądu, w którym zasiada. Ograniczenie prawa do członkostwa w Radzie prezesów i wiceprezesów sądów powszechnych musiałoby mieć szczególne umotywienie i umocowanie konstytucyjne”. Ponadto, zdaniem TK, w świetle art. 187 ust. 4 Konstytucji ustawodawca może uregulować jedynie organizację, zakres działania i tryb pracy KRS i „nie ma prawa do ustanawiania dodatkowych reguł, który z sędziów może ubiegać się o wybór do Rady i może być do Rady wybrany, a który ma być tego prawa pozbawiony”.	Uwaga częściowo zasadna

88.		Pierwsza Prezes SN (sędziowie funkcyjni)	<p>Jak już zaznaczono, projekt przewiduje zastąpienie obecnego modelu wyłaniania sędziowskiego składu KRS nową procedurą, przekazującą uprawnienia wyborcze sędziom. W ramach tej zmiany autorzy projektu wyłączyli możliwość członkostwa w KRS sędziów pełniących określone funkcje, w tym m.in. funkcję prezesa albo wiceprezesa sądu (proponowany art. 11c ust. 5 ustawy). Towarzyszy temu uregulowanie, określa skutki tak ujętej niepołączalności (proponowany art. 11c ust. 6-7 ustawy). Propozycja ta została ponownie przytoczona w uzasadnieniu projektu, niemniej jego autorzy nie wyjaśniają bardziej szczegółowo motywów tego ustawowego ograniczenia zastrzegając, że sędziemu sprawującemu mandat członka KRS nie można powierzyć jednej z funkcji wyliczonych w projekcie (s. 28 uzasadnienia projektu).</p> <p>Problematyka dotycząca ustawowego ujęcia procedury powoływania wybieranych członków KRS spośród sędziów była w przeszłości kilkakrotnie przedmiotem oceny dokonywanej przez Trybunał Konstytucyjny. W odniesieniu do omawianej propozycji szczególne znaczenie ma wyrok z 18 lipca 2007 r., K 25/07 (OTK ZU nr 7/A/2007, poz. 80), w którym Trybunał – na wniosek ówczesnej KRS – kontrolował unormowanie wprowadzone do ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych. Przedmiotem oceny Trybunału był art. 25a tej ustawy, który przewidywał (§ 1), że „do pełnienia funkcji prezesa albo wiceprezesa sądu nie może być powołany sędzia będący członkiem Krajowej Rady Sądownictwa”. W myśl § 2 tego przepisu, „z chwilą wybrania sędziego, pełniącego funkcję prezesa albo wiceprezesa sądu, powołanie do pełnienia tej funkcji wygasa”. Rozwiązanie to wprowadzono do ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych wskutek realizacji inicjatywy ustawodawczej Prezydenta RP (druk nr 713, z 13 czerwca 2006 r., Sejm V kadencji), który argumentował w uzasadnieniu projektu, że „pomiędzy pełnieniem funkcji członka Rady a wykonywaniem obowiązków kierowniczych w sądach zachodzi, zdaniem projektodawcy, istotna kolizja”. Wskazywał przy tym, że konieczność wprowadzenia zmian wynika z potrzeby „umocnienia przekonania o transparentności wszystkich decyzji Rady w sprawach obsadzania stanowisk sędziowskich”. Wątpliwości wnioskodawcy (KRS) odnosiły się natomiast do – jak wskazywano – realnego ograniczenia prawa niektórych sędziów do wykonywania mandatu członka KRS, gwarantowanego przez zasadę zawartą w art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji. Wnioskodawca stał na stanowisku, że wspomniany przepis gwarantuje wszystkim sędziom – niezależnie od pełnienia funkcji kierowniczych w sądach – możliwość kandydowania do KRS, a tym samym wyklucza postępowanie się tego rodzaju ograniczeniami na poziomie ustawowym. W powołanym wyroku w sprawie K 25/07 Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 25a dodany do ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych jest niezgodny z art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji. Oprócz tego Trybunał uznał także, że niezgodny z Konstytucją – art. 2 i art. 187 ust. 1 pkt 2 – był art. 5 ustawy nowelizującej, przewidujący – w ówczesnym stanie prawnym – możliwość zrzeczenia się, w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie ustawy, mandatu członka KRS przez sędziów pełniących funkcje prezesa albo wiceprezesa sądu. Za niekonstytucyjny uznano jednocześnie rozwiązanie, w myśl którego brak zrzeczenia się mandatu członka KRS skutkowało wygaśnięciem, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, powołania do pełnienia funkcji kierowniczych w sądzie.</p> <p>Uzasadniając wydane rozstrzygnięcie Trybunał Konstytucyjny podzielił zapatrywanie wnioskodawcy w odniesieniu do znaczenia normy prawnej określonej w art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji. Trybunał stwierdził, że „na poziomie konstytucyjnym nie przewidziano ograniczenia, aby któryś z sędziów Sądu Najwyższego, sądów powszechnych, administracyjnych lub wojskowych, wskazanych w art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji, nie mógł wybierać lub nie mógł być wybranym do składu KRS. Dotyczy to również prezesów i wiceprezesów sądów powszechnych [...] Przepisy Konstytucji zezwalają każdemu sędziemu na kandydowanie i wybór do KRS - każdy sędzia może też zostać powołany na stanowisko prezesa albo wiceprezesa sądu, w którym zasiada. Ograniczenie prawa do członkostwa w Radzie prezesów i wiceprezesów sądów powszechnych musiałoby mieć szczególne umotywienie i umocowanie konstytucyjne” (zob. cz. III pkt 4 uzasadnienia wyroku K 25/07). Trybunał zaznaczył, że ustawodawca zobowiązany jest – na podstawie art. 187 ust. 4 Konstytucji – do uregulowania organizacji, zakresu działania i trybu pracy KRS, ale „nie ma prawa do</p>	Uwaga zasadna
-----	--	--	--	---------------

			<p><i>ustanawiania dodatkowych reguł, który z sędziów może ubiegać się o wybór do Rady i może być do Rady wybrany, a który ma być tego prawa pozbawiony. Ustawodawca został jedynie zobowiązany do uregulowania sposobu wyboru sędziów do Rady (zob. cz. III, pkt 4 uzasadnienia wyroku K 25/07).</i></p> <p>Proponowane w projekcie unormowanie wprowadzające ograniczenie członkostwa w KRS przez sędziów pełniących funkcję prezesa sądu, prezesa izby, wiceprezesa sądu, zastępcy prezesa sądu, rzecznika dyscyplinarnego i zastępcy rzecznika dyscyplinarnego (proponowany art. 11c ust. 5 ustawy), jak również przewidujące wygaśnięcie kadencji związanej z wykonywaniem jednej z tych funkcji z chwilą wybrania sędziego na członka KRS (proponowany art. 11c ust. 6 ustawy) powielają rozwiązanie obowiązujące uprzednio na podstawie art. 25a ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, którego niekonstytucyjność stwierdził TK wyrokiem w sprawie K 25/07. Projektowany obecnie przepis ustawy różni się od poddanego kontroli TK tym, że poszerza zakres wyłączenia, pozbawiając prawa do członkostwa w KRS liczniejsze grono sędziów realizujących określone funkcje. W efekcie przewiduje wprowadzenie normy ustawowej, która ustanowi dodatkowe reguły ubiegania się przez sędziów o wybór do KRS. Doprowadzi w ten sposób do – jak wskazywał TK – uzupełnienia Konstytucji oraz jej „ograniczającego dointerpretowania z naruszeniem jej zasad”. Skutkować będzie ponownym wprowadzeniem, na poziomie ustawowym, unormowania sprzecznego ze standardem wynikającym z art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji. Warto przy tym podkreślić, że ów standard nie uległ zmianie na gruncie art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji, a stanowiąc <i>ratio decidendi</i> sentencji wyroku K 25/07, ma charakter powszechnie obowiązujący i ostateczny na mocy art. 190 ust. 1 Konstytucji. Na tej podstawie wiąże zatem wszystkie organy państwa, w tym ustawodawcę, działającego w zakresie upoważnienia określonego w art. 187 ust. 4 Konstytucji.</p> <p>Stwierdzona w ten sposób okoliczność, a więc propozycja wprowadzenia na poziomie ustawowym rozwiązania normatywnego uznanego uprzednio za niekonstytucyjne, stanowi przykład działania określanego w doktrynie i orzecznictwie sądowym mianem „wtórnej niekonstytucyjności” (zob. m.in. P. Sadowski, <i>Niekonstytucyjność wtórna przepisów ustawowych – zagadnienia wybrane</i>, Przegląd Prawa Konstytucyjnego 2005 nr 3, s. 51 i n.; K. Kos, <i>O pojęciu wtórnej niekonstytucyjności prawa</i>, Przegląd Prawa Konstytucyjnego 2018 nr 2, s. 21; J. Podkowiak, <i>Niekonstytucyjność prawa i jej skutki cywilnoprawne</i>, Warszawa 2019, s. 56). Narusza zakaz stanowienia regulacji obarczonych wadą o charakterze konstytucyjnym, a tym samym jest działaniem, które godzi w zasadę nadrzędności Konstytucji w hierarchicznym systemie źródeł prawa powszechnie obowiązującego (art. 8 ust. 1 w zw. z art. 87 ust. 1 Konstytucji). Jest również sprzeczna z obowiązkiem wykonywania orzeczeń TK, z którym wiąże się podejmowanie inicjatyw ustawodawczych niezbędnych do pełnego urzeczywistnienia unormowań konstytucyjnych. Propozycja zawarta w projekcie nie tylko nie urzeczywistnia prawa sędziów do nieograniczonego dodatkowymi kryteriami członkostwa w KRS, ale posługując się warunkami kandydowania i sprawowania mandatu w tym organie, stoi w sprzeczności z brzmieniem art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji.</p>	
89.		Pierwsza Prezes SN (sędziowie delegowani)	<p>Przywołany wyżej wyrok TK w sprawie K 25/07 odnosił się do konkretnego przepisu ustawy zakwestionowanej w tamtym postępowaniu. Jednocześnie, co ważne, Trybunał dokonał w nim wiążącej interpretacji art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji w odniesieniu do warunków członkostwa w KRS i stwierdził, że na poziomie konstytucyjnym brak jest dodatkowych reguł, które mogłyby pozbawiać daną grupę sędziów mandatu członka tego organu. W efekcie, biorąc pod uwagę zasadę nadrzędności Konstytucji, takich dodatkowych reguł nie można wprowadzić w ustawie. Nie mogą więc one dotyczyć ani – jak wskazano wyżej – sędziów pełniących funkcje w sądach (proponowany art. 11c ust. 5-7 ustawy), ani też tych sędziów, którzy pełnili czynności administracyjne w Ministerstwie Sprawiedliwości oraz innych jednostkach wskazanych w proponowanym art. 11c ust. 3 ustawy.</p> <p>Wyjaśniając motywy proponowanego rozwiązania autorzy projektu stwierdzają, że „znajduje ono uzasadnienie w dotychczas zgromadzonych opiniach i stanowiskach Krajowej Rady Sądownictwa oraz w</p>	Uwaga zasadna

			<p><i>orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 stycznia 2009 r. sygn. akt K 45/07” (s. 27 uzasadnienia projektu). Następnie wskazują że „sędzia oddelegowany do pełnienia czynności w Ministerstwie Sprawiedliwości nie może aktywnie uczestniczyć w orzekaniu”. W tym kontekście należy zwrócić uwagę na dwie kwestie. Po pierwsze, mimo powołania się na „zgromadzone opinie i stanowiska” KRS, autorzy projektu nie precyzują o jakie wypowiedzi KRS może chodzić oraz jakie konkretne twierdzenia były w tych dokumentach prezentowane. W efekcie powoływanie się na bliżej nieokreślone poglądy i łączenie ich z działalnością KRS zdaje się być trudne do zidentyfikowania, a przez to także wątpliwe z merytorycznego punktu widzenia. Nie wspominając o tym, że wszelkie opinie czy twierdzenia o prawie nie mogą być utożsamiane i zrównywane – w aspekcie ich wiążącego charakteru – z wyrokami Trybunału Konstytucyjnego, których skutki prawne określa art. 190 ust. 1 Konstytucji.</i></p> <p>Po drugie, przywoływany w podanym wyżej kontekście wyrok TK w sprawie K 45/07 dotyczył modelu relacji między władzą sądowniczą, a władzą wykonawczą oraz zakresu dopuszczalnych uprawnień Ministra Sprawiedliwości w stosunku do sądów. O ile zatem prawdą jest, że zasada podziału i równowagi władzy (art. 10 ust. 1 Konstytucji) ma szczególne znaczenie w odniesieniu do władzy sądowniczej, bowiem zakłada jej „separację” („izolację”) od pozostałych władz (art. 173 Konstytucji), o tyle to ustrojowe wyodrębnienie ma ścisły związek z powierzonym władzy sądowniczej na wyłączność zadaniem wiążącego rozstrzygnięcia, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej, różnego rodzaju sporów o prawo (art. 174 w zw. z art. 175 ust. 1 Konstytucji). W tym aspekcie należy stwierdzić, że skoro władza sądownicza może być wykonywana jedynie przez sądy, to pozostałe władze nie mogą ingerować w jej działania lub w niej uczestniczyć (zob. wyrok K 45/07, cz. III A, pkt 1.2.1 wraz z cytowanym tam orzecznictwem). Powoływanie się na wspomniany wyrok Trybunału Konstytucyjnego jest jednak nieadekwatne do sytuacji, która – jak w przypadku propozycji wskazanej w projekcie – nie ma związku ze sprawowaniem przez sądy wymiaru sprawiedliwości, a więc nie dotyczy realizowania przez sędziów funkcji orzeczniczej. Autorzy projektu nawiązując do wyroku w sprawie K 45/07 kilkakrotnie podkreślają – słuszną skądinąd – potrzebę odseparowania działalności orzeczniczej sędziego. Zdają się jednak nie dostrzegać, że w wypadku członkostwa sędziów w KRS o takiej funkcji nie może być mowy. Oczywistym jest bowiem, że KRS nie jest organem władzy sądowniczej, a konstytucyjne zadanie Rady nie polega na sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. W ten sposób argumentacja nakazująca konieczność ustawowego zagwarantowania odrębności władzy sądowniczej w odniesieniu do sfery orzeczniczej, pozostaje nieadekwatna do sugerowanej przez autorów projektu potrzeby ukształtowania składu KRS, w taki sposób, który zapewnić będzie „równoważenie się w nim przedstawicieli innych władz niż sądownicza”. Towarzyszy temu pogląd, w myśl którego „sędziowie, którzy de iure pełnią funkcje urzędnicze i podlegają Ministrowi Sprawiedliwości-Prokuratorowi Generalnemu, gdyby mogli zostać członkami KRS, de iure i de facto stanowiliby reprezentację tego ostatniego” (s. 28 uzasadnienia projektu). Stanowisko to, wynikające z dosyć osobliwego sposobu odczytywania norm konstytucyjnych całkowicie abstrahuje od tego, że poszanowanie zasady podziału i równowagi władz znajduje swój pełny wyraz w sposobie ukształtowania składu KRS w art. 187 ust. 1 Konstytucji. Nie dostrzega przez to, że obowiązkiem ustawodawcy jest wprowadzenie takich rozwiązań normatywnych, które nie będą przekreślać, tudzież uzupełniać kryteriów konstytucyjnych, ale zapewnią ich pełną realizację. Skoro Konstytucja przewiduje, co potwierdził TK w cytowanym wyżej wyroku K 25/07, że wszyscy sędziowie są uprawnieni do kandydowania oraz uzyskania mandatu członka KRS, to ustawodawca nie może w tym zakresie wprowadzać dodatkowych kryteriów wyłączających daną grupę sędziów z zakresu stosowania tego przepisu konstytucyjnego. Nie można tego czynić argumentując przy tym, że działanie to służyć ma zabezpieczeniu niezależności sądów. O ich niezależności wobec pozostałych władz świadczy bowiem to, że wszyscy sędziowie mogą ubiegać się o mandat członka KRS, a jednocześnie, że to właśnie grupa 15 sędziów, o której mowa w art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji, tworzy wyraźną przewagę czynnika</p>	
--	--	--	---	--

			sędziowskiego w składzie Rady.	
90.	Art. 11c ust 7 OGROANICZENIA W ZAKRESIE MOŻLIWOŚCI POWIERZENIA FUNKCJI W OKRESIE SPRAWOWANIA MANDATU CZŁONKA KRS	SO Warszawa	Brak sankcji w sytuacji, w której członek rady i tak przyjmie funkcję z ust. 5. Należałoby dodać, że powołanie na funkcję jest bezskuteczne albo w razie jej przyjęcia mandat w Radzie wygasa.	Uwaga bezzasadna wobec zmiany modelu
	Art. 11c ust. 8 – 14 PROCEDURA SKŁADANIA ZGŁOSZENIA KANDYDATA NA CZŁONKA KRS			
91.	Art. 11c ust 8 TERMIN FORMA I SPOSÓB ZGŁOSZENIA KANDYDATÓW	PKW	ust. 8 przewiduje, że „Kandydatów zgłasza się na piśmie Państwowej Komisji Wyborczej, w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia uchwały, o której mowa art. 11b ust. 1”. Według oceny Państwowej Komisji Wyborczej termin zgłaszania kandydatów powinien być podany w kalendarzu czynności wyborczych. Organ zarządzający nie ma natomiast wiedzy, kiedy akt o zarządzeniu będzie ogłoszony w dzienniku urzędowym. Terminy upływu poszczególnych czynności wyborczych powinny być zatem liczone od dnia wyborów, tak jak ma to miejsce w przypadku innych wyborów,	Uwaga niezasadna
92.	Art. 11 c ust. 9 INFORMACJE ZAWARTE W ZGŁOSZENIU ORAZ ZGODA NA KANDYDOWANIE	Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSiP VOTUM	Rozwiązanie przyjęte w art. 11c ust. 9 projektu powinno być ocenione pozytywnie. Może one być poszerzone w kierunku większej transparentności, co Stowarzyszenie rekomenduje. Cel ten może być osiągnięty poprzez łączne zastosowanie trzech szczegółowych rozwiązań. a. Po pierwsze, możliwe i konieczne jest przyjęcie profilu kompetencyjnego członka KRS o charakterze ogólnym, określającego wymagane umiejętności twarde, umiejętności miękkie, doświadczenie, cechy i atrybuty. Te wymogi powinny mieć charakter regulacji ustawowej, w formie dodatkowego art. 11cc projektowanej ustawy. Rozwiązanie takie korelować będzie z rekomendacjami Europejskiej Sieci Rad Sądownictwa z 09 czerwca 2021 r. oraz z dnia 29 października 2021 r. b. Po drugie, zgłoszenie kandydata na członka Rady, oprócz informacji o pełnionych dotychczas funkcjach i działalności społecznej oraz innych istotnych zdarzeniach mających miejsce w trakcie pełnienia przez kandydata urzędu sędziego, powinno również obejmować wiek, wykształcenie, specjalizację zawodową, dodatkowe szkolenia i wyróżnienia. c. Po trzecie, zgłoszenie powinno być dokonane przez przesłanie „profilu kandydata” w formie ujednoliconego graficznie i treściowo dokumentu. Dokument ten powinien zostać zdefiniowany w akcie wykonawczym co do treści i układu. Wdrożenie jednego, mającego umocowanie w akcie wykonawczym profilu kandydata, będzie w ten sposób skorelowane z profilem kompetencyjnym wymaganym od każdego członka Rady. Z kolei istnienie jednego wzoru „profilu kandydata” doprowadzi do standaryzacji sposobu przedstawienia informacji o kandydacie, podając w tych samych rubrykach cechy tej samej kategorii, w sposób tożsamy dla każdego z nich. Uczyni to proces wyborczy oraz uzyskanie informacji o kandydacie przejrzystym, jasnym i łatwym dla każdego głosującego.	Uwaga niezasadna
93.		HFPCz	W kontekście art. 11 ust. 9 zgłoszenie kandydata powinno także obejmować informacje o członkostwie w stowarzyszeniach zrzeszających sędziów, udzielonych sędziemu wytykach orzeczniczych oraz nałożonych na niego karach dyscyplinarnych ze wskazaniem czynów dyscyplinarnych, za które został on uznany winnym.	Uwaga niezasadna
94.		PKW	zakres informacji podawanych o kandydatach w ust. 9 jest nieprecyzyjny (użyto w nim niedookreślonych zwrotów). Informacje, które muszą zostać zamieszczone w zgłoszeniu, winny być enumeratywnie wymienione w ustawie. Poza tym należy rozważyć, czy informacje o pełnionych dotychczas funkcjach i	Uwaga zasadna

			działalności społecznej mają znaczenie dla wyborów do Rady. Projekt nie zakłada bowiem, że te informacje będą podawane do publicznej wiadomości, a nie mają one żadnego wpływu na rejestrację kandydata,	
95.	11c ust. 10 PEŁNOMOCNICTWO DO ZGŁOSZENIA KANDYDATA W PRZYPADKU GRUP SĘDZIÓW I OBYWATELI	PKW	informacja, o której mowa w ust. 10 w zdaniu drugim, w zakresie pełnomocnika wskazanego przez kandydata powinna być dokumentem dołączanym do zgłoszenia kandydata, o którym mowa w ust. 9. Dokument ten powinien zawierać informacje dotyczące pełnomocnika, tj. jego imię (imiona) i nazwisko, numer PESEL i adres zamieszkania.	Uwaga niezasadna
96.	art. 11c ust. 11 WYMOGI FORMALNE ZAŁĄCZNIK ZGŁOSZENIA KANDYDATA PRZEZ GRUPY SĘDZIOWSKIE ORAZ OGRANICZENIE LICZBY POPIERANYCH KANDYDATÓW PRZEZ KAŻDEGO SĘDZIEGO	Obywatel Mikołaj Wolanin	Wymogi formalne wykazu podpisów popierających kandydata (art. 11c ust. 11 i 12 nowelizowanej ustawy). Wykazy podpisów popierających zgłoszenie muszą spełniać odpowiednie wymogi formalne, by móc uznać je za prawidłowo złożone. Ustępy 11 i 12 art. 11c nowelizowanej ustawy nie zawierają jednak pozycji nakazującej wskazanie daty złożenia podpisu. Tymczasem należy zauważyć, że trend polegający na obligowaniu do wskazania także i daty złożenia podpisu w przypadku popierania np. kandydatów w wyborach w ostatnich latach wzrósł, a przykłady takich regulacji można znaleźć w szeregu przepisów Kodeksu wyborczego, m.in. w art. 204 § 7 pkt 3. Data złożenia podpisu jest dodatkowym zabezpieczeniem, dzięki któremu trudniej jest ewentualne podpisy sfalszować czy „przepisać” z innych zbiorów (np. pod obywatelskimi projektami ustawy czy listami kandydatów/kandydatami w wyborach różnego rodzaju), jak również sprawić, że każdy z kandydatów będzie zbierał podpisy przez ten sam okres, a nie np. rozpocznie wcześniej, przed ogłoszeniem naboru. Taki dodatkowy wymóg byłby zresztą koherentny do podobnych reguł dot. wymogów wykazów podpisów, co zwiększyłoby spójność systemu prawnego.	Uwaga zasadna
97.		PKW	w ust. 11 wątpliwości budzi, czy wskazanie, że sędzia może poprzeć zgłoszenie tylko jednej kandydatury oznacza, iż nie może on poprzeć żadnej innej kandydatury, czy tylko kandydatury ze swojej grupy określonej w art. 11a ust. 1. Poza tym zbędny jest wyraz „ewidencyjny” odnoszący się do numeru PESEL (analogicznie w ust. 12),	Uwaga zasadna
98.		Ogólnopolskie Zrzeszenie Sędziów „Sędziowie RP”	Jako nieracjonalne i niezrozumiałe trzeba ocenić rozwiązanie polegające na tym, iż jeden sędzia może poprzeć tylko jednego kandydata, przy jednoczesnym uregulowaniu, że głosować można na tylu kandydatów, ile jest miejsc.	Uwaga bezprzedmiotowa wobec zmiany modelu
99.	art. 11c ust. 12 WYMOGI FORMALNE ZAŁĄCZNIK ZGŁOSZENIA KANDYDATA PRZEZ GRUPĘ OBYWATELI ORAZ OGRANICZENIA LICZBY POPIERANYCH KANDYDATÓW PRZEZ KAŻDEGO OBYWATELA	Obywatel Mikołaj Wolanin	Uwaga analogiczna jak wyżej	Uwaga bezprzedmiotowa wobec zmiany modelu
100.		Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSIIP VOTUM	Stowarzyszenie proponuje doprecyzowanie w ostatecznym projekcie, iż możliwe jest udzielenie poparcia przez sędziego tylko jednemu kandydatowi w ramach danej grupy . W ten sposób udzielenie poparcia będzie decyzją o większej wadze, bardziej przemyślaną i prowadzącą do udzielenia go tylko wybranym osobom. Rozwiązanie takie silnie korelowałoby z przyjęciem zasady jednego głosu w ramach wyborów kandydatów.	Uwaga niezasadna

101.		Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSIIP VOTUM	Niezależnie od tego, które ostatecznie podmioty uprawnione będą do zgłaszania kandydatów na członków Rady, Stowarzyszenie zaleca, aby listy poparcia były jawne. Transparentność procesu wyboru członków Rady nie jest trudna do osiągnięcia z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych, zaś możliwość zweryfikowania poparcia poszczególnych kandydatów umożliwi lepszą społeczną kontrolę funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości.	Uwaga zasadna
102.		SO Warszawa	Przepis powinien wskazywać, czy możliwe jest wycofanie poparcia, w jakim terminie i w jaki sposób się tego dokonuje.	Uwaga zasadna
103.	art. 11c ust. 13 SKUTEK ZGŁOSZENIA PRZEZ UPRAWNIONE PODMIOTY WIĘCEJ NIŻ JEDNEGO KANDYDATA	Obywatel Mikołaj Wolanin	Limit poparcia tylko jednej kandydatury (art. 11c ust. 13) problem z szybkością weryfikacji zgłoszenia jednej kandydatury przez obywatela. Przepis zakazuje udzielenia poparcia przez sędziego i obywatela więcej niż jednej osobie. I tak, jak można wyobrazić sobie ratio tego przepisu, tak trudno wyobrazić sobie rzeczywistą sprawdzalność spełniania tego wymogu. I tak, jak w przypadku sędziów, jest to bardziej realne, tak w przypadku obywateli autorowi trudno wyobrazić sobie, jak Państwowa Komisja Wyborcza będzie weryfikowała to w przypadku grup obywateli. Należy bowiem przedstawić 2000 podpisów obywateli, by móc zostać zgłoszonym. Czy zatem PKW miałyby każdy z tych własnoręcznych podpisów wpisywać do bazy danych, by potem weryfikować w przypadku sprawdzania kolejnych zgłoszeń, czy aby na pewno dany obywatel nie podpisał się już pod zgłoszeniem innej osoby? To znacznie wydłuży proces sprawdzania prawidłowości złożonych podpisów. Każdy jeden będzie musiał bowiem zostać wpisany do swojej bazy danych, a także sprawdzony, czy aby na pewno już w tej bazie nie figuruje. Autor proponuje zrezygnować z tego ograniczenia, <i>choćby w przypadku obywateli, z uwagi na jego niecelowość.</i>	Uwaga bezprzedmiotowa wobec zmiany modelu
104.		PKW	według oceny Państwowej Komisji Wyborczej regulacja wskazana w ust. 13 w odniesieniu do grup sędziów i grup obywateli jest zbędna. Jeśli to jest ta sama grupa, to znaczy, że wszystkie podpisy popierających są te same, a więc późniejsze zgłoszenie nie jest poparte żadnymi podpisami (patrz ust. 14). Wydaje się, że regulacja ta powinna odnosić się do podmiotów, o których mowa w art. 11c ust. 1 pkt 2-5. Poza tym regulacja ta nie przewiduje sytuacji utraty prawa wybieralności i zgonu kandydata. Analogiczna uwaga dotyczy ust. 14,	Uwaga zasadna
	art. 11c ust. 14 SKUTEK POPARCIA ZGŁOSZENIA PRZEZ SĘDZIEGO LUB OBYWATELA DLA WIĘCEJ NIŻ JEDNEJ KANDYDATUR			
105.		Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie	Rozwiązanie polegające na tym, iż jeden sędzia może poprzeć tylko jednego kandydata, a jeżeli poprze większą ilość to poparcie uznaje się za udzielone tej osobie, która wcześniej złożyła zgłoszenie, jest niewłaściwe. Poparcie nie jest głosowaniem, tylko uznaniem w ocenie popierającego, że dany kandydat zasługuje na wybór do Krajowej Rady Sądownictwa. Takie rozwiązanie jest również nielogiczne w odniesieniu do zasad głosowania. Otóż głosować można na tylu kandydatów ile jest miejsc, ale poprzeć można tylko jednego.	Uwaga bezprzedmiotowa wobec zmiany modelu
	Art. 11c ust. 15 – 21 PROCEDURA WERYFIKACJI PRZEZ PKW PRAWIDŁOWOŚCI ZŁOŻONYCH ZGŁOSZEŃ KANDYDATÓW NA CZŁONKA KRS			
106.		PKW	Procedura weryfikacji prawidłowości zgłoszeń kandydatów przez Państwową Komisję Wyborczą	Uwaga niezasadna

			<p>(projektowany art. 11c ust. 15-22 ustawy o KRS)</p> <p>W procedurze weryfikacji prawidłowości zgłoszeń kandydatów na członków KRS brakuje gwarancji wglądu do wykazów podpisów sędziów lub obywateli popierających zgłoszenie kandydata w razie ich zakwestionowania przez Państwową Komisję Wyborczą, co będzie utrudniać sformułowanie zarzutów w skardze do SN na odmowę przyjęcia zgłoszenia przez PKW. W przypadku odmowy przyjęcia zgłoszenia z powodu nieprawidłowości podpisów skarżący nie mają zapewnionej możliwości wglądu do wykazu z uwagami PKW. Zaskarżając uchwałę odmowną PKW do Sądu Najwyższego, skarżący będzie musiał więc zgadywać, z jakiego powodu Komisja zakwestionowała poszczególne podpisy. Brak gwarancji do wglądu wykazów z uwagami PKW może zostać uznany w takiej sytuacji za naruszenie prawa do skutecznego środka odwoławczego (art. 13 EKPC). Analogiczny problem występuje od dawna w przypadku skarg na analogiczne uchwały PKW odmawiające przyjęcia zgłoszeń kandydatur na posłów i senatorów, na co zwracał już uwagę Sąd Najwyższy.</p> <p>W związku z tym RPO postuluje uzupełnienie regulacji o przepis wyraźnie przyznający podmiotowi zgłaszającemu lub jego pełnomocnikowi prawo wglądu do wykazów podpisów w celu ustalenia, które z nich zostały zakwestionowane przez PKW i z jakiego powodu.</p>	
	art. 11c ust. 15 PODMIOT WERYFIKUJĄCY PRAWIDŁOWOŚĆ ZGŁOSZEŃ			
107.	art. 11c ust. 16 CZYNNOŚCI PKW W RAMACH WERYFIKACJI PO OTRZYMANIU ZGŁOSZENIA	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Sędziów Sądów Administracyjnych	<p>ust.16 i ust.17</p> <p>Przewidują one zwrócenie się przez PKW do Ministra Sprawiedliwości o potwierdzenie danych kandydatów. Wprawdzie zgodnie z art. 29 § 3 ustawy Prawo o ustroju sądów administracyjnych przy odpowiednim stosowaniu ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych w odniesieniu do sędziów wojewódzkich sądów administracyjnych i asesorów w tych sądach uprawnienia Ministra Sprawiedliwości przysługują Prezesowi NSA, ale odesłanie to nie odnosi się do kwestii związanych z wyborami do KRS. Takiego odesłania nie ma też w odniesieniu do sędziów NSA. Z uwagi na krótkie terminy czynności wyborczych i posiadane przez różne podmioty danych dotyczących sędziów powszechnych, Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz wojewódzkich sądów administracyjnych proponujemy zatem, aby ust.16 ab initio uzyskał następujące brzmienie:</p> <p><i>„16. Państwowa Komisja Wyborcza, w terminie trzech dni od otrzymania zgłoszenia, zwraca się , uwzględniając grupę sędziów, do której zgłoszono kandydata, do Ministra Sprawiedliwości, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oraz Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego o potwierdzenie:”.</i></p> <p>Natomiast ust.17 powinien mieć brzmienie: <i>„17. Minister Sprawiedliwości, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego przedstawi Państwowej Komisji Wyborczej informacje w zakresie wskazanym w ust. 16 w terminie trzech dni od dnia otrzymania pisma Państwowej Komisji Wyborczej”.</i></p>	Uwaga zasadna
108.	art. 11c ust. 17 CZYNNOŚCI INFORMACYJNE MS W ZAKRESIE POTWIERDZENIA SPEŁNIANIA WYMAGAŃ WYBORCZYCH do PKW	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Sędziów Sądów Administracyjnych	Jak wyżej	Uwaga zasadna
109.		Prezes Sądu	W tej materii winny wypowiedzieć się stosowne Departamenty w Ministerstwie Sprawiedliwości, a	Uwaga częściowo zasadna

		Apelacyjnego w Katowicach	zwłaszcza Departament Kadr i Organizacji Sądów Powszechnych i Wojskowych, czy termin 3 dni przy ryzyku zgłoszenia wielu kandydatów jest wystarczający przy liczbie pracowników tego Departamentu (projekt prawdopodobnie nie był konsultowany wewnętrznie w Ministerstwie Sprawiedliwości). Terminy które nakładane są przez ustawodawcę winny być realne do ich zachowania przez organ (podmiot), który ma obowiązek wykonać pewne zadanie w terminie. Wątpliwe zachowanie terminu jest w przypadku konieczności potwierdzenia statusu sędziego WSA, NSA. SN – wówczas Minister musi zwrócić się o informacje do Prezesów właściwych sądów. W przypadku wpływu zapytania np. w piątek – termin 3 dni jest niemożliwy do zachowania. Podobnie jak w termin określony do zaopiniowania niniejszego projektu – 10 dni. Z uwagi na wagę zagadnień, bieżące zadania i obowiązki prezesów sądów, sędziów, część sędziów nie dysponowało czasem, aby przeanalizować projekt.	
110.	art. 11 c ust 18 i 19 ODMOWA PRZYJĘCIA ZGŁOSZENIA KANDYDATA W RAMACH CZYNNOŚCI WERYFIKACYJNYCH PKW	PKW	w ust. 18 i 19 rozważenia wymaga, czy przepisy nie powinny przewidywać wezwania przez organ przeprowadzający wybory do uzupełnienia wad zgłoszenia w tym wykazu podpisów, jeżeli nie upłynął jeszcze termin zgłaszania kandydatów (analogicznie jak usunięcie wady zgłoszenia w wyborach powszechnych). Poza tym należy zwrócić uwagę na niespójność pomiędzy ust. 18 i 20 w zakresie wzywania do uzupełnienia wykazu podpisów,	Uwaga zasadna
111.		Sędziowie Sądu Rejonowego w Oleśnicy	art. 11c ust. 19 ustawy o KRS - nieuprawnione wyodrębnienie pewnych braków formalnych, które powodują odmowę przyjęcia zgłoszenia kandydata, podczas gdy w przypadku pozostałych braków formalnych wymienionych w ust. 20 wzywa się o uzupełnienie lub poprawienie zgłoszenia; wszystkie braki powinny skutkować wezwaniem o ich uzupełnienie;	Uwaga niezasadna
112.	art. 11 c ust 20 WEZWANIE O BRAKI ZGŁOSZENIA (UNIEMOŻLIWIAJĄCE NADANIE MU BIEGU) INNE NIŻ UZASADNIAJĄCE OD RAZU ODMOWĘ PRZYJĘCIA ZGŁOSZENIA KANDYDATA W RAMACH CZYNNOŚCI WERYFIKACYJNYCH PKW	PKW	w ust. 20 określono termin na wezwanie przez organ zarządzający wybory na uzupełnienie zgłoszenia wyznaczając go na siedem dni od dnia doręczenia wezwania. Należy mieć na uwadze, że w Kodeksie wyborczym terminy liczone są od dnia podania do publicznej wiadomości np. wezwania, albo innego rozstrzygnięcia organu wyborczego, które może zostać zaskarżone. Ma to na celu zapewnienie możliwości wykonania poszczególnych czynności wyborczych w ustawowym czasie, których cechą charakterystyczną są krótkie terminy ich wykonania. Zapewnia to bowiem uniknięcie sytuacji braku możliwości wydania rozstrzygnięcia przez właściwy organ w przypadku niepodejmowania korespondencji przez wzywany podmiot lub opóźnienia w doręczeniu wezwania przez operatora pocztowego. Obstrukcja ze strony któregośkolwiek kandydata spowoduje niemożność wykonywania kolejnych czynności wyborczych. Analogiczna uwaga dotyczy ust. 22,	Uwaga zasadna
113.		KIRP prof. M. Jabłoński	w proponowanych rozwiązaniach wskazuje się na: prawo do zgłoszenia przez podmioty uprawnione tylko jednego kandydata - art. 11c ust. 13; zasadę poparcia wyłącznie jednej kandydatury tak przez sędziego, jak i uprawnionego obywatela - art. 11 c ust. 14 wraz ze zdefiniowaniem skutków. Zgodnie bowiem z treścią art. 11 c ust 20 -Jeżeli zgłoszenie kandydata nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania wymagań określonych w ust. 9-12 innych niż niedołączenie zgody sędziego na kandydowanie na członka Rady, wykazu sędziów lub obywateli popierających zgłoszenie, Państwowa Komisja Wyborcza wzywa zgłaszającego o uzupełnienie lub poprawienie zgłoszenia w terminie siedmiu dni od dnia doręczenia wezwania. Po bezskutecznym upływie terminu Państwowa Komisja Wyborcza odmawia przyjęcia zgłoszenia kandydata. W praktyce pojawić się więc może wiele różnego rodzaju stanów faktycznych. Kandydat obarczony zostaje negatywnymi skutkami uzyskania poparcia przez osobę (sędziego lub obywatela), którzy udzielili poparcia innemu kandydatowi (co np. w sytuacji, w której na liście poparcia udzielanego przez 3000 obywateli znajduje się 50 podpisów osób już wcześniej poparcia takiego udzielającego innemu kandydatowi. Czy fakt ten należy uznać bezwzględnie za niezachowanie wymagań określonych w art. 11 c ust. 9-12?). Nie dysponuje jednak możliwością przeprowadzenia samodzielnie weryfikacji w celu uniknięcia bezwzględnego skutku niezachowania wymagań określonych w ust. 9-12	Uwaga bezprzedmiotowa wobec zmiany modelu.
114.	Art. 11c ust. 21 – 22	Obywatel Mikołaj	Uwaga dotycząca terminu zawitego dla rozpatrzenia sprawy przez Sąd Najwyższy (art. 11 c ust. 22	Uwaga niezasadna

	PROCEDURA DORĘCZENIA UCHWAŁY ODMAWIAJĄCEJ PRZYJĘCIA ZGŁOSZENIA I TRYB JEJ ZASKARŻENIA	Wolanin	nowelizowanej ustawy). Bardzo duże wątpliwości autora budzi jednak fragment tego przepisu wyznaczający termin zawity dla Sądu Najwyższego na rozpatrzenie sprawy. W wyniku bowiem jej nierozpoznania uchwała PKW odmawiająca przyjęcia zgłoszenia ma być wiążąca, a samo postępowanie ma zostać umorzone. Zdaniem autora, przepis ten jest niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP i art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Konstytucyjne prawo do sądu daje przecież prawo dla każdej osoby, by jej sprawa została rozpoznana przez niezawisły sąd. Proponowany przepis to prawo natomiast w sposób zdecydowanie nieproporcjonalny ogranicza, w zasadzie wyłączając prawo do sądu. Można sobie bowiem łatwo wyobrazić, że Sąd Najwyższy nie zdąży rozpoznać sprawy z uwagi na liczebność referatu, jak również różne przyczyny losowe (np. nieprzekazanie akt do właściwej izby z uwagi np. na dni wolne od pracy, nagła choroba czy inna niedyspozycja sędziego), które sprawią, że sprawa nie zostanie w terminie rozpoznana. Tym samym jednak kandydat utraci możliwość kandydowania w wyborach do Rady, a uchwała PKW nie będzie mogła być w żaden sposób skontrolowana. Przepis ten jest zatem w sposób oczywisty niezgodny z prawem człowieka do sądu. Termin wyznaczany Sądowi powinien być natomiast wyłącznie instrukcyjny.	
115.		PKW	wydaje się, że należy doprecyzować redakcję ust. 21. Dotyczy ona bowiem podmiotu z art. lic ust. 1 pkt 2-5, albo pełnomocnika podmiotu, o którym mowa w art. lic ust. 1 pkt 1 lub 6,) według opinii Państwowej Komisji Wyborczej niedopuszczalna jest regulacja, o której mowa w ust. 22 zdanie piąte. Wynika z niej bowiem, że w przypadku nierozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy w terminie trzech dni - niezależnie od przyczyny, postępowanie przed Sądem Najwyższym umarza się z mocy prawa, a uchwała Państwowej Komisji Wyborczej odmawiająca przyjęcia zgłoszenia jest wiążąca. W praktyce może to oznaczać naruszenie prawa do sądu;	Uwaga zasadna
116.		Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie	Projektowana zasada, że Sąd Najwyższy ma trzy dni na rozpoznanie odwołania od uchwały Państwowej Komisji Wyborczej, a jeżeli nie rozpozna to wówczas postępowanie umarza się z mocy prawa i uchwała staje się wiążąca, jest sprzeczna z art. 45 Konstytucji oraz z art. 6 konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, które gwarantują każdemu prawo do rozpoznania sprawy przez niezawisły sąd. Biorąc pod uwagę termin oraz sposób organizacji sądu to trudno tutaj mówić o jakimkolwiek rzetelnym prawie do rozpoznania sprawy. Sprawy mają być rozpoznawane w składach 3 osobowych, a więc mogą wystąpić różnice zdań, które będą wymagać omówienia. Biorąc pod uwagę szereg niekonstytucyjnych rozwiązań należy przypuszczać, że sporów będzie bardzo dużo. Zapewne składy będą się zastanawiać nad zadawaniem pytań prawnych do Trybunału Konstytucyjnego. Należy również zwrócić uwagę, że konsekwencją nie rozpoznania odwołania ma być umorzenie postępowania przed sądem oraz uprawnienie się uchwały. Takie rozwiązanie jest cechą państw autorytarnych, a nie demokratycznych. Proponowane rozwiązanie daje tylko pozory prawa do sądu. Przyznany czas na odwołane wynoszący 3 dni również narusza prawo do sądu przewidziane w art. 45 Konstytucji oraz z art. 6 o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. W tak krótkim czasie nie sposób jest przygotować sensownego odwołania.	Uwaga zasadna
117.		Ogólnopolskie Zrzeszenie Sędziów „Sędziowie RP”	Jako sprzeczne z Konstytucją należy ocenić rozwiązanie wyznaczające Sądowi Najwyższemu tylko 3 dni na rozpatrzenie odwołania od Uchwały PKW, przy jednoczesnym przyjęciu rygoru umorzenia postępowania z mocy prawa po tym terminie. Pozbawia to bowiem odwołującego się prawa do rozpoznania sprawy przez sąd. Jest też sprzeczne z występującą powszechnie w przepisach zasadą, że terminy wyznaczone dla sądu są jedynie terminami instrukcyjnymi, a nie zamykającymi możliwość rozpoznania sprawy i wydania merytorycznego orzeczenia. Przy takim rozwiązaniu droga sądowa staje jedynie pozorną.	Uwaga zasadna
118.		Sąd Rejonowy w Dąbrowie Górniczej	Negatywnie należy ocenić regulację przewidującą, że w przypadku nierozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy w terminie trzech dni postępowanie przed Sądem Najwyższym umarza się z mocy prawa, a uchwała Państwowej Komisji Wyborczej odmawiająca przyjęcia zgłoszenia jest wiążąca. Przepis ten budzi poważne wątpliwości natury konstytucyjnej i stanowi zagrożenie dla zapewnienia sędziom prawa do sądu,	Uwaga zasadna

			a w szczególności prawa do rzetelnego procesu sądowego.	
119.		Sąd Rejonowy w Sosnowcu	proponowany art. 11 c ust. 22 ustawy skutkujący umorzeniem postępowania w przedmiocie skargi na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej odmawiającej przyjęcia zgłoszenia kandydata, w przypadku nierozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy w terminie 3 dni jest oczywistym naruszeniem prawa do sądu o jakim mowa w art. 45 Konstytucji. Bierność sądu jakiegokolwiek instancji nie może skutkować negatywnymi konsekwencjami prawnymi dla strony korzystającej z prawa do sądu.	Uwaga zasadna
120.		PKW	Według opinii Państwowej Komisji Wyborczej niedopuszczalna jest regulacja, o której mowa w ust. 22 zdanie piąte. Wynika z niej bowiem, że w przypadku nierozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy w terminie trzech dni - niezależnie od przyczyny, postępowanie przed Sądem Najwyższym umarza się z mocy prawa, a uchwała Państwowej Komisji Wyborczej odmawiająca przyjęcia zgłoszenia jest wiążąca. W praktyce może to oznaczać naruszenie prawa do sądu.	Uwaga zasadna
121.		Stowarzyszenie Sędziów Iustitia	Projekt w art. 11c ust. 22 (odnośnie odwołania od uchwały PKW w przedmiocie odmowy przyjęcia zgłoszenia) oraz art. 11h ust. 2 (odnośnie do protestów przeciwko ważności wyboru do KRS) przewiduje środki zaskarżenia „do Sądu Najwyższego”. W obecnym stanie prawnym takie środki trafią do Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, który w świetle orzecznictwa ETPCz i TSUE nie jest niezawisłym i bezstronnym sądem ustanowionym na podstawie prawa. Środki te powinny być rozpoznawane przez 3-osobowe składy SN losowane z wyłączeniem sędziów powołanych z udziałem obecnej KRS.	Do rozważenia
122.	art. 11c ust 23 PRZEDWYBORCZE PUBLICZNE WYSLUCHANIE KANDYDATÓW i JEGO ORGANIZACJA	Sąd Rejonowy w Dąbrowie Górniczej	Projektowaną regulację należy ocenić pozytywnie. Niezależnie od powyższego rozważenia wymaga również dodanie do ustawy przepisu, który przewidywałby obligatoryjne przeprowadzanie – w określonym terminie przed datą wyborów, a już po wspomnianym w przepisie publicznym wysłuchaniu kandydatów – zgromadzeń ogólnych sędziów, których przedmiotem byłoby umożliwienie wszystkim sędziom debaty w szerszym gronie nad kandydaturami w wyborach, nie zaś wyłącznie w indywidualnych rozmowach prowadzonych z innymi sędziami. Wskazana propozycja sprzyjałaby niewątpliwie dodatkowej demokratyzacji procesu wyborczego oraz zaznajomieniu sędziów uczestniczących w wyborach z osobami kandydatów.	Uwaga bezprzedmiotowa wobec zmiany modelu
123.		UODO	Z zagadnieniem retencji danych osobowych wiążą się też zastrzeżenia organu właściwego w sprawie ochrony danych osobowych odnośnie art. 11c ust. 23 u.k.r.s., w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 2 projektu. Nie negując zasadności rozwiązania polegającego na przeprowadzeniu przez Przewodniczącego Krajowej Rady Sądownictwa publicznego wysłuchania kandydatów na członków Krajowej Rady Sądownictwa, gdyż takie wysłuchanie wpłynie pozytywnie na jawność i transparentność procesu wyboru, organ nadzorczy zwraca uwagę, iż z czynności tej - w myśl art. 11c ust. 23 zdanie trzecie u.k.r.s., w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 2 projektu - ma być przeprowadzona internetowa transmisja, z której zapis wideo ma być zamieszczony na stronie internetowej Krajowej Rady Sądownictwa. Zważywszy, że wśród zadających pytania kandydatom na członków Krajowej Rady Sądownictwa mogą być osoby fizyczne (obywatele - art. 11c ust. 23 zdanie pierwsze u.k.r.s., w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 2 projektu), zapis wideo z publicznego wysłuchania będzie zawierał dane osobowe, w tym potencjalnie nawet dane osobowe szczególnych kategorii w rozumieniu art. 9 ust. 1 RODO (podane przez uczestników publicznego wysłuchania). W opinii organu właściwego w sprawie ochrony danych osobowych pozostawienie art. 11c ust. 23 u.k.r.s. w niezmienionym brzmieniu, przyjętym w art. 1 pkt 2 projektu, oznacza ryzyko bezterminowego przetwarzania (rozpowszechniania - art. 4 pkt 2 RODO) danych osobowych i to w zakresie, który nie da się z góry określić. Projektodawca, zdaniem organu nadzorczego, powinien wziąć pod uwagę to ryzyko i kierując się, powoływaną już wyżej, zasadą ograniczenia przechowywania z art. 5 ust. 1 lit. e RODO uzupełnić komentowany przepis u.k.r.s. o regulację dotyczące okresu, przez który zapis wideo z publicznego wysłuchania kandydatów na członków Krajowej Rady Sądownictwa będzie udostępniany na	Uwaga niezasadna

			stronie internetowej Krajowej Rady Sądownictwa. Wymóg zapewnienia jawności i transparentności procesu wyboru członków Krajowej Rady Sądownictwa nie powinien bowiem kolidować ze standardami ochrony danych osobowych gwarantowanymi przez RODO	
124.		HFPCz	Szczególnie pozytywnie HFPC ocenia treść proponowanego art. 11c ust. 23, jako docenienie realizowanej przez środowisko pozarządowe idei obywatelskiego monitoringu wyborów osób na ważne stanowiska państwowe. Udział kandydatów w takim wysłuchaniu powinien być obwarowany sankcją w postaci skreślenia z listy osób ubiegających się o mandat członka KRS.	Uwaga niezasadna
125.		KIRP prof. M. Florczak - Wątor	Zgodnie z art. 11c ust. 23 projektu ustawy publiczne wysłuchanie kandydatów jest organizowane przez Przewodniczącą Krajowej Rady Sądownictwa nie później niż w terminie 7 dni przed wyborami. Obejmuje ono ich wystąpienie i możliwość zadawania pytań przez obywateli, przy czym formę i porządek wysłuchania publicznego określi uchwała Krajowej Rady Sądownictwa. Tak rozumiane wysłuchanie publiczne kandydatów ma być zatem elementem procesu ich wyboru, jednak jego organizacja nie została powierzona Państwowej Komisji Wyborczej, tak jak w przypadku innych czynności w ramach tego procesu. Nie zostały przy tym wyjaśnione powody, dla których wysłuchanie publiczne kandydatów na członków Krajowej Rady Sądownictwa miałyby być organizowane przez samą Krajową Radę Sądownictwa, która dodatkowo miałaby określać formę i porządek tego wysłuchania. Wydaje się bardziej zasadne, by czynność tę, tak jak inne w procesie wyboru członków do Krajowej Rady Sądownictwa, powierzyć do realizacji Państwowej Komisji Wyborczej. Ta pierwsza, w przeciwieństwie do tej drugiej, nie posiada odpowiedniego doświadczenia, wiedzy i zaplecza technicznego w zakresie organizacji wyborów na dużą skalę.	Uwaga zasadna
126.		Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach	Koniecznym jest pytanie, czy „obywatelem” w myśl projektowanej regulacji jest sędzia o którym mowa w art. 11 c ust. 3 skoro w art. 11 c ust. 1 pkt 6 w zw. Z art. 11 c ust.3 sędziemu jako obywatelowi odebrano prawo poparcia kandydata. Czy sędzia, o którym mowa w art. 11 c ust. 3 i art. 3 ust. 2 projektu jest obywatelem w rozumieniu art. 11 c ust. 23 – gdyby odpowiedź projektodawcy była negatywna doszłoby do naruszenia art. 30 i 32 ust. 2 Konstytucji. Nadto koniecznym jest pytanie czy termin 7 dni przed wyborami jest wystarczającym do zapewnienia wysłuchania wszystkich kandydatów i zapewnienia możliwości zadania pytań wszystkim zainteresowanym obywatelom, o bliżej nieznanej liczbie.	Uwaga niezasadna,
127.		SO Warszawa	Rozwiązanie trudne do realizacji w praktyce, przy wielu kandydatach możliwość zadawania pytań przez obywateli w trakcie wysłuchania może być iluzoryczna	Uwaga niezasadna
	art. 11 d – 11h PROCEDURA WYBORCZA DO KRS			
128.	art. 11d. ust. 1 SPOSÓB PRZEPROWADZENIA WYBORÓW DO KRS		użyto niedookreślonego zwrotu mającego charakter klauzuli generalnej „bezpieczeństwo głosowania”, przewidziano głosowanie elektroniczne, które nie jest stosowane w polskim systemie prawa wyborczego. Należy w tym miejscu zwrócić uwagę przede wszystkim na kwestie związane z zapewnieniem bezpieczeństwa tej formy głosowania, a także możliwości zachowania tajności głosowania oraz weryfikacji sposobu głosowania w przypadku wniesienia protestu. Poza tym projekt nie przewiduje, jaki organ byłby odpowiedzialny za stworzenie tego rodzaju systemu teleinformatycznego oraz za jego utrzymanie. Proponowane rozwiązanie, wbrew informacji wskazanej w ocenie skutków regulacji, będzie wiązało się ze znacznymi kosztami. Mając na uwadze skalę wyborów do Krajowej Rady Sądownictwa należy rozważyć rezygnację z tego rodzaju formy głosowania, obciążającej budżet i budzącej wątpliwości pod względem bezpieczeństwa, a także możliwości zachowania tajności głosowania. Analogiczna uwaga dotyczy art. 11 f pkt 1 ustawy.	? uwaga bezprzedmiotowa – w kontekście że nie przeprowadzamy wyborów
129.	art. 11d ust. 2 OBOWIĄZKI WYBORCZE	PKW	w ust. 2: w pkt 1 termin ogłoszenia przez organ przeprowadzający wybory na stronie internetowej listy kandydatów	Uwaga częściowo zasadna w zakresie pkt 1

	PKW		ze wskazaniem zgłaszających podmiotów jest niemożliwy do zachowania ze względu na wcześniej określone terminy rozpatrzenia zgłoszenia, przekazania informacji przez Ministra Sprawiedliwości i terminy dotyczące trybu skargowego. Poza tym z przepisu tego nie wynika, jakie dane miałyby zostać podane do publicznej wiadomości, w pkt 2 przewidziano, że do zadań Państwowej Komisji Wyborczej należeć ma zarządzenie wydrukowania kart do głosowania i ich dostarczenia do sądów. Takie rozwiązanie znacząco podniesie koszty przeprowadzenia wyborów. Tymczasem zadanie to mogłoby być wykonywane przez prezesów sądów przy wykorzystaniu własnych zasobów technicznych;	
130.		UODO	lista kandydatów (sędziów kandydatów na członków Krajowej Rady Sądownictwa) podlega ogłoszeniu na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej, a więc staje się publicznie dostępna. Zdaniem organu nadzorczego zachodzi potrzeba doprecyzowania zakresu danych kandydatów zawartych w takiej liście. Kwestia ta została pominięta w projekcie, a wydaje się istotna z punktu widzenia prawa kandydatów do ochrony ich danych osobowych, zwłaszcza w kontekście jawności i publicznej dostępności przedmiotowej listy	Uwaga zasadna
131.	art. 11e ust. 1 i 2 OBOWIĄZKI PREZESÓW ORAZ KOMISJE SKRUTACYJNE	PKW	z pkt 1 nie wynika, w jakim terminie prezesi sądów informują organ zarządzający wybory o aktualnej liczbie sędziów danego sądu i według stanu, na jaki dzień, w pkt 2 wskazano, że prezesi sądów powołują komisję skrutacyjną, lecz projekt nie zawiera przepisu określającego zadania tej komisji. Ponadto ustawa nie przewiduje żadnych uprawnień nadzorczych nad tymi komisjami dla organu przeprowadzającego wybory oraz uprawnień do wydawania wiążących poleceń komisjom skrutacyjnym. w pkt 3 użyto nieokreślonego zwrotu mającego charakter klauzuli generalnej „prawidłowy przebieg głosowania”. Kwestia ta powinna być precyzyjnie uregulowana w ustawie, w ust. 2 wątpliwości budzi, czy wystarczający jest wniosek tylko jednego prezesa sądu, w przypadku, gdy komisja skrutacyjna będzie tworzona dla więcej niż jednego sądu. Wydaje się, że konieczna w tym przypadku powinna być zgoda wszystkich prezesów sądów, dla których miałyby zostać utworzona jedna komisja skrutacyjna.	Uwaga zasadna
132.		Stowarzyszenie Defensor iuris (art. 11e ust. 1)	Przepis ten nie wprowadza terminu, w jakim Prezesi Sądów informują PKW o liczbie sędziów danego sądu, co może skutkować zakłóceniem przebiegu głosowania, Stowarzyszenie postuluje wprowadzenie 1 dniowego terminu, w którym Prezes Sądu jest zobowiązany przekazać dane o liczbie sędziów do PKW.	Uwaga częściowo zasadna
133.	Art. 11f pkt 3 delegacja dla MS do wydania rozporządzenia	UODO	Marginesowo organ właściwy w sprawie ochrony danych osobowych zauważa, iż w - dodawanych przez art. 1 pkt 3 projektu - art. 11f pkt 3 u.k.r.s. (delegacja ustawowa do wydania rozporządzenia przez Ministra Sprawiedliwości) i art. 11g ust. 3 u.k.r.s. Projektodawca zamieścił dwa różne pojęcia - „lista uprawnionych do głosowania” i „lista głosujących”. Rodzi to wątpliwość co do sposobu rozumienia tych pojęć i ich wzajemnego stosunku, zwłaszcza że w przepisach merytorycznych nowelizowanej u.k.r.s. nie określono wprost sytuacji, w których listy te (lub lista) są sporządzane ani podmiotu zobowiązanego do ich (jej) opracowania. Jeśli zaś, według intencji Projektodawcy, w przywołanych przepisach u.k.r.s. mowa jest o odrębnych listach, to powstaje pytanie o zakres danych zamieszczanych w liście głosujących z art. 11g ust. 3 u.k.r.s, dodawanego przez art. 1 pkt 3 projektu, i w odniesieniu do tej regulacji zachowują aktualność uwagi organu nadzorczego ze str. 1 - 2 niniejszego pisma.	Uwaga bezprzedmiotowa
III	Art. 1 pkt 3 PROJEKTU po art. 11e dodaje się art. 11f- 11i w brzmieniu			
134.	art. 11f DELEGACJA USTAWOWA	Ogólnopolskie Stowarzyszenie	„Art. 11f. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego i Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, określi w drodze rozporządzenia:	Uwaga bezprzedmiotowa

	DLA SPRAWIEDLIWOŚCI	Sędziów Sądów Administracyjnych	OSSA, uważa, że skoro wybory dotyczą również sędziów sądów administracyjnych i Sądu Najwyższego także te podmioty powinny mieć na tym etapie prawo do wyrażenia opinii. termin na przeprowadzenie wyborów wynosi 3 miesiące. Rozporządzenie wykonawcze wymaga opracowania i zasięgnięcia opinii innych podmiotów. Wydaje się zatem celowe umożliwienie przystąpienia do prac nad tym aktem w pierwszym możliwym terminie.	
135.		PKW	dotyczącym art. 11f ust. 1 ustawy: w pkt 1 przewidziano delegację dla Ministra Sprawiedliwości do ustalenia warunków technicznych o organizacyjnych głosowania elektronicznego. Uwagi w zakresie możliwości przeprowadzenia głosowania w tym trybie zawarto przy omawianiu art. lid ust. 1, w pkt 2 i 3 przewidziano delegację dla Ministra Sprawiedliwości do ustalenia wzoru zgłoszenia kandydata oraz wzorów wykazu obywateli i wykazu sędziów popierających zgłoszenie kandydata na członka Rady, a także wzorów kart do głosowania, protokołów wyborczych oraz obwieszczenia o wyniku wyborów. W ocenie Komisji zadania te mógłby wykonywać organ przeprowadzający wybory.	Uwaga bezprzedmiotowa
136.		HFPC	W ocenie HFPC kluczowe kwestie związane z wyborami sędziowskich członków KRS powinny być zawarte w ustawie. Analiza wskazanych w projekcie założeń do projektu rozporządzenia wywołuje obawę, że w zbyt dużym stopniu powierzają one kompetencje do uregulowania zasad głosowania w akcie rangi podstawowej. W niektórych kwestiach, dla zachowania spójności systemu prawnego, zasadnym powinno być odwoływanie się do odpowiedniego stosowania wybranych postanowień Kodeksu wyborczego. Przykładowo projekt nie reguluje w ogóle kwestii związanych z tajnością głosów (wymóg zbierania głosów do urny), zabezpieczenia kart wyborczych, nie określa także zasad oddania ważnego głosu. Elementy te mogą wydawać się z pozoru błahe. Niemniej mają kluczowe znaczenie z punktu widzenia uczciwości procesu wyborczego.	Uwaga zasadna Uwzględniona skutek modyfikacji
137.		KIRP prof. M. Florczak - Wątor	Wprowadzany do ustawy o KRS nowy przepis, tj. art. 11f, przewiduje, że Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określi w drodze rozporządzenia: 1) szczegółowe warunki techniczne i organizacyjne przeprowadzenia wyborów w formie głosowania za pomocą kart wyborczych oraz głosowania elektronicznego; 2) wzór zgłoszenia kandydata oraz wzory wykazu obywateli i wykazu sędziów popierających zgłoszenie kandydata na członka KRS, a także 3) wzory kart do głosowania, listy uprawnionych do głosowania, protokołów wyborczych oraz obwieszczenia zawierającego wyniki wyborów - mając na względzie potrzebę zapewnienia sprawnego przeprowadzenia wyborów gwarantujących zachowanie tajności i bezpośredniości głosowania. Bardziej zasadne wydaje się, by kwestie takie jak szczegółowe warunki techniczne i organizacyjne przeprowadzania wyborów w formie głosowania za pomocą kart wyborczych oraz głosowania elektronicznego były określane nie przez Ministra Sprawiedliwości jako członka rządu, ale przez Państwową Komisję Wyborczą w formie uchwały (jako organ organizujący wybory). Powierzenie tej kompetencji Ministrowi Sprawiedliwości oznacza bowiem, że w ten sposób czynnik polityczny w postaci rządu uzyska wpływ na sposób wyboru członków Krajowej Rady Sądownictwa spośród sędziów, który to proces powinien przebiegać w sposób niezależny od wszelkich czynników politycznych. Należy bowiem pamiętać, że również w trakcie już rozpoczętego procesu wyboru członków Krajowej Rady Sądownictwa spośród sędziów Minister Sprawiedliwości mógłby dowolnie rozporządzenie to zmieniać, wprowadzając nowe lub modyfikując istniejące szczegółowe warunki techniczne i organizacyjne przeprowadzania wyborów, co byłoby przejawem bezpośredniej ingerencji w trwający proces wyborczy. Dlatego też bardziej zasadne wydaje się powierzenie tej kompetencji regulacyjnej innemu organowi, tj. PKW, albo przesądzenie tych kwestii (przynajmniej w zakresie zasadniczych elementów) w ustawie. W chwili obecnej bowiem ustawa w żaden sposób nie determinuje sposobu przeprowadzania wyborów za pomocą kart wyborczych oraz głosowania elektronicznego. Kwestie te zostały zatem w całości powierzone do uregulowania Ministrowi Sprawiedliwości.	Uwaga bezprzedmiotowa.

138.		SO w Warszawie	Braki w regulacji: jakie byłyby kompetencje komisji skrutacyjnej, czy jej członkowie prowadziliby głosowanie, czy tylko liczyli głosy, gdzie sędziowie wrzucaliby karty wyborcze, kto czuwałby nad bezpieczeństwem urny wyborczej, czy obowiązywałaby „cisza wyborcza”, kto obsługiwałby głosowanie w formie elektronicznej. Są to kwestie podstawowe, a nie „szczegółowe warunki techniczne i organizacyjne” do uregulowania w rozporządzeniu.	Uwaga zasadna uwzględniona w drodze modyfikacji
139.	art. 11g PRZEBIEG ZASADNICZEJ CZĘŚCI WYBORÓW W PKW	Państwowa Komisja Wyborcza art. 11 g ust 2	Podkreślenia wymaga również, że art. 11g ust. 2 ustawy przewiduje możliwość kandydowania na członka Krajowej Rady Sądownictwa przez członka Państwowej Komisji Wyborczej. Państwowa Komisja Wyborcza wyraża opinię, że ze względu na przeprowadzanie wyborów do Rady przez Komisję ustawa powinna wyłączać możliwość kandydowania jej członków w tych wyborach.	Uwaga zasadna
140.		PKW art. 11 g ust 4	w ust. 4 wskazano, że organ przeprowadzający wybory przystępuje do obliczenia głosów i sporządza protokół wyborczy. Z przepisu tego nie wynika natomiast, na podstawie czego ten protokół ma zostać sporządzony (kart do głosowania czy protokołów komisji skrutacyjnych). Jeżeli na podstawie kart do głosowania, to protokoły komisji skrutacyjnych są zbędne, a ponadto oznacza to, że nie są to komisje skrutacyjne, gdyż nie liczą głosów. Wydaje się, że postępowanie powinno przewidywać, iż komisja skrutacyjna na podstawie kart do głosowania sporządza protokół z głosowania, a organ przeprowadzający wybory, na podstawie tych protokołów, sporządza protokół wyborczy. Należy mieć na uwadze, że we wszystkich przeprowadzanych wyborach powszechnych w Polsce ustalenia wyników głosowania dokonuje komisja najniższego stopnia, tj. obwodowa komisja wyborcza. Natomiast wyniki poszczególnych wyborów ustalone są na podstawie protokołów głosowania przez właściwą dla danych wyborów komisję wyższego stopnia. Poza tym karty do głosowania ani też spisy wyborców (listy uprawnionych do głosowania) z żadnych wyborów nie są przekazywane komisji wyższego stopnia. Nie ma zatem żadnego uzasadnienia, żeby w wyborach do Krajowej Rady Sądownictwa karty wyborcze (karty do głosowania) czy listy osób uprawnionych do głosowania przekazywać organowi ustalającemu wyniki wyborów, b) zbędny jest trzydniowy termin na ogłoszenie wyników przez organ zarządzający wybory. Organ właściwy do przeprowadzenia wyborów powinien przekazać protokół do ogłoszenia niezwłocznie po jego sporządzeniu;	Uwaga zasadna
141.		Prezes Sądu Okręgowego w Płocku	Jako interesujący należy uznać pomysł przeprowadzenia wyborów członków KRS przez Państwową Komisję Wyborczą. Taki model z pewnością uwalnia wymiar sprawiedliwości od problematyki wyborczej. Wiąże się jednak ze zwiększeniem kosztów i trudności organizacyjnych. Bardziej racjonalne wydaje się przeprowadzenie wyborów - wzorem procedury sprzed roku 2018 - przez właściwych prezesów sądów poszczególnych szczebli (co i tak przewiduje art.11e projektu), zaś na szczeblu centralnym - przez Krajową Radę Sądownictwa.	Uwaga niezasadna
142.		SO w Warszawie	„Lista głosujących” - kto ją sporządza i w jaki sposób?	Uwaga niezasadna
143.	art. 11h ust. 1 UDOSTĘPNIANIE PRZEZ PKW DOKUMENTÓW ZWIĄZANYCH Z WYBORAMI	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Sędziów Sądów Administracyjnych	Naszym zdaniem przepis ten wymaga uściślenia sposobu udostępniania akt oraz podmiotu, który może złożyć protest wyborczy. Uważamy także, że odesłanie do odpowiedniego stosowania art. 82 Kodeksu Wyborczego powinno się ograniczyć wyłącznie do § 1 tego artykułu (podstawy protestu). Proponujemy taką treść: <i>„Art. 11h. 1. Państwowa Komisja Wyborcza, na wniosek sędziego, który kandydował na członka Rady, udostępnia niezwłocznie dokumenty związane z wyborami. Udostępnienie dokumentów następuje w siedzibie Państwowej Komisji Wyborczej. 2. W terminie 14 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów sędziego, o którym mowa w ust. 1 może wnieść do Sądu Najwyższego protest przeciwko ważności wyboru członka Rady. Przepisy art. 82 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2408) stosuje się odpowiednio.</i>	Uwaga zasadna
144.		PKW	w ust. 1 nie określono precyzyjnie, które z dokumentów stanowią „dokumentację związaną z wyborami”,	Uwaga niezasadna

			podlegającą udostępnieniu sędziemu kandydującemu do Rady. Kwestia ta powinna być szczegółowo określona w ustawie, uwzględniając m.in. kwestie związane z ochroną danych osobowych,	
	art. 11h ust. 2 PROCEDURA ZASKARŻANIA UCHWAŁY KRS - PROTEST DO SN			
145.		KIRP prof. M. Jabłoński	Zgodnie z treścią art. 11h. 1. projektu <i>Państwowa Komisja Wyborcza, na wniosek sędziego, który kandydował na członka Rady, udostępnia niezwłocznie dokumenty związane z wyborami.</i> Przepis ten wskazuje, że zamiarem projektodawcy jest zagwarantowanie kandydatowi dostępu do wszystkich dokumentów. Czy to oznacza, że również do list poparcia zawierających szczegółowe dane osobowe popierających (np. adresy zamieszkania, numery PESEL); jakie szczegółowe przepisy mają definiować charakter takiego „udostępnienia”. Czy należy je traktować jako prawo wglądu, czy odrębnie - jako prawo autonomiczne, które może przybrać postać żądania przesłania drogą elektroniczną kopii wszystkich dokumentów?	Uwaga niezasadna
146.		PKW	ust. 2 nie przewiduje możliwości wniesienia protestu przez podmiot zgłaszający kandydata. Wydaje się, że możliwość taka powinna być zapewniona	Uwaga niezasadna
147.		KIRP prof. M. Florczak - Wątor	Projektowany nowy przepis ustawy o KRS, tj. art. 11h, przyznaje każdemu sędziemu możliwość wniesienia w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Urzędowym RP „Monitor Polski” protestu przeciwko ważności wyboru członka KRS. Z treści tego przepisu wynika, że protest mógłby wnieść każdy sędzia, ponieważ ust. 2 w tym zakresie nie zawiera żadnego ograniczenia, przy czym zgodnie z ust. 1 tylko sędzia, który kandydował mógłby wnioskować do KRS o udostępnienie niezwłocznie dokumentów związanych z wyborami. Regulacja ta budzi poważne wątpliwości w kontekście zawartego w ust. 2 odesłania do art. 82 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy, który w tej sprawie miałby znaleźć odpowiednie zastosowanie. Ten ostatni przepis wprowadza bowiem daleko idące ograniczenia możliwości wnoszenia protestów wyborczych. Wynika bowiem z niego, że w proteście wyborczym można podnieść tylko dwa rodzaje zarzutów, a mianowicie dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów oraz naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Odesłanie do art. 82 kw. oznaczałoby, że te ograniczenia powinny być stosowane odpowiednio również w przypadku protestów przeciwko ważności wyboru członka Krajowej Rady Sądownictwa. Ten ostatni przepis ogranicza również krąg osób uprawnionych do wnoszenia protestów stosownie do treści podnoszonych przez nie zarzutów, bowiem protest przeciwko ważności wyborów z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom lub naruszenia przez właściwy organ wyborczy przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania, a protest przeciwko ważności wyborów w okręgu wyborczym lub przeciwko wyborowi posła, senatora, posła do Parlamentu Europejskiego, radnego lub wójta może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania na obszarze danego okręgu wyborczego. Prawo wniesienia protestu przysługuje również przewodniczącemu właściwej komisji wyborczej i pełnomocnikowi wyborczemu. Odpowiednie zastosowanie tej regulacji do wyborów członków Krajowej Rady Sądownictwa spośród sędziów oznaczałoby, że protest może być wniesiony jedynie przez tych sędziów, którzy byli osobami uprawnionymi do udziału w wyborach, przy czym niektóre zarzuty mogłyby oni podnieść jedynie w odniesieniu do	Uwaga częściowo zasadna z uwagi na zmianę modelu

			wyborów w ramach danej kategorii sądów, w których to wyborach bezpośrednio uczestniczyli lub mieli prawo uczestniczenia, inne zarzuty mogłyby podnieść również w odniesieniu do wyborów w innych kategoriach sądów.	
148.	art. 11h ust. 3 i 4 procedura rozpoznawania protestów wyborczych i orzekania o nieważności wyborów	Obywatel Mikołaj Wolanin	Brak terminu orzeczenia o nieważności wyboru członka Rady (art. 11h ust. 3 i 4 nowelizowanej ustawy). Analiza ustępów 3 i 4 art. 11h nowelizowanej ustawy prowadzi autora do wniosku, że projektodawca proponuje dwuetapową kontrolę ważności wyboru członka Rady przez Sąd Najwyższy, na sposób podobny do tego znanego z różnych wyborów powszechnych. W tym przypadku jednak konkretny protest jest rozpoznawany w terminie 30 dni (ust. 3), ale już nie określono terminu na orzeczenie o nieważności wyboru członka Rady, na bazie wszystkich rozpoznanych protestów. Brak jest ponadto wskazanego składu orzekającego o tej nieważności (ust. 4). Jeśli zaś intencją projektodawcy było, by skład 3 sędziów już w momencie rozpoznania protestu orzekał o nieważności wyboru członka Rady, a nie jedynie wydawał opinię na temat danego protestu celem rozpoznania np. przez całą Izbę Sądu Najwyższego, to, zdaniem autora, taka koncepcja nie jest oczywista, interpretując językowo ust. 3 i 4. Wówczas autor proponowałby poprawienie tych przepisów, by wybrana koncepcja była oczywiście wynikająca z tych przepisów.	Uwaga niezasadna
149.		PKW	według oceny Państwowej Komisji Wyborczej regulacja wskazana w ust. 3 jest niewystarczająca: należy zauważyć, że art. 82 Kodeksu wyborczego jest przepisem ogólnym dotyczącym wszystkich wyborów. Jednocześnie Kodeks wyborczy przewiduje przepisy szczególne dotyczące wnoszenia protestów wyborczych w poszczególnych wyborach. Poza tym należy zauważyć, że projekt przewiduje udział w postępowaniu w sprawie protestu wyborczego przewodniczącego lub innego członka Państwowej Komisji Wyborczej. Omawiana regulacja powinna przewidywać udział innego członka Państwowej Komisji Wyborczej „upoważnionego przez Przewodniczącego”. Ponadto pożądanym byłoby, aby uczestnikiem postępowania był właściwy prezes sądu, gdyż jak wskazano wyżej projekt zakłada, że również prezesi sądów wykonywać będą zadania związane z organizacją wyborów, - w ocenie Państwowej Komisji Wyborczej konieczne jest dodanie przepisu przewidującego, że organ zarządzający wydaje akt o zarządzeniu wyborów ponownych, w którym wskazany zostanie termin ich przeprowadzenia i ewentualnie inne terminy poszczególnych czynności wyborczych oraz termin wydania tego aktu.	Uwaga niezasadna
150.		KIRP prof. M. Florczak - Wątor	Projekt ustawy przewiduje, że protesty wyborcze będą rozpatrywane przez Sąd Najwyższy „w składzie 3 sędziów, z udziałem przewodniczącego lub innego członka Państwowej Komisji Wyborczej” (art. 11h ust. 3 projektu). W tej procedurze nie jest zatem przewidziany udział sędziego wnoszącego protest, a jedynie udział przewodniczącego lub innego członka PKW. Taki udział powinien być wnoszącemu protest zapewniony, analogicznie do regulacji zawartej w Kodeksie wyborczych w przypadku innych rodzajów wyborów. Przykładowo art. 242 § 3 kw w przypadku protestu wnoszonego w wyborach do Sejmu przewiduje, że uczestnikami postępowania są: wnoszący protest, przewodniczący właściwej komisji wyborczej albo jego zastępca i Prokurator Generalny. Analogiczną regulację prawną kodeks zawiera w odniesieniu do innych rodzajów wyborów, w tym wyborów Prezydenta (zob. art. 323 § 3 kw). Projekt nie wskazuje również w jakiej formie protest miałby być rozpatrywany przez Sąd Najwyższy i w tym zakresie nie zawiera również odesłania do ustawy Kodeks wyborczy, która przewiduje, że w sprawie protestu SN wydaje opinię w formie postanowienia. Nie jest również wyjaśniona relacja pomiędzy procedurą rozpatrywania protestów wyborczych a procedurą orzekania o ważności wyborów. Kodeks wyborczy wyraźnie te dwie procedury rozdziela w przypadku każdego regulowanego przez tę ustawę rodzaju wyborców. Przewiduje również obligatoryjność podjęcia przez SN w składzie właściwej Izby uchwały rozstrzygającej o ważności wyborów oraz o ważności wyboru osoby przeciwko której wniesiono protest. W przypadku wyborów do Sejmu, zgodnie z art. 244 kw, uchwała taka powinna zostać podjęta w terminie 90 dni po dniu wyborów, na posiedzeniu z udziałem	Uwaga częściowo zasadna w zakresie udziału wnoszącego protest.

			<p>Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej, a następnie niezwłocznie przedstawiona Prezydentowi RP oraz Marszałkowi Sejmu, przesłana PKW oraz ogłoszona w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Projekt ustawy do tej regulacji z Kodeksu wyborczego nie odsyła, a wskazanym kwestiom poświęca tylko jeden ustęp, mianowicie art. 14 ust. 4, zgodnie z którym „Orzekając o nieważności wyboru członka Rady, Sąd Najwyższy stwierdza wygaśnięcie mandatu oraz postanawia o przeprowadzeniu wyborów ponownych w całości lub o ponownym przeprowadzeniu niektórych czynności wyborczych”. Z regulacji tej nie wynika, że po każdych wyborach członków Krajowej Rady Sądownictwa powinno być podejmowane przez Sąd Najwyższy rozstrzygnięcie w przedmiocie ważności tych wyborów, czy jedynie wówczas, gdy były zgłaszane w tym zakresie zarzuty w protestach wyborczych. Nie jest również wskazany termin na podjęcie przez Sąd Najwyższy takiego rozstrzygnięcia ani jego forma. Nie uregulowano również dalszych działań po tym, jak Sąd Najwyższy postanowi o przeprowadzeniu wyborów ponownych w całości lub o ponownym przeprowadzeniu niektórych czynności wyborczych. W Kodeksie wyborczym kwestie te są uregulowane zarówno w odniesieniu do ponownych wyborów w okręgu, jak również w odniesieniu do ponownego przeprowadzenia niektórych czynności wyborczych oraz przeprowadzenia ponownych wyborów w całości (np. w wyborach do Sejmu - art. 245 i art. 246 kw). Kwestie te wymagałyby doprecyzowania w przygotowanym projekcie ustawy.</p>	
151.	Art. 11i KONSEKWENCJE WYGAŚNIĘCIA MANDATU	PKW	<p>dotyczącym art. 11i ustawy, w którym należy dodać regulację zobowiązującą Przewodniczącą Rady do powiadomienia organu przeprowadzającego wybory o konieczności przeprowadzenia wyborów ponownych. Powyższe wiąże się również z koniecznością zmiany art. 14 ust. 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, dotyczącej powiadomienia przez Przewodniczącą organu właściwego do przeprowadzenia wyborów o wygaśnięciu mandatu członka Rady.</p>	Uwaga niezasadna
IV	Art. 1 pkt 4 projektu – po art. 22 dodaje się 22a w brzmieniu			

152.	Art. 22a RADA SPOŁECZNA PRZY KRS	Obywatel	<p>1. Propozycja zmiany treści proponowanego art 22a ust. 2 pkt 7 i nadanie mu następującego brzmienia: "osoba wskazana przez Krajową Radę Kuratorów"</p> <p>2. Dodanie punktów 8 i 9, w następującym brzmieniu: "8) przedstawiciel ławników sądów powszechnych, wskazanych przez organizacje zrzeszające ławników, a wybranych przez Senat RP 9) osoby wskazanej przez Krajową Izbę Doradców Podatkowych"</p> <p>3. dodanie kolejnego ustępu w ww. art 22a: "Członkowie Rady Społecznej muszą wykazywać się szczególnie dużym doświadczeniem w ramach wykonywanego przez siebie zawodu prawniczego i posiadać stopień doktora lub doktora habilitowanego nauk prawnych, albo tytuł profesora nauk prawnych. Wymóg ten nie dotyczy przedstawiciela środowiska ławników sądów powszechnych."</p> <p>Uzasadnienie dla ww propozycji</p> <p>propozycja zmiany pozwoli osiągnąć kilka celów: 1. uznanie ważności czynnika społecznego w wymiarze sprawiedliwości, którym są ławnicy w sądach powszechnych. Propozycja aby Senat RP powoływał tego przedstawiciela, jest oparta na wzorze gdzie ławników Sądu Najwyższego powołuje Senat RP. Można też rozważyć przyznanie tej kompetencji Radzie Ławników Sądu Najwyższego; 2. ze względu na fakt. że po zmianach KRS będzie miała tylko 2 przedstawicieli sądownictwa administracyjnego, niezbędne jest wyrównanie tego poprzez uwzględnienie przedstawiciela zawodu doradców podatkowych w Radzie Społecznej, gdyż doradcą podatkowym przysługuje prawo zastępstwa procesowego przed sądami administracyjnymi, jak innym zawodom prawniczym, których przedstawicieli projekt przewiduje. 3. niezbędne jest uwzględnienie również zawodów, które są integralną częścią wymiaru sprawiedliwości w ich obecnym kształcie, a zatem udział przedstawiciela Krajowej Rady Kuratorów jest niezbędny, zwłaszcza w zakresie opiniowania kandydatów na sędziów w sądach rodzinnych i opiekuńczych.</p>	Uwaga niezasadna
------	---	----------	--	------------------

153.		Prezes Sądu Okręgowego we Wrocławiu	dyskusyjna wydaje się propozycja powołania Rady Społecznej. Proponowane przepisy przy tym stwarzają ryzyko podnoszenia zarzutów o ograniczenie kompetencji konstytucyjnego organu jaki jest KRS przez powołanie rady Społecznej i nadanie jej kompetencji związanych z działaniem KRS. Zasadne mogą być przy tym nawiązania do ograniczania konstytucyjnych kompetencji Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji przez radę Mediów Narodowych	Uwaga niezasadna
------	--	---	---	------------------

154.		Sędziowie Sądu Okręgowego we Wrocławiu	<p>art. 22 a - wydaje się zbędne powoływanie Rady Społecznej, skoro zakres jej zadań został określony po pierwsze jako przedstawianie opinii w sprawach, o których mowa w art. 3 ust 1 pkt ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (czyli „rozpatrywanie i ocena kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziów Sądu Najwyższego oraz stanowiskach sędziowskich w sądach powszechnych, sądach administracyjnych i sądach wojskowych oraz na stanowiskach asesorów sądowych w sądach administracyjnych”), a po drugie - jako przedstawianie opinii na wniosek Prezydium KRS w innych sprawach należących do zadań Rady. W pierwszym bowiem przypadku wydaje się, że wystarczającym jest już samo uprawnienie organów wymienionych w projektowanym art. 11c ust 1 pkt 2) - 5) do zgłaszania kandydatów na członków KRS (a zatem w ten sposób organy te mogą uzyskać wpływ na kształt i działanie KRS). W drugim zaś uprawnienia Rady Społecznej pozostają enigmatyczne i niedookreślone, nie dające się wobec tego pogodzić z naczelną kompetencją KRS związaną z gwarancyjną funkcją ochrony niezależności sądów i niezawisłości sędziów.</p>	Uwaga niezasadna
------	--	--	--	------------------

155.		RPO	<p>Skład i kompetencje Rady Społecznej (projektowany art. 22a ustawy o KRS)</p> <p>Na krytykę zasługuje szczerze uregulowanie kompetencji Rady Społecznej przy Krajowej Radzie Sądownictwa, które w obecnym brzmieniu nie pozwoli jej na wywiązanie się z przewidzianego przez projektodawcę zadania, jakim ma być „pełna kontrola procesu nominacyjnego sędziów”.</p> <p>Po pierwsze, projektowany przepis przyznaje Radzie Społecznej kompetencję do wydawania opinii na temat kandydatów na sędziów (projektowany art. 22a ust. 1 ustawy o KRS) oraz uprawnienie członka do udziału w pracach wstępnych zespołu KRS (projektowany art. 22a ust. 9 ustawy o KRS), ale poza tym nie przyznaje jej żadnych konkretnych uprawnień umożliwiających rzetelną ocenę kandydatów, w tym zwłaszcza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prawa dostępu do wniosków kandydatów, ich teczek personalnych, opinii służbowych, akt przeprowadzonych przez nich spraw, rekomendacji zespołu KRS, protokołów z wysłuchań kandydatów i pozostałych dokumentów; - możliwości udziału członka Rady w wysłuchaniu kandydata przez Krajową Radę Sądownictwa oraz zadawania mu pytań; - możliwości członka Rady Społecznej udziału z głosem doradczym w sesji plenarnej Krajowej Rady Sądownictwa, na której przeprowadzana jest dyskusja nad kandydaturą. <p>Co więcej, projektowany przepis w obecnym kształcie nie stanowi też wystarczającej podstawy prawnej do przetwarzania danych osobowych kandydatów oraz innych osób wymienionych w przedłożonej przez nich dokumentacji.</p> <p>Nie wiadomo więc, na jakiej podstawie Rada Społeczna miałaby wyrażać swoje opinie na temat poszczególnych kandydatów. Kompetencji zaś nie wolno domniemywać, w tym wywodzić w drodze argumentacji „z celu na środki”.</p> <p>Po drugie, projektowany przepis nie określa żadnego terminu na powiadomienie Rady o wpłynięciu zgłoszenia określonego kandydata. Nie wiadomo więc, czy Rada Społeczna byłaby zawiadamiana o kandydaturach zaraz po ich wpłynięciu, po ich weryfikacji formalnej, na etapie pracy w 3-osobowym zespole KRS, czy zaraz po przyjęciu przez ten zespół rekomendacji, czy dopiero po wyznaczeniu terminu sesji plenarnej KRS. W obecnym kształcie przepis nie stałby na przeszkodzie powiadomianiu Rady Społecznej w ostatniej chwili (np. na dzień przed sesją plenarną KRS w sprawie podjęcia uchwały), praktycznie uniemożliwiając rzetelne zapoznanie się z kandydaturą. Przepis powinien precyzyjnie określać termin na powiadomienie Rady Społecznej o wpłynięciu zgłoszenia i pozostawiać jej dostatecznie wiele czasu na analizę dokumentacji.</p> <p>Po trzecie, projektowany przepis nie określa też terminu na wydanie przez Radę Społeczną opinii ani precyzuje skutków prawnych podjęcia przez KRS uchwały bez opinii Rady Społecznej. Nie stałby on więc na przeszkodzie podjęciu przez KRS uchwały mimo braku opinii Rady Społecznej. Przepis powinien precyzyjnie określać termin na wydanie opinii przez Radę Społeczną, wskazując, że dopiero po jego upływie KRS byłaby upoważniona do podjęcia uchwały.</p> <p>Po czwarte, projektowany przepis nie określa procedury przygotowywania i wydawania opinii przez Radę Społeczną, w tym zwłaszcza trybu informowania Rady Społecznej przez KRS o wpłynięciu zgłoszenia określonego kandydata oraz trybu udostępnienia dokumentacji dotyczącej danego kandydata.</p> <p>Po piąte, zastrzeżenia budzi sposób wyboru Rady Społecznej, zarówno ze względu na brak reprezentatywności dla społeczeństwa obywatelskiego, jak i brak jakichkolwiek kryteriów wyboru członków. Projekt nie stawia członkom Rady żadnych wymagań poza niekaralnością (projektowany art. 22a ust. 3 ustawy o KRS). Rada ma się składać z 9 członków, z czego 5-6 będzie w istocie przedstawicielami środowisk prawniczych, a zaledwie 3 będzie przedstawicielami organizacji pozarządowych. Wszyscy trzej przedstawiciele organizacji pozarządowych mają być wskazywani przez Prezydenta RP, z czym wiąże się</p>	Uwaga niezasadna
------	--	-----	---	------------------

			<p>dwa problemy. Pierwszym problemem jest pośrednie włączenie Prezesa Rady Ministrów w procedurę opiniowania kandydatur, albowiem wskazanie przedstawiciela przez Prezydenta RP będzie wymagało kontrasygnaty szefa rządu stosownie do art. 144 ust. 1 Konstytucji. Nawet niewielki wpływ premiera na przebieg procedury powoływania sędziów może zaś budzić wątpliwości z punktu widzenia zasady niezależności i odrębności sądów od władzy wykonawczej. W doktrynie dopuszcza się co prawda możliwość zwolnienia z wymogu kontrasygnaty niektórych aktów urzędowych Prezydenta, które stanowią uprawnienia pochodne lub analogiczne względem prerogatyw wymienionych w art. 144 ust. 3 Konstytucji, ale kompetencja do powołania członka Rady Społecznej przy KRS nie będzie stanowiła uprawnienia pochodnego lub analogicznego. Niektórzy autorzy dopuszczają zwolnienie z kontrasygnaty aktów nominacyjnych Prezydenta niewymienionych w art. 144 ust. 3 Konstytucji, ale tylko w odniesieniu do jego osobistych przedstawicieli z głosem doradczym. Natomiast osoby wskazane przez Prezydenta RP do Rady Społecznej przy KRS nie będą jego osobistymi przedstawicielami, lecz przedstawicielami organizacji pozarządowych, powołanymi na 4-letnią kadencję. Drugim problemem jest brak gwarancji pluralizmu przedstawicieli organizacji pozarządowych, który jest konieczny dla zapewnienia realnej reprezentacji czynnika społecznego.</p> <p>W proponowanym kształcie istnieje wysokie ryzyko marginalizacji Rady Społecznej przy KRS już na samym początku jej działalności.</p> <p>W związku z tym RPO postuluje doprecyzowanie kompetencji Rady Społecznej i jej członków, uregulowanie zrzębów procedury opiniowania (w tym zwłaszcza terminów i trybu udostępniania dokumentacji), określenie minimalnych wymagań wobec kandydatów na członków, zwiększenie liczby przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz zdywersyfikowanie grupy organów upoważnionych do ich wskazywania, tak aby nie był to tylko Prezydent RP (np. przez włączenie do procedury RPO, a także innych organów rzecznikowskich: Rzecznika Praw Dziecka, Rzecznika Praw Pacjenta, Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców itd.).</p>	
156.		Ogólnopolskie Stowarzyszenie Sędziów Sądów Administracyjnych	<p>Nie negujemy idei Rady Społecznej. W jej skład według projektu wchodzić mają m.in. przedstawiciele samorządów zawodowych, których członkowie biorą udział w postępowaniach sądowych jako pełnomocnicy. Zwracamy jednak uwagę, że przed sądami administracyjnymi i sądami powszechnymi uprawnienia pełnomocnika przysługują także (wprawdzie w ograniczonym zakresie) rzecznikom patentowym i doradcom podatkowym. Osoby wykonujące te zawody zaufania publicznego muszą być obowiązkowo zrzeszone odpowiednio w Polskiej Izbie Rzeczników Patentowych oraz Krajowej Izbie Doradców Podatkowych. Poddajemy zatem pod rozważenie włączenie do Rady Społecznej również przedstawicieli tych samorządów w celu zachowania równości praw organizacji samorządu zawodowego.</p>	Uwaga niezasadna

157.		Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSiP VOTUM	<p>Błędem jest pominięcie w katalogu podmiotów posiadających prawo wskazania członka Rady Społecznej przy KRS Rzecznika Praw Dziecka. Jest on, obok Rzecznika Praw Obywatelskich, organem, który w postępowaniu cywilnym może wnieść skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego (art. 3981 § 1 k.p.c.) i skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (art. 4242 k.p.c.). Może również żądać wszczęcia postępowania w sprawach cywilnych oraz wziąć udział w toczącym się postępowaniu na prawach przysługujących prokuratorowi (art. 60 § 1 k.p.c. w zw. z art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o Rzeczniku Praw Dziecka). Ponadto może wziąć udział w każdym toczącym się postępowaniu przed sądem administracyjnym, a także wnieść w nim skargę, skargę kasacyjną, zażalenie oraz skargę o wznowienie postępowania, jeżeli według jego oceny wymaga tego ochrona praw dziecka (art. 8 § 2 p.p.s.a). Rzecznik Praw Dziecka może także wnieść kasację od każdego prawomocnego orzeczenia sądu kończącego postępowanie karne, jeżeli przez wydanie orzeczenia doszło do naruszenia praw dziecka (art. 521 § 2 k.p.k.). Z powyższych powodów Stowarzyszenie VOTUM stoi na stanowisku, że Rzecznik Praw Dziecka, mając na uwadze jego pozycję w systemie prawnym oraz kompetencje wynikające z unormowań poszczególnych ustaw proceduralnych, również powinien mieć prawo wskazywania członka Rady Społecznej przy Krajowej Radzie Sądownictwa.</p> <p>23. Niesłuszne jest pominięcie Krajowej Rady Komorniczej wśród podmiotów, które mają prawo wskazania członka Rady Społecznej. Z treści projektowanego przepisu wynika, że w prawo takie została wyposażona Krajowa Rada Notarialna, pomimo nieuwzględnienia tego podmiotu wśród tych, które mają prawo zgłaszania kandydatów na członków sędziowskiej części Krajowej Rady Sądownictwa. Biorąc pod uwagę zakres działania i kompetencje komorników sądowych, ich bieżący kontakt z wymiarem sprawiedliwości i uczestniczenie w nim na szczególnych zasadach rządzących postępowaniami egzekucyjnymi, konieczne jest uwzględnienie Krajowej Rady Komorniczej w katalogu projektowanego art. 22a ust. 2 ustawy o KRS.</p> <p>24. Konieczne jest, by w Radzie Społecznej przy Krajowej Radzie Sądownictwa znalazło się miejsce dla członka bądź członków wybieranych spośród ponad 2000 referendarzy sądowych, którzy w sądach wykonują liczne zadania z zakresu ochrony prawnej, inne niż wymiar sprawiedliwości (art. 2 § 2 u.s.p.) i dysponują unikalnym spojrzeniem na pracę sądów i sędziów, organizację sądownictwa i kompetencje poszczególnych osób kandydujących na stanowiska sędziowskie. Grupa ta stanowi cenne źródło wiedzy o funkcjonowaniu wymiaru sprawiedliwości, a jej uprawnienia stale są poszerzane.</p> <p>25. Konieczne jest wprowadzenie ograniczenia dowolności wskazywania członków Rady Społecznej przez podmioty określone w projektowanym art. 22a ust. 2 ustawy o KRS. Zasadne jest określenie w treści tego przepisu, że Naczelna Rada Adwokacka wskazuje członka Rady Społecznej spośród adwokatów, Krajowa Rada Radców Prawnych spośród radców prawnych, Krajowa Rada Notarialna spośród notariuszy, a Krajowa Rada Komornicza spośród komorników, z zaznaczeniem, że mają to być osoby czynnie wykonujące ww. zawody prawnicze. Jest oczywistym także uściślenie, by Krajowa Rada Prokuratorów wskazywała członka Rady Społecznej spośród prokuratorów.</p> <p>26. Doprecyzowania wymaga również ust. 5 projektowanego art. 22a ustawy o KRS, zawierający katalog sytuacji powodujących wygaśnięcie członkostwa w Radzie Społecznej przed upływem kadencji. Zgodnie z powołanym przepisem członkostwo w Radzie Społecznej wygasać ma przed upływem kadencji, wskutek śmierci, rezygnacji czy skazania członka Rady Społecznej prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe. Powyższy katalog jest zbyt wąski i nie przewiduje sytuacji, które powinny skutkować wygaśnięciem członkostwa z uwagi na ich doniosłość czy wpływ na bezstronność i rzetelność wykonywania obowiązków. W katalogu zdarzeń, które powodują wygaśnięcie członkostwa w Radzie Społecznej powinno się znaleźć również zgłoszenie kandydatury na wolne stanowisko sędziowskie, objęcie mandatu posła lub senatora, a w przypadku osób</p>	Uwaga niezasadna
------	--	---	--	------------------

			wskazywanych przez NRA, KRRP, KRN czy KRK skreślenie z listy odpowiednio adwokatów, radców prawnych, notariuszy i komorników. 27. Powyższe powinno skutkować doprecyzowaniem projektowanego art. 22a ust. 3 ustawy o KRS poprzez wskazanie innych podmiotów, które nie mogą być członkami Rady Społecznej przy KRS, takich jak poseł, senator, minister, sekretarz stanu czy podsekretarz stanu, co pozwoli na uniezależnienie Rady Społecznej przy KRS od jakichkolwiek nacisków o charakterze politycznym władzy wykonawczej i uczyni jej udział w procedurze konkursów na stanowiska sędziowskie możliwie zobiektywizowanym.	
158.		Sąd Rejonowy w Dąbrowie Górniczej	Zdecydowanie pozytywnie należy ocenić projektowaną regulację. Godnym rozważenia wydaje się być natomiast również zapewnienie uczestnictwa w składzie Rady Społecznej także osoby wskazanej przez Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, w szczególności mając na względzie fakt, iż znaczna część prac KRS dotyczy wniosków o mianowanie egzaminowanych aplikantów aplikacji sędziowskiej i aplikacji prokuratorskiej na stanowiska asesorów sądowych w sądach powszechnych, a następnie także wniosków tychże asesorów sądowych o powołanie na stanowiska sędziego sądu rejonowego. Wskazane wydaje się zatem umożliwienie kontaktu przedstawiciela KSSiP z KRS również poprzez udział w pracach Rady Społecznej członka ściśle związanego z KSSiP i tym samym nie tylko poprawienie komunikacji na linii KSSiP – KRS, ale również bezpośrednie przedstawianie przez tego członka realiów związanych z bieżącą sytuacją w KSSiP pozostałym członkom Rady Społecznej, co do zasady pozbawionym jakichkolwiek związków ze szkoleniem przyszłych asesorów sądowych oraz sędziów.	Uwaga niezasadna
159		Sąd Okręgowy w Sosnowcu art. 1 pkt 4 (art. 22a ust. 2)	Wątpliwości co do tej regulacji, zmierzającej do utworzenia przy Radzie – Rady Społecznej. Zasiadanie w Radzie Społecznej przedstawicieli korporacji prawniczych, a ponadto przyznanie im (art. 11c) prawa zgłoszenia kandydatów na członków Rady, przez co zyskują wpływ na zostanie sędzią – może prowadzić do kolizji ról prawnych	Uwaga niezasadna
160.		Sędziowie III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Apelacyjnego w Katowicach	Eliminacja Brak podstaw i potrzeby powołania kolejnego organu opiniodawczego ze środowiska pozasądowego, co może zagrozić niezawisłości i niezależności kandydatów do KRS.	Uwaga niezasadna
161.		Stowarzyszenie Defensoris Iuris	Podobnie jak przy zgłaszaniu kandydatur na członków KRS, podobnie w tym punkcie zauważyć należy, iż nie wszystkie zawody prawnicze są reprezentowane np. komornicy, podczas gdy jest reprezentowana np. Krajowa Rada Notarialna choć pominięto ją przy zgłaszaniu kandydatów na członków KRS. Wobec tego, należy rozważyć, czy wybiórcze podejście jest niedopatrzaniem projektodawcy, czy też znajduje uzasadnienie merytoryczne, które powinno w takiej sytuacji znaleźć odzwierciedlenie w uzasadnieniu do projektu ustawy.	Do niezasadna
162.		HFPCz	Zdaniem HFPC kompozycja i kompetencje Rady Społecznej nie będą stanowiły jakościowej zmiany w stosunku do obowiązującego stanu prawnego. Po pierwsze, należy zwrócić uwagę na bardzo wąski mandat Rady Społecznej, sprowadzający się do zabierania głosu jedynie w sprawie powołań na stanowiska sędziowskie, a nie w przedmiocie innych kompetencji realizowanych przez Radę. W tym zakresie Rada Społeczna będzie mogła wypowiadać się jedynie, gdy zostanie o to poproszona przez Prezydium KRS. Członkowie Rady Społecznej, poza przewodniczącym i jego zastępcą, nie będą zaś mogli brać udział w posiedzeniach KRS. W ocenie HFPC dużo lepszym rozwiązaniem byłoby dopuszczenie osób tworzących Radę Społeczną do udziału w posiedzeniach KRS, przyznanie im prawa głosu w każdej sprawie rozpoznawanej przez Radę bez możliwości udziału w głosowaniu. Takie rozwiązanie znacznie lepiej	Uwaga niezasadna

			<p>odpowiadałoby na problem pomijania w działalności KRS głosów innych zawodów prawniczych, a także samych obywateli.</p> <p>Ponadto, nawet w odniesieniu do przedstawiania opinii w sprawach dotyczących powołań sędziowskich brak w projekcie przepisów, które precyzowałyby jak kompetencja ta miałaby być wykonywana. Zasadne byłoby np. wskazanie, czy Rada Społeczna ma mieć zapewniony dostęp do akt poszczególnych kandydatów, a także na którym etapie procedury miałyby przedstawiać swoją opinię. W tym zakresie należałoby rozważyć, czy utworzeniu Rady Społecznej nie powinna towarzyszyć także zmiana przepisów Rozdziału III ustawy o KRS, regulującego postępowanie przed KRS.</p> <p>W zakresie składu osobowego Rady Społecznej można mieć wątpliwości co do tego, czy uwzględnić w niej wszelkie zainteresowane grupy. Zdaniem HFPC katalog członków Rady powinien być poszerzony o przedstawiciela Krajowej Rady Notarialnej, Krajowej Rady Komorniczej, Krajowej Rady Kuratorów, a także przedstawiciela środowiska asesorów sądowych oraz asesorów sądowych w Wojewódzkich Sądach Administracyjnych oraz aplikantów aplikacji sądowej odbywanej w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury. Wybory wspomnianych osób mogłyby odbywać się na podobnych zasadach, co wybory sędziowskich członków KRS. Gruntownego rozważenia wymaga również włączenie w prace KRS przedstawicieli środowiska asystentów sędziów, referendarzy sądowych oraz personelu pomocniczego sądów.</p>	
163.		HFPCz (art. 22a ust 2 pkt 7)	Krytycznie HFPC ocenia powierzenie Prezydentowi RP kompetencji do wyboru trzech przedstawicieli organizacji pozarządowych biorących udział w Radzie Społecznej. Zasady udziału przedstawicieli sektora pozarządowego powinny mieć charakter bardziej demokratyczny i w mniejszym stopniu uzależniony od arbitralnego wskazania organu władzy wykonawczej.	Uwaga niezasadna
164.		Stowarzyszenie Defensor Iuris (art. 22a ust. 3)	Art. 22a ust. 3 projektu zamienić na art. 22 ust. 3 pkt. 1 w brzmieniu projektowanym oraz dodać art. 22a ust. 3 pkt 2 w brzmieniu „2. Organizacje pozarządowe, o których mowa w art. 22a ust. 2 pkt. 7 muszą w celach statutowych posiadać cele związane z praworządnością, ochroną praw człowieka i obywatela, oraz czynnie działać w okresie co najmniej 3 lat przed datą wskazania przez Prezydenta.	Uwaga niezasadna
165.		Stowarzyszenie Defensor Iuris	W ocenie Stowarzyszenia w skład rady społecznej przy KRS winni wchodzić przedstawiciele tych organizacji, które po pierwsze działają przez dłuższy czas i nie są tworzone wyłącznie na potrzeby bycia wskazaną przez Prezydenta (a doświadczenie uczy, iż bywają podmioty, które są tworzone wyłącznie dla osiągnięcia określonego i <i>stricte</i> politycznego celu), a po drugie zawężony powinien być katalog tych organizacji do tych, które rzeczywiście zainteresowane są przedmiotem działalności KRS i szeroko pojętego wymiaru sprawiedliwości, czyli organizacji pozarządowych, działających w obszarze praw człowieka lub wymiaru sprawiedliwości (vide też: uzasadnienie do projektu ustawy).	Uwaga niezasadna
166.		Pierwsza Prezes SN	Drugim zasadniczym pomysłem prezentowanym w projekcie, oprócz zmiany modelu wyłaniania sędziowskiego składu KRS, jest utworzenie nowego ciała o charakterze opiniodawczym, działającego przy KRS, jakim ma być Rada Społeczna (proponowany art. 22a ustawy). Zgodnie z założeniami, do właściwości tej Rady należeć ma przedstawianie opinii w sprawach określonych w art. 3 ust. 1 pkt 1 obowiązującej ustawy o KRS, a więc w kwestiach dotyczących rozpatrywania i oceny kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziowskich oraz asesorów sądowych. Projekt przewiduje przy tym, że Rada Społeczna mogłaby przedstawiać opinie także w innych sprawach należących do kompetencji KRS (proponowany art. 22a ust. 1 ustawy). Potwierdza to także uzasadnienie projektu, w którym mowa o tym, że Rada Społeczna ma działać jako organ doradczy, „w szczególności w sprawach dotyczących rozpatrywania i oceny kandydatów” na sędziów i asesorów. Jak wyjaśniono, celem powołania Rady Społecznej ma być zapewnienie „otwartego udziału organizacji obywatelskich i zawodowych w formułowaniu strategii reform w sądownictwie oraz w celu zagwarantowania obiektywizmu w procesie ich monitorowania. Pozwoli ona na pełną kontrolę procesu nominacyjnego sędziów” a także „wyrazem obywatelskiego współdziałania i współodpowiedzialności za decyzje Rady” (zob. s. 32 uzasadnienia projektu).	Uwaga niezasadna.

			<p>Te, skądinąd ważne założenia oraz dążenie do szeroko rozumianego ulepszenia sposobu funkcjonowania KRS rodzi jednak zastrzeżenia wnikające – z jednej strony – z braku precyzyjnego określenia zadań i kompetencji Rady Społecznej, z drugiej zaś z możliwości uczestniczenia przez ten podmiot w realizacji tych zadań, które Konstytucja, w sposób wyłączny, przekazuje do wykonania KRS, czyli organowi o konkretnie ukształtowanym składzie, powołanemu do stania na straży istotnych wartości konstytucyjnych o fundamentalnym znaczeniu dla funkcjonowania władzy sądowniczej (art. 186 ust. 1 Konstytucji). W tym pierwszym aspekcie należy zauważyć, że opiniodawcza właściwość Rady Społecznej nie została dookreślona w odniesieniu do udziału w procesie przedstawiania kandydatów na stanowiska sędziowskie. Nie można więc – działając na podstawie nowo kreowanej podstawy prawnej – określić jednoznacznie czy Rada Społeczna, uprawniona do „przedstawiania opinii”, ma się stać dodatkowym gremium oceny kandydatur, formułowania na tym tle postulatów czy też innych wypowiedzi związanych z procesem kwalifikacyjnym. Samo przyznanie dodatkowej możliwości prowadzenia działalności opiniodawczej przez Radę Społeczną także w innych sprawach z zakresu właściwości KRS, zwiększa jedynie zastrzeżenia co do braku niezbędnej precyzji w wyznaczaniu kompetencji tego nowo kreowanego podmiotu. W efekcie trudno określić, jakie miałyby być ewentualne ustawowe granice planowanego „współdziałania” Rady Społecznej z KRS. Nie wyznacza ich obecnie projektowany art. 22a ustawy. Dodatkowe odesłanie zawarte w proponowanym art. 22a ust. 14, umożliwiające Radzie Społecznej określenie w regulaminie trybu swojego działania, może stać się okazją do wprowadzenia takich uregulowań, które dookreślać będą sposób opiniodawczego działania tego organu. W ten sposób dość lakoniczne, a przy tym niejednoznaczne i pojemne unormowania ustawowe mogą być – w zasadzie w bardzo szerokim wymiarze – dookreślane przez akt prawa wewnętrznego.</p> <p>Wiąże się z tym drugi aspekt sygnalizowany wyżej, mianowicie możliwość wkraczania przez Radę Społeczną w realizowanie tych zadań, które Konstytucja powierza KRS. Okazję do takiego współdziałania stwarza z pewnością proponowany art. 22a ust. 9 ustawy, który przewiduje, że członkowie Rady Społecznej mogą brać udział w pracach zespołów wyznaczanych na podstawie art. 31 ust. 1 obowiązującej ustawy o KRS. Chodzi tu zatem o włączenie członków Rady Społecznej w przygotowywanie spraw, które mają być następnie rozpatrywane na posiedzeniach KRS. Warto zauważyć, że w myśl przywołanego art. 31 ust. 1 ustawy o KRS, w skład zespołu wchodzi trzech członków KRS. W uzasadnionych przypadkach gremium to może tworzyć większa liczba członków Rady. Ustawodawca zastrzega przy tym, że członkami zespołu, o którym mowa, nie mogą być wyłącznie sędziowie bądź wyłącznie posłowie i senatorowie (art. 31 ust. 1a ustawy o KRS). Członkami zespołu nie mogą być również sędziowie sądu, z którego działalnością związana jest rozpatrywana sprawa oraz sędziowie sądu działającego w tym samym okręgu sądowym (art. 31 ust. 2 ustawy o KRS). Te dość szczegółowe kryteria ustawowe, z jednej strony, przewidują możliwość tworzenia zespołu KRS składającego się wyłącznie z członków Rady. Z drugiej zaś dookreślają reguły ustalania członkostwa zespołu w taki sposób, który zapewniać ma jego odpowiednie zróżnicowanie i zachowanie obiektywizmu oceny poszczególnych spraw. W tym kontekście propozycja wynikająca z projektowanego art. 22a ust. 9 ustawy nie tylko nie rozstrzyga tego, jaką rolę – opiniodawczą, doradczą, może jedynie obserwatorów – miałby pełnić członkowie Rady Społecznej „biorący udział w pracach zespołów”. Nie wyjaśnia również, czy taki – z założenia – czynny udział oznaczałby, że członkowie Rady Społecznej uczestniczyliby w rozpatrywaniu spraw indywidualnych, a tym samym ponosili – jak sugeruje uzasadnienie projektu – <i>współodpowiedzialność</i> za decyzje zespołu KRS i następnie samej KRS. Nie wiadomo np. w jakim zakresie „udział w pracach zespołów” mógłby się wiązać z przyznaniem członkom Rady Społecznej uprawnień wynikających chociażby z art. 34 czy art. 35 obowiązującej ustawy o KRS. Jak też, nowa podstawa prawna wynikająca z proponowanego art. 22a ust. 9 ustawy miałaby być stosowana w odniesieniu do już istniejących rozwiązań pozwalających na udział przedstawicieli innych zawodów prawniczych w posiedzeniach zespołu KRS (art. 36 ustawy o KRS). Nie można zatem wykluczyć, że tak ogólnie ujmowane</p>	
--	--	--	---	--

			uprawnienie jakie ma być przyznane członkom Rady Społecznej sprawi, że w istocie realizowanie niektórych funkcji konstytucyjnie powierzonych KRS, w szczególności zadania polegającego na przedstawianiu wniosku w sprawie powołania na stanowisko sędziowskie, stanie się domeną działania dodatkowego, a przy tym odrębnego od KRS i nieprzewidzianego przez Konstytucję podmiotu, włączonego na stałe w proces bezpośredniego oceniania, omawiania i rozstrzygania konkretnych spraw.	
167.		Stowarzyszenie Sędziów Iustitia	Względem powyższego uregulowania można wskazać następujące uwagi, które zostały zgłoszone po Kongresie Prawników Polskich: - po pierwsze, w składzie Rady Społecznej w sposób nieuzasadniony pominięto Krajową Radę Komorniczą. Podmiot ten powinien być ujęty w katalogu projektowanego art. 22a ust. 2; - po drugie, na gruncie art. 22a ust. 2 pkt. 7 projektu wydaje się, że skoro prawo do wskazywania przedstawicieli w Społecznej Radzie ma Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, to prawo takie powinien mieć również Sejm i Senat; - po trzecie zaś, w art. 22 a pkt. 13 projektu wskazano, że „pierwsze posiedzenie Rady Społecznej zwołuje Przewodniczący Rady”. W związku z brakiem precyzji w pierwotnym projekcie przedstawionym na Kongresie Prawników Polskich, w toku dalszych prac brzmienie to skorygowano i wskazano, że „pierwsze posiedzenie Rady Społecznej zwołuje Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa”. Skoro zgodnie z art. 22 a pkt. 13 projektu Rada Społeczna wybiera spośród swoich członków przewodniczącego i jego zastępcę, to oczywistym jest, że pierwszego posiedzenia Rady Społecznej nie może zwołać Przewodniczący Rady Społecznej, lecz Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa, co wymagałoby jednak doprecyzowania.	Uwaga niezasadna.
168.		KIRP prof. M. Jabłoński	Przepis ten (projektowany ar. 22a ustawy) powinien zostać uzupełniony o wyraźne wskazanie, iż opinie takie będą upubliczniane. Opinie takie nie mają dla KRS charakteru wiążącego.	Uwaga niezasadna
169.		KIRP prof. M. Florczak – Wątor (art. 22a ust. 1)	Z powyższej regulacji prawnej wynika, że opinie Rady Społecznej przy Krajowej Rady Sądownictwa byłyby obligatoryjne w sprawach dotyczących rozpatrywania i oceny kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziów i asesorów, a w innych sprawach - opinie mogłyby być przedstawiane jedynie na wniosek Prezydium Krajowej Rady Sądownictwa. W tym zakresie należałoby zauważyć, że projekt nie wskazuje żadnego terminu na przedstawienie przez Radę Społeczną opinii w tej pierwszej kategorii spraw, co wymagałoby uregulowania, bowiem w przeciwnym razie brak opinii lub wyrażenie jej po dłuższym okresie czasu może przedłużać proces wyboru przez Krajową Radę Sądownictwa przedstawionych Prezydentowi RP kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziów i asesorów. Należałoby zatem wyraźnie wskazać, że Rada Społeczna powinna wyrazić swoją opinię o kandydatach w określonym terminie, a brak przedstawienia opinii w tym terminie jest równoznaczny z pozytywnym zaopiniowaniem kandydata. Projekt nie przesądza również tego, na jakim etapie Rada Społeczna miałaby opiniować kandydatów i czy opinia ta miałaby dotyczyć każdego z kandydatów, czy jedynie niektórych, a mianowicie tych, w sprawie których Rada Społeczna uznałaby za zasadne wyrażenie takiej opinii. Należy zauważyć, że w obecnym stanie prawnym, zgodnie z art. 31 ust. 2a - 2c ustawy o KRS, Minister Sprawiedliwości jest informowany, na etapie wyznaczenia przez Przewodniczącego Krajowej Rady Sądownictwa zespołu, o sprawach indywidualnych przekazanych zespołowi w celu przygotowania ich do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady i w terminie dwudziestu jeden dni od dnia otrzymania tej informacji Minister Sprawiedliwości może przedstawić Radzie opinię w sprawie indywidualnej. Nieprzedstawienie przez Ministra Sprawiedliwości opinii w sprawie indywidualnej w tym terminie nie wstrzymuje prac zespołu, jednak przed upływem tego terminu zespół nie może przyjąć stanowiska w sprawie kandydatów na stanowiska sędziowskie lub asesorskie. Projekt nie pozbawia Ministra Sprawiedliwości tego uprawnienia, choć zasadność jego utrzymywania może budzić wątpliwości, skoro Minister Sprawiedliwości jest członkiem Krajowej Rady Sądownictwa i opinię w odniesieniu do poszczególnych kandydatów może on wyrazić na etapie wyboru osoby przedstawianej Prezydentowi przez Krajową Radę Sądownictwa do	Uwaga niezasadna

			pełnienia funkcji sędziego lub asesora sądowego.	
170.		KIRP prof. M. Florczak – Wątor (art. 22a ust. 2)	W skład Rady Społecznej przy Krajowej Radzie Sądownictwa ma wchodzić dziewięć osób, w tym osoba wskazana przez Naczelną Radę Adwokacką, osoba wskazana przez Krajową Radę Radców Prawnych, osoba wskazana przez Krajową Radę Notarialną, osoba wskazana przez Radę Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego, osoba wskazana przez Rzecznika Praw Obywatelskich, osoba wskazana przez Krajową Radę Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym oraz trzech przedstawicieli organizacji pozarządowych wskazani przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. W tym ostatnim wypadku podnieść należy dwa zastrzeżenia. Po pierwsze, projekt nie wprowadza żadnych ograniczeń w zakresie wskazywania przez Prezydenta przedstawicieli organizacji pozarządowych. Mogą to zatem być również organizacje, których cele statutowe nie są związane z problematyką niezależności sądów i niezawisłości sędziów, a zatem tymi kwestiami, którymi zajmuje się Krajowa Rada Sądownictwa. Wydaje się, że projekt powinien takie ograniczenie wprowadzić, tym bardziej, że jest ono wzmiankowane w uzasadnieniu do projektu, gdzie wskazuje się, że projekt zawiera propozycję utworzenia przy KRS „organu opiniodawczego składającego się z przedstawicieli instytucji, grup zawodowych i stowarzyszeń działających w obszarze praw człowieka lub wymiaru sprawiedliwości” (s. 24). Po drugie, trzech przedstawicieli organizacji pozarządowych nie muszą być, w świetle projektu ustawy, przedstawicielami trzech różnych organizacji pozarządowych. Nie oznacza to zatem, że w składzie Rady Społecznej Krajowej Rady Sądownictwa byłaby zapewniona reprezentacja społeczeństwa obywatelskiego, skoro potencjalnie jedna trzecia miejsc w tym organie mogłaby przypaść przedstawicielom jednej organizacji pozarządowej, niekoniecznie zajmującej się tym, co pokrywa się z zadaniami Krajowej Rady Sądownictwa. I w końcu ostatnie, najistotniejsze zastrzeżenie, przedstawiciele organizacji pozarządowych miałyby wskazywać Prezydent, co byłoby jego nową kompetencją, która nie jest zamieszczona w katalogu prerogatyw zawartym w art. 144 ust. 3 Konstytucji. To zaś oznacza, że wskazanie przez Prezydenta RP przedstawicieli organizacji pozarządowej wymagałoby dla ważności uzyskania kontrasygnaty Prezesa Rady Ministrów, a w ten sposób rząd miałby wpływ na skład Rady Społecznej przy Krajowej Radzie Sądownictwa opiniującej kandydatów na sędziów i asesorów. De facto bowiem od zgody Prezesa Rady Ministrów uprawnionego do udzielenia takiej kontrasygnaty zależałby skład jednej trzeciej Rady Społecznej przy Krajowej Radzie Sądownictwa. Rozwiązanie to w proponowanym kształcie budzi wątpliwości konstytucyjne, bowiem tak znaczący wpływ egzekutywy na kształt personalny organu opiniodawczego działającego przy Krajowej Radzie Sądownictwa mógłby negatywnie oddziaływać na realizację przez Krajową Radę Sądownictwa powierzonej jej funkcji stania na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów, w tym na proces oceny kandydatów na sędziów i asesorów.	Uwaga niezasadna
171.		Ogólnopolski Związek Zawodowy Kuratorów Sądowych	Postulujemy, aby Krajowa Rada Kuratorów miała uprawnienie do wskazania osoby do składu Rady Społecznej przy Krajowej Radzie Sądownictwa (art. 22a ust 2).	Uwaga niezasadna
172.		KIRP prof. M. Florczak – Wątor (art. 22a ust. 9)	Kolejną kwestią budzącą wątpliwości jest zapewnienie członkom Rady Społecznej możliwości brania udziału w pracach zespołów wyznaczonych przez Przewodniczącego KRS celu przygotowania sprawy indywidualnej do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy o KRS. Takie uprawnienie przyznaje członkom Rady Społecznej art. 22a ust. 9 projektu ustawy, który nie precyzuje jednak na czym ów udział miałby polegać. Osoby te nie byłyby członkami tych zespołów, ale jednocześnie nie jest jasne, jakie miałyby realne możliwości wpływu na prace zespołu. Nie są również jasne powody, dla których tego rodzaju regulacja prawna została dodana do projektu. Udział w pracach niekoniecznie bowiem ma charakter kontrolny, a jednocześnie Rada Społeczna ma wspomnianą już wcześniej możliwość przygotowania opinii o kandydatach na sędziów i asesorów, która może być przedstawiona na posiedzeniach plenarnych Krajowej Rady Sądownictwa przez przewodniczącego Rady Społecznej, a w razie jego nieobecności - zastępcę Przewodniczącego lub wyznaczonego przez niego członka Rady Społecznej. W razie pozostawienia tej regulacji prawnej wskazane byłoby zaznaczenie, że członkowie Rady Społecznej	Uwaga niezasadna.

			mają prawo udziału w pracach zespołów wyznaczonych przez Przewodniczącego KRS jedynie w charakterze obserwatorów, bez prawa głosu.	
173.		SO w Warszawie	Tworzenie dodatkowego organu przy KRS, który ma tylko kompetencje opiniodawcze, a żadnych wiążących, wydaje się zbędne. Powinna mieć uprawnienia wpływające na decyzję rady, np. jej negatywna opinia co do kandydata musiałaby być przełamana odpowiednią większością członków rady KRS.	Uwaga niezasadna
174.		Prezes Sądu Okręgowego w Płocku	Kontrowersyjnym rozwiązaniem jest powołanie Rady Społecznej, złożonej z przedstawicieli różnych zawodów i organizacji społecznych, która miałaby opiniować kandydatów na sędziów. Konstytucja takiego trybu opiniowania nie przewiduje. Szerszy udział osób spoza sądownictwa w procesie opiniowania kandydatów jest docelowo interesujący, jednakże można mieć wątpliwości, czy takie rozwiązanie mieści się w obecnym porządku konstytucyjnym.	Uwaga niezasadna
175.		Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie	Utworzenie Rady Społecznej jest całkowicie bezcelowe. I tak decyzja należeć będzie do Krajowej Rady Sądownictwa. Co więcej głównym zadaniem Krajowej Rady Sądownictwa jest ocena kandydatów na stanowiska sędziowskie i ich awanse. Zatem będzie to dublowanie stanowisk. Ponadto znacząco to zwiększy koszty działalności	Uwaga niezasadna
176.		Ogólnopolskie Zrzeszenie Sędziów „Sędziowie RP”	Powołanie Rady Społecznej jest całkowicie bezcelowe, mnożące koszty działania KRS i mogące budzić wątpliwości co do samego składu Rady Społecznej. Rada Społeczna ma mieć głos doradczy przy dokonywaniu oceny kandydatów na stanowiska sędziowskie i ich awanse. Ukształtowanie tej rady zostało przewidziane w ten sposób, że tworzą ją m.in. osoby wskazane przez władze innych korporacji prawniczych (adwokatów, radców prawnych, notariuszy). Ponadto mają w jej skład wejść przedstawiciele organizacji pozarządowych. Takie ukształtowanie rady rodzi potencjalny konflikt interesów przy opiniowaniu kandydatów na stanowiska sędziowskie i ryzyko deprecjonowania kandydatów, którzy jako sędziowie nie akceptowali potencjalnych niedopuszczalnych zachowań pełnomocników procesowych, czy organizacji społecznych chcących występować w postępowaniach sądowych. Z drugiej strony rodzi potencjalny konflikt interesów rady społecznej reprezentującej m.in. korporacje prawnicze, w konkursach, w których na jedno stanowisko sędziowskie kandydować będzie np. sędzia i adwokat	Uwaga niezasadna
V.	art. 2 ust 1 i 2 PRZEPISY PRZEJŚCIOWE MANDAT DOTYCHCZASOWYCH CZŁONKÓW KRS BĘDĄCYCH SĘDZIAMI ORAZ POSŁAMI I SENATORAMI			
177.		RPO	Wygaszenie mandatów sędziowskich członków Krajowej Rady Sądownictwa wiąże się z przerwaniem ich 4-letniej kadencji zagwarantowanej w art. 187 ust. 3 Konstytucji. Jak dotąd pod rządami obecnej Konstytucji kadencję konstytucyjnego organu ustawodawca przerwał jedynie dwa razy, za każdym razem wzbudzając poważne kontrowersje: w 2018 r. doszło do próby przerwania 6-letniej kadencji Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego (z czego ustawodawca wycofał się w 2019 r.), a także doszło do skutecznego przerwania 4-letniej kadencji 15 sędziowskich członków Krajowej Rady Sądownictwa. W 2022 r. przerwanie kadencji członkowi KRS ustawą zostało uznane przez ETPC w sprawie <i>Grzęda</i> za naruszenie art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka z uwagi na brak zapewnienia możliwości odwołania się do sądu. Wyrok ETPC w sprawie <i>Grzęda</i> rzutuje także na ocenę wygaszenia mandatów członków KRS obecnej kadencji, która zostanie rozwinięta poniżej. W orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego od dawna dopuszcza się przerwanie kadencji organu w drodze ustawy, jeśli przemawiają za tym szczególne okoliczności. Trzeba jednak mieć na uwadze, że to stanowisko TK zostało sformułowane w odniesieniu do organów, w przypadku których długość kadencji wynikała z	Uwaga bezprzedmiotowa – obecnie zasiadający w KRS sędziowie nie posiadają mandatu.

			<p>ustawy zwykłej, a nie z samej Konstytucji RP. Jak się wydaje, można je jednak zastosować w drodze analogii także do organu, którego kadencyjność wynika wprost z Konstytucji.</p> <p>W ocenie RPO przerwanie konstytucyjnej kadencji 15 sędziowskim członkom obecnie zasiadającym w KRS jest uzasadnione szczególną okolicznością, jakim jest niezdolność tak ukształtowanego organu do sprawnego wywiązywania się z roli strażnika niezawisłości sędziów i niezależności sądów (art. 186 ust. 1 Konstytucji), co zostało stwierdzone w przywołanym wyżej orzecznictwie SN, NSA, ETPC i TSUE. Odmowa uznawania przez sądy krajowe obecnego składu KRS za organ tożsamy z Krajową Radą Sądownictwa, o której mowa w art. 187 ust. 1 Konstytucji wymaga niezwłocznej reakcji ustawodawcy w celu przywrócenia zaufania do tego organu, w myśl konstytucyjnej zasady współdziałania władz oraz zasady sprawności i rzetelności działania instytucji publicznych. Sąd może działać sprawnie i rzetelnie tylko wtedy, gdy jego legalność nie budzi wątpliwości i nie jest kwestionowana przez inne organy władzy publicznej. Oprócz tego na Rzeczypospolitej Polskiej ciąży obowiązek przestrzegania prawa międzynarodowego (art. 9 Konstytucji), które z kolei wymaga od władz publicznych wykonania wyroków ETPC (art. 46 EKPC) oraz wyroków TSUE (art. 4 ust. 3 TUE oraz art. 260 ust. 1 TFUE) wskazujących na mankamenty procedury wyboru KRS.</p> <p>Art. 2 ust. 1 projektu może jednak budzić wątpliwości z punktu widzenia art. 6 ust. 1 EKPC. Należy podkreślić, że wyrok ETPC w sprawie <i>Grzęda</i> dotyczył nie tylko indywidualnego przypadku przerwania kadencji członka KRS w 2018 r., ale identyfikował on problem systemowy, jakim jest brak kontroli sądowej ustawowego wygaszenia mandatu członkowi KRS. Zwraca na to uwagę Komitet Ministrów Rady Europy, odpowiedzialny za czuwanie nad wykonywaniem wyroków ETPC przez państwa członkowskie, który wyraźnie wskazuje, że pełne wykonanie wyroku ETPC w sprawie <i>Grzęda</i> wymaga „zabezpieczenia kadencji sędziowskich członków KRS, w szczególności przez umożliwienie niezależnemu organowi sądowemu ocenę legalności jakiegokolwiek środka skutkującego skróceniem okresu mandatu sędziowskim członkom KRS, w tym przerwaniem mandatu <i>ex lege</i>”. W tym zakresie wyrok ETPC w sprawie <i>Grzęda</i> pozostaje niewykonany. Dlatego też RPO postuluje rozważenie, jakie kroki można podjąć w celu zrealizowania zaleceń Komitetu Ministrów.</p>	
178.		Ogólnopolskie Stowarzyszenie Sędziów Sądów Administracyjnych	<p>Art. 2 ust. 1</p> <p>Wątpliwości budzi art. 2 ust. 1 tego przepisu. Stwierdza on, że mandat obecnych członków KRS, będących sędziami, wygasa z dniem obwieszczenia o wyborach zarządzonych zgodnie ze zmienionymi przepisami. Według aktualnie obowiązujących przepisów ich kadencja upłynęłaby 22 maja 2026 r. Proponowana treść przepisu art. 2 ust. 1 projektu przewiduje zatem skrócenie kadencji, z czego zresztą autorzy projektów zdają sobie sprawę, uważając jednak, że z uwagi na wadliwe powołanie nie przysługuje tym osobom ochrona wynikająca z kadencyjności funkcji. Wydaje się, w świetle wyroków ETPCz, że w tym przypadku istnieją uzasadnione podstawy do skrócenia kadencji w celu przywrócenia KRS możliwości pełnienia jej konstytucyjnych zadań, w tym stania na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów. A jest to możliwe tylko poprzez wyeliminowanie z jej składu sędziów wybranych przez Sejm.</p> <p>Sformułowania zawarte w tym przepisie (użycie określeń „mandat”, „wygasa”) budzą jednak nasze poważne wątpliwości. Pojęcia „mandat” (w odniesieniu do członka gremium pochodzącego z wyboru) definiowane jest w szczególności w odniesieniu do mandatu poselskiego. Rozumiane jest w języku prawniczym jako „stosunek polityczno-prawny zachodzący pomiędzy podmiotem sprawującym funkcję z wyboru [...] a wyborcami, obejmujący udzielone przez wyborców pełnomocnictwo do reprezentowania ich w sprawowaniu władzy państw”, „całokształt praw i obowiązków posta, które płyną z funkcji wybranego w powszechnych wyborach członka parlamentu.”. W języku potocznym rozumiane jest podobnie jako „upoważnienie do pełnienia jakiegoś urzędu udzielane przez wyborców; też: czynności i obowiązki z tym związane”. Przyjęcie w art. 2 ust. 1 projektu ustawy, że obecni członkowie KRS, będący sędziami mają mandat odczytywane może być zatem jako przyznanie, że przysługiwały im prawa i obowiązki członków KRS i że mieli oni upoważnienie do ich wykonywania i mają je nadal do dnia obwieszczenia wyników</p>	Uwaga zasadna

			<p>wyborów przeprowadzonych na podstawie ustawy zmienianej w proponowanym brzmieniu. Tak zresztą można wnioskować z uzasadnienia projektu, w którym wskazano, że pozostawienie ich w składzie KRS ma zapewnić ciągłość działania organu konstytucyjnego, jakim jest KRS.</p> <p>Zgadając się z tezą, że organ konstytucyjny powinien działać nieprzerwanie, zwrócono jednakże uwagę na związane z tym niebezpieczeństwa. Nie budzi wątpliwości, że wszelkie systemowe wadliwości w powołaniu członków KRS powodują największe negatywne konsekwencje w obszarze prawa do sądu. O ile Minister Sprawiedliwości zadeklarował już wstrzymanie się z obwieszczeniami o wolnych stanowiskach sędziowskich w sądach powszechnych, a Prezes NSA (w wyniku listu otwartego naszego Stowarzyszenia) rozważył wstrzymanie się z obwieszczeniami o wolnych stanowiskach sędziowskich w wojewódzkich sądach administracyjnych, o tyle Prezydent RP takiej deklaracji nie złożył. Tymczasem to do niego należy inicjowanie konkursów na wolne stanowiska w Sądzie Najwyższym i Naczelnym Sądzie Administracyjnym. W listopadzie 2023 r. Prezydent skorzystał ze swoich uprawnień określania liczby etatów sędziowskich w Naczelnym Sądzie Administracyjnym zwiększając ją o 3 stanowiska. Ponadto w KRS są jeszcze nierozstrzygnięte konkursy na wolne stanowiska sędziowskie.</p> <p>Przyznanie, że dotychczasowi członkowie KRS z grupy sędziów mają mandat członka KRS, konkursów tych nie zatrzyma. Przyznanie, że obecni członkowie mają mandat, może mieć wpływ na ewentualne podważenie wyników tych konkursów, także tych przeprowadzonych i zakończonych wcześniej. Istnieje obawa, że może to uniemożliwić doprowadzenie sytuacji w sądownictwie do stanu zgodnego z Konstytucją i prawem międzynarodowym poprzez zapewnienie właściwie obsadzonych składów sądu, zapewnienia, że sądy te będą ustanowione na podstawie ustawy, niezawisłe i niezależne.</p> <p>Nie można także pominąć kwestii, że uchwałą Sejmu RP z 20 grudnia 2023 r. w sprawie usunięcia skutków kryzysu konstytucyjnego w kontekście pozycji ustrojowej oraz funkcji Krajowej Rady Sądownictwa w demokratycznym państwie prawnym stwierdzono, że uchwały Sejmu dotyczące powołania sędziów na członków KRS zostały podjęte z rażącego naruszeniem Konstytucji RP. Przyjęcie w projekcie ustawy, że nadal mają oni mandat członków KRS pozostaje w sprzeczności z tym stwierdzeniem, a także z apelem zawartym w tej uchwale, aby członkowie Krajowej Rady Sądownictwa, wybrani do jej składu wbrew Konstytucji RP, niezwłocznie zaprzestali działalności w Krajowej Radzie Sądownictwa, gdyż ta podważa porządek konstytucyjny Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>Naszym zdaniem nie usuwa niebezpieczeństwa prowadzenia konkursów art. 4 projektu ustawy. Przede wszystkim jest on wadliwie sformułowany pod względem językowym. Jego proponowana treść brzmi: „Postępowania w sprawach indywidualnych, w skład której wchodził członkowie Krajowej Rady Sądownictwa wybrani na podstawie art. 9a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, rozpoznaje Rada ukształtowana niniejszą ustawą.”. Przepuszczamy, że autorom chodziło o „Postępowania w sprawach indywidualnych, wszczęte i niezakończone przed KRS, w skład której wchodził członkowie Krajowej Rady Sądownictwa wybrani na podstawie art. 9a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, rozpoznaje Rada ukształtowana niniejszą ustawą.”. Wówczas dotyczyłby on tylko spraw niezakończonych. Skoro art. 2 ust. 1 potwierdza mandat wadliwie powołanych członków KRS, to do dnia wygaśnięcia mandatu mogą oni rozstrzygać sprawy w ramach swojego umocowania jako członkowie KRS. Poza tym, takie rozumienie tego przepisu wynika z intencji projektodawców, zwracających uwagę na konieczność zachowania ciągłości pracy KRS.</p> <p>Zarząd Stowarzyszenia, zdając sobie sprawę, że prace nad nową ustawą o Krajowej Radzie Sądownictwa muszą potrwalić, proponował, aby na czas do powołania członków – sędziów na nowych zasadach, przywrócono do KRS członków – sędziów, których kadencja została przerwana 6 marca 2018 r., korzystając z zapisu zawartego w art. 9a ust. 3 ustawy o KRS. Było ono jednakże oparte na innych przesłankach i obecnie jest nieaktualne.</p> <p>Obecnie proponuje się, aby nadać art. 2 ust. 1 projektu ustawy następujące brzmienie:</p>	
--	--	--	--	--

			<p>„Mandaty członków, o których mowa w art.187 ust.1 pkt 2 ustawy z 2 kwietnia 1997 r. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.) uznaje się za nieobsadzone.” Przepis ten powinien wejść w życie z dniem ogłoszenia ustawy (proponujemy poniżej zmiany w art. 6).</p> <p>Naszym zdaniem tego rodzaju rozwiązanie byłoby zgodne z uchwałą Sejmu z 20 grudnia 2023 r. i otwierało drogę do regulacji sytuacji sędziów, powołanych na stanowiska na podstawie uchwał podjętych przez wadliwie obsadzony KRS.</p> <p>Niepożądanym skutkiem byłaby niemożność działania KRS do czasu obsadzenia tych mandatów na podstawie ustawy zmienianej w brzmieniu wprowadzonym ustawą zmieniającą. Jednakże okres ten nie powinien (biorąc pod uwagę terminy wyborcze wskazane w art. 3 ust.1 projektu) przekroczyć 3 miesięcy.</p>	
179.		Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSIP VOTUM	<p>Rozwiązanie przewidziane w art. 2 ust. 1 ustawy nowelizującej może budzić wątpliwości konstytucyjne skrócenia kadencji konstytucyjnego organu władzy publicznej</p> <p>34. Kwestia ta była przedmiotem szerszych rozważań Trybunału Konstytucyjnego w orzeczeniach wydanych w sprawach K 4/0619 oraz K 25/0720, odnoszących się kolejno do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz Krajowej Rady Sądownictwa.</p> <p>35. TK w wyroku wydanym w sprawie K 4/06 wskazał, że zasada ciągłości działania konstytucyjnych organów państwa stanowi jedną z fundamentalnych reguł, na których opiera się każdy system konstytucyjny, zaś wszelkiego rodzaju przerwy w działaniu tych organów muszą mieć podstawę wyrażoną w przepisach konstytucyjnych. Podkreślono, że przy założeniu stabilizacji wyboru członków Krajowej Rady, której elementem, jako gwarancją niezależności, jest zakaz dowolnego ich odwoływania przed upływem kadencji, za niedopuszczalne należy uznać rozwiązania, które prowadzą do natychmiastowego wygaśnięcia mandatów członków Krajowej Rady bez jakiegokolwiek związku z istniejącymi w dotychczasowych przepisach przyczynami wygaśnięcia mandatów i bez zaistnienia szczególnych okoliczności, które uzasadniałyby takie rozwiązania. Ostatecznie TK nie dostrzegł „dostatecznych i odpowiadających wymogom konstytucyjnym powodów, dla których dokonana zmiana modelu funkcjonowania KRRiT wymagała natychmiastowego skrócenia dotychczasowych kadencji członków Krajowej Rady”.</p> <p>36. Z kolei w orzeczeniu K 25/07 Trybunał stwierdził, że przerwanie kadencji części członków konstytucyjnego organu, jaką jest KRS, jest dopuszczalne, tym niemniej muszą zaistnieć „nadzwyczajne, konstytucyjnie uzasadnione okoliczności”, bo tylko takie „mogą ewentualnie uzasadniać złamanie zasady kadencyjności. Zmiany ustroju Rady i sytuacji prawnej jej członków - sędziów, muszą być podejmowane „zgodnie z nakazem dochowania odpowiedniego okresu dostosowawczego i uwzględnieniem zasady kadencyjności organów, przy spełnieniu wymogu zapewnienia zaufania do państwa i prawa, wprowadzone w życie ze skutkami od początku następczej kadencji członków Rady”; TK zakwestionował w tym orzeczeniu konstytucyjność regulacji, która weszła w życie z zachowaniem 14-dniowego <i>vacatio legis</i> w trakcie kadencji członków Rady.</p> <p>37. Nie ulega więc wątpliwości, iż w świetle orzecznictwa TK ustrojową zasadą jest ciągłość kadencji konstytucyjnych organów władzy publicznej, co ma uzasadnienie w przyznanach członkom tychże organów gwarancjach niezależności. Tym niemniej - dopuszczalne jest wprowadzenie wyjątków od tej zasady, jednakże muszą one znajdować oparcie w szczególnych okolicznościach, uzasadnionych w świetle innych konstytucyjnych zasad, aksjologii Konstytucji itp. Jednakże mechanizm skrócenia kadencji konstytucyjnego organu powinien jednocześnie przewidywać odpowiedni okres przejściowy (dostosowawczy), zaś skutek w postaci natychmiastowego wygaśnięcia kadencji poszczególnych członków danego organu również powinien mieć charakter wyjątkowy.</p> <p>IV. Konkluzja</p> <p>38. Krytycznie należy odnieść się do lakonicznego sformułowania zawartego w uzasadnieniu projektu nowelizacji, zgodnie z którym „z uwagi na to, że ustawa jest wykonaniem wyroku ETPCz z dnia 8 listopada 2021 r. i innych wcześniej powołanych w uzasadnieniu judykatów powyższa regulacja nie budzi wątpliwości</p>	Uwaga bezprzedmiotowa – obecnie zasiadający w KRS sędziowie nie posiadają mandatu.

			<p>co do jej zgodności z Konstytucją, prawem UE i EKPCz”. Sam fakt wykonania w drodze projektowanej regulacji rzeczonych wyroków ETPCz nie przesądza jeszcze o jej zgodności z Konstytucją, normami konwencyjnymi czy przepisami prawa wspólnotowego; orzeczenia te wszak w żaden sposób nie wskazują (bo nie mogą) sposobu, w jaki winno nastąpić doprowadzenie do ukształtowania składu KRS w sposób zapewniający gwarancję bezstronności i niezależności od władzy wykonawczej, w szczególności nie odnoszą się do samego mechanizmu skrócenia kadencji KRS. Co więcej, jedno z przywołanych orzeczeń ETPCz, tj. wyrok w sprawie <i>Grzęda przeciwko Polsce</i>, co do zasady wskazuje na niedopuszczalność przerwania konstytucyjnie określonej kadencji członków Krajowej Rady Sądownictwa.</p> <p>39. Tym niemniej - usunięcie stanu permanentnego, potencjalnego naruszenia art. 6 ust. 1 Konwencji oraz art. 47 Karty Praw Podstawowych, jawi się jako konstytucyjnie legitymowany cel, uzasadniający skrócenie obecnej kadencji KRS. Jakkolwiek przywołane orzeczenia - wbrew narracji nierzadko przedstawianej w dyskursie publicznym - nie odnoszą się do statusu sędziowskiego asesorów i sędziów powołanych w ramach procedury przed KRS w składzie ukształtowanym od 2018 r., o tyle jednak sama ewentualność, iż przeprowadzane przez te osoby postępowania i wydawane przez nie orzeczenia mogą naruszać ww. konwencyjne i konstytucyjne prawa, w ocenie Stowarzyszenia może uzasadniać taką ingerencję. Trudno zarzucić tego rodzaju rozwiązaniu dowolność, arbitralność czy też brak zakorzenienia konstytucyjnego; odmienne założenie wymagałoby bądź to dalszego wstrzymania wszelkich procedur konkursowych i - być może - procedur mianowania nowych asesorów sądowych, bądź też tolerowania przez państwo istnienia systemowej, ustrojowej wadliwości ukształtowania składu konstytucyjnego organu aż do 2026 r.</p> <p>40. Powyższe rodzi jednak zagrożenie, iż wbrew intencjom projektodawcy systemowy problem związany z istnieniem Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym w sposób wadliwy, nie zostanie rozwiązany. W świetle przywołanego orzecznictwa ETPCz i TK skrócenie kadencji konstytucyjnego organu władzy publicznej budzi wątpliwości konwencyjne i konstytucyjne, zaś słuszność celu, uzasadniającego tego rodzaju działanie, podlega samodzielnemu określeniu przez organy władzy ustawodawczej i wykonawczej. Ocena ta nie musi jednak zostać zaaprobowana zarówno przez orzecznictwo (czy to polskie, czy europejskie), jak i przez rządzących kolejnych kadencji.</p> <p>41. Należy mieć również na uwadze, iż ukształtowanie składu KRS wskutek niedopuszczalnego (bo nieuzasadnionego żadnym konstytucyjnie legitymowanym celem - przynajmniej z perspektywy składów orzekających TSUE, ETPCz, SN i NSA) skrócenia kadencji miało miejsce w przypadku Krajowej Rady Sądownictwa powołanej na kadencję w latach 2018-2022. Jest argumentem czysto sprawiedliwościowym wyrażony w uzasadnieniu projektu pogląd, zgodnie z którym „osoby wybrane w niekonstytucyjnym trybie, z rażącym naruszeniem prawa, nie mogą jednocześnie odwoływać się do konstytucyjnej ochrony trwałości czteroletniej kadencji wybieralnego członka KRS”. W zakresie przerwania kadencji (zostawiając na boku kwestię sposobu wyboru składu „sędziowskiej” części KRS) pogląd ten nie znajduje mocnego oparcia normatywnego. Tym bardziej, iż jak stwierdził TK w orzeczeniu K 4/06, kwestia przerwania kadencji w ogóle nie może być analizowana z perspektywy zasady ochrony praw nabytych, gdyż specyficzny stosunek piastowania mandatu w organie przedstawicielskim nie stanowi prawa podmiotowego (słusznie nabytego). Dlatego też nie sposób uzasadnić przerwania kadencji członków obecnej KRS brakiem „słusznego” nabycia przez nich prawa podmiotowego do pełnienia funkcji przez całą kadencję, bo prawo takie w ogóle nie przysługuje - czy to „słusznie” nabyte, czy też nie.</p> <p>42. Niezależnie więc od wątpliwości co do sposobu wyboru części składu KRS wskazać należy, iż obecnie funkcjonująca Krajowa Rada Sądownictwa nie została ukształtowana wskutek przerwania wcześniejszej kadencji. Zasadniczym pytaniem jest więc, czy pierwotnie niezgodne z prawem przerwanie kadencji KRS w grudniu 2017 r. może rozciągać swój skutek i „infekować” ustrojową wadliwością Krajową Radę Sądownictwa każdej kolejnej kadencji. Powyższe grozi więc dalszym kwestionowaniem skuteczności</p>	
--	--	--	--	--

			<p>mianowań asesorskich i powołań sędziowskich oraz orzeczeń osób mianowanych i powołanych na powyższe stanowiska. Zasadne jest rozważenie, aby projektowane zmiany odnosiły się do kolejnej kadencji Krajowej Rady Sądownictwa, tak, by mieć pełną gwarancję ich legalności (co czyniłoby art. 2 w obecnym brzmieniu zbędnym) - jednakże decyzja w tym zakresie należy do projektodawcy, który ponosi za nią polityczną odpowiedzialność przed Sejmem i konstytucyjną odpowiedzialność przed Trybunałem Stanu. Dodatkowo wymagałoby to systemowego (co istotne: zgodnego z Konstytucją, w tym zasadą ochrony praw nabytych, równego dostępu do służby publicznej itp.) rozwiązania kwestii statusu obecnych aplikantów Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, asesorów sądowych, osób będących aktualnie w trakcie procedury przekształcenia stanowisk asesorskich w stanowiska sędziowskie oraz uczestniczących w konkursach na wolne stanowiska sędziowskie.</p>	
180.		Sąd Okręgowy w Sosnowcu	Prezes SO w Sosnowcu ocenia krytycznie ten artykuł, albowiem narusza on konstytucyjną ochronę trwałości czteroletniej kadencji członka KRS.	Uwaga bezprzedmiotowa – obecnie zasiadający w KRS sędziowie nie posiadają mandatu.
181.		Prezes Sądu Okręgowego w Gliwicach	- Art. 2 ust. 1 projektowanej ustawy, zgodnie z którym mandat członków Krajowej Rady Sądownictwa, wybranych na podstawie art. 9a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, wygasa z dniem ogłoszenia, w drodze obwieszczenia, o którym mowa w art. 11g ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1, wyników wyborów, o których mowa w art. 3 ust. 1, w mojej ocenie sprzeczny z art. 187 ust. 3 Konstytucji, zgodnie z którym kadencja wybranych członków Krajowej Rady Sądownictwa trwa 4 lata.	Uwaga bezprzedmiotowa – obecnie zasiadający w KRS sędziowie nie posiadają mandatu.
182.		Pierwsza Prezes SN	<p>W końcowej części prezentowanych uwag należy krótko odnieść się także do tej istotnej zmiany wynikającej z projektu u.KRS, która wiąże się z wygaszeniem mandatów członków KRS wybranych uprzednio przez Sejm na podstawie dotychczas obowiązujących unormowań ustawowych (art. 2 ust. 1 projektu u.KRS). Należy zauważyć, że podjęcie przez projektodawcę działań mających – jak wskazano – przywrócić treść zgodną z Konstytucją oraz dostosować przepisy ustawowe do standardów określonych m.in. w orzecznictwie ETPC, powinno bardzo precyzyjnie odnosić się do tych kryteriów umożliwiających wprowadzanie proponowanych zmian, jakie faktycznie wynikają z wielokrotnie przytaczanych przez projektodawcę wypowiedzi orzeczniczych.</p> <p>W kontekście skracania kadencji konstytucyjnego organu państwa istotne znaczenie mają z pewnością ustalenia prezentowane w powoływanym już uprzednio wyroku Trybunału Konstytucyjnego w sprawie K 25/07. W wyroku tym podkreślano, że jakkolwiek „<i>nakładanie nowych obowiązków lub ograniczeń w trakcie kadencji na osoby piastujące mandat nie jest zakazane co do zasady</i>”, to jednocześnie może być motywowane wyłącznie istnieniem „<i>ważnego interesu publicznego</i>”. Trybunał zaznaczał, że „<i>zmiana mechanizmów regulacyjnych, nawet dopuszczalna, winna być szczególnie uzasadniona i dokonywana rozważnie, gdyż brak stabilizacji prawa jest jedną z przyczyn, które stanowią o potencjalnym naruszeniu zasady zaufania do państwa i stanowionego przez to państwo prawa (art. 2 Konstytucji)</i>” (cz. III, pkt 6 uzasadnienia wyroku w sprawie K 25/07). W ślad za taką oceną TK w cytowanym wyroku szło stwierdzenie, że złamanie zasady kadencyjności – w warunkach ocenianej wówczas zmiany normatywnej – nie było uzasadnione „<i>nadzwyczajnymi, konstytucyjnie uzasadnionymi okolicznościami</i>”. W efekcie Trybunał stwierdził, że tak przeprowadzone zmiany stanowiły „<i>nieproporcjonalną ingerencję w konstytucyjnie ukształtowany system wyłaniania i funkcjonowania Krajowej Rady Sądownictwa – organu konstytucyjnego opartego na kadencyjności członków z wyboru</i>” (cz. III, pkt 6 uzasadnienia wyroku w sprawie K 25/07).</p> <p>Podobny kierunek argumentacji przyjęto w powoływanym przez projektodawcę wyroku ETPC z 15 marca 2022 r. w sprawie <i>Grzęda p. Polsce</i> (skarga nr 43572/18), w którym oceniano dopuszczalność skrócenia kadencji sędziego-członka KRS. W uzasadnieniu przyjętego wyroku ETPC podkreślał, że ówczesny skarżący</p>	Uwaga bezprzedmiotowa – obecnie zasiadający w KRS sędziowie nie posiadają mandatu.

			<p>miał prawo do odbycia pełnej kadencji jako członek KRS wybrany spośród sędziów oraz, że tak rozumiane prawo wynikało ze statusu KRS jak organu stojącego na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów (por. § 269 uzasadnienia). ETPC nawiązał wprost do wyroku TK w sprawie K 25/07 i na tej podstawie powtórzył, że KRS jest organem konstytucyjnym opartym na kadencyjności wybieranych członków. W efekcie skrócenie kadencji urzędujących członków KRS będących sędziami jest możliwe wyłącznie wobec zaistnienia nadzwyczajnych, konstytucyjnie ważnych powodów (por. § 273 uzasadnienia).</p> <p>Przytoczone stanowiska orzecznicze należy uznać za miarodajne dla oceny wszelkich propozycji ustawowego skracania trwającej kadencji konstytucyjnego organu państwa, jakim jest KRS. Także tych rozwiązań, które wynikają z analizowanego projektu u.KRS. W tym kontekście trzeba zauważyć, że argumentacja autorów projektu mająca uzasadniać posłużenie się wyjątkowym rozwiązaniem przewidzianym w art. 2 ust. 1 projektu u.KRS ogranicza się do kategoriycznego stwierdzenia niekonstytucyjności dotychczasowego modelu wyłaniania sędziowskiego składu KRS. Pogląd ten nie został jednak, jak już wskazywano (por. cz. III, lit. c., pkt 2-3), potwierdzony takim rozstrzygnięciem sądowym, którego skutki mogłyby wskazywać na niezgodność obowiązującego art. 9a ustawy o KRS z art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji. W efekcie kategoriyczne uznanie przez projektodawcę dotychczasowego trybu wyłaniania składu KRS jako dokonanego z „rażącym naruszeniem prawa” (s. 33 uzasadnienia projektu) trudno uznać za wiążący prawnie argument spełniający przytaczane wyżej kryterium „nadzwyczajnych, konstytucyjnie uzasadnionych okoliczności”. Może stanowić, co najwyżej, wstęp do posłużenia się bardziej rozbudowaną argumentacją, która – oprócz poglądów prawnych i przedstawianych opinii – wskazywać będzie konstytucyjnie legitymowane przyczyny wyjątkowego skrócenia trwającej kadencji KRS. Biorąc pod uwagę, że ustawowa podstawa kształtowania sędziowskiego składu KRS nie została uchylona orzeczeniem sądu konstytucyjnego, nie można osobom wybranym w tym trybie odmawiać automatycznie i jednoznacznie jakiegokolwiek ochrony wynikającej z zasady kadencyjności KRS, o której stanowi art. 187 ust. 3 Konstytucji. Nie przekreśla to całkowicie dopuszczalności wprowadzania zmian ustawowych i odmiennego kształtowania zasad wyboru członków KRS w granicach przewidzianych w art. 187 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 187 ust. 4 Konstytucji. Sama jednak krytyka dotychczasowego modelu, nawet jeżeli wsparta jest argumentacją zawartą w wypowiedziach ponadnarodowych organów sądowniczych nie może jednak stanowić samodzielnej i dostatecznej podstawy uzasadniającej stosowanie – na poziomie ustawowym – rozwiązań o charakterze wyjątkowym. Tym bardziej, że ów wyjątkowy charakter proponowanych zmian podkreśla się tak wyraźnie w cytowanym orzecznictwie ETPC. Ustawodawca, a wcześniej również projektodawca związany jest obowiązkiem przestrzegania reguł konstytucyjnych także w sytuacjach, w których dokonuje daleko idących zmian obowiązującego prawa. Szczególnie w takich wypadkach nie może zatem abstrahować od działania wyłącznie na podstawie i w granicach prawa.</p>	
183.		Stowarzyszenie Sędziów Iustitia	<p>Istotne wątpliwości nasuwa przyjęta w art. 2 ust. 1 projektowanej ustawy konstrukcja wygaśnięcia mandatu członków Rady wybranych na podstawie przepisów uchwalonych w grudniu 2017 r., skoro jak przyjmuje Projektodawca osoby te wybrano w skład Rady w niekonstytucyjnym trybie. W szczególności ustawa z 2017 r. doprowadziło do przerwania trwającej wówczas, czteroletniej kadencji członków Rady, czym naruszała art. 187 ust. 3 Konstytucji RP, a także przenosiła, niezgodnie z art. 187 ust. 1 w zw. z art. 7, art. 10 i art. 186 ust. 1 Konstytucji, uprawnienie do wyboru 15 sędziów - członków Rady na Sejm RP. W efekcie, co znalazło wyraz w licznych orzeczeniach przywołanych przez Projektodawcę, Rada ukształtowana przez przepisy ustawy z 2017 r. nie jest tożsama z organem, o którym mowa w Konstytucji RP. Osoby wybrane na podstawie takiej regulacji, co zasadnie dostrzega Projektodawca, nie mogą odwoływać się do ochrony trwałości czteroletniej kadencji wybieralnego członka Rady (art. 187 ust. 3 Konstytucji RP). Jest tak dlatego, że w wyniku wyboru w niekonstytucyjnym trybie osoby te nie stały się członkami Rady, o których mowa w art. 187 ust. 1 Konstytucji RP. Nie jest zatem adekwatna przyjęta przez Projektodawcę konstrukcja wygaśnięcia mandatu członków Rady.</p>	Uwaga zasadna

184.		SO w Warszawie	Zastrzeżenia co do zgodności z Konstytucją RP może budzić także projektowany art. 2 ustawy zapis zakładający wygaśnięcie mandatów dotychczasowych członków Krajowej Rady Sądownictwa. Zgodnie z art. 187 ust. 3 Konstytucji RP kadencja wybranych członków Krajowej Rady Sądownictwa trwa cztery lata. Tym samym ewentualne wybory nowych sędziów - członków KRS, mogą być przeprowadzone po wygaśnięciu kadencji obecnych sędziowskich członków KRS.	Uwaga bezprzedmiotowa – obecnie zasiadający w KRS sędziowie nie posiadają mandatu.
185.		Prezes Sądu Okręgowego w Płocku	W oczywisty sposób narusza Konstytucję art.2 projektu, przewidujący wygaszenie mandatów członków Krajowej Rady Sądownictwa przed upływem kadencji przewidzianej w art.187 ust.4 Konstytucji. Omawiane przepisy mogą wejść w życie dopiero po upływie obecnej kadencji, czyli 30 marca 2026 r. Argumentacja, iż zgodnie z orzecznictwem TSUE, ETPC i SN obecna KRS nie wypełnia swoich funkcji konstytucyjnych nie jest trafna, gdyż żadne orzecznictwo żadnego sądu czy trybunału nie może uzasadnić naruszenia jednoznacznych zapisów Konstytucji. Argumentem nie jest również fakt, że do skrócenia kadencji członków KRS doszło już raz w roku 2018. Zauważyć należy, że był to jeden z kluczowych argumentów przeciwko KRS poprzedniej kadencji, mimo, że miało ono oparcie w wyroku Trybunału Konstytucyjnego, a ponadto okres skrócenia kadencji był krótki (3 tygodnie), a w czasie skrócenia nie były podejmowane żadne czynności. Warto przy tym zauważyć, że skrócenie kadencji KRS spotkało się z negatywną oceną ETPC (sprawy: Żurek przeciwko Polsce i Grzęda przeciwko Polsce). Powtórne skrócenie kadencji członków KRS spowoduje, że w jej skład wejdą dublerzy, a wątpliwości prawne co do działań tego organu znacząco się pogłębią.	Uwaga bezprzedmiotowa – obecnie zasiadający w KRS sędziowie nie posiadają mandatu.
186.		Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie	Skrócenie kadencji dotychczasowej Rady jest sprzeczne z art. 187 ust. 3 Konstytucji, który stanowi, że kadencja wybieralnych członków rady trwa cztery lata. Wprawdzie wprowadzając aktualnie obowiązującą ustawę, skrócono kadencję, ale wynikało to wówczas z tego, że poprzedni członkowie rady zostali wybrani w sposób sprzeczny z Konstytucją. Obecnie tak nie jest, a tym samym nie podstaw do skracania kadencji.	Uwaga bezprzedmiotowa – obecnie zasiadający w KRS sędziowie nie posiadają mandatu.
187.		Ogólnopolskie Zrzeszenie Sędziów „Sędziowie RP”	Jako sprzeczne z art. art. 187 ust. 3 Konstytucji należy ocenić rozwiązanie o skróceniu kadencji obecnych członków KRS, przy czym z niewiadomych przyczyn dotyczy ono jedynie sędziów, a co do posłów czy senatorów zdecydowano się na trwanie ich kadencji. Wskazany przepis Konstytucji stanowi, że kadencja wybieralnych członków rady trwa cztery lata. Wprawdzie wprowadzając aktualnie obowiązującą ustawę, skrócono kadencję członków KRS, ale wynikało to z konieczności dostosowania kadencji do wyroku Trybunału Konstytucyjnego, który stwierdził, że kadencje poprzednio obowiązujące (sposób ich ukształtowania), był niezgodny z Konstytucją. Obecnie tak nie jest, a tym samym nie ma podstaw do skracania kadencji członków obecnej KRS i to tylko niektórych.	Uwaga bezprzedmiotowa – obecnie zasiadający w KRS sędziowie nie posiadają mandatu.
	Art. 2 ust. 2 WYGAŚNIĘCIE MANDATU DOTYCHCZASOWYCH CZŁONKÓW KRS – POSŁÓW I SENATORÓW			
VI.	art. 3 PROCEDURA PIERWSZEGO UKSZTAŁTOWANIA PRAWIDŁOWEGO SKŁADU KRS w CZĘŚCI SĘDZIOWSKIEJ			
188.	art. 3 ust.1 ODMIENNOŚCI PRZY PIERWSZYCH WYBORACH DO KRS	PKW	W art. 3 w ust. 1 pkt 2 przewidziano, że w odniesieniu do pierwszych wyborów członków Krajowej Rady Sądownictwa publiczne wysłuchanie kandydatów zarządza i organizuje Państwowa Komisja Wyborcza. W ocenie Państwowej Komisji Wyborczej to zadanie również nie powinno być wykonywane przez Komisję, gdyż nie powinna być ona organizatorem działań będących w pewnej mierze odpowiednikiem kampanii wyborczej. Niezależnie od powyższego przepis ten powinien zostać uściślony i regulować wszystkie kwestie	Uwaga niezasadna

189.		KIRP prof. M. Jabłoński	<p>wskazane w art. 11 c ust. 23.</p> <p>Trafnym rozwiązaniem jest zdefiniowanie roli i zadań Państwowej Komisji Wyborczej (proponując nową treść art. 11 b ustawy). Nie ma przeszkód ustrojowych w tym, aby ten niezależny organ realizował zadania w obszarze organizacji i przeprowadzania wyborów do KRS. Ważne staje się jednak uwzględnienie faktu zwiększenia jego obowiązków, także w kontekście potencjalnego nałożenia się terminów wyborów parlamentarnych, prezydenckich, samorządowych, do parlamentu europejskiego, czy terminów wykonywania innych zadań przez PKW (np. sprawozdania partii politycznych) z organizacją wyborów do KRS.</p> <p>Zgodnie z treścią art. 3 ust. 1 projektu: Pierwsze wybory członków Krajowej Rady Sądownictwa w miejsce członków, wybranych na podstawie art. 9a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, dokonuje się na podstawie ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że: 1) wybory przeprowadza się w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy; 2) publiczne wysłuchanie kandydatów zarządza i organizuje Państwowa Komisja Wyborcza. Oznacza to, że PKW nie tylko będzie musiała posiadać odpowiednie zasoby osobowe i finansowe, aby zarządzić i przeprowadzić wybory, ale także zorganizować i przeprowadzić wysłuchanie publiczne (jest to kompetencja Przewodniczącego PKW - art. 11 c ust. 23). Samo wysłuchanie jest jak najbardziej potrzebnym i niezbędnym elementem procedury, pozwala jednocześnie na transparentne zapoznanie się z kandydaturami sędziów i przeprowadzenie weryfikacji każdej z nich. Na pewno projektodawca obliczał wpływ terminów - z uwzględnieniem całej ścieżki, w tym ewentualnego postępowania przed SN - art. 11b ust. 1; 11 c ust. 8; 16;17;21 i 22; 11d ust. 2 pkt 1 - przy jednoczesnej konieczności dochowania wymogów związanych z formalnym przekazywaniem dokumentów i oczywiście założeniu, iż wszystkie organy dochowają krótkich 3- dniowych terminów wskazanych w projekcie, szczególnie w kontekście zorganizowania pierwszych wyborów - zob. art. 3 ust. 1 projektu. W mojej opinii warto jednak zastanowić się nad jego modyfikacją szczególnie, jeśli weźmiemy też pod uwagę fakt, iż PKW w swojej uchwale ma sprecyzować, czy przeprowadzenie wyborów nastąpi przy użyciu kart wyborczych albo zostanie przeprowadzone w formie głosowania elektronicznego - art. 11b ust. 2 pkt 4 projektu. Zgodnie z treścią art. 11d. 1. Wybory przeprowadza się w sposób zapewniający tajność i bezpieczeństwo głosowania przy użyciu kart wyborczych albo w formie głosowania elektronicznego. Mając na względzie, że to Minister Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określi w drodze rozporządzenia: 1) szczegółowe warunki techniczne i organizacyjne przeprowadzenia wyborów w formie głosowania za pomocą kart wyborczych oraz głosowania elektronicznego; 2) wzór zgłoszenia kandydata oraz wzory wykazu obywateli i wykazu sędziów popierających zgłoszenie kandydata na członka Rady; 3) wzory kart do głosowania, listy uprawnionych do głosowania, protokołów wyborczych oraz obwieszczenia, o którym mowa w art. 11g ust. 5 - mając na względzie potrzebę zapewnienia sprawnego przeprowadzenia wyborów gwarantujących zachowanie tajności i bezpośredniości głosowania (art. 11f.), a będzie to mógł zrobić dopiero po ewentualnym wejściu w życie projektowanych rozwiązań, czas się znacząco skraca.</p> <p>Ważne staje się też wzięcie pod uwagę tego, że PKW ma odpowiadać za niezwłocznie po zakończeniu głosowania przystąpienie do obliczenia głosów i sporządzenia protokołu wyborczego (art. 11g ust. 3 projektu). PKW może jednak przystąpić do działania dopiero po otrzymaniu - zgodnie z treścią art. 11 g ust. 2 projektu - głosów oddanych w wyborach, a w przypadku wyborów w formie głosowania za pomocą kart wyborczych, głosów wraz z niewykorzystanymi kartami do głosowania, protokołu wyborczego sporządzonego przez komisję skrutacyjną oraz listy głosujących, które mają być przekazywane niezwłocznie PKW przez prezesa sądu i komisję skrutacyjną (co zasadniczo wynika z treści art. 11 e projektu). PKW będzie mogła przystąpić do realizacji nałożonych na nią zadań dopiero po formalnym zweryfikowaniu prawidłowości przekazania całości dokumentów przez właściwego prezesa sądu i komisję</p>	Uwaga niezasadna
------	--	-------------------------	--	------------------

190.	Opinia Stowarzyszenia Absolwentów i Aplikantów Votum	<p>skrutacyjną, co może mieć miejsce dopiero po zakończeniu głosowania.</p> <p>Art. 3 projektowanej ustawy reguluje kwestie związane z powołaniem pierwszego składu zreformowanej Krajowej Rady Sądownictwa w części sędziowskiej po tym, jak na mocy art. 2 ust. 1 mandaty członków tworzących tę część mają wygasnąć. Stosownie do ust. 2 omawianego artykułu, w wyborach, o których mowa w ust. 1, prawo poparcia zgłoszenia kandydata na członka Rady oraz kandydowania na członka Rady nie przysługuje sędziom, którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną wskutek wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3).</p> <p>46. Ustawodawca zatem w powyższej regulacji tworzy swoistą szczególną kategorię sędziów, wyróżnioną ze względu na skład Krajowej Rady Sądownictwa wnoszący o ich powołanie na stanowisko sędziowskie, którą pozbawia zarówno biernego prawa wyborczego do pierwszego składu zreformowanej KRS, jak i nawet prawa do zgłaszania kandydatur w trybie „sędziowskim” (art. 1 ust. 2 projektowanej ustawy). W uzasadnieniu projektu oraz OSR (o czym także poniżej) nie uzasadniono szerzej tej normy, poprzestając na powtórny przywołaniu „idei nowelizacji ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa”, wraz z przypomnieniem wcześniej już przywołanego orzecznictwa. Jak wynika z treści uzasadnienia, podstawową ideą projektu jest przywrócenie zasady wyboru sędziowskiej części KRS przez sędziów, a w dalszej kolejności „demokratyzacja” tego wyboru przez wprowadzenie wyborów powszechnych (wśród sędziów), a także przez poszerzenie katalogu podmiotów uprawnionych do zgłaszania kandydatów, w tym o przedstawicieli innych zawodów prawniczych, uczelni wyższych, a także grupę 2000 obywateli posiadających prawo wybierania do Sejmu. Powołano się w tym względzie m.in. na opinię Rady Wykonawczej Europejskich Sieci Rad Sądownictwa (ENCJ), zgodnie z którą wybór sędziów powinien być dokonywany „na zasadzie szerokiej reprezentacji odpowiednich sektorów władzy sądowniczej”. Omawiany przepis jest sprzeczny z zarysowaną wyżej ideą przyświecającą projektodawcom i ogranicza on bowiem reprezentatywność części KRS wybranej przez sędziów, i to w dwójnasób.</p> <p>47. W polskich sądach - według stanu na sierpień 2023 r. - orzekało ponad 2204 sędziów powołanych na skutek wniosku KRS w składzie ukształtowanym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r., a zatem stanowią oni już ok. 1/5 wszystkich sędziów. Pozbawienia ich biernego prawa wyborczego do KRS nie można zatem uznać za przejaw demokratyzacji KRS i zwiększenia jej reprezentatywności, co, jak już podniesiono, w świetle uzasadnienia projektu ustawy należy uznać za nielogiczne. Rozwiązanie to nosi również znamiona wprowadzenia, nieuzasadnionego w żaden konkretny sposób, podziału między sędziów mających niejako pełne prawa, a sędziów „drugiej kategorii”, przy czym podział ten nie jest związany z żadnymi osobistymi przysługami sędziów czy też oceną ich pracy, a tym bardziej ich bezstronności i niezawisłości. Charakterystycznie w tym kontekście brzmi zdanie zawarte w uzasadnieniu projektu, iż „nowością zaproponowaną w projekcie, w stosunku do stanu prawnego sprzed 2018 r., jest to, że 15 sędziów do KRS będzie wybieranych w wyborach bezpośrednich przez wszystkich sędziów polskich” – a więc wybierać mają wprawdzie wszyscy sędziowie, ale już nie spośród wszystkich sędziów, co można uznać za rozwiązanie ograniczające pośrednio także czynne prawo wyborcze w zakresie powoływania KRS – skoro część sędziów, którzy teoretycznie mogliby liczyć na poparcie ich kandydatur, nie będzie mogło w ogóle kandydować. Przypomnieć należy, że postulat, by organ biorący udział w „każdej decyzji dotyczącej naboru, rekrutacji, nominacji, przebiegu kariery zawodowej czy zakończenia wykonywania zawodu przez sędziego” składał się co najmniej w połowie z sędziów wybieranych przez innych sędziów, zgodnie z zasadami „zapewniającymi jak najszerszą reprezentację sędziów” zawarty został w Europejskiej Karcie Ustawowych Zasad dotyczących Sędziów, na którą również powołano się w uzasadnieniu projektu ustawy. Niewątpliwie pozbawienie znacznej części sędziów biernego prawa wyborczego oraz prawa do wskazywania kandydatów do pierwszego składu reformowanej KRS nie można uznać za realizację tego postulatu. Jeszcze silniej widać</p>	Uwaga niezasadna - zgodnie z zasadą <i>nemo iudex in causa sua</i> - w skład KRS nie powinni wchodzić sędziowie, których będzie dotyczyło postępowanie weryfikacyjne
------	--	---	--

			<p>to w zestawieniu z kolejnymi twierdzeniami z uzasadnienia projektu, jak to „zapropozowano rozwiązanie, zgodnie z którym w Krajowej Radzie Sądownictwa będą reprezentowani wszyscy sędziowie (...) Celem powyższych regulacji (art. 11a) jest zapewnienie w Radzie możliwie najszerszej reprezentacji sędziów”. Projektodawca zdaje się w tych miejscach wręcz wprost zaprzeczać samemu sobie.</p> <p>48. Przyjmując założenie (poniekąd wynikające z samego faktu, że omawiany projekt powstał), iż projektodawcy przyjęli ograniczenie wynikające z art. 3 projektu ustawy mając na względzie istniejące wątpliwości do statusu sędziów, którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną wskutek wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., należy podnieść co następuje. Jak już wskazywaliśmy w opinii do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 2012) z dnia 20 lutego 2022 r., „wadliwości uchwały KRS o przedstawieniu Prezydentowi wniosku o powołanie na stanowisko sędziego, stwierdzone po jej uprawomocnieniu, nie wpływają na ważność aktu urzędowego Prezydenta o powołaniu kandydata przedstawionego tą uchwałą na urząd sędziego.” (pkt I.2). Powołanie przez Prezydenta na urząd sędziego sądu powszechnego na wniosek KRS ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 8 grudnia 2017 r. jest aktem ważnym i skutecznym również w świetle orzecznictwa NSA oraz SN2. Prezydencki akt powołania na sędziego pozostaje zatem ważny nawet jeśli powstały wątpliwości odnośnie do prawidłowości wcześniejszej procedury. Projektodawca zresztą tego nie kwestionuje - poniekąd potwierdza to sam fakt konsekwentnego użycia w projekcie ustawy określenia „sędziowie”. Brak jest zatem jakiegokolwiek uzasadnienia do przyjęcia, że różnicowanie praw sędziów, posiadających taki sam status prawny i ustrojowy, miałyby być dopuszczalne, zgodne z zasadami konstytucyjnymi, a tym bardziej wymagane do realizacji celów projektowanej ustawy. Projektodawca nie wskazuje konkretnego powodu, dla którego takiego różnicowania dokonuje. Analogiczna argumentacja odnosi się do ewentualnych wątpliwości co do niezawisłości bądź bezstronności wydzielonej w projekcie grupy sędziów, co jest o tyle istotne, że stosownie do art. 186 ust. 1 Konstytucji RP, podstawową rolą ustrojową Krajowej Rady Sądownictwa jest stanie na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Jednak zarówno orzecznictwo sądów polskich, jak i TSUE i ETPCz, nie daje podstaw do tego rodzaju wątpliwości. TSUE kilkakrotnie stwierdzał, że okoliczność, iż organ taki jak Krajowa Rada Sądownictwa, uczestniczący w procesie powoływania sędziów, składa się w przeważającej mierze z członków wybranych przez władzę ustawodawczą (co ma miejsce obecnie w związku z wejściem w życie ustawy z 8 grudnia 2017 r.), nie może sama w sobie prowadzić do powzięcia wątpliwości co do niezawisłości sędziów wyłonionych w tym procesie. ETPCz w wyroku w sprawie Guðmundur Andri Ástráðsson przeciwko Islandii (skarga nr 26374/18) stwierdził, że „prawa do „sądu ustanowionego ustawą” nie należy interpretować w sposób nadmiernie rozszerzający, przez co wszelkie nieprawidłowości w procedurze mianowania mogłyby to prawo naruszać”. Tytułem przykładu można tu przywołać również dwa orzeczenia zapadłe w ostatnich latach. W uchwale Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego - Izbie Karnej z dnia 2 czerwca 2022 r. (I KZP 2/22) SN stwierdził, że „brak podstaw do przyjęcia a priori, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 KPK”. W postanowieniu Składu Pięciu Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 14 lutego 2023 r. (I FSK 2040/22), wprost wskazano, że „nie można czynić sędziemu zarzutu, że z przyczyn od niego niezależnych wymagany wniosek o powołanie na stanowisko sędziego NSA musiał pochodzić od KRS ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, co do niezależności której od władzy wykonawczej i ustawodawczej rzeczywiście mogą zachodzić uzasadnione wątpliwości”. W tym orzeczeniu NSA szeroko uzasadnił tezę, że droga zawodowa sędziego, którego dotyczyła sprawa,</p>	
--	--	--	--	--

			<p>nie budzi wątpliwości mogących sugerować, że sędzia ten nie spełnia wymogu bezstronności i niezawisłości.</p> <p>49. Trybunał Konstytucyjny, opierając się na zasadzie równości, rozumie ją jako nakaz jednakowego traktowania podmiotów należących do tej samej kategorii, a więc charakteryzujących się w równym stopniu daną cechą istotną. Z dyrektywy tej nie wynika zakaz różnicowania sytuacji prawnej adresatów normy, jeżeli kryterium dyferencjacji zostanie dobrane w sposób racjonalny. W sferze stanowienia prawa oznacza to nakaz traktowania przez ustawodawcę podmiotów znajdujących się w podobnej sytuacji w sposób zbliżony. Do kluczowych aspektów konstytucyjnej zasady równości należy zatem zasadność wybrania takiego, a nie innego kryterium różnicowania podmiotów (adresatów) prawa, co sprowadza się do trafności uznania danej cechy za istotną w regulowanej materii, a co za tym idzie – uzasadniającą odmienne uregulowanie praw i obowiązków tych podmiotów. Trybunał Konstytucyjny uznaje jednocześnie, że dopuszczalne jest odstępstwo od zasady równego traktowania przez prawodawcę podmiotów charakteryzujących się wspólną cechą istotną, jeżeli zostaną spełnione trzy warunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. kryterium różnicowania pozostaje w racjonalnym związku z celem i treścią danej regulacji, b. waga interesu, któremu różnicowanie ma służyć, pozostaje w odpowiedniej proporcji do wagi interesów, które zostaną naruszone w wyniku wprowadzonego różnicowania, c. kryterium różnicowania pozostaje w związku z innymi wartościami, zasadami czy normami konstytucyjnymi uzasadniającymi odmienne traktowanie podmiotów podobnych. <p>50. Z uzasadnienia projektu i OSR nie wynika, by zostały wyczerpane powyższe przesłanki dopuszczalności różnicowania sytuacji prawnej sędziów w zakresie biernego prawa wyboru do KRS oraz prawa zgłaszania kandydatur na członków KRS. Projektodawca nie wyjaśnił, czy to właśnie złożenie wniosku o powołanie sędziego przez określony skład KRS uznaje za cechę istotną dla różnicowania praw i obowiązków adresatów omawianej normy prawnej. W aspekcie ustrojowym nie zachodzą różnice między statusem sędziów, którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną wskutek wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), a pozostałymi sędziami. W aspekcie oceny, czy sędziowie pierwszej wspomnianej kategorii spełniają kryteria bezstronności, niezawisłości i bycia powołanym na podstawie ustawy (art. 6 ust. 1 EKPCz, art. 19 ust. 1 TFUE, art. 47 KPP) nie jest zaś możliwe dyskwalifikowanie owej kategorii sędziów <i>in gremio</i>, skoro orzecznictwo SN, TSUE oraz ETPCz za każdym razem nakazuje uwzględnienie <i>a casu ad casum</i> okoliczności charakteryzujących konkretny proces nominacji sędziego na tle realiów danej sprawy sądowej. W wyroku z dnia 9 stycznia 2024 r. TSUE wprost uznał za niedopuszczalne pytanie prejudycjalne zmierzające do uzyskania od Trybunału generalnej, oderwanej od obiektywnych potrzeb danego sporu oceny procedury powoływania sędziów sądów powszechnych w Polsce.</p> <p>51. Jeżeli zaś projektodawca nie uznał za cechę istotną złożenia wniosku o powołanie sędziego przez określony skład KRS, to w żaden sposób nie uzasadnił, dlaczego w świetle kryteriów wypracowanych w judykaturze TK miałyby być dopuszczalne różnicowanie biernego prawa wyboru do KRS oraz prawa zgłaszania kandydatur na członków KRS podmiotów posiadających wspólną cechę istotną (status ustrojowy sędziów). Powyższe względy prowadzą do wniosku, że pozbawienie określonej grupy sędziów biernego prawa wyborczego oraz prawa do zgłaszania kandydatów do KRS stanowi oczywiste naruszenie konstytucyjnych zasad równości wobec prawa i zakazu dyskryminacji (art. 32) i równości dostępu do służby publicznej (art. 60). Wszyscy sędziowie powołani na skutek wniosku KRS w składzie ukształtowanym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. mają bowiem równy status konstytucyjny i ustawowy z pozostałymi sędziami, co znajduje potwierdzenie w okoliczności, że projektodawca nie pozbawia ich czynnego prawa wyborczego.</p>	
--	--	--	--	--

			<p>52. Nie wskazuje się także w tym przypadku – tak jak przy okazji sędziów delegowanych do pełnienia czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości albo w innym urzędzie podległym władzy wykonawczej – motywacji związanej z zasadą podziału i równowagi władzy. Wobec wspomnianych sędziów delegowanych formułuje się tezę, iż o ile „<i>de iure</i>” pełnią funkcje urzędnicze i podlegają Ministrowi Sprawiedliwości – Prokuratorowi Generalnemu”, „gdyby mogli zostać członkami KRS, <i>de iure</i> i <i>de facto</i> stanowiliby reprezentację tego ostatniego”. Niezależnie od oceny zasadności tego stanowiska, nie dotyczy ono w żaden sposób, rozumianej jako całość, grupy sędziów powołanych na skutek wniosku KRS w składzie ukształtowanym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. Sędziowie ci nie różnią się bowiem pod tym względem niczym od pozostałych sędziów. Kwestia ta uderza jeszcze bardziej jeżeli zważy się, że wśród podmiotów mających mieć prawo zgłaszania kandydatów do pierwszego składu KRS – oprócz sędziów – projekt wymienia także Naczelną Radę Adwokacką, Krajową Radę Radców Prawnych, Krajową Radę Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym, organ uprawniony do nadawania stopni naukowych w dziedzinie nauk społecznych dyscyplinie naukowej nauki prawne, oraz grupę co najmniej 2 000 obywateli, mających prawo wybierania do Sejmu. Zakreślenie tak szerokiego kręgu podmiotów uprawnionych do zgłaszania kandydatów, z jednoczesnym pozbawieniem tego prawa znaczącej części urzędujących obecnie sędziów, jest nieracjonalne i sprzeczne z założeniami projektu ustawy. Nie da się bowiem obronić regulacji, w ramach której prawo zgłaszania kandydatów mają przedstawiciele innych zawodów prawniczych, jak również zupełnie dowolne osoby, wyróżnione wyłącznie przez kryterium posiadania czynnego prawa wyborczego, a nie posiadają tego prawa wszyscy sędziowie. Tego rodzaju regulacja stanowi wręcz obejście zasady wynikającej z orzecznictwa TSUE i ETPCz, zgodnie z którą sędziów mogą wybierać jedynie sędziowie. W pewnym sensie stanowi ona również obejście wyznaczonych przez ww. Trybunały reguł postępowania, zgodnie z którymi organem uprawnionym w zakresie badania ewentualnych nieprawidłowości w procedurze powołania sędziego są same sądy i powinno to następować w kontekście określonej sprawy, nie zaś być przyjmowane niejako odgórnie, jako zasada generalna. Zachowanie tych reguł nie jest oczywiście możliwe w sytuacji, gdy ustawodawca odgórnie dzieli sędziów na „lepszycy” i „gorszyzy”, pomijając – co oczywiste z uwagi na istotę rzeczy – choćby kryteria wskazane w tzw. teście sformułowanym przez ETPCz w wyroku z dnia 01 grudnia 2020 r. 26374/18 w sprawie Guðmundur Andri Ástráðsson przeciwko Islandii. W ten sposób wykluczeni sędziowie nie mają nawet teoretycznej szansy na wykazanie, że „zasługują” na bycie wybranym do KRS na równi z pozostałymi sędziami.</p> <p>53. Projektowana ustawa pozbawia również biernego prawa wyborczego oraz prawa do zgłaszania kandydatów do KRS grupę około 425 sędziów powołanych w trybie art. 106xa p.u.s.p. (na skutek procedury przekształcenia etatu asesorskiego w sędziowski). W uzasadnieniu projektu i OSR nie wyjaśniono podstaw takiej regulacji. Nie wyjaśniono, czy orzecznictwo, które wykonuje projektodawca, dotyczyło braku niezawisłości lub bezstronności sędziów z art. 106xa p.u.s.p. W wystąpieniu z dnia 20 grudnia 2023 r. Minister Sprawiedliwości wprost zwrócił uwagę na sytuację absolwentów KSSIIP.32 Należy pamiętać, że w cytowanej wyżej tzw. „uchwale trzech izb” SN stwierdził, że osoby, które wcześniej zostały powołane na urząd sędziego w niebudzących wątpliwości procedurach, przystępując do konkursu na urząd sędziego w sądzie wyższego rzędu, posiadały już status sędziów w rozumieniu konstytucyjnym. Przeszły już zatem wcześniej określony, prawidłowy proces weryfikacji. Tego domniemania brak w przypadku osób powołanych na urząd sędziego w sądzie powszechnym lub wojskowym po raz pierwszy, zwłaszcza, gdy chodzi o pierwsze powołanie do sądu wyższego szczebla w sytuacji, gdy udział w postępowaniu konkursowym nie jest konsekwencją uczestnictwa w długotrwałym procesie szkolenia do zawodu sędziego, w szczególności ukończenia aplikacji sądowej lub sędziowskiej i zdania z wynikiem pozytywnym egzaminu sędziowskiego (punkt 49)33. Z powyższego stanowiska SN należy wywieść, że przejście długotrwałego szkolenia na aplikację sędziowskiej (wcześniej aplikacji sądowej) i zdanie egzaminu sędziowskiego rodzi domniemanie prawidłowości procedury powołania sędziego do sądu rejonowego</p>	
--	--	--	---	--

			<p>w aspekcie oceny jego niezawisłości. Konieczne jest poprawienie omyłki legislacyjnej i uzupełnienie art. 3 ust. 2 o wyłączenie, że nie dotyczy on sędziów sądów rejonowych powołanych w trybie art. 106xa p.u.s.p. Pominięcie tej licznej grupy sędziów może skutkować poddaniem tej regulacji krytyce przez TSUE, ETPCz lub SN w drodze odwołania od uchwały PKW odmawiającej przyjęcia zgłoszenia kandydata (art. 11c ust. 22).</p>	
191.	<p>art. 3 ust 2 WYŁĄCZENIA PRAWA POPARCIA ZGŁOSZENIA KANDYDATA ORAZ KANDYDOWANIA NA CZŁONKA RADY W PIERWSZYCH WYBORACH</p>	<p>Ogólnopolskie Stowarzyszenie Sędziów Sądów Administracyjnych</p>	<p>Pozbawienie sędziów, powołanych na wniosek KRS, ukształtowanej na podstawie ustawy zmieniającej z 2017 r. prawa udzielania poparcia i prawa kandydowania, wzbudza wątpliwości co do zgodności z Konstytucją. Skoro projekt zakłada (słusznie), że wybór 15 członków – sędziów powinien być dokonany przez sędziów, to nie ma podstaw (w obecnym stanie prawnym, wobec braku regulacji odnoszącej się do statusu neosędziów), pozbawienia ich tego prawa. Zdajemy sobie sprawę, że można mieć wątpliwości co do ich niezależności i niezawisłości, tę jednak według obecnych regulacji można badać tylko w rozpoznawanej przez nich sprawie. Ponadto zostaliby oni potraktowani gorzej niż osoby, które zajęły miejsca w KRS w wyniku wadliwej procedury i tylko nie awansowały. Nie można też pominąć społecznego odbioru takiego ograniczenia. Sędziowie i społeczeństwo są w sprawie weryfikacji sędziów podzieleni. Część może uważać, że skoro będą to pierwsze wybory według nowych zasad, mających zapewnić wybór sędziowskiej grupy w KRS przez sędziów, to odebranie pewnej grupie biernego prawa wyborczego stanowi zaprzeczenie przyjętego rozwiązania (choć tylko przy jednych wyborach). Ponadto stanowi ono pewne wotum nieufności wobec innych sędziów – jeśli większość uważa, że nie są oni prawidłowo powołanymi sędziami, po prostu powinna im to wskazać nie głosując na nich i nie popierając ich kandydatur. Druga grupa, podważająca status neosędziów, uznać może, że takie rozwiązanie jest sprawiedliwe i że nie powinni mieć biernego prawa wyborczego osoby, co do których statusu sędziowskiego istnieje poważna wątpliwość.</p> <p>Z tych powodów proponujemy jedynie, aby przepis ten otrzymał następującą treść: <i>„W wyborach, o których mowa w ust. 1, prawo poparcia zgłoszenia kandydata na członka Rady oraz kandydowania na członka Rady nie przysługuje:</i> 1) sędziom wybranym na podstawie art. 9a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, 2) sędziom, którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną wskutek wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3).”.</p>	<p>Uwaga niezasadna - zgodnie z zasadą <i>nemo iudex in causa sua</i> - w skład KRS nie powinni wchodzić sędziowie, których będzie dotyczyło postępowanie weryfikacyjne</p>
192.		<p>Sędziowie Sądu Okręgowego we Wrocławiu</p>	<p>art. 3 ust 2 projektu - zaproponowana regulacja, wykluczająca sędziów, którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną wskutek wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), z możliwości kandydowania na członka Rady oraz odbierająca takim sędziom prawo poparcia zgłoszenia kandydata na członka Rady jest oceniana negatywnie. Wśród Sędziów orzekających w tutejszym Sądzie dominuje pogląd, że przepis ma charakter dyskryminacyjny, wykluczający zbiorowo sędziów, którzy awansowali w ostatnich latach do sądów wyższego rzędu, z których wielu było zachęcanych do stanięcia w konkursie, by stanowisko w sądzie wyższego rzędu nie objęła osoba niekompetentna Wskazana regulacja stanowi wyraz dyskryminacji i nierównego traktowania pewnej grupy sędziów, status których nie został podważony przez ustawodawcę w żadnym akcie prawnym. Nie wprowadzono również w opiniowanym projekcie regulacji prawnej, która uprawniałaby do innego (nierównego) traktowania tej grupy sędziów. Powołane w uzasadnieniu projektu orzecznictwo zarówno sądów krajowych, Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, w którym wskazywano na brak gwarancji niezależności Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej ustawą z 8 grudnia 2017r. od organów władzy ustawodawczej oraz władzy wykonawczej w procedurze powoływania sędziów, dotyczy problemu prawa</p>	<p>Uwaga niezasadna - zgodnie z zasadą <i>nemo iudex in causa sua</i> - w skład KRS nie powinni wchodzić sędziowie, których będzie dotyczyło postępowanie weryfikacyjne</p>

			<p>do sądu w kontekście należytej obsady sądu. W cytowanych w uzasadnieniu projektu orzeczeniach nie odmówiono statusu sędziowskiego osobom powołanym przez Prezydenta RP na wniosek KRS ukształtowanej ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. W uchwale z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA1-4110-1/20) w składzie trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego – Izby Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, Sąd Najwyższy również odnosił się do obsady sądu, a nie do kwestii statusu sędziów sądów powszechnych. W cytowanej uchwale wskazano, że sąd uznaje się za nienależycie obsadzony lub jego skład za sprzeczny z prawem, tylko wtedy, gdy wadliwość procesu powołania danego sędziego prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 KPP oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. W odniesieniu do sędziów sądów powszechnych Sąd Najwyższy wskazał na konieczność indywidualnej oceny wpływu wadliwości procesu powołania na niezawisłość i bezstronność takiego sędziego. Wykluczono zatem automatyczne założenie niezdolności do orzekania sędziego i konieczność dokonywania oceny ad casum. Brak jest zatem podstaw do kwestionowania en bloc powołań sędziów sądów powszechnych dokonanych na wniosek KRS ukształtowanej ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3). Rozstrzygnięcie kwestii statusu sędziów istnienia albo nieistnienia ich stosunku służbowego, nie leży bowiem w kompetencji trybunałów. Potwierdza to najnowsze orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, który uznał za niedopuszczalne pytania prejudycjalne dotyczące procedury powoływania sędziów sądów powszechnych (por. wyroki TSUE z 9 stycznia 2024r. C-181/21, C-269/21). W tym kontekście projektowane rozwiązanie art. 3 ust. 2 dokonując wykluczenia grupy sędziów z prawa poparcia zgłoszenia kandydata na członka Rady i prawa kandydowania na członka Rady, odczytane musi być jako swoistego rodzaju kara dla określonej grupy sędziów polegająca na odebraniu w projektowanej ustawie uprawnień wynikających ze statusu sędziego. Karę tę planuje się wprowadzić bez przeprowadzenia jakiegokolwiek postępowania w indywidualnej sprawie każdego z tej grupy sędziów, bez prawa odwołania, a zatem również bez możliwości wypowiedzenia się i bez zbadania kwestii indywidualnych dotyczących powołania. Projektowana regulacja jednostronnie kształtuje sytuację prawną wybranej grupy sędziów stanowiąc w istocie o odpowiedzialności zbiorowej. Opiniowana regulacja narusza wobec tego zasadę równości wobec prawa i zakazu dyskryminacji ustanowioną w art. 32 Konstytucji RP. W projektowanym art. 3 ust. 2 mowa jest o sędziach, którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionemu przez KRS ukształtowaną wskutek wejścia w życie ustawy z 8 grudnia 2017r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018r. poz. 3). Zauważyć należy, że redakcja przepisu wskazuje, że kwestionowany jest również status sędziów, co do których postępowanie przez KRS ukształtowaną ustawą z 2017r. dotyczyło wyłącznie postępowania awansowego. Regulacja ta w założeniu pozbawić ma zatem części praw również osoby, które powołane zostały na stanowiska sędziowskie i były sędziami jeszcze przed wejściem w życie ustawy z 8 grudnia 2017r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018r. poz. 3), co narusza zasadę równości wobec prawa i zakazu dyskryminacji (art. 32 Konstytucji RP).</p>	
193.		Art. 3 ust 2	<p>Zastrzeżenia natury zasadniczej budzi dyskryminacja ujęta w art. 3 ust. 2 projektu, a dotycząca sędziów którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną wskutek wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3). Propozycja taka jest wysoce dyskusyjna, a przede wszystkim w realiach tutejszego okręgu, a z całą pewnością Sądu wyklucza i dyskryminuje sędziów ciężko pracujących i w SO załatwiających najwięcej spośród najtrudniejszych spraw. Nie od rzeczy będzie bowiem wspomnieć, że może zdarzają się w Polsce budzące wątpliwości awanse z SR przez SO do SA w przeciągu jednej kadencji KRS czy jednej</p>	<p>Uwaga niezasadna - zgodnie z zasadą <i>nemo iudex in causa sua</i> - w skład KRS nie powinni wchodzić sędziowie, których będzie dotyczyło postępowanie weryfikacyjne</p>

			<p>kadencji prezesowskiej przy braku efektywnej pracy orzeczniczej przed objęciem stanowiska. W tutejszym sądzie takie zjawisko jest w zasadzie nieznanne. Dalej należy zauważyć, że wydaje się objęte wiedzą powszechną, że w sądach okręgowych najczęściej pracuje się w wydziałach I instancji, a obiektem pożądaną większości sędziów jest przejście do wydziałów II instancji. Wypada zauważyć zatem, że w realiach tutejszego sądu okręgowego sędziowie zaczynają służbę od wydziału I instancji, a dopiero po pracy w takim wydziale przechodzą do wydziału/sekcji rozpoznającej sprawy II instancji. Zdecydowana większość sędziów w tej grupie orzeka zatem w najcięższych sprawach pierwszoinstancyjnych. Skutkuje to tym, że np. w sprawach K w ubiegłym roku sędziowie tacy załatwili 263 spraw, sędziowie delegowani do SO załatwili 68 spraw, a sędziowie powołani wcześniej (których na początku roku był 5, a na koniec roku zostało 3 -sprawy kończą oczywiście także sędziowie, którzy z wydziału ds. I instancji odeszli do wydziału odwoławczego) 104 spraw. W wydziale gospodarczym ds. I instancji spraw zasadniczych tj. GC sędziowie „nowi” załatwili w roku 2023 spraw 791, sędzia delegowany (oczekujący blisko 1,5 roku na nominację) załatwił spraw 80, a sędziowie „starzy” (całe 1,5 etatu oraz kończący sprawy po odejściu do wydziału odwoławczego) spraw 106. Nie chcę mnożyć danych, ale podobnie będzie we wszystkich wydziałach w tych najbardziej obciążonych wydziałach cywilnych ds. I instancji, wydziale pracy i ubezpieczeń czy wydziale cywilnym - rodzinnym albo penitencjarnym. Sędziowie „nowi” (choć w realiach sądu okręgowego 5 lat stażu pracy w SO stwarza pytanie czy są to sędziowie nowi czy też już też starzy). Ostatecznie zatem większość najtrudniejszych (a na pewno najmniej „chcianych” spraw) załatwiają sędziowie, którzy tym samym najczęściej pracują i takich sędziów projektodawca zamierza dyskryminować. Pomysł taki - jako dotyczący najczęściej pracujących w tym sądzie orzeczników - trzeba określić jako wątpliwy moralnie. O przydatności sędziego decyduje bowiem to czy ciężko pracuje czy też nie. Jeżeli projektodawca nie uważa tych sędziów za sędziów czy to SO czy też może SA to powstaje przy tym pytanie dlaczego odmawia im statusu sędziów w ogóle. Przecież nawet jeżeli zakwestionować ich obecny status (czego zresztą w żaden formalny sposób nie czyni -nie pozbawia ich w projekcie stanowisk obecnie zajmowanych) to przecież pozostają sędziami czy to SR czy to SO i proponowane wykluczenie w oczywisty sposób ma charakter nieuzasadnionej w żaden sposób dyskryminacji.</p>	
194.	RPO	Art. 3 ust 2	<p>4. Pozbawienie praw wyborczych sędziów powołanych na wniosek KRS po 6 marca 2018 r. (art. 3 ust. 2 projektu)</p> <p>Projekt przewiduje pozbawienie praw kandydowania i zgłaszania kandydatów w wyborach do nowej Krajowej Rady Sądownictwa sędziów powołanych na wniosek KRS po 6 marca 2018 r. W ocenie RPO takie - przejściowe - rozwiązanie może być uznane za uzasadnione do czasu uporządkowania statusu wspomnianej grupy sędziów. Skoro bowiem w przytoczonym wyżej orzecznictwie krajowym i europejskim ich niezawisłość jest podawana w wątpliwość, to nie powinni oni zasiadać w organie, który ma za zadanie stać na straży niezawisłości sędziów (art. 186 ust. 1 Konstytucji RP).</p> <p>Poza tym, choć nie wynika to wprost z opiniowanego projektu ustawy, jeśliby zakładać, że nowo powołana KRS będzie w przyszłości brała udział w postępowaniach służących weryfikacji statusu sędziów powołanych po 6 marca 2018 r., to jest uzasadnione, iż - zgodnie z zasadą <i>nemo iudex in causa sua</i> - w skład KRS nie powinni wchodzić sędziowie, których będzie dotyczyło postępowanie weryfikacyjne.</p>	Uwaga częściowo zasadna
195.		Sędzia Anna Joachimiak Sąd Rejonowy w Szamotułach	<p>przedstawiony projekt nowelizacji ustawy o KRS w art. 3 ust. 2 wprowadza rozwiązania wadliwe, które będą - zupełnie słusznie zresztą - podstawą kwestionowania reprezentatywności nowoutworzonej Krajowej Rady Sądownictwa.</p> <p>Powyższy przepis w sposób nieuprawniony pozbawia część sędziów praw o charakterze samorządowym - a tym samym jest niezgodny z Konstytucją, w tym w szczególności z art. 2 Konstytucji RP (zasadą demokratycznego państwa prawnego); art. 32 Konstytucji RP (zasadą równości obywateli wobec prawa); art. 60 Konstytucji RP (prawem obywateli do równego dostępu do służby publicznej).</p> <p>Zaznaczyć należy, że projektodawca przyznał wszystkim sędziom <i>in gremio</i> czynne prawo do dokonania</p>	Uwaga niezasadna - zgodnie z zasadą <i>nemo iudex in causa sua</i> - w skład KRS nie powinni wchodzić sędziowie, których będzie dotyczyło postępowanie weryfikacyjne

			<p>wyboru członków KRS. W odniesieniu do biernego prawa poparcia zgłoszenia kandydata na członka Rady oraz kandydowania na członka Rady - wyłączeni zostali sędziowie delegowani do Ministerstwa Sprawiedliwości, sędziowie w stanie spoczynku oraz sędziowie powołani po 2017 r.</p> <p>Projektodawca nie uzasadnił, dlaczego jego wolą jest pozbawienie biernej części praw wyborczych grupy sędziów powołanych po 2017 r. O ile w uzasadnieniu projektu wyjaśniono szczegółowo, dlaczego bierne prawo wyborcze nie będzie przysługiwało sędziom delegowanym do Ministerstwa Sprawiedliwości, a ponadto sędziom w stanie spoczynku (str. 27-28 projektu), o tyle w odniesieniu do sędziów powołanych po 2017 r. w uzasadnieniu projektu tych argumentów zabrakło.</p> <p>Uzasadnienie zróżnicowania statusu sędziów powołanych po 2017 r. rozpoczyna się od odwołania do „<i>idei nowelizacji</i>” oraz lakonicznego wskazania, że KRS w obecnym kształcie nie spełnia wymogów niezależności od władzy wykonawczej i ustawodawczej, co sprawia, że sędzia powołany z udziałem KRS ukształtowaną wskutek wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) nie może być uznany za niezawisłego, gdyż jego powołanie nastąpiło z rażącym naruszeniem podstawowych reguł procedury powoływania sędziów (s. 34 - 35 projektu).</p> <p>Stwierdzić trzeba, że ogólnikowe odwołanie do „<i>idei nowelizacji</i>” w żadnej mierze nie uzasadnia pozbawienia części sędziów ich konstytucyjnych praw do współtworzenia samorządu sędziowskiego.</p> <p>Nie uzasadnia tego również - nieuprawnione zresztą - stwierdzenie o generalnym braku niezawisłości sędziów powołanych po 2017 r. Przypomnieć należy, że z uchwały połączonych izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA1-4110-1/20) wynika, że sprzeczność składu sądu z przepisami prawa, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, nie jest generalna, lecz należy ją oceniać <i>ad casu</i>.</p> <p>Niedopuszczalne jest ponadto różnicowanie statusu sędziów uzasadniając to wyłącznie czasem ich powołania i charakterem organu wnioskującego o ich powołanie.</p> <p>Jednym z praw przysługujących sędziemu jest prawo do współtworzenia samorządu sędziowskiego. W literaturze zwraca się uwagę, że zgodnie z art. 178 ust. 3 Konstytucji RP sędzia nie może należeć do partii politycznej, związku zawodowego ani prowadzić działalności publicznej niedającej się pogodzić z zasadami niezależności sądów i niezawisłości sędziów. W tej sytuacji tym większego znaczenia nabiera samorząd sędziowski, gdyż jest to - poza stowarzyszeniami sędziowskimi - jedyna forma organizacyjna, w której sędziowie mogą wypowiadać swoje stanowiska i opinie. Zamiar nowelizacji ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa sam w sobie jest słuszny. Prawidłowo ukształtowany i działający samorząd sędziowski jest jednym z gwarantów niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Samorząd sędziowski jest formą realizacji przewidzianego w art. 17 Konstytucji RP uprawnienia do tworzenia samorządów (tak: A. Górski [w:] S. Dąbrowski, B. Godlewska-Michalak, K. Gonera, J. Kremer, A. Łazarska, G. Ott, J. Sawiński, Z. Struś, A. Górski, Prawo o ustroju sądów powszechnych. Komentarz, Warszawa 2013, art. 3). Ustawa - Prawo o ustroju sądów powszechnych do rangi zasady ustrojowej podnosi prawo sędziów do samorządności, jest ono bowiem jednym ze sposobów realizacji konstytucyjnej zasady niezależności sądów. Samorząd sędziowski tworzy ogół sędziów, (tak: J. Gudowski, T. Ereciński, J. Iwulski [w:] J. Gudowski, T. Ereciński, J. Iwulski, Komentarz do ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych [w:] Prawo o ustroju sądów powszechnych. Ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa. Komentarz, wyd. II, Warszawa 2009, art. 3). Prawo do udziału w pracach zmierzających do ukształtowania się Krajowej Rady Sądownictwa należy postrzegać jako jedno z uprawnień wynikających z przynależności do samorządu zawodowego. Jest to prawo wynikające ze statusu ustrojowego sędziego i nie jest związane z wymierzaniem sprawiedliwości w ramach wykonywania czynności orzeczniczych. W związku z tym należy uznać, że wszyscy sędziowie</p>	
--	--	--	--	--

			<p>powinni mieć te same prawa i obowiązki wynikające z przynależności do samorządu zawodowego. Dotyczy to w szczególności praw wynikających z ich ustrojowego usytuowania. Wprowadzenie zróżnicowania uprawnień poszczególnych sędziów będzie prowadzić do dyskryminacji części członków samorządu sędziowskiego.</p> <p>Sędziowie, którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną wskutek wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) <i>lege non distinguende</i> są sędziami, a w konsekwencji ich status podlega ochronie. Statusu sędziego osób powołanych po 2017 r. nie kwestionuje zresztą sam projektodawca. Z przedstawionego projektu ustawy wynika bowiem, że projektodawca wyłącza jedynie bierne prawo poparcia zgłoszenia kandydata na członka KRS oraz kandydowania na członka KRS osobom o którym mowa w art. 3 ust. 2 projektu, natomiast pozostawia tym osobom czynne prawo wyborcze do KRS, co logicznie implikuje, że projektodawca pozostaje w przekonaniu, że osoby powołane po 2017 roku są sędziami, a jedynie postanowił zróżnicować ich uprawnienia w zakresie realizacji praw o charakterze samorządowym w zależności od czasu, w którym zostali oni powołani na stanowisko. Godzi się jednak zauważyć, że w szeregu przywołanych w uzasadnieniu projektu orzeczeń wprost wskazano, że ich skutki nie odnoszą się do ustrojowej pozycji sędziego powołanego po 2017 r., a jedynie do składu, który taki sędzia tworzy. Tytułem przykładu NSA wyraźnie stwierdził, że skutki jego orzeczenia nie odnoszą się do ustrojowej ważności oraz skuteczności prezydenckich aktów powołań na urząd sędziego Sądu Najwyższego dokonanych na podstawie rekomendacji przedstawionych przez KRS kontrolowaną uchwałą. W aktualnym stanie prawnym akty te bowiem, nie podlegają sądowej weryfikacji i nie są wzruszalne (przywołany w projekcie wyrok NSA z 21 września 2021 r., II GOK 10/18, baza orzeczeń NSA). Również w przywoływanym orzecznictwie TSUE wprost wskazano, że akty nominacji nie podlegają sądowej weryfikacji i nie są wzruszalne (pkt 133 i pkt 145 wyroku TSUE z 19.11.2019 r. w sprawach połączonych C- 585/18, C-624/19 i C-625/18 oraz pkt 122 i pkt 128 wyroku TSUE z 2.03.2021 r. w sprawie C-824/18). Co więcej, procedura powołania na stanowisko sędziowskie nie może powodować zależności owych członków od tego organu ani budzić wątpliwości co do ich bezstronności, jeżeli po powołaniu osoby te nie podlegają żadnej presji i nie otrzymują zaleceń podczas wykonywania swoich obowiązków (np. orzeczenia ETPC: z dnia 28 czerwca 1984 r. w sprawie Campbell i Feli przeciwko Zjednoczonemu Królestwu, skarga nr 7819/77, § 7940; z dnia 2 czerwca 2005 r. w sprawie Zolotas przeciwko Grecji, skarga na 38240/0241, §§ 24, 25; z dnia 9 listopada 2006 r. w sprawie Sacilor Lormincs przeciwko Francji, skarga nr 65411/0142, § 67; a także z dnia 18 października 2018 r. w sprawie Thiam przeciwko Francji, skarga nr 80018/1243, § 80 i przytoczone tam orzecznictwo). Podsumowując, stanowisko prezentowane w orzecznictwie przywołanym w uzasadnieniu projektu odnosi się do składu sądu spełniającego wymagania konstytucyjne i konwencyjne. Nie dotyczy ono natomiast aktu powołania na stanowisko sędziowskie, z którym wiąże się szereg obowiązków, ale i praw powołanego sędziego o charakterze ustrojowym.</p> <p>Należy również zwrócić uwagę na wyrażony w literaturze w odniesieniu do wyborów powszechnych pogląd, że samo zróżnicowanie prawa do udziału w wyborach różnych kategorii członków danej wspólnoty budzi wątpliwości z punktu widzenia konstytucyjnego zakazu dyskryminacji. Jedynym kryterium, jakie powinno być zastosowane dla oceny, czy dana osoba może brać udział w wyborach lokalnych, jest kryterium konstytucyjne (tak: A. Bodnar, A. Płoszka, Rozszerzenie czynnego i biernego prawa wyborczego w wyborach samorządowych na osoby nieposiadające obywatelstwa Unii Europejskiej, ST 2013, nr 9, s. 74.). Powyższy pogląd można z powodzeniem odnieść do członków samorządu sędziowskiego. Jego przyjęcie skutkowało powinno założeniem, że kryterium dla wyłączenia części praw wyborczych konkretnej grupy samorządu sędziowskiego powinno mieć swoje umocowanie konstytucyjne lub ustawowe. Jak natomiast wskazano wcześniej, obecnie brak jest jakichkolwiek podstaw ustawowych lub konstytucyjnych</p>	
--	--	--	--	--

			<p>do wprowadzania różnych kategorii sędziów.</p> <p>Już tylko marginalnie godzi się zauważyć, że projektodawca pozbawia gaipę sędziów powołaną po 2017 r. ich konstytucyjnego prawa współtworzenia samorządu sędziowskiego, a z drugiej strony przyznaje uprawnienie do zgłaszania kandydatów do KRS szerokiej kategorii podmiotów spoza środowiska sędziowskiego, tj. NRA, KRRP, KRP i in.</p>	
196.		<p>Łukasz Słomczyński Sędzia Sądu Rejonowego w Trzciance Prezes Sądu Rejonowego w Szamotułach</p>	<p>Przedstawiony projekt ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa w art. 3 ust. 2 projektu jest oczywiście niezgodny z Konstytucją, w tym w szczególności z art. 2 Konstytucji RP (zasadą demokratycznego państwa prawnego); art. 32 Konstytucji RP (zasadą równości obywateli wobec prawa); art. 60 Konstytucji RP (prawem obywateli do równego dostępu do służby publicznej). Podstawą dla tego twierdzenia są następujące argumenty.</p> <p>Projektowana ustawa w art. 3 ust. 2 wprowadza zróżnicowanie uprawnień sędziów w zakresie realizacji praw o charakterze samorządowym w zależności od czasu, w którym zostali oni powołani na stanowisko. W uzasadnieniu wskazano lakonicznie, że Krajowa Rada Sądownictwa (dalej KRS) w obecnym kształcie nie spełnia wymogów niezależności od władzy wykonawczej i ustawodawczej, co sprawia, że sędzia powołany z udziałem KRS ukształtowaną wskutek wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) nic może być uznany za niezawisłego i bezstronnego, gdyż jego powołanie nastąpiło z rażącym naruszeniem podstawowych reguł procedury powoływania sędziów (s. 34 – 35 projektu). Tymczasem w szeregu przywołanych w uzasadnieniu projektu orzeczeń wprost wskazywano, że nie odnoszą się one do ustrojowej pozycji sędziego, a jedynie do składu, który taki sędzia tworzy. Naczelny Sąd Administracyjny wyraźnie stwierdził, skutki jego orzeczenia nie odnoszą się do ustrojowej ważności oraz skuteczności prezydenckich aktów powołań na urząd sędziego Sądu Najwyższego dokonanych na podstawie rekomendacji przedstawionych przez KRS kontrolowaną uchwałą. W aktualnym stanie prawnym akty te bowiem, nie podlegają sądowej weryfikacji i nie są wzruszalne (przywołany w projekcie wyrok NSA z 21 września 2021 r., II GOK 10/18, baza orzeczeń NSA). Również w przywoływanym orzecznictwie TSUE wprost wynika, że akty nominacji nie podlegają sądowej weryfikacji i nie są wzruszalne (pkt 133 i pkt 145 wyroku TSUE z 19.11.2019 r. w sprawach połączonych C- 585/18, C-624/19 i C-625/18 oraz pkt 122 i pkt 128 wyroku TSUE z 2.03.2021 r. w sprawie C-824/18). Co więcej, procedura powołania na stanowisko sędziowskie nie może powodować zależności owych członków od tego organu ani budzić wątpliwości co do ich bezstronności, jeżeli po powołaniu osoby te nie podlegają żadnej presji i nie otrzymują zaleceń podczas wykonywania swoich obowiązków (art. orzeczenia ETPC: z dnia 28 czerwca 1984 r. w sprawie Campbell i Feli przeciwko Zjednoczonemu Królestwu, skarga nr 7819/77, § 7940; z dnia 2 czerwca 2005 r. w sprawie Zolotas przeciwko Grecji, skarga na 38240/0241, §§ 24, 25; z dnia 9 listopada 2006 r. w sprawie Sacilor Lormines przeciwko Francji, skarga nr 65411/0142, § 67; a także z dnia 18 października 2018 r. w sprawie Thiam przeciwko Francji, skarga nr 80018/1243, § 80 i przytoczone tam orzecznictwo). Podsumowując, stanowisko prezentowane w przywołanym w uzasadnieniu projektu orzecznictwie odnosi się do składu sądu spełniającego wymagania konstytucyjne i konwencyjne. Nie dotyczy ono natomiast aktu powołania na stanowisko sędziowskie, z którym wiąże się szereg obowiązków, ale i praw powołanego sędziego. W związku z tym nie ma jakiegokolwiek podstawy prawnej wprowadzającej różnicowanie statusu sędziów z uwagi na czas ich powołania i charakter organu wnioskującego o ich powołanie. W szczególności dotyczy praw i obowiązków o charakterze ustrojowym, a wynikających z powołania na urząd sędziego.</p> <p>Jednym z praw przysługujących sędziemu jest prawo do współtworzenia samorządu sędziowskiego. W literaturze zwraca się uwagę, że zgodnie z art. 178 ust. 3 Konstytucji RP sędzia nie może należeć do partii politycznej, związku zawodowego ani prowadzić działalności publicznej niedającej się pogodzić z zasadami niezależności sądów i niezawisłości sędziów. W tej sytuacji tym większego znaczenia nabiera samorząd sędziowski, gdyż jest to – poza stowarzyszeniami sędziowskimi – jedyna forma organizacyjna, w której</p>	<p>Uwaga niezasadna - zgodnie z zasadą <i>nemo iudex in causa sua</i> - w skład KRS nie powinni wchodzić sędziowie, których będzie dotyczyło postępowanie weryfikacyjne</p>

			<p>sędziowie mogą wypowiadać swoje stanowiska i opinie Prawidłowo ukształtowany i działający samorząd sędziowski jest jednym z gwarantów niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Samorząd sędziowski jest formą realizacji przewidzianego w art. 17 Konstytucji RP uprawnienia do tworzenia samorządów (tak: A. Górski [w:] S. Dąbrowski, B. Godlewska-Michalak, K. Gonera, J. Kremer, A. Łazarska, G. Ott, J. Sawiński, Z. Struś, A. Górski, Prawo o ustroju sądów powszechnych. Komentarz, Warszawa 2013, art. 3). Ustawa – Prawo o ustroju sądów powszechnych do rangi zasady ustrojowej podnosi prawo sędziów do samorządności, jest ono bowiem jednym ze sposobów realizacji konstytucyjnej zasady niezależności sądów. Samorząd sędziowski tworzy ogół sędziów, (tak: J. Gudowski, T. Ercciniński, J. Iwulski [w:] J. Gudowski, T. Ereciński, J. Iwulski, Komentarz do ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych [w:] Prawo o ustroju sądów powszechnych. Ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa. Komentarz, wyd. II, Warszawa 2009, art. 3).</p> <p>Status zawodowy sędziów podlega ochronie w drodze ustanowienia konstytucyjnego zakazu pozbawienia sędziego sprawowanego urzędu i szeregu innych gwarancji wynikających tak z Konstytucji RP, jak i z aktów o charakterze ustawowym. Prawo do udziału w pracach zmierzających do ukonstytuowania się KRS należy poczytywać jako jedno z uprawnień wynikających z przynależności do samorządu zawodowego. Jest to prawo wynikające ze statusu ustrojowego sędziego i nie jest związane z wymierzaniem sprawiedliwości w ramach wykonywania czynności orzeczniczych. W związku z tym, wobec braku podstaw do kwestionowania skuteczności powołania na stanowisko sędziowskie, należy uznać, że wszyscy sędziowie powinni mieć te same prawa i obowiązki wynikające z przynależności do samorządu zawodowego. Dotyczy to w szczególności praw wynikających z ich ustrojowego usytuowania. Wprowadzenie zróżnicowania uprawnień poszczególnych sędziów będzie prowadzić do dyskryminacji części członków samorządu sędziowskiego. <u>Dalszą konsekwencją może natomiast być niereprezentatywność Krajowej Rady Sądownictwa.</u></p> <p>Z przedstawionego projektu ustawy wynika, że projektodawca wyłącza jedynie prawo poparcia zgłoszenia kandydata na członka Rady oraz kandydowania na członka Rady osobom o którym mowa w art. 3 ust. 2 projektu, pozostając jednocześnie w przekonaniu, że osoby powołane po 2017 roku są sędziami. W związku z tym nie sposób zauważyć sprzeczności w projektowanym akcie prawnym. Projektodawca nie uzasadnił, dlaczego jego wolą jest pozbawienia części praw wyborczych konkretnej grupy sędziów, przy pozostawieniu prawa do dokonania wyboru członków KRS osobom, które <i>in gremio</i> (wbrew stanowisku prezentowanemu w przywoływanym w projekcie orzecznictwie) zostały uznane za tworzące sąd, który nie może być uznany za niezawisły i bezstronny.</p> <p>Projekt ustawy zdaje się również pomijać okoliczność, że dotychczas żadne orzeczenie TSUE w sprawie polskiej nic dotyczyło statusu sędziego sądu powszechnego. <u>Celnie zwrócił na to uwagę TSUE w najnowszym wyroku z dnia 9 stycznia 2024 r., 76ygn.. C-181/21.</u> Odmawiając udzielenia odpowiedzi na pytania prawne zadane przez Sądy Okręgowe w Katowicach i Krakowie, w których składach zasiadli sędziowie – aktywiści będący członkami SSP Iustitia, na co dzień aktywnie angażujący się w życie polityczne. Zakładanie zatem a priori przez projektodawcę, że każdy Sędzia powołany na wniosek tzw. ncoKRS, został wadliwie powołany, w dacie sporządzenia projektu ustawy, nie miało żadnego poparcia w orzecznictwie TSUE oraz Sądu Najwyższego (zob. uchwała połączonych izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., 76ygn.. BSA-I-4110-1/20, OSNC 2020/4/34 – zasada prawna). W tym zakresie przedstawiony projekt stanowi zatem odzwierciedlenie publicystycznej narracji władz SSP Iustitia.</p> <p>Finalnie należy zwrócić uwagę na wyrażony w literaturze w odniesieniu do wyborów powszechnych pogląd, że samo zróżnicowanie prawa do udziału w wyborach różnych kategorii członków danej wspólnoty budzi wątpliwości z punktu widzenia konstytucyjnego zakazu dyskryminacji. Jedynym kryterium, jakie powinno być zastosowane dla oceny, czy dana osoba może brać udział w wyborach lokalnych, jest kryterium konstytucyjne (tak: A. Bodnar, A. Płoszka, Rozszerzenie czynnego i biernego prawa wyborczego w</p>	
--	--	--	---	--

			<p>wyborach samorządowych na osoby nieposiadające obywatelstwa Unii Europejskiej, ST 2013, nr 9, s. 74.). Powyższy pogląd można z powodzeniem odnieść do członków samorządu sędziowskiego. Jego przyjęcie skutkowało powinno założeniem, że kryterium dla wyłączenia części praw wyborczych konkretnej grupy samorządu sędziowskiego powinno mieć swoje umocowanie konstytucyjne lub ustawowe. Jak natomiast wskazano wcześniej, obecnie brak jest jakichkolwiek podstaw ustawowych lub konstytucyjnych do prowadzenia różnych kategorii sędziów.</p>	
197.		<p>Jan Olszanowski Sędzia Sądu Rejonowego Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu</p>	<p>Przedstawiony projekt ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa w art. 3 ust. 2 projektu jest niezgodny z Konstytucją, w tym w szczególności z art. 2 Konstytucji RP (zasadą demokratycznego państwa prawnego), art. 32 Konstytucji RP (zasadą równości obywateli wobec prawa) oraz art. 60 Konstytucji RP (prawem obywateli do równego dostępu do służby publicznej). Podstawą dla tego twierdzenia są następujące argumenty:</p> <p>W pierwszej kolejności godzi się zauważyć, że projektowany akt prawny wprowadza zróżnicowanie uprawnień sędziów w zakresie realizacji praw o charakterze samorządowym w zależności od czasu, w którym zostali oni powołani na stanowisko. W uzasadnieniu wskazano lakonicznie, że KRS w obecnym kształcie nie spełnia wymogów niezależności od władzy wykonawczej i ustawodawczej, co sprawia, że sędzia powołany z udziałem KRS ukształtowanej wskutek wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) nie może być uznany za niezawisłego i bezstronnego, gdyż jego powołanie nastąpiło z rażącym naruszeniem podstawowych reguł procedury powoływania sędziów (s. 34 - 35 projektu). Tymczasem w szeregu przywołanych w uzasadnieniu projektu orzeczeń wprost wskazywano, że nie odnoszą się one do ustrojowej pozycji sędziego, a jedynie do składu, który taki sędzia tworzy. ■ Tytułem przykładu NSA wyraźnie stwierdził, skutki jego orzeczenia nie odnoszą się do ustrojowej ważności oraz skuteczności prezydenckich aktów powołań na urząd sędziego. W aktualnym stanie prawnym akty te bowiem, nie podlegają sądowej weryfikacji i nie są wzruszalne (przywołany w projekcie wyrok NSA z 21 września 2021 r., II GOK 10/18, baza orzeczeń NSA). Również w przywoływanym orzecznictwie TSUE wprost wynika, że akty nominacji nie podlegają sądowej weryfikacji i nie są wzruszalne (wyrok TSUE z 19.11.2019 r., C- 585/18, C-624/19 i C-625/18; wyrok TSUE z 2.03.2021 r., C-824/18). Co więcej, procedura powołania na stanowisko sędziowskie nie może powodować zależności owych członków od tego organu ani budzić wątpliwości co do ich bezstronności, jeżeli po powołaniu osoby te nie podlegają żadnej presji i nie otrzymują zaleceń podczas wykonywania swoich obowiązków (np. orzeczenia ETPC: z dnia 28 czerwca 1984 r. skarga nr 7819/77, z dnia 2 czerwca 2005 r. skarga na 38240/0241, z dnia 9 listopada 2006 r., skarga nr 65411/0142 oraz z dnia 18 października 2018 r. skarga nr 80018/1243). Stanowisko prezentowane w przywołanym w uzasadnieniu projektu orzecznictwie odnosi się więc do składu sądu spełniającego wymagania konstytucyjne i konwencyjne. Nie dotyczy ono natomiast aktu powołania na stanowisko sędziowskie, z którym wiąże się szereg obowiązków, ale i praw powołanego sędziego. W związku z tym nie ma jakiegokolwiek podstawy prawnej wprowadzającej różnicowanie statusu sędziów z uwagi na czas ich powołania i charakter organu wnioskującego o ich powołanie. W szczególności dotyczy praw i obowiązków o charakterze ustrojowym, a wynikających z powołania na urząd sędziego. 2. Jednym z praw przysługujących sędziemu jest prawo do współtworzenia samorządu sędziowskiego. W literaturze zwraca się uwagę, że zgodnie z art. 178 ust. 3 Konstytucji RP sędzia nie może należeć do partii politycznej, związku zawodowego ani prowadzić działalności publicznej niedającej się pogodzić z zasadami niezależności sądów i niezawisłości sędziów. W tej sytuacji tym większego znaczenia nabiera samorząd sędziowski, gdyż jest to - poza stowarzyszeniami sędziowskimi - jedyna forma organizacyjna, w której sędziowie mogą wypowiadać swoje stanowiska i opinie. Prawidłowo ukształtowany i działający samorząd sędziowski jest jednym z gwarantów niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Samorząd sędziowski jest formą realizacji przewidzianego w art. 17 Konstytucji RP uprawnienia do tworzenia samorządów (tak: A. Górski [w:] S. Dąbrowski, B. Godlewska-</p>	<p>Uwaga niezasadna - zgodnie z zasadą <i>nemo iudex in causa sua</i> - w skład KRS nie powinni wchodzić sędziowie, których będzie dotyczyło postępowanie weryfikacyjne</p>

			<p>Michalak, K. Gonera, J. Kremer, A. Łazarska, G. Ott, J. Sawiński, Z. Struś, A. Górski, Prawo o ustroju sądów powszechnych. Komentarz, Warszawa 2013, art. 3). Ustawa - Prawo o ustroju sądów powszechnych do rangi zasady ustrojowej podnosi prawo sędziów do samorządności, jest ono bowiem jednym ze sposobów realizacji konstytucyjnej zasady niezależności sądów. Samorząd sędziowski tworzy ogół sędziów, (tak: J. Gudowski, T. Ereciński, J. Iwulski [w:] J. Gudowski, T. Ereciński, J. Iwulski, Komentarz do ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych [w:] Prawo o ustroju sądów powszechnych. Ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa. Komentarz, wyd. II, Warszawa 2009, art. 3).</p> <p>Status zawodowy sędziów podlega ochronie w drodze ustanowienia konstytucyjnego zakazu pozbawienia sędziego sprawowanego urzędu i szeregu innych gwarancji wynikających tak z Konstytucji RP, jak i z aktów o charakterze ustawowym. Prawo do udziału w pracach zmierzających do ukonstytuowania się KRS należy pożytywać jako jedno z uprawnień wynikających z przynależności do samorządu zawodowego. Jest to prawo wynikające ze statusu ustrojowego sędziego i nie jest związane z wymierzaniem sprawiedliwości w ramach wykonywania czynności orzeczniczych. W związku z tym, wobec braku podstaw do kwestionowania skuteczności powołania na stanowisko sędziowskie, należy uznać, że wszyscy sędziowie powinni mieć te same prawa i obowiązki wynikające z przynależności do samorządu zawodowego. Dotyczy to w szczególności praw wynikających z ich ustrojowego usytuowania. Wprowadzenie zróżnicowania uprawnień poszczególnych sędziów będzie prowadziło do dyskryminacji części członków samorządu sędziowskiego. Dalszą konsekwencją może natomiast być niereprezentatywność KRS.</p> <p>Z przedstawionego projektu ustawy wynika, że projektodawca wyłącza jedynie prawo poparcia zgłoszenia kandydata na członka Rady oraz kandydowania na członka Rady osobom o którym mowa w art. 3 ust. 2 projektu, pozostając jednocześnie w przekonaniu, że osoby powołane po 2017 roku są sędziami. Wskazuje na to jednoznacznie pozostawienie czynnego prawa wyborczego do KRS. W związku z tym nie sposób nie zauważyć sprzeczności w projektowanym akcie prawnym. Projektodawca nie uzasadnił, dlaczego jego wolą jest pozbawienia części praw wyborczych konkretnej grupy sędziów, przy pozostawieniu prawa do dokonania wyboru członków KRS osobom, które <i>in gremio</i> (wbrew stanowisku prezentowanemu w przywoływanym w projekcie orzecznictwie) zostały uznane za tworzące sąd, który nie może być uznany za niezawisły i bezstronny.</p> <p>Na marginesie należy zwrócić uwagę na wyrażony w literaturze w odniesieniu do wyborów powszechnych pogląd, że samo zróżnicowanie prawa do udziału w wyborach różnych kategorii członków danej wspólnoty budzi wątpliwości z punktu widzenia konstytucyjnego zakazu dyskryminacji. Jedynym kryterium, jakie powinno być zastosowane dla oceny, czy dana osoba może brać udział w wyborach lokalnych, jest kryterium konstytucyjne (tak: A. Bodnar, A. Płoszka, Rozszerzenie czynnego i biernego prawa wyborczego w wyborach samorządowych na osoby nieposiadające obywatelstwa Unii Europejskiej, ST 2013, nr 9, s. 74.). Powyższy pogląd można z powodzeniem odnieść do członków samorządu sędziowskiego. Jego przyjęcie skutkowało powinno założeniem, że kryterium dla wyłączenia części praw wyborczych konkretnej grupy samorządu sędziowskiego powinno mieć swoje umocowanie konstytucyjne lub ustawowe. Jak natomiast wskazano, obecnie brak jest jakichkolwiek podstaw ustawowych lub konstytucyjnych do wprowadzania różnych kategorii sędziów.</p> <p>Równocześnie oświadczam, że nie zamierzam korzystać z biernego prawa wyborczego w przypadku zarządzenia wyborów, o których mowa w art. 3 ust. 2 projektu. Intencją niniejszego pisma jest zwrócenie uwagi na niekonstytucyjność projektowanych rozwiązań prowadzących do dyskryminacji części członków samorządu sędziowskiego.</p>	
198.		Prezes Sądu Okręgowego w Gliwicach	<p>Art. 3 ust. 2 oraz art. 1 pkt. 2 w zakresie proponowanej zmiany art. 11 b ust.3 ustawy o KRS sprzeczne z ustawą zasadniczą (art. 180 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej)</p> <p>Art. 3 ust 2 projektowanej ustawy wskazuje, że w pierwszych wyborach na członka Krajowej Rady Sądownictwa po wejściu w życie niniejszej ustawy prawo poparcia zgłoszenia kandydata na członka Rady</p>	Uwaga niezasadna - zgodnie z zasadą <i>nemo iudex in causa sua</i> - w skład KRS nie powinni wchodzić sędziowie, których będzie dotyczyło

			<p>oraz kandydowania na członka Rady nie przysługuje sędziom, którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną wskutek wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3).</p> <p>Projektowany przepis dzieli sędziów na dwie kategorie, o szerszych i węższych uprawnieniach, przy czym tej drugiej, gorszej wedle projektodawcy, kategorii – jak wynika wprost z uzasadnienia projektu odmawia się przymiotu niezawisłości i bezstronności. Takie różnicowanie narusza w sposób oczywisty art. 179 Konstytucji (zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 marca 2020 r., P 22/19; wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 2 czerwca 2020 r., P 13/19) ;</p> <p>Wyłączenie określonej części sędziów jako mogących udzielić poparcia czy kandydować pozostaje w sprzeczności z art.187 ust.4 Konstytucji RP bowiem przekracza umocowanie do określenia w ustawie sposobu wyboru;</p> <p>Art. 3 ust. 2 oraz art. 1 pkt. 2 w zakresie proponowanej zmiany art. 11 b ust.3 ustawy o KRS sprzeczne z ustawą zasadniczą (art. 180 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej)</p>	postępowanie weryfikacyjne
199.		SO Katowice XIV Wydział Gospodarczy	Dyskwalifikuje się wszystkich obejmujących stanowiska od 2018 r. nie tylko od kandydowania – co można zrozumieć, ale również od prawa oddania głosu na kandydata; brak tutaj rozróżnienia co do całkowitego stażu pracy sędziego – zwłaszcza, że w art. 1 w zakresie nowego przepisu art. 11 b ust. 3 – taki zakaz dotyczy tylko tych z trzyletnim stażem pracy w Ministerstwie	Uwaga bezprzedmiotowa - sędziowie mają czynne prawo wyborcze.
200.		Sędziowie III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Apelacyjnego w Katowicach	Eliminacja art. 3 ust2 Wyłączenie prawa poparcia zgłoszenia kandydata na członka Rady oraz kandydowania na członka Rady przez wskazanych w tym przepisie sędziów (uczestniczących w postępowaniu konkursowym przeprowadzonym w sposób ustalony ustawą z 8 grudnia 2017r., o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa) jest nieuprawnione i niezasadnione. Zdecydowana większość tych sędziów ma bardzo dobrą opinię, bogaty dorobek orzeczniczy i wieloletnie doświadczenie. Takie ograniczenie uprawnień sędziów nie znajduje uzasadnienia w świetle uchwały połączonych Izb Sądu Najwyższego z 23.01.2020r. sygn. akt BSA I-4110-1/20	Uwaga niezasadna - zgodnie z zasadą <i>nemo iudex in causa sua</i> - w skład KRS nie powinni wchodzić sędziowie, których będzie dotyczyło postępowanie weryfikacyjne
201.		Sąd Rejonowy w Dąbrowie Górniczej	Projektowaną regulację należy ocenić zdecydowanie negatywnie. Jak już wspomniano powyżej – przy okazji uwag do przepisu art. 11c ust. 3 ustawy – pozbawienie jakichkolwiek sędziów niepozostających w stanie spoczynku biernego prawa wyborczego i możliwości popierania kandydatów, musi budzić poważne wątpliwości co do konstytucyjności omawianej regulacji, a w rezultacie w przyszłości może stanowić podstawę również do kwestionowania legalności działalności tak ukształtowanej KRS. Nie bez powodu bowiem art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji RP wspomina o wyborze do KRS 15 członków spośród sędziów (tj. wszystkich sędziów, nie zaś w jakikolwiek sposób wybranych przez ustawodawcę), zaś art. 187 ust. 4 Konstytucji RP przewiduje wyłącznie, że w drodze ustawy uregulowany zostanie „sposób wyboru jej członków”, nie dając przy tym ustawodawcy jakichkolwiek podstaw do zamknięcia drogi do kandydowania i wyboru członków wywodzących się spośród sędziów. Podobnie zatem jak w przypadku m.in. powszechnych i równych wyborów do Sejmu nie sposób mówić o możliwości ustawowego pozbawienia jakiegokolwiek partii politycznej prawa do ubiegania się o start w wyborach, tak również nie sposób mówić o możliwości ustawowego pozbawienia jakiegokolwiek czynnego sędziego prawa wybieralności w zgodzie z postanowieniami art. 187 Konstytucji RP. Ewentualny brak członkostwa takich sędziów w KRS powinien natomiast wynikać z demokratycznej decyzji środowiska sędziowskiego i ewentualnego braku wymaganego poparcia dla takich sędziów, jednak decyzja w tym przedmiocie powinna być pozostawiona środowisku sędziowskiemu (przedstawicielom władzy sądowniczej), bez jakiegokolwiek nieuprawnionej ingerencji władzy ustawodawczej. Nie powinno przy tym pozostać niezauważone, że wspomniane ograniczenie prawa wybieralności i możliwości popierania zgłoszeń kandydatów nie znajduje żadnego uzasadnienia prawnego. W sposób	Uwaga niezasadna - zgodnie z zasadą <i>nemo iudex in causa sua</i> - w skład KRS nie powinni wchodzić sędziowie, których będzie dotyczyło postępowanie weryfikacyjne

			<p>oczywisty i wprost sprzeczne z ugruntowanym orzecznictwem ETPCz, TSUE i Sądu Najwyższego pozostaje stwierdzenie w uzasadnieniu projektu ustawy, iż „sędzia powołany z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa w nowym składzie nie może być uznany za niezawisłego i bezstronnego, gdyż jego powołanie nastąpiło z rażącym naruszeniem podstawowych reguł procedury powoływania sędziów” (strona 35). Tymczasem aktualnie w orzecznictwie ugruntowane jest ze wszech miar słuszne zapatrywanie prawne w sposób jednoznaczny wskazujące na to, że sędziowie sądów powszechnych (odrębną problematykę stanowi sytuacja sędziów Sądu Najwyższego, która faktycznie może stanowić podstawy do rozważenia uzasadnienie dla ingerencji ustawodawcy w ich uprawnienia ustrojowe) powołani przez Prezydenta RP z udziałem KRS ukształtowanej wskutek wejścia w życie ustawy z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, nie tylko są pełnoprawnymi sędziami, ale brak jest nawet podstaw do przyjęcia z góry założenia, że każdy taki sędzia sądu powszechnego nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem pozostaje nienależycie obsadzony (zob. przede wszystkim brak orzeczeń ETPCz podważających prawo do rzetelnego procesu z uwagi na sposób powołania sędziów SR, SO lub SA, nie wspominając o jakimkolwiek orzeczeniu, w którym podważony zostałby status sędziego sądu powszechnego takiej osoby; wyrok TSUE z 6 października 2021 r. w sprawie C-487/19; wyrok TSUE z 9 stycznia 2024 r. w połączonych sprawach C-181/21 i C-269/21; uchwała Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., sygn. BSA I-4110-1/20; uchwała Sądu Najwyższego z 2 czerwca 2022 r., sygn. I KZP 2/22; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 14 października 2021 r., sygn. akt II AKz 154/21).</p> <p>Na szczególne uwzględnienie zasługuje przy tym najnowszy wyrok TSUE z 9 stycznia 2024 r. w połączonych sprawach C-181/21 oraz C-269/21, w którym w sposób niepozostawiający jakichkolwiek wątpliwości TSUE stwierdził niedopuszczalność pytań prejudycjalnych z uwagi na brak możliwości badania de facto statusu sędziów sądów powszechnych powołanych po 2017 r. Przede wszystkim w pkt 76 i 77 przedmiotowego wyroku TSUE wskazał, że "nie wydaje się, aby sąd odsyłający w sprawie C-269/21 był kompetentny na podstawie przepisów prawa krajowego do oceny zgodności z prawem, w świetle między innymi prawa Unii, obsadzenia trzyosobowego składu orzekającego, który wydał prawomocne postanowienie w przedmiocie wniosku o zabezpieczenie powództwa, a w szczególności warunków powołania sędzi A.T., oraz do podważenia w razie potrzeby tego postanowienia. (...) Rozpoznanie tego wniosku, który powodowie złożyli w pozwie, zostało zatem prawomocnie zakończone.". TSUE nie tylko wykluczył zatem możliwość badania statusu sędziów sądów powszechnych, ale wprost przyznał prawomocność i tym samym skuteczność rozstrzygnięcia zapadłego z udziałem sędziego sądu powszechnego powołanego z udziałem KRS ukształtowanej w wyniku wskazanej ustawy z 8 grudnia 2017 r.</p> <p><i>W świetle wspomnianych rozważań brak jest zatem jakichkolwiek podstaw do różnicowania sytuacji ustrojowej (praw i obowiązków) sędziów sądów powszechnych w zależności od daty i okoliczności w jakich doszło do ich powołania. Czym innym natomiast jest możliwość kwestionowania każdorazowo w konkretnej sprawie zapewnienia przez sąd w składzie obsadzonym przez poszczególnych sędziów, procesowych gwarancji realizacji prawa do niezależnego i bezstronnego sądu. Wspomniana hipotetyczna możliwość o charakterze wyłącznie proceduralnym, nie powinna natomiast w żadnym razie rzutować na uprawnienia ustrojowe sędziego, a wśród nich m.in. na prawo do skorzystania z biernego prawa wyborczego do KRS oraz prawa do popierania zgłoszeń kandydatów do KRS.</i></p> <p><i>Niezależnie od powyższego nie sposób przy tym uzasadnić zrównania i tożsamerzego potraktowania sędziów sądów powszechnych oraz sędziów Sądu Najwyższego, podczas gdy dotychczas w orzecznictwie ETPCz i TSUE wszystkie zastrzeżenia formułowane były właśnie wyłącznie stosunku do sędziów Sądu Najwyższego oraz poszczególnych izb Sądu Najwyższego. Odnotowania wymaga przy tym również i to, że spośród sędziów sądów rejonowych powołanych po 2017 r., znaczną część stanowią absolwenci Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, do powołania których nie doszło w wyniku konkursów na wolne stanowiska</i></p>	
--	--	--	---	--

			<p>sędziowskie, lecz powołania na stanowiska sędziego sądu rejonowego w wyniku procedury przewidzianej w art. 106xa ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych. Udział KRS ukształtowanej w wyniku ustawy z 8 grudnia 2017 r. w powołaniu tych sędziów sądów rejonowych był zatem bez porównania mniejszy, aniżeli w przypadku sędziów powołanych do pełnienia urzędu w wyniku konkursów na wolne stanowiska sędziowskie, wobec czego pozbawienie absolwentów Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury przysługujących im uprawnień dodatkowo nie znajduje żadnego uzasadnienia prawnego, a ponadto może być uznane przez tych absolwentów – tworzących już znaczną część środowiska sędziów sądów rejonowych – za krzywdzące i wprost niesprawiedliwe, zwłaszcza że sposób pełnienia urzędu, kompetencje, zaangażowanie i wkład w należyte funkcjonowanie sądów tych młodych sędziów w wielu przypadkach spotyka się z uznaniem innych sędziów sądów rejonowych.</p> <p>Podsumowując wskazana regulacja powinna zostać usunięta z projektu ustawy na dalszym etapie prac legislacyjnych, zaś ewentualne zamknięcie drogi do udziału w pracach KRS przez sędziów powołanych z udziałem KRS ukształtowanej w wyniku obowiązywania ustawy z 8 grudnia 2017 r., powinno być przedmiotem demokratycznej decyzji ogółu środowiska sędziowskiego, nie zaś ustawodawcy, któremu w świetle art. 187 ust. 4 Konstytucji RP nie przysługuje takie uprawnienie</p>	
202.		Sąd Rejonowy w Sosnowcu	<p>proponowany art. 3 ust. 2 ustawy polegający na pozbawieniu czynnego i biernego prawa wyborczego w wyborach do Krajowej Rady Sądownictwa sędziów, którzy otrzymali powołanie na stanowisko sędziego w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną wskutek wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 roku o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 3) jest niezgodny z art. 32 w związku z art. w związku z art. 179 i 180 Konstytucji w związku z art. 5 K.p. w związku z art. 11¹ art. 11³, art. 18^{3a} i art. 93³ k.p.).</p> <p>Szczegółowe i przekonujące uzasadnienie niedopuszczalności pozbawienia czynnego i biernego prawa wyborczego w wyborach do Krajowej Rady Sądownictwa sędziów o jakich mowa w projektowanym art. 3 ust. 2 ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa zawiera zdanie odrębne Pana SSN Zbigniewa Myszkę sporządzone do uchwały składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, która wywołuje extraordinaryjne kontrowersje konstytucyjne, ustrojowe, kompetencyjne i cywilizacyjne.</p>	Uwaga niezasadna - zgodnie z zasadą <i>nemo iudex in causa sua</i> - w skład KRS nie powinni wchodzić sędziowie, których będzie dotyczyło postępowanie weryfikacyjne
203.		Sąd Rejonowy w Zawierciu	<p>w części odnoszącej się do pozbawienia sędziów, którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o powołanie sędziego przedstawionego Prezydentowi RP przez KRS ukształtowaną ustawą z 8.12.2017r. prawa poparcia zgłoszenia kandydata na członka Rady (jedynie w pierwszych wyborach), uważam zapis za zbyt daleko idący. Przepis ten pozbawia bowiem w/w sędziów prawa poparcia zgłoszenia sędziego powołanego przed nowelizacją ustawy o KRS z 8.12.2017r. Zgodnie z projektem prawo kandydowania do Rady (w pierwszych wyborach wg przepisów projektu), nie przysługuje sędziom opiniowanym przez KRS ukształtowaną przepisami z 8.12.2017r., co jest uzasadnionym, biorąc pod uwagę cel regulacji, z drugiej jednak strony wskazuje na konieczność szybkiego, systemowego rozwiązania kwestii oceny prawidłowości powołań sędziów opiniowanych przez KRS w kształcie nadanym ustawą z 8.12.2017r.</p>	Częściowo zasadna
204.		Sędziowie Wizytatorzy Sądu Apelacyjnego w Katowicach	<p>Osoby wskazane w tym przepisie powinny mieć możliwość popierania kandydatów lecz nie powinni mieć możliwości kandydowania do KRS w pierwszych wyborach.</p>	Uwaga zasadna
205.		Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach	<p>Każdej ustawie przysługuje domniemanie jej zgodności z Konstytucją, a w przypadku ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa w brzmieniu aktualnie obowiązującym domniemanie to zostało potwierdzone wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 25.03.2019 r. w sprawie K 12/18, który zbadał dopuszczalność powołania 15 sędziów członków KRS przez Sejm, uznając to rozwiązanie za zgodne z Konstytucją. Przyjęcie projektowanej regulacji godzi nie tylko w moc obowiązywania wyroków TK, narusza przepis art. 190 ust 1 Konstytucji i „stygmatyzuje” sędziów, którzy zostali rekomendowani przez KRS, które</p>	Uwaga niezasadna - zgodnie z zasadą <i>nemo iudex in causa sua</i> - w skład KRS nie powinni wchodzić sędziowie, których będzie dotyczyło postępowanie weryfikacyjne.

			skład został wyłoniony zgodnie z obowiązującymi przepisami . Należy podnieść, że w Konstytucji wskazano jedynie, że sędziowie mają być wybierani spośród sędziów.	
206.		HFPCz	<p>Art. 3 ust. 2 projektu przewiduje, że w pierwszych wyborach sędziowskich członków KRS sędziom, którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o powołanie na urząd złożonego przez tzw. nową KRS, nie będzie przysługiwało prawo zgłoszenia kandydata na członka oraz prawo kandydowania na członka Rady.</p> <p>Uzasadnienie projektu wskazuje, że rozwiązanie to związane jest z wadliwym statusem Krajowej Rady Sądownictwa, która nie spełnia obecnie wymogów niezależności od władzy ustawodawczej i wykonawczej, co sprawia, że sędzia powołany z udziałem KRS nie może być uznany za niezawisłego i bezstronnego.</p> <p>Argumentację taką trudno jednak uznać za w pełni przekonującą. Można argumentować, że prawo udziału w wyborach Krajowej Rady Sądownictwa stanowi nieodłączny element statusu sędziego. Trudno jednocześnie uznać, że konieczność takiego wyłączenia uzasadniona jest poglądami wyrażonymi wprost w orzecznictwie ETPC, TSUE, Sądu Najwyższego czy Naczelnego Sądu Administracyjnego. Wydaje się, że tego rodzaju wyłączenie miałoby racjonalny charakter jedynie w sytuacji powierzenia Krajowej Radzie Sądownictwa istotnej roli w procesie autoryzacji postępowań nominacyjnych i usuwania wątpliwości dotyczących statusu poszczególnych sędziów. W takim wypadku gwarantowałoby poszanowanie zasady <i>nemo iudex in causa sua</i>.</p> <p>Jednocześnie HFPC pragnie zauważyć, że proces przywracania praworządności, zwłaszcza w obszarze wymiaru sprawiedliwości, może nieść za sobą potencjalne zagrożenia dla niezależności i niezawisłości sędziów. Już obecnie w przestrzeni publicznej prezentowane są radykalne pomysły dotyczące statusu osób powołanych na urząd sędziowski przez tzw. nową KRS. Wypowiedzi te, a także inspirowane nimi działania, mogą uderzać w niezawisłość sędziowską.</p> <p>Tymczasem Krajowa Rada Sądownictwa jest istotnym elementem ochrony niezależności sądownictwa i niezawisłości sędziów. Niewątpliwie KRS w nadchodzących latach stanie przed bardzo poważnym zadaniem związanym z oceną procesu przywracania praworządności pod kątem zachowania standardów niezależności sądownictwa. Stąd obecność w jej pracach reprezentantów wszystkich grup sędziów może okazać się nieodzowna i gwarantować lepsze wypełnianie roli KRS jako strażnika sędziowskiej niezależności.</p> <p>Z drugiej strony, należy mieć na uwadze potencjalne konsekwencje sytuacji, w których ograniczenie biernego prawa wyborczego sędziów zostanie uznane za niezgodne z prawem, rzutując negatywnie na legalność działania KRS.</p> <p>Wszystkie te okoliczności powinny być wzięte pod uwagę w procesie ustalania reguł określających wybór sędziowskich członków Krajowej Rady Sądownictwa. Niemniej, jeśli projektodawcy zdecydowali się na utrzymanie rozwiązań niepozwalających na kandydowanie w skład KRS osobom powołanym przez tzw. nową KRS, to powinni rozważyć przynajmniej włączenie ich głosu w prace KRS w inny sposób: w ramach projektowanej Rady Społecznej albo z zagwarantowaniem ich przedstawicielowi prawa udziału i zabrania głosu na posiedzeniach KRS, bez prawa udziału w głosowaniu.</p>	Uwaga częściowo zasadna
207.		Pierwsza Prezes SN	<p>Zgodnie z projektem ograniczenie możliwości kandydowania oraz powołania do KRS dotyczyć ma także sędziów, którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi przez KRS ukształtowaną po wejściu w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (art. 3 ust. 2 projektu). Podstawowym motywem tej regulacji ma być wadliwość procedury powołań sędziowskich, które następowały w Polsce po 2017 r. Z punktu widzenia autorów projektu kwestia ta rysuje się jako zupełnie oczywista, czego dobitnym przykładem mają być stanowiska wyrażane w tak licznie przytaczanych orzeczeniach ETPC i TSUE oraz niektórych orzeczeniach Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego (s. 34-35 uzasadnienia projektu). Wypowiedzi te uzasadniają mają stanowisko, zgodnie z którym „skład KRS ukształtowany ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. jest sprzeczny z art. 187 Konstytucji” (s. 35 uzasadnienia</p>	Uwaga niezasadna - zgodnie z zasadą <i>nemo iudex in causa sua</i> - w skład KRS nie powinni wchodzić sędziowie, których będzie dotyczyło postępowanie weryfikacyjne

			<p>projektu), a w konsekwencji „sędzia powołany z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa w nowym składzie nie może być uznany za niezawisłego i bezstronnego, gdyż jego powołanie nastąpiło z rażącem naruszeniem podstawowych reguł procedury powoływania sędziów”. Przyjęty sposób argumentacji opiera się zatem na założeniu, że brak niezależności organu (KRS) implikuje automatycznie brak niezawisłości i bezstronności każdego sędziiego powołanego na wniosek takiego organu. To zaś uzasadniać ma – jak wskazują wnioskodawcy – ograniczenie możliwości sprawowania mandatu członka nowo wyłanianej KRS przez tak powołanych sędziów. W odniesieniu do tej propozycji należy zwrócić uwagę na trzy kwestie</p> <p>Po pierwsze, sygnalizowana przez autorów projektu wadliwość podstaw prawnych funkcjonowania KRS po 2017 r. nie została skutecznie zakwestionowana w procedurze kontroli konstytucyjności. W przytoczonych w uzasadnieniu projektu orzeczeniach ETPC, który nie ma kompetencji dokonywania oceny konstytucyjności krajowych regulacji ustawowych, ocena ta bazuje na wyrażonym <i>obiter dicta</i> poglądzie w uzasadnieniu (nie zaś w sentencji) przywoływanego wyżej wyroku w sprawie K 25/07 oraz późniejszego wyroku TK z 20 czerwca 2017 r., sygn. K 5/17 (OTK ZU A/2017, poz. 48). Z wyroków TK wywodzono „zasadę” powoływania sędziowskiego składu KRS oraz późniejsze odstępstwo od tej „zasady”. W istocie jednak w żadnym z tych orzeczeń TK nie wypowiedział się wprost na temat wyłącznej i jednoznacznie określonej – na poziomie konstytucyjnym – reguły obsadzania sędziów-członków KRS. Analiza porównawcza obu wyroków TK wskazuje, że w tej części, w jakiej wyroki te mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne, posługują się one identyczną wykładnią art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji w odniesieniu do zbliżonych problemów wynikających z ustawowego modelu wyboru sędziów-członków KRS. Różnica wiąże się z odmienną, ale – co istotne – wyrażoną <i>obiter dicta</i> oceną tego, co należy do spraw objętych kompetencją ustawową na podstawie art. 187 ust. 4 Konstytucji. Trybunał nie analizował tej kwestii w sprawie K 25/07 potwierdzając jedynie, że ustawodawca ma swobodę określania modelu wyboru członków KRS spośród sędziów. Uznał też, że wybór tych sędziów „przez sędziów” nie narusza art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji. W sprawie K 5/17, ponownie <i>obiter dicta</i>, Trybunał stwierdził jedynie, że wybór 15 sędziów-członków KRS nie musi być koniecznym ukształtowany w jeden możliwy sposób. Uznał bowiem, że zakresem odesłania z art. 187 ust. 4 Konstytucji objęte jest nie tylko to „jak” dokonywany jest ów wybór, ale też „kto” – jaki podmiot – może go dokonywać.</p> <p>Po drugie, wyrokiem z 25 marca 2019 r. w sprawie K 12/18 (OTK ZU A/2019, poz. 17) TK dokonał oceny konstytucyjności art. 9a ustawy o KRS po zmianach wprowadzonych ustawą nowelizującą. Trybunał uznał, że przepis ten jest zgodny z art. 187 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 w związku z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 173 oraz z art. 186 ust. 1 Konstytucji. Był to, jak dotychczas, jedyny wyrok sądu konstytucyjnego, w którym przyjęty przez ustawodawcę model wyboru sędziów-członków KRS (tu: w drodze głosowania w Sejmie) był przedmiotem rozstrzygnięcia, a przez to, stanowiąc <i>ratio decidendi</i> sentencji wyroku TK, ma moc powszechnie obowiązującą i jest ostateczny (art. 190 ust. 1 Konstytucji). O ile zatem kierunek tego rozstrzygnięcia oraz prezentowana w nim argumentacja mogą być przedmiotem dyskusji, o tyle brak jest podstaw, aby kwestionować jego charakter prawny i skuteczność, wynikającą z jednoznacznie brzmiącej normy konstytucyjnej. Trzeba zatem przyjąć, że o tym co jest orzeczeniem TK przesądza sam Trybunał, konkretnie sędziowie TK orzekający w danej sprawie, a następnie Prezes TK, zarządzając publikację orzeczenia we właściwym dzienniku urzędowym (zob. A. Mączyński, J. Podkowiak, <i>art. 190 [w:] Konstytucja RP. Komentarz. Tom II</i>, red. L. Bosek, M. Safjan, Warszawa 2016, pkt C 1). W orzecznictwie TK podkreślano na tym tle, że „zasada (atrybut) ostateczności orzeczeń Trybunału rodzi ten skutek prawny, iż na postawie jednoznacznie ujętej wypowiedzi normatywnej ustrojodawcy konstytucyjnego orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego traktowane być winny jako niewzruszalne, zarówno w postępowaniu przed tymże Trybunałem, jak i w każdym innym poddanym uregulowaniu w drodze (formie) ustawy zwykłej” (zob. postanowienia TK z: 17 lipca 2003 r., K 13/02, OTK ZU nr 6/A/2003, poz. 72, cz. II, pkt 1; 12 listopada 2003 r., SK 10/02, OTK ZU nr 8/A/2003, poz. 91; 13 listopada 2003 r., SK</p>	
--	--	--	---	--

			<p>33/02, OTK ZU nr 8/A/2003, poz. 92).</p> <p>Po trzecie, nie można w tym kontekście zapominać o tych orzeczeniach TK, w których kilkakrotnie stwierdzano naruszenie Konstytucji przy przedstawianiu kandydatów na stanowiska sędziowskie, ale nigdy tego rodzaju wadliwość procedury nominacyjnej nie skutkowała podważeniem skuteczności samych powołań (por. wyroki Trybunału Konstytucyjnego z: 29 listopada 2007 r., SK 43/06, OTK ZU 10A/2007, poz. 130; 16 kwietnia 2008 r., K 40/07, OTK ZU 3A/2008, poz. 44; 27 maja 2008 r., SK 57/06, OTK ZU 4A/2008, poz. 63; 19 listopada 2009 r., K 62/07, OTK ZU 10A/2009, poz. 149). W tym kontekście można przypomnieć wyrok z 29 listopada 2007 r., SK 43/06, w którym Trybunał Konstytucyjny uznał, że powołanie na stanowisko sędziego z naruszeniem Konstytucji „nie musi prowadzić do wadliwości wszystkich aktów indywidualnych wydanych na podstawie tego przepisu (...) Nie doszło wszakże do powołania na stanowiska sędziowskie osób, które nie spełniałyby wymogów ustawowych. Osoby powołane na stanowiska sędziowskie mają wszystkie wymagane przez prawo kwalifikacje do zajmowania tych stanowisk. W tym kontekście stwierdzenie niekonstytucyjności art. 2 ust. 2 pkt 2 ustawy nie uzasadnia kwestionowania legalności aktów powołania sędziów wydanych po przeprowadzeniu postępowania przy zastosowaniu kryteriów oceny określonych na podstawie wymienionego przepisu. Za przedstawioną tutaj oceną skutków orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego przemawia również konieczność zapewnienia stabilności prawomocnych orzeczeń sądowych, a także zasada zaufania jednostki do państwa i prawa, nakazująca ochronę sytuacji prawnych osób powołanych na stanowiska sędziowskie na podstawie dotychczasowych przepisów”. W dalszej części argumentacji Trybunał Konstytucyjny jednoznacznie stwierdzał, że „wzruszenie aktów indywidualnych lub wznowienie postępowania nie jest dopuszczalne, jeżeli prowadziłyby do powstania skutków niezgodnych z Konstytucją. Z tych względów nie ma konstytucyjnych podstaw do wznawiania postępowań prowadzonych w celu obsadzenia stanowisk sędziowskich. Osoby, których kandydatury zostały odrzucone przy zastosowaniu kryteriów oceny określonych na podstawie zakwestionowanego przepisu ustawowego, będą miały możliwość ponownego ubiegania się o wolne stanowiska sędziowskie na zasadach określonych w przepisach, które powinny zostać ustanowione po wejściu w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego”.</p> <p>Przenosząc te ustalenia na grunt rozważań dotyczących proponowanego w projekcie ograniczenia prawa do członkostwa w KRS pewnej grupy sędziów trzeba zaznaczyć, że ich ewentualne wyłączenie z grona podmiotów uprawnionych na podstawie art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji nie tylko będzie miało – podobnie jak analizowane wcześniej ograniczenia (zob. cz. III, lit. a i b prezentowanej opinii) – charakter zawężający normę konstytucyjną, ale dodatkowo opierać się będzie na nieuprawnionym różnicowaniu statusu tych sędziów przy zastosowaniu kryterium momentu ich powołania do pełnienia funkcji orzeczniczych.</p> <p>Należy zaznaczyć, że konstytucyjnie określony status sędziego ma nie tylko charakter trwały i definitywny, ale jednocześnie – jako ukształtowany w drodze zastosowania normy konstytucyjnej – nie może być „odwołany” bądź „ograniczony” innym aktem prawa powszechnie obowiązującego, tudzież aktem stosowania prawa. Projektodawca ma oczywiście możliwość dokonywania własnych ocen bieżącego stanu prawnego oraz rozstrzygnięć dokonywanych przez inne organy państwa, czego wyrazem jest opinia, że „sędzia powołany z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa w nowym składzie nie może być uznany za niezawisłego i bezstronnego”. Nie może jednak proponować rozwiązań różnicujących status sędziów na podstawie kryterium „momentu powołania”. Taka propozycja skutkuje bowiem podważeniem jednolitego statusu sędziego, a autora projektu czyni podmiotem uprawnionym do weryfikowania „prawidłowości” powołań i różnego ujmowania ich skutków prawnych. Z pewnością tego rodzaju skutek, jako, że dokonywany jest z naruszeniem unormowań konstytucyjnych, nie może być jednocześnie motywowany – jak to wskazano w piśmie przewodnim do projektu ustawy – „doniosłą potrzebą przywrócenia przepisom regulującym sposób wyboru sędziów do Krajowej Rady Sądownictwa treści zgodnej z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej”. Osiągnięcie tego słusznego celu nie może się bowiem dokonywać w formie i w</p>	
--	--	--	--	--

			<p>sposób podważający podstawowe ustrojowe założenia dotyczące funkcjonowania władzy sądowniczej. Wadliwość rozwiązania wynikającego z art. 3 ust. 2 projektu u.KRS wynika – ponadto – z przyjęcia przez projektodawcę założenia, w myśl którego zgłaszana i opisana w projekcie niekonstytucyjność sposobu wyłaniania składu KRS skutkować ma – automatycznie – uznaniem wszystkich sędziów powołanych na wniosek tego organu za niespełniających kryterium niezależności i bezstronności. Posługiwanie się takim nieuprawnionym wnioskowaniem nie tylko stoi w sprzeczności z przytaczanymi wyżej wypowiedziami Trybunału Konstytucyjnego (zob. wyżej orzecznictwo przywołane w cz. III, lit. c., pkt 4), ale także z orzecznictwem TSUE, w którym odrzucano możliwość „automatycznego” przekreślenia skutku powołania sędziego z uwagi na stwierdzone uprzednio wady procedury nominacyjnej. W wyroku TSUE (Wielka Izba) z 29 marca 2022 r. w sprawie C-132/20, Trybunał jednoznacznie potwierdził, że ocena tego, czy w przekonaniu jednostek istnieją uzasadnione i poważne wątpliwości co do niezawisłości i bezstronności sędziego, skutkujące możliwością pozbawienia przymiotu niezawisłości i bezstronności sądu z udziałem takiego sędziego, nie może ograniczać się wyłącznie do wskazania formalnych aspektów procedury powoływania. Nawet to, że powołanie nastąpiło w warunkach niedemokratycznego reżimu (PRL) i z inicjatywy organu tego państwa, jako takie nie podważa niezawisłości i bezstronności takiego sędziego. To znaczy, że nawet wątpliwości odnoszące się do sposobu wyłaniania KRS nie mogą – jako takie – stanowić podstawy uznania, że sędziowie powołani w procedurze realizowanej przez ten organ zostali powołani w sposób, który „zagroza prawidłowości skutku, do którego prowadzi procedura powołania”. Warto dodać, że TSUE w postanowieniu z 22 grudnia 2022 r. w sprawach połączonych od C-491/20 do C-496/20, C-506/20, C-509/20 i C-511/20, nawiązując bezpośrednio do wyroku TSUE (Wielka Izba) z 22 marca 2022 r. w sprawie C-508/19 uznał, że w polskim porządku prawnym ogół jednostek nie jest i nigdy nie był uprawniony do podważenia powołania sędziego w drodze bezpośredniego powództwa o stwierdzenie nieważności lub o unieważnienie takiego powołania (zob. pkt 94-95 postanowienia TSUE z 22 grudnia 2022 r.).</p> <p>Mając na uwadze poczynione wyjaśnienia trzeba stwierdzić, że propozycja wyłączenia pewnej grupy sędziów z możliwości kandydowania do składu KRS ze względu na moment powołania nie tylko stoi w sprzeczności z art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji, ale jednocześnie przekreśla jednolity status wszystkich sędziów powołanych do pełnienia urzędu przez Prezydenta RP na wniosek KRS. Próba uzasadnienia dopuszczalności takiego rozwiązania w kontekście zastrzeżeń dotyczących samego sposobu kształtowania składu KRS opiera się na automatycznym, a przez to także arbitralnym uznaniu wszystkich sędziów powołanych na wniosek KRS za niespełniających kryteriów niezawisłości i bezstronności. Proponowane rozwiązanie budzi przy tym poważne wątpliwości w odniesieniu do postulowanego w uzasadnieniu projektu dążenia do ukształtowania procedury wyboru sędziów-członków KRS z poszanowaniem zasady reprezentatywności (por. s. 18 uzasadnienia projektu). Zastosowanie normy ujętej w proponowanym art. 3 ust. 2 projektu u.KRS skutkować będzie bowiem wykluczeniem znacznej części środowiska sędziowskiego z możliwości jego reprezentowania w KRS. Pozbawienie tych sędziów prawa popierania zgłoszenia kandydatów oraz samego prawa do kandydowania sprawi, że wybór przedstawicieli poszczególnych sądów nie będzie miał w istocie charakteru powszechnego. Jeżeli przyjąć, jak słusznie czynią to autorzy projektu, że istotą regulacji konstytucyjnej wyrażonej w art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji ma być zapewnienie możliwie pełnej reprezentatywności poszczególnych rodzajów sądów w składzie KRS, to nie można w ustawie zaproponować rozwiązań, wskutek których reprezentowanie poszczególnych sądów ograniczać się będzie tylko do pewnej grupy sędziów. Warto podkreślić, że w obecnych warunkach grupa owych „sędziów uprawnionych” – a więc powołanych do pełnienia urzędu przed 2017 r. – stanowi coraz mniejszą część ogółu wszystkich sędziów danego szczebla sądownictwa. W efekcie ograniczanie możliwości wyłaniania kandydatów na członków KRS tylko z tej grupy sędziów, rodzić będzie uzasadnione wątpliwości co do tego, czy osoby te faktycznie reprezentują wszystkich sędziów – co jest wymogiem konstytucyjnym</p>	
--	--	--	---	--

			<p>– czy tylko pewną ich część, ustalaną – co warto podkreślić – według arbitralnego i pozbawionego konstytucyjnego uzasadnienia kryterium.</p> <p>Nawiązując w tej kwestii do przedstawionych niedawno danych statystycznych można wskazać, że w okresie od 2018 r. do sierpnia 2023 r. doszło do 2205 powołań na stanowiska sędziowskie na wniosek KRS. Największy odsetek takich powołań miał miejsce na poziomie sądów rejonowych (988) i sądów okręgowych (876). W pierwszej grupie sądów 43% nowo powołanych sędziów stanowili asesorzy, a 25 % referendarze sądowi. W odniesieniu do sądów okręgowych 90% sędziów powołanych na tym szczeblu sądownictwa stanowili dotychczasowi sędziowie sądów rejonowych. Podobnie dane te kształtują się także na poziomie sądów apelacyjnych, w których 91 % wszystkich powołań stanowili sędziowie orzekający uprzednio w sądach okręgowych (dane za: <i>Powołania sędziów w latach 2018-2023 na wniosek tzw. „nowej” Krajowej Rady Sądownictwa. Analiza statystyczna</i>, Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Wydanie I, wrzesień 2023, s. 6, 9-12). Warto dodać, że choć powoływanie nowych sędziów na wniosek KRS od 2018 r. nie było równomierne, to – w zależności od rodzaju sądów – odsetek takich sędziów stanowi niekiedy ponad połowę wszystkich sędziów. Dość wysoki odsetek nowych sędziów (od 6-31%) dotyczy także sędziów powołanych po 2018 r. do pełnienia urzędu sędziego sądu administracyjnego (zob. <i>Powołania...</i>, s. 15-17). Pod tym względem szczególna sytuacja ma miejsce w Sądzie Najwyższym, gdzie spośród wszystkich 95 powołanych sędziów sprawujących obecnie urząd, ponad połowę (54) stanowią sędziowie powołani na wniosek KRS po 2017 r. (zob. https://www.sn.pl/informacjepraktyczne/SitePages/Lista_sedziow_SN.aspx, dostęp 19 stycznia 2024 r.). Ewentualne zastosowanie art. 3 ust. 2 projektu u.KRS w Sądzie Najwyższym całkowicie zaprzeczałoby więc zasadzie reprezentatywności, bowiem wybrany w nowym trybie 1 sędzia reprezentujący – w założeniu cały Sąd – mógłby zostać wyłoniony jako kandydat mniejszości sędziów spełniających kryterium formalne „momentu powołania”.</p> <p>Z pewnością nie byłoby w tym wypadku mowy o realizacji założenia, że w nowo powołanej KRS „<i>będą reprezentowani wszyscy sędziowie</i>” oraz, że celem proponowanych zmian jest „<i>zapewnienie Radzie możliwie najszerzej reprezentacji sędziów</i>” (zob. s. 25 uzasadnienia projektu). Nawiązując przy tym do podanych danych trzeba też zauważyć, że skoro tak liczny odsetek nowo powołanych sędziów stanowią dotychczasowi sędziowie bądź osoby wykonujące funkcje orzecznicze (asesorzy, referendarze sądowi), to tak kategorię i oparte na automatyzmie kryterium „momentu powołania”, jako mające świadczyć o posiadaniu bądź nieposiadaniu cechy bezstronności i niezawisłości takich sędziów podważa ich dotychczasowy status, związany nierazko z orzekaniem na innym szczeblu władzy sądowniczej. Tym bardziej więc jawi się jako pozbawione racjonalnych podstaw i – po prostu – arbitralne.</p>	
208.		Krajowa Izba Radców Prawnych – prof. M. Jabłoński	<p>Drugie z proponowanych rozwiązań ma - jak się wydaje - jeszcze bardziej specyficzny charakter. Dotyczy bowiem jedynie „pierwszych wyborów”, jednocześnie prowadząc do pozbawienia prawa do poparcia zgłoszenia kandydata oraz kandydowania na członka KRS sędziom, którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o ich powołanie, przedstawionego Prezydentowi RP przez KRS ukształtowaną wskutek wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), a jak rozumiem - przed ewentualnym wejściem w życie znowelizowanych przepisów (sprecyzowanych w analizowanym projekcie).</p> <p>Tego rodzaju rozwiązanie prowadzi do zróżnicowania statusu prawnego osób (w tym przypadku sędziego). Proponowane rozwiązania nie definiują systemowego „mechanizmu” zawieszenia praw sędziów (czy w ogóle statusu sędziego), którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną wskutek wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3). W analizowanym ujęciu, mamy więc do czynienia z sędzią, który ze względu na określonego rodzaju fakt (konkretyzowany czasowo) pozbawiony zostaje</p>	Uwaga niezasadna - zgodnie z zasadą <i>nemo iudex in causa sua</i> - w skład KRS nie powinni wchodzić sędziowie, których będzie dotyczyło postępowanie weryfikacyjne

			<p>prawa do popierania konkretnego kandydata na członka KRS, jak i prawa do kandydowania. Ma jednak prawo - jako formalnie sędzia - uczestniczyć w wyborach i oddać swój głos na kandydatów zgłoszonych przez sędziów (i obywateli) do tego uprawnionych.</p> <p>Istotą konstytucyjnego „testu równości” jest przeprowadzenie oceny, której celem staje się ustalenie, czy konkretne różnicowanie podmiotów tożsamy (podobnych) spełnia określone warunki dopuszczalności z punktu widzenia konstytucyjnych standardów ochrony wolności i praw jednostki. Istotne jest przy tym podkreślenie, iż kryterium rozróżnienia musi zostać przez prawodawcę jasno sprecyzowane i uwzględnić zasadę relewancji (rozumianej jako bezpośredni związek z celem i zasadniczą treścią przepisu), jak i służyć osiągnięciu określonych, racjonalnych i zgodnych z zasadami i wartościami konstytucyjnymi - efektów. Kryterium różnicujące musi ponadto uwzględniać konstytucyjne zasady: proporcjonalności i sprawiedliwości społecznej. Trybunał Konstytucyjny zwracał wielokrotnie uwagę, że nierówne traktowanie podmiotów podobnych nie musi oznaczać dyskryminacji lub uprzywilejowania, a w konsekwencji niezgodności z art. 32 Konstytucji RP (U. 17/97). Konieczna jest jeszcze ocena kryterium, na którego podstawie dokonano różnicowania, bowiem wszelkie odstępstwo od nakazu równego traktowania podmiotów podobnych musi zawsze znajdować podstawę w odpowiednio przekonywających argumentach. Argumenty te muszą:</p> <p>po pierwsze, mieć charakter relewantny, a więc pozostawać w bezpośrednim związku z celem i zasadniczą treścią przepisów, w których zawarta jest kontrolowana norma, oraz służyć realizacji tego celu i treści. Innymi słowy, wprowadzone różnicowania muszą mieć charakter racjonalnie uzasadniony. Nie wolno ich dokonywać według dowolnie ustalonego kryterium (K. 3/94);</p> <p>po drugie, mieć charakter proporcjonalny, a więc waga interesu, któremu ma służyć różnicowanie sytuacji adresatów normy, musi pozostawać w odpowiedniej proporcji do wagi interesów, które zostaną naruszone w wyniku nierównego potraktowania podmiotów podobnych;</p> <p>po trzecie, pozostawać w jakimś związku z innymi wartościami, zasadami czy normami konstytucyjnymi, uzasadniającymi odmienne traktowanie podmiotów podobnych (np. K. 4/95). Jedną z takich zasad konstytucyjnych jest zasada sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji). Różnicowanie sytuacji prawnej podmiotów podobnych ma więc znacznie większe szanse uznania za zgodne z Konstytucją, jeżeli pozostaje w zgodzie z zasadami sprawiedliwości społecznej lub służy urzeczywistnianiu tych zasad. Zostaje ono natomiast uznane za niekonstytucyjną dyskryminację (uprzywilejowanie), jeżeli nie znajduje podtrzymania w zasadzie sprawiedliwości społecznej. W tym właśnie sensie zasady równości wobec prawa i sprawiedliwości społecznej w znacznym stopniu nakładają się na siebie (K. 10/96).</p> <p>Gdyby projektodawca równoległe zaproponował systemowe rozwiązanie kwestii statusu sędziego, który objął stanowisko w wyniku wniosku o jego powołanie, przedstawionego prezydentowi RP przez KRS ukształtowaną wskutek wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), sprawa byłaby bardziej klarowna i to z różnych powodów. Po pierwsze, zidentyfikowany zostałby (być może) mechanizm (procedura) legalizacji i weryfikacji prawidłowości powołania sędziego. Po drugie, sprecyzowane mogłyby zostać kryteria różnicujące sytuację rozpatrzonych wniosków o powołanie np. ze wskazaniem specyfiki sytuacji konkretnych osób (odróżnienie sytuacji asesora sądowego i to nie tylko tego, który wystąpił z wnioskiem jeszcze przed wejściem w życie nowych przepisów, ale rozpatrywanego przez KRS ukształtowaną w oparciu o przepisy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3). Po trzecie wreszcie, sprecyzowany mógłby zostać status (prawa i obowiązki) takiego „sędziego w zawieszaniu”.</p> <p>Brak tego rodzaju „procedury” prowadzi do konieczności rozważenia, czy nie bardziej racjonalne byłoby zaproponowanie rozwiązania, zgodnie z którym wprowadzone zostałyby jednolite kryterium „stażowe”, np. okresu 7. letniego, zgodnie z którym prawo do zgłoszenia kandydata i realizacji biernego prawa</p>	
--	--	--	--	--

			wyborczego w wyborach do KRS-u mogłoby być realizowane dopiero po jego upływie od czasu uzyskania ostatniego powołania. Takie rozwiązanie incydentalne mogłoby -przy uwzględnieniu charakteru i roli KRS jako organu, którego członkowie powinni charakteryzować się odpowiednim doświadczeniem zawodowym, także na zajmowanym aktualnie stanowisku (sędzia sądu rejonowego okręgowego, apelacyjnego itd.) -w stopniu zdecydowanie bardziej racjonalnym obiektywizować jego obowiązywanie i stosowanie.	
209.		KIRP prof. M. Florczak - Wątor	Zawierający tę regulację art. 3 projektu ustawy przewiduje również w ustępie 2, że w wyborach tych prawo poparcia zgłoszenia kandydata na członka Krajowej Rady Sądownictwa oraz kandydowania na członka Krajowej Rady Sądownictwa nie przysługuje sędziom, którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi RP przez Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowaną wskutek wejścia w życie ustawy zmieniającej z 2017 r. To ostatnie rozwiązanie może budzić pewne wątpliwości, bowiem projekt nie zakłada uprzedniego rozstrzygnięcia statusu prawnego osób powołanych na stanowiska sędziowskiego przy udziale Krajowej Rady Sądownictwa w kształcie nadanych ustawą zmieniającą z 2017 r. Jeśli ostatecznie zostanie ustalone, że osoby te nie mają statusu sędziów z uwagi na wadliwą procedurę ich powołania przy udziale niekonstytucyjnie ukształtowanej KRS, to pozbawienie ich czynnego i biernego prawa wyborczego w wyborach na członków KRS będzie w pełni uzasadnione, bowiem prawa tego nie mają osoby niebędące sędziami. Należy jednak zauważyć, że w tej grupie osób powołanych przy udziale Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej ustawą nowelizacyjną z 2017 r. znajdują się różne osoby, tj. zarówno sędziowie powołani do sądu wyższego rzędu niż sąd, w którym orzekali przed powołaniem, osoby, które do sądu zostały powołane spoza wymiaru sprawiedliwości (np. adwokaci, radcowie prawni czy profesorowie), a także asesorowie, którzy awansowali na stanowisko sędziego oraz absolwenci Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury powołani na stanowiska asesorów. Uznanie, że wszystkie te osoby z uwagi na ich powołanie przy udziale wadliwie ukształtowanej Krajowej Rady Sądownictwa nie są sędziami nie wydaje się zasadne, bowiem należy co najmniej odróżnić wadliwe powołanie ich do pełnienia urzędu sędziego lub asesora w sytuacji, w której przed tym powołaniem nie mieli oni statusu sędziego lub asesora oraz wadliwe ich awansowanie, tj. powołanie na stanowisko sędziego sądu wyższego szczebla w sytuacji, gdy wcześniej byli już sędziami sądu niższego szczebla lub asesorami. W tej pierwszej grupie należałoby dodatkowo uwzględnić szczególną sytuację absolwentów Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury. Osoby te podejmując decyzję o przyjęciu lub odrzuceniu proponowanego im stanowiska asesorskiego znajdują się w pewnym sensie w sytuacji przymusowej, ponieważ procedura zaferowania tych stanowisk według kolejności wyznaczonej przez listę klasyfikacyjną egzaminowanych aplikantów sędziowskich przebiega w ściśle określonych ramach czasowych opisanych w art. 33a ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (dalej ustawa o KSSIIP), a niezłożenie przez aplikanta aplikacji sędziowskiej oświadczenia o wyborze stanowiska asesorskiego w tych terminach powoduje utratę możliwości mianowania na stanowisko asesorskie (art. 33a ust. 13 ustawy o KSSIIP). Osoby te kończąc aplikację sędziowską w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury nie miały możliwości wyboru momentu wystąpienia z wnioskiem o mianowanie ich na stanowiska asesorskie. Jeżeli zatem spośród tych czterech wspomnianych wyżej kategorii osób powołanych na stanowiska sędziowskie z udziałem nieprawidłowo ukształtowanej Krajowej Rady Sądownictwa niektóre osoby po przywróceniu stanu zgodnego z Konstytucją utrzymują status sędziów, co jest wysoce prawdopodobne, to pozbawienie tych osób czynnego i biernego prawa wyborczego w wyborach do Krajowej Rady Sądownictwa podważałby „mechanizm demokratycznego wyłaniania przez sędziów swoich przedstawicieli”, o którym wspominają projektodawcy w uzasadnieniu do projektu ustawy (s. 26). Z tych właśnie powodów wydaje się, że już w momencie projektowania zmian w zakresie przywrócenia praworządnego charakteru Krajowej Rady Sądownictwa przez zapewnienie wyboru do jej składu sędziów bezpośrednio przez sędziów konieczne jest przesądzenie tego, czy osoby wybrane na stanowiska	Uwaga niezasadna - zgodnie z zasadą <i>nemo iudex in causa sua</i> - w skład KRS nie powinni wchodzić sędziowie, których będzie dotyczyło postępowanie weryfikacyjne

			<p>sędziowskie z udziałem wadliwie ukształtowanej Krajowej Rady Sądownictwa mają status sędziów, czy takiego statusu nie mają. Jeśli mają one status sędziów, to pozbawienie ich prawa do udziału w wyborach do Krajowej Rady Sądownictwa nie znajduje żadnego uzasadnienia. Dodatkowo zauważyć należy, że problem dotyczy dużej liczby sędziów, którzy zostali powołani do pełnienia swojej obecnej funkcji sędziego przy udziale Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej ustawą nowelizacyjną z 2017 r. w okresie ostatnich pięciu lat. Grupa sędziów, która zostałaby pozbawiona swojej reprezentacji w wyborach sędziowskiej części Krajowej Rady Sądownictwa byłaby znacząca, co wzmacniałoby zarzut braku reprezentatywności tego organu utworzonej bez ich udziału.</p>	
210.		SO w Gdańsku	<p>Jako całkowicie bezzasadne i niemogące zostać zaakceptowane oceniono pozbawienie biernego prawa wyborczego oraz prawa do poparcia kandydata na członka Rady sędziów, którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną wskutek wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. (dalej: „neosędziowie”).</p> <p><i>Zasada równości wobec prawa.</i> Podniesiono, że projektowane założenie narusza ustanowioną w art. 32 ust. 1 Konstytucji RP i szeregu aktach prawa europejskiego i międzynarodowego zasadę równości wobec prawa. W orzecznictwie i doktrynie przyjmuje się, że zasada równości polega na tym, że wszystkie podmioty prawa (adresaci norm prawnych), charakteryzujące się daną cechą istotną (relewantną) w równym stopniu, mają być traktowane równo, a więc według jednakowej miary, bez zróżnicowań zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących. Powołanie sędziego w procedurze obowiązującej w pewnym okresie historycznym nie może być cechą relewantną, odróżniającą niektórych sędziów od innych, i pozwalającą na odebranie pewnym osobom konkretnego uprawnienia przysługującego pozostałym członkom tej samej grupy.</p> <p><i>Zasada równego dostępu do służby publicznej.</i> Z tego samego powodu zaakcentowano, że powyższy przepis narusza również art. 60 Konstytucji RP, przyznający wszystkim obywatelom polskim korzystającym z pełni praw publicznych prawo dostępu do służby publicznej na jednakowych zasadach. Pełnię praw publicznych posiada każdy obywatel pełnoletni, który nie jest ubezwłasnowolniony i którego tych praw nie pozbawiono orzeczeniem sądu. Te kryteria spełnia każdy sędzia bez wyjątku, także „neosędzia”. Bez względu na występujące różnice w definiowaniu tego pojęcia, wydaje się również niewątpliwym, iż członkowie Krajowej Rady Sądownictwa pełnią „służbę publiczną” w rozumieniu tego przepisu Konstytucji. Skoro tak, możliwość ubiegania się o funkcję w Radzie powinna być otwarta dla każdego, kto spełnia jedyny konstytucyjny warunek, wynikający z art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji RP, czyli jest sędzią.</p> <p><i>Pozbawienie praw publicznych.</i> Podniesiono, że postanowienie zawarte w projekcie stanowi w istocie rodzaj częściowego pozbawienia sędziego praw publicznych. W polskim ustawodawstwie taką sankcją przewidują dwa akty prawne: kodeks karny w art. 39 oraz ustawa z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (dalej: „ustawa lustracyjna”). Środek karny, o którym mowa w kodeksie karnym orzekany jest obligatoryjnie jedynie za działalność na rzecz obcego wywiadu, a fakultatywnie -w razie skazania na karę pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3 za przestępstwo popełnione w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie oraz za niektóre przestępstwa korupcyjne. Jest to najsurowszy środek karny, pozbawiający praw wynikających z przynależności obywatela do społeczeństwa. Natomiast ustawa lustracyjna nakazuje objąć taką sankcją osoby, które złożyły niezgodne z prawdą oświadczenia lustracyjne. Dodatkowo, na podstawie kodeksu wyborczego, nie ma prawa wybieralności w wyborach osoba skazana prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe, z tym że w przypadku wyborów wójta - skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe. Oznacza to, że projektowana nowelizacja zakłada nałożenie na</p>	<p>Uwaga niezasadna - zgodnie z zasadą <i>nemo iudex in causa sua</i> - w skład KRS nie powinni wchodzić sędziowie, których będzie dotyczyło postępowanie weryfikacyjne.</p>

			<p>„neosędziów”, jako grupę osób wyodrębnioną wyłącznie w oparciu o jedno czysto formalne kryterium, bez jakiegokolwiek orzeczenia sądowego, sankcji porównywalnej z orzeczną wobec osób popełniających najcięższe i najbardziej odrażające zbrodnie, skazywanych na długoterminowe kary pozbawienia wolności. Podniesiono, że w wieloletniej orzeczniczej środek ten orzekany jest wyjątkowo rzadko, w skrajnym przypadku, ponieważ nawet w sprawach o zabójstwa, przestępstwa narkotykowe czy najpoważniejsze oszustwa środek ten wydaje się nieadekwatnie surowy i piętnujący. Tym bardziej, odebranie biernego prawa wyborczego <i>in gremio</i> „neosędziom”, którym nie zarzucono, ani tym bardziej nie przypisano, nie tylko popełnienia przestępstwa, ale nawet deliktu dyscyplinarnego, nie znajduje żadnego uzasadnienia aksjologicznego. Argumentacji przeciwnej nie zawiera uzasadnienie projektu, które jedynie, powołując się wybiórczo na szereg orzeczeń sądów krajowych, TSUE i ETPCz wskazuje, że „neosędzia” „nie może być uznany za niezawisłego i bezstronnego”. Nawet gdyby przyjąć powyższe kontrowersyjne twierdzenie za pewnik, nie wydaje się, że nawet sędzia, którego powyższe przymioty stoją pod znakiem zapytania, powinien być traktowany analogicznie jak przestępca skazany za przestępstwo popełnione w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie. d) <i>Niekonsekwencje i niespójności</i>. Dodatkowo podkreślono, że grupa „neosędziów” zdefiniowana w projekcie, nie jest kategorią jednorodną. Mieszczą się w niej zarówno osoby, które zostały powołane na stanowisko sędziowskie będąc uprzednio asesorami, osoby, które awansowały ze stanowiska sędziów sądów rejonowych czy okręgowych do sądów wyższego szczebla, jak również takie osoby, które przed powołaniem wykonywały zupełnie inne zawody prawnicze. Oznacza to, że część osób należących do tej grupy w przeszłości została już powołana na stanowisko sędziowskie (lub asesorskie) w poprzednio obowiązującej, nie kwestionowanej procedurze. Można wysnuć wątpliwość, czy przykładowo, sędzia, powołany na stanowisko sędziego sądu okręgowego w nowej procedurze, będący wcześniej bez wątpienia prawidłowo powołanym sędzią sądu rejonowego, ma zgodnie z projektem utracić bierne prawo wyborcze do Rady, czy też może do niej kandydować jako sędzia sądu rejonowego? Co więcej, w grupie tej znajdują się osoby, wobec których przeprowadzono już tzw. test niezawisłości (w trybie art. 42a ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych bądź bez zachowania tej procedury) i wypadł on negatywnie, jak również osoby zweryfikowane w tym trybie w sposób pozytywny (czyli - jak się wydaje - mogące jednak zostać uznane „za sędziego niezawisłego i bezstronnego”, mimo wadliwości towarzyszącej powołaniu), oraz całą rzeszę osób, których statusu nigdy żadna ze stron nie kwestionowała. Ustawa nie różnicuje w żaden sposób uprawnień tych osób, skrajnie upraszczając ich ocenę prawną i moralną. Nadto, jeśli ustawodawca rzeczywiście zakłada, iż wszyscy „neosędziowie” są osobami pozbawionymi niezbędnych kwalifikacji moralnych, to trudnym do wyjaśnienia jest przyznanie im prawa do wybierania członków Rady, a odebranie jedynie prawa wybieralności i popierania kandydatów. Powyższa niekonsekwencja wynika z tego, iż nie da się obronić tezy o potrzebie zdyskwalifikowania całej tej grupy orzeczników dla obrony praworządności. Oczywistym jest, że w grupie tej są rzetelni i kompetentni sędziowie, których postawa etyczna jest nienaganna, a oceny tej nie zmienia tryb, w jakim przyszło im uzyskać nominację. Są w niej także osoby niegodne pełnienia tej służby, jednakże ich zidentyfikowanie i wyciągnięcie wobec nich odpowiednich konsekwencji powinno nastąpić w przeznaczonym do tego celu trybie postępowania dyscyplinarnego. Ustawodawca jest świadom tego, że postępowania tego rodzaju są długotrwałe, stąd zapewne proponowany przepis, balansujący niejako w połowie drogi pomiędzy całkowitym wyeliminowaniem „neosędziów” z życia zawodowego i korporacyjnego, a ich traktowaniem jako pełnoprawnych sędziów do czasu orzeczenia przez sąd dyscyplinarny złożenia ich z urzędu. Względ na długotrwałość postępowań dyscyplinarnych nie może jednak uzasadniać niesprawiedliwego, sprzecznego z zasadami konstytucyjnymi potraktowania całej grupy sędziów.</p>	
211.		SO w Bydgoszczy	<p><i>Proponowane brzmienie art. 3 ust. 2 - tj. wykluczenie z procesu wyboru sędziów nominowanych po 2018 jest krzywdzącym i sprzecznym z Konstytucją pozbawieniem bardzo dużej liczby sędziów prawa</i></p>	<p>Uwaga niezasadna - zgodnie z zasadą <i>nemo iudex in causa sua</i> - w skład KRS</p>

			<p>wybieralności oraz wyboru.</p> <p><i>Ustalenie jednego kryterium jako kryterium wyłączającego, jest formą dyskryminacji. Podkreślić należy, że nominacje sędziowskie były przyznawane osobom spełniającym ustawowe wymogi i w ogromnej większości nie zaangażowanym politycznie.</i></p> <p><i>Jakakolwiek forma dyskryminacji sędziów wyłącznie z powodu nominacji lub awansu w latach 2018-2024, doprowadzić może ponadto do zapaści i tak już mierzącego się z trudnościami systemu sądownictwa, w którym, niezależnie od kolejnych rządów jednym z głównych problemów są braki kadry sędziowskiej</i></p>	nie powinni wchodzić sędziowie, których będzie dotyczyło postępowanie weryfikacyjne
212.		SO w Warszawie	<p>Zasadnicze wątpliwości budzi projektowany art. 3 ust. 2 projektu ustawy zakładający pozbawienie prawa zgłaszania kandydatów na członka Rady oraz kandydowania na członka Rady sędziom, którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną wskutek wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 roku o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 roku, poz. 3).</p> <p>Przepis ten może być uznany za sprzeczny z art. 32 Konstytucji RP zgodnie z którym wszyscy są wobec prawa równi, ponadto wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne i nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Projektowany przepis dyskryminowałby liczącą ok. 3000 osób grupę sędziów przez odebranie im biernego prawa wyborczego.</p> <p>Wprowadzenie do systemu prawnego sędziów o odmiennym statusie i zakresie uprawnień godzi w normy konstytucyjne i ustawowe nie różniące statusu sędziego zważywszy na proces powołania.</p> <p>Z Konstytucji wynika zakaz nieuzasadnionego, różnego kształtowania sytuacji podobnych podmiotów prawa – zarówno w procesie stanowienia, jak i stosowania prawa. Dyskryminacja oznacza nienadające się do zaakceptowania tworzenie różnych norm prawnych dla podmiotów prawa, które powinny być zaliczone do tej samej klasy (kategorii), albo nierówne traktowanie podobnych podmiotów prawa w indywidualnych przypadkach, gdy zróżnicowanie nie znajduje podstaw w normach prawnych (<i>vide</i>: wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 15 lipca 2010 roku, K 63/07, OTK-A 2010, Nr 6, poz. 60).</p> <p>Przeciwko możliwości kwestionowania prawidłowości powołania każdego sędziego w procesie nominacyjnym obejmującym okres obowiązywania ustawy z 8 grudnia 2017 roku o zmianie ustawy o KRS wypowiedział się uchwałą Sąd Najwyższy w składzie połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 23 stycznia 2020 roku (sygn. BSA I-4110-1/20). Wydaje się, że uchwała połączonych Izb Sądu Najwyższego, która jest zgodnie z art. 87 ustawy o Sądzie Najwyższym zasadą prawną, powinna być pierwszym i podstawowym źródłem treści projektowanych norm w pracach legislacyjnych.</p> <p>W powołanej uchwale Sądu Najwyższego nie zakwestionowano co do zasady powołań wszystkich sędziów sądów powszechnych dokonanych przez Prezydenta na wniosek KRS ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 roku o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, lecz zwrócono uwagę na konieczność badania prawidłowości powołania określonego sędziego.</p> <p>Sąd Najwyższy przyjął, że nienależyta obsada sądu zachodzi tylko wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3), jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i</p>	Uwaga niezasadna - zgodnie z zasadą <i>nemo iudex in causa sua</i> - w skład KRS nie powinni wchodzić sędziowie, których będzie dotyczyło postępowanie weryfikacyjne

			<p>podstawowych wolności.</p> <p>W uzasadnieniu powołanej uchwały wskazano, że brak niezależności Krajowej Rady Sądownictwa prowadzi do wadliwości procedury powołania na urząd sędziego, nie mniej, wadliwość ta, a także jej wpływ na naruszenie standardu niezawisłości i bezstronności sądu, podlega stopniowaniu. Przede wszystkim różna jest skala i zakres procesowych skutków wadliwości powołania na urząd sędziego w zależności od typu sądu, do którego następuje powołanie i miejsca tego sądu w strukturze organów wymiaru sprawiedliwości. Status sędziego sądów powszechnych i wojskowych jest inny niż status sędziego Sądu Najwyższego. Jest to konsekwencja innej pozycji ustrojowej sądów powszechnych i wojskowych oraz Sądu Najwyższego, innych kompetencji tych sądów oraz innych wymagań do objęcia w nich urzędu. (art. 175 ust. 1 Konstytucji RP).</p> <p>Sąd Najwyższy uznał, że nie można wykluczyć iż co do konkretnego sędziego zachowany został minimalny standard warunkujący postrzeganie sądu jako bezstronnego i niezawisłego w określonych okolicznościach, mimo wadliwości procedury powołania na urząd sędziego w warunkach ukształtowanych ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa. Dotyczy to w szczególności sytuacji, w których dana osoba spełniałaby obowiązujące kryteria wskazania na urząd sędziego także w poprawnie ukształtowanej procedurze postępowania przed Krajową Radą Sądownictwa. Dotyczyć to może także osób, które miały pozytywne opinie wynikające z rzetelnej oceny, w tym w szczególności z bezstronnych wizytacji.</p> <p>Sąd Najwyższy zauważył większe zróżnicowanie skali wadliwości procedur konkursowych oraz statusu biorących w nich udział osób, a także odmienne konstytucyjne funkcje sądów powszechnych i wojskowych w porównaniu z Sądem Najwyższym. Uznał, że mimo powstania zasadniczych wątpliwości co do tego, czy dochowany zostaje standard niezawisłości i bezstronności danego sędziego uczestniczącego w składzie sądu ze względu na objęcie przez niego urzędu w postępowaniu konkursowym przeprowadzonym w sposób ustalony ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, nie jest wykluczone, iż w konkretnych okolicznościach wątpliwości te nie zostaną potwierdzone, co będzie równoznaczne z koniecznością przyjęcia, że skład sądu z jego udziałem spełnia minimalne wymagania dla zachowania niezawisłości i bezstronności.</p> <p>Sąd Najwyższy podkreślił także, że rozróżnienie należy przeprowadzić pomiędzy sytuacjami, w których oceniane powołanie nastąpiło po raz pierwszy na urząd sędziego, oraz w których wiązało się z objęciem kolejnego urzędu przez sędziego, w sądzie wyższego rzędu. Osoby, które wcześniej zostały powołane na urząd sędziego w niebudzących wątpliwości procedurach, przystępując do konkursu na urząd sędziego w sądzie wyższego rzędu, posiadały już status sędziów w rozumieniu konstytucyjnym. Przeszły już zatem wcześniej określony, prawidłowy proces weryfikacji.</p> <p>Treść orzecznictwa powołanego przy projektowanej ustawie oraz reguły wiedzy i doświadczenia życiowego nie uzasadniają wnioskowania, że niezawisły sędzia posiadający status konstytucyjny, może stracić ten status przez samo uczestnictwo w procesie nominacyjnym w określonym czasie, w sytuacji gdy jego udział w postępowaniu konkursowym jest konsekwencją uczestnictwa w długotrwałym procesie szkolenia do zawodu sędziego, ukończenia aplikacji sądowej, zdania z wynikiem pozytywnym egzaminu sędziowskiego, odbycia kilkuletniego czy nawet kilkunastoletniego stażu orzeczniczego z dobrymi wynikami zważywszy na merytoryczną treść i organizację pracy.</p> <p>Do chwili obecnej kilkanaście tysięcy wyroków wydanych w Wydziałach Cywilnych Sądu Okręgowego w Warszawie przez kilkudziesięciu Sędziów tego Sądu, którzy stanowiska objęli po przejściu wskazanego procesu powołania, zostało poddanych ocenie instancyjnej Sądu Apelacyjnego w Warszawie. Żadne orzeczenie nie zostało uchylone z powodu rzekomej nienależytej obsady Sądu. Kilukrotnie Sąd Apelacyjny w Warszawie przeprowadzał też tzw. test niezależności i w efekcie nie stwierdzono jakichkolwiek okoliczności które miałyby rzutować na brak niezawisłości któregośkolwiek sędziego orzekającego w</p>	
--	--	--	---	--

			<p>wydziale cywilnym.</p> <p>W ramach opiniowania, wyrażony został także pogląd o wadliwość techniki legislacyjnej zastosowanej w projektowanym przepisie z uwagi na to, że jego treść nie pozwala na precyzyjne określenie katalogu adresatów. Większość osób nabyło status sędziowski jeszcze przed wejściem w życie ww. ustawy z 2017 roku, a po jej wejściu objęli urzędy jedynie sędziów sądów wyższej instancji. Przepis jest na tyle niejasny, że może być interpretowany jako pozbawiający prawa zgłaszania kandydatów i kandydowania do KRS także i takich sędziów.</p> <p>Treść orzeczeń TSUE powołanych w uzasadnieniu projektu ustawy nie daje upoważnienia do pozbawiania określonej grupy sędziów sądów powszechnych uprawnienia do udziału w procedurze wyborczej do KRS. W uzasadnieniu wyroku z dnia 9 stycznia 2024 roku w sprawach połączonych- C-181/21 i C-269/21 Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wskazał, że sąd krajowy nie wydaje się kompetentny na podstawie prawa krajowego do oceny w świetle przepisów prawa Unii zgodności z prawem obsadzania składu orzekającego który wydał inne orzeczenie czy też „wyłączenia” tego sędziego od orzekania.</p> <p>Rzecznik Generalny Anthony Michael Collins wydając opinie w powołanych sprawach wskazał, że zdaniem Komisji konstytucyjne funkcje sędziów Sądu Najwyższego i wpływ, jaki wywierają oni w porównaniu z sędziami sądów powszechnych, uzasadniają odmienną ocenę zgodności z prawem powołania sędziego w świetle art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE. Według Komisji ocena powołania danego kandydata na stanowisko sędziego sądu powszechnego powinna być zindywidualizowana. Zwrócił uwagę, na treść wyżej cytowanej uchwały Sądu Najwyższego w składzie trzech połączonych Izb, który dokonał rozróżnienia pomiędzy sędziami Sądu Najwyższego a sędziami sądów powszechnych do celów badania dochowania przez nich standardu niezawisłości i bezstronności. Wadliwość procesu powołania zachodzi wówczas, gdy „prowadzi, w konkretnych okolicznościach”, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 47 karty praw podstawowych oraz art. 6 ust. 1 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (zwanej dalej „EKPC”).</p> <p>Rzecznik Generalny przyjął, że pomimo obniżenia od 2018 r. gwarancji ochrony wartości państwa udział organu takiego jak KRS w procedurze powoływania sędziów sam w sobie nie może prowadzić do powzięcia wątpliwości co do niezawisłości sędziów wyłonionych w tym procesie, chyba że w połączeniu z innymi istotnymi czynnikami i warunkami, w jakich przebiegał proces nominacyjny, prowadzi do powstania takich wątpliwości.</p> <p>Rzecznik Generalny wskazał, że biorąc pod uwagę decydującą rolę, jaką odgrywa KRS w ramach procedury powoływania sędziów, również brak udziału w procesie nominacyjnym organów samorządu sędziowskiego sam w sobie nie wydaje się wystarczający do podważenia postępowania, które doprowadziło do powołania sędziego.</p>	
213.		Sędziowie SR Warszawa Wola: Piotr Blus, Adam Dryll, Anna Kalisz	<p>Zgodnie bowiem z art. 3 ust. 2 w zw. z art. 3 ust. 1 projektowanej ustawy w pierwszych wyborach członków Krajowej Rady Sądownictwa, w miejsce członków dotychczasowej Rady, prawo poparcia zgłoszenia kandydata na członka Rady oraz kandydowania na członka Rady <u>nie przysługuje sędziom, którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowana wskutek wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw.</u></p> <p>Rozwiązanie to stanowi zaprzeczenie idei demokratyzacji wyboru sędziów do Rady, o jakiej mowa w uzasadnieniu przesłanego projektu ustawy, albowiem w aprioryczny sposób i bez szerszego uzasadnienia pozbawia część sędziów biernego prawa wyborczego w procesie kształtowania składu nowej Krajowej Rady Sądownictwa. Jedyną podstawą dla takiego rozwiązania jest przekonanie, że tryb powołania sędziów z udziałem tego organu był wadliwy, co ma według projektodawców znajdować potwierdzenie w szeregu orzeczeń zarówno trybunałów europejskich, jak i polskich sądów.</p> <p>Trzeba tu jednak wyraźnie podkreślić, że z żadnego orzeczenia trybunału europejskiego, jak i polskiego</p>	Uwaga niezasadna - zgodnie z zasadą <i>nemo iudex in causa sua</i> - w skład KRS nie powinni wchodzić sędziowie, których będzie dotyczyło postępowanie weryfikacyjne

			<p>sądu nie wynika zakwestionowanie statusu sędziego powołanego przez Prezydenta RP w procedurze z udziałem KRS ukształtowanej na podstawie przepisów ustawy z dn. 8 grudnia 2017 r. Przeciwnie, z orzeczeń tych pośrednio lub wprost wynika jasne stwierdzenie, że sędziowie sądów powszechnych powołani na stanowiska z udziałem Rady ukształtowanej na podstawie ustawy z dn. 8 grudnia 2017 r. są sędziami w rozumieniu prawa polskiego (tak np. SN w szeroko cytowanej uchwale trzech połączonych Izb z dn. 23 stycznia 2020 r., sygn. BSA 1-4110-1/20 oraz NSA w wyroku z dnia 4 listopada 2021 r., sygn. akt III FSK 3626/21), jak również na gruncie prawa unijnego (zob. wyrok TSUE z dnia 29 marca 2022 r., sygn. akt C-132/20, BN I IN PRZECIWKO GETIN NOBLE BANK SA.,).</p> <p>Innymi słowy, żaden sąd ani trybunał międzynarodowy nie zakwestionował w sposób generalny i abstrakcyjny statusu części sędziów polskich, jedynie ze względu na udział w procedurze ich powołania Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ustalonym na podstawie ustawy z dn. 8 grudnia 2017 r.</p> <p>Powyższa dość oczywista konstatacja stawia pod znakiem zapytania dopuszczalność istotnego zróżnicowania uprawnień wyborczych osób, których status zawodowy jest jednolity i regulowany na poziomie konstytucyjnym. Jeśli bowiem wszyscy sędziowie RP zachowują ten status, dopóki nie zostaną złożeni z urzędu na mocy orzeczenia sądu (art. 180 ust. 2 Konstytucji), to nie ma żadnego uzasadnienia ograniczanie pewnej grupie sędziów prawa popierania kandydatów na członków Rady lub prawa do bycia wybranym w poczet członków Rady. Przepisy Konstytucji RP w żaden sposób nie pozwalają na ograniczanie biernego prawa wyborczego sędziów sądów powszechnych jedynie do określonej grupy sędziów, kwalifikowanej np. ze względu na sposób powołania lub wcześniejszą ścieżkę zawodową. Z art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji wynika bowiem jasno, że piętnastu członków Rady wybiera się spośród sędziów Sądu Najwyższego, sądów powszechnych, sądów administracyjnych i sądów wojskowych, bez jakichkolwiek dalszych ograniczeń czy warunków. Ograniczeń tych nie powinien więc wprowadzać ustawodawca, zwłaszcza w oparciu o arbitralnie przyjęte przesłanki, oparte na założeniu o wadliwym powołaniu na urząd sędziowski, które nigdy i nigdzie w orzecznictwie krajowym ani europejskim nie zostało sformułowane.</p> <p>Nie jest także zrozumiałe, dlaczego ograniczenie projektowane w art. 3 ust. 2 ustawy ma dotyczyć jedynie pierwszych wyborów do nowej Rady. Jest przecież oczywiste, że zakładając konstytucyjną kadencyjność składu Rady konieczne będzie po upływie kadencji przeprowadzenie kolejnych wyborów do KRS, w których żadne już ograniczenia nie powinny i nie będą, w myśl projektu, obowiązywać. Podkreśla to jedynie niespójność proponowanego rozwiązania z normami konstytucyjnymi.</p> <p>Trzeba przy tym zwrócić uwagę, że jeśli kiedykolwiek dojdzie do ukształtowania składu nowej Rady na podstawie projektowanych przepisów, po ich ewentualnym wejściu w życie, w przyszłości mogą pojawić się zarzuty co do prawidłowości wyboru członków Rady, oparte na podobnych wątpliwościach jak te podnoszone obecnie. W konsekwencji rozwiązanie to nie przyczyni się rozwiązania obecnego kryzysu praworządności, a może go jedynie utrwalić.</p>	
214.		Prezes Sądu Okręgowego w Płocku	<p>Oczywiście niekonstytucyjny jest też zapis art.3 ust. 2 przepisów wprowadzających, który wyklucza z możliwości kandydowania sędziów powołanych na wniosek KRS wybranej w obecnym trybie. Zastosowanie swoistego „apartheidu nominacyjnego” narusza zasadę równości wobec prawa (art.32 ust.1 Konstytucji), jak również zakaz dyskryminacji wynikający z art.14 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Wszyscy sędziowie, niezależnie od czasu powołania, mają równe prawa i obowiązki, zaś tworzenie kategorii sędziów „gorszego sortu” jest absolutnie niedopuszczalne i pozostaje również w sprzeczności z orzecznictwem TSUE, w tym z ostatnimi wyrokami w sprawach C-181/21 i C-269/21.</p>	Uwaga niezasadna - zgodnie z zasadą <i>nemo iudex in causa sua</i> - w skład KRS nie powinni wchodzić sędziowie, których będzie dotyczyło postępowanie weryfikacyjne
215.		Ogólnopolskie Zrzeszenie Sędziów „Sędziowie RP	<p>Pozbawienie prawa wyboru sędziów, którzy objęli stanowisko w wyniku wniosku o powołanie sędziego, przedstawionego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną wskutek wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) stanowi, zdaniem Zrzeszenia, złamanie nakazu równego traktowania. Wszyscy sędziowie mają równy status i nie ma żadnych podstaw do ich różnego</p>	Uwaga niezasadna - zgodnie z zasadą <i>nemo iudex in causa sua</i> - w skład KRS nie powinni wchodzić sędziowie, których będzie dotyczyło postępowanie weryfikacyjne.

			traktowania. Projektodawca wychodząc z błędnych założeń, dokonał arbitralnego i nieuprawnionego prawnie rozróżnienia, znajdującego odzwierciedlenie w proponowanych zapisach, że sędziowie powołani przez Prezydenta RP, przy udziale KRS w obecnie obowiązującym stanie prawnym, są sędziami gorszego rodzaju, skoro zostali w projekcie pozbawieni np. praw co do zgłaszania kandydatów. Arbitralne przyjęcie takich rozwiązań jest nie tylko nieuzasadnioną dyskryminacją, lecz stanowi wprost wkroczenie w wyłączne uprawnienia Prezydenta RP do powoływania sędziów wskazane w art. 144 ust. 3 pkt 17) i art. 179 Konstytucji. Konstytucja nie przewiduje bowiem powoływania sędziów o statusie gorszym i lepszym, a powołanie przez Prezydenta RP na urząd sędziego oznacza, że jest sędzią i jego status jest taki sam jak status innych sędziów. Wobec tego wszelkie próby i projekty aktów prawnych przyjmujące jako założenie istnienie sędziów o gorszym statusie i odmawianie im na tej podstawie określonych uprawnień będą niekonstytucyjne z samej istoty, jako naruszające prerogatywy Prezydenta RP i podważające skuteczność dokonanych przez Niego powołań sędziowskich. Pozbawia się biernego prawa wyborczego około 30 % sędziów. W konsekwencji, nieuchronnie w przyszłości będą podnoszone zarzuty, czy Krajowa Rada Sądownictwa zostanie ukształtowana w sposób prawidłowy, który będzie gwarantował jej stanie na straży niezależności i niezawisłości wszystkich sędziów. Ograniczenia uprawnień tych sędziów należy traktować jako wstęp do zapowiadanych medialnie projektów ustaw zakładających arbitralne usuwanie takich sędziów z zawodu, a to jest w sposób oczywiście sprzeczne z zasadą nieusuwalności sędziów zapisaną w art. 180 Konstytucji.	
216.		Obywatel Michał Grzegorzcyk	odnosząc się do ww. projektu, proponuję, by dokonać drobnych zmian, tj. prawa do kandydowania i popierania kandydatów w pierwszych wyborach do Rady zostaliby pozbawieni nie neosędziowie, ale prawo do kandydowania i popierania kandydatów powinno być przyznane sędziom po upływie 7 lat od powołania na sędziego - z czasem więc pierwsze roczniki neosędziów miałyby prawo do kandydowania i popierania kandydatów, ale miejmy nadzieję, że do następnych wyborów do kolejnej kadencji KRS problem ich statusu zostanie ustawowo rozwiązany.	Uwaga niezasadna
	art. 3 ust 3 -5 ZWOŁANIE PIERWSZEGO POSIEDZENIA KRS PO PPRZEPROWADZENIU PIERWSZYCH WYBORÓW			
217.	Art. 4 POSTĘPOWANIA W SPRAWACH INDYWIDUALNYCH, W SKŁAD KTÓREJ WCHODZILI CZŁONKOWIE KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA WYBRANI NA PODSTAWIE ART. 9A UST 1 USTAWY ZMIENIANEJ	Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSIP VOTUM	Projektowany przepis został sformułowany nieprawidłowo i wywołuje wątpliwości co do jego treści . Regulacja zakłada, że „postępowania w sprawach indywidualnych, w skład której wchodziłby członek Krajowej Rady Sądownictwa wybrani na podstawie art. 9a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, rozpoznaje Rada ukształtowana niniejszą ustawą”. Z takiej treści przepisu nie wynika do czego owo „której” odsyła. Nie może bowiem odsyłać do słowa „postępowania”, gdyż postępowanie jest rzeczownikiem rodzaju nijakiego, a nie żeńskiego. Ponadto słowo „której” odsyła do rzeczownika w liczbie pojedynczej, a słowo „postępowania” użyto w liczbie mnogiej. Rodzaj żeński, do jakiego odsyła zaimiek przymiotny „której”, wyklucza przyjęcie, że odnosi się on do zespołów, o jakich mowa w art. 31 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, a które są powoływane w celu przygotowania sprawy indywidualnej. 55. Wskazać przy tym trzeba, że postępowania w sprawach indywidualnych prowadzi Krajowa Rada Sądownictwa, która podejmuje uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone (art. 33 ust. 1 ustawy o KRS). W konsekwencji uznać należałoby, że sformułowanie „w skład której” powinno odnosić się do Krajowej Rady Sądownictwa. Taki też wniosek zdaje się wynikać z treści uzasadnienia projektu ustawy, gdzie wskazano, że „postępowania wszczęte przed Krajową Radą	Uwaga zasadna

			<p>Sądownictwa należy prowadzić dalej w składzie Rady ukształtowanym na podstawie przepisów niniejszej ustawy”.</p> <p>56. W związku z powyższym, aby uniknąć jakichkolwiek rozbieżności, rekomenduje się doprecyzowanie regulacji, aby nie było wątpliwości do czego odsyła zaimek przymiotny „której”. Aby uniknąć wątpliwości interpretacyjnych, projektowany przepis powinien brzmieć następująco: „Postępowania w sprawach indywidualnych prowadzone przez Krajową Radę Sądownictwa, w skład której wchodził członkowie Krajowej Rady Sądownictwa wybrani na podstawie art. 9a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, rozpoznaje Rada ukształtowana niniejszą ustawą”.</p> <p>57. Odnosząc się natomiast do samych założeń projektowanej regulacji wskazać trzeba, że pozostaje ona spójna z całością projektu. W szczególności z aprobatą należy odnieść się do uwypuklonej w uzasadnieniu projektu zasady kontynuacji już rozpoczętych postępowań w sprawach indywidualnych, w tym konkursów na wolne stanowiska sędziowskie. W tym kontekście nie można nie zgodzić się z projektodawcą, że „uwzględnić należy (...) szczególnie trudną i przymusową sytuację asesorów sądowych, referendarzy sądowych i asystentów sędziów uczestniczących w procedurach nominacyjnych na wolne stanowiska sędziowskie i zapewnić możliwość kontynuowania rozpoczętych konkursów”.</p> <p>58. Zaakcentować przy tym jednak trzeba związane z projektowaną regulacją ryzyko znacznego wydłużenia procedur związanych z konkursami na wolne stanowiska sędziowskie. Zgodnie z treścią art. 3 ust. 1 pkt 1 projektowanej ustawy pierwsze wybory członków Krajowej Rady Sądownictwa w miejsce członków, wybranych na podstawie art. 9a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, dokonuje się na podstawie ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że wybory przeprowadza się w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Zgodnie z treścią art. 106i § 8 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych asesor sądowy pełni obowiązki sędziego przez okres 4 lat od dnia objęcia stanowiska asesorskiego. W związku z powyższym trzeba zwrócić uwagę, że ewentualne przedłużenie czasu trwania postępowań przed Krajową Radą Sądownictwa związanych ze złożonymi przez asesorów wnioskami o powołanie na stanowisko sędziego sądu rejonowego zgodnie z treścią art. 106xa p.u.s.p., może prowadzić do sytuacji, że mimo prawidłowego złożenia wniosku przez asesora sądowego, procedura związana z rozpoznaniem wniosku o powołanie na stanowisko sędziego sądu rejonowego zakończy się już po upływie 4 lat.</p>	
218.		Prezes Sądu Okręgowego w Gliwicach	- Brzmienie tego przepisu jest niezrozumiałe, zapewne brakuje części tekstu	Uwaga zasadna
219.		Ogólnopolskie Stowarzyszenie Sędziów Sądów Administracyjnych	Przed wszystkim jest on wadliwie sformułowany pod względem językowym. Jego proponowana treść brzmi: „Postępowania w sprawach indywidualnych, w skład której wchodził członkowie Krajowej Rady Sądownictwa wybrani na podstawie art. 9a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, rozpoznaje Rada ukształtowana niniejszą ustawą.”. Przyпускаjmy, że autorom chodziło o „ Postępowania w sprawach indywidualnych, wszczęte i niezakończone przed KRS, w skład której wchodził członkowie Krajowej Rady Sądownictwa wybrani na podstawie art. 9a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, rozpoznaje Rada ukształtowana niniejszą ustawą.”. Wówczas dotyczyłby on tylko spraw niezakończonych. Skoro art. 2 ust. 1 potwierdza mandat wadliwie powołanych członków KRS, to do dnia wygaśnięcia mandatu mogą oni rozstrzygać sprawy w ramach swojego umocowania jako członkowie KRS. Poza tym, takie rozumienie tego przepisu wynika z intencji projektodawców, zwracających uwagę na konieczność zachowania ciągłości pracy KRS.	Uwaga zasadna
220.		Stowarzyszenie Defensor Luris	Błędnie i w sposób niezrozumiały sformułowane jest brzmienie art. 4 projektowanej ustawy. Zgodnie z uzasadnieniem do tego projektowanego przepisu, projektodawca dąży do zapewnienia zgodności z prawem aktualnie prowadzonych postępowań w sprawie powołań sędziowskich, które zostały wszczęte przed Krajową Radą Sądownictwa, w skład której wchodził członkowie Krajowej Rady Sądownictwa	Uwaga zasadna

			<p>wybrani na podstawie uchylanej projektowaną ustawą art. 9a ust. 1 zmienianej ustawy w jej brzmieniu dotychczasowym. Z powyższego wynika zamiar projektodawcy przejęcia postępowań w toku, które zostały wszczęte przed Krajową Radą Sądownictwa w okresie do dnia zakończenia wyboru członków Krajowej Rady Sądownictwa w sposób i w trybie ukształtowanym przez projektowaną ustawę, w szczególności jej art. 1. Dlatego też przepis przejściowy, którym de facto jest art. 4 projektowanej ustawy winien być jak bardziej precyzyjny, aby wprost wyrazić intencję - słuszną zresztą - projektodawcy. Poza tym art. 4 jest napisany błędnie pod kątem techniki legislacyjnej, a to z uwagi na nieskładność jego brzmienia. Stąd proponowane jest następujące brzmienie art. 4:</p> <p>„Art. 4 Postępowania w toku przed Krajową Radą Sądownictwa, w skład której wchodził jej członkowie wybrani na podstawie art. 9aust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, rozpoznaje Rada wyłoniona w procedurze ukształtowanej niniejszą ustawą”</p>	
221.	Art. 5 ust 1 i 2 PIERWSZE POSIEDZENIE RADY SPOŁECZNEJ PRZY KRAJOWEJ RADZIE SĄDOWNICTWA	Sędziowie Sądu Okręgowego we Wrocławiu	<p>w treści art. 5 ust. 2 projektowanej ustawy jest odwołanie do terminu opisanego w ust. 2. Najprawdopodobniej projektodawca w wyniku oczywistej omyłki pisarskiej w treści przepisu, wpisał ust. 2 zamiast ust. 1.</p>	Uwaga zasadna
222.		KIRP prof. M. Jabłoński	<p>Zastanawiająca jest treść art. 5. projektu. W myśl ust 1. Podmioty określone w art. 22a ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 wskazują Przewodniczącemu Krajowej Rady Sądownictwa członków Rady Społecznej w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia, w drodze obwieszczenia, o którym mowa w art. 11i ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1, wyników wyborów, o których mowa w art. 3 ust. 1 niniejszej ustawy. 2. Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa zwołuje pierwsze posiedzenie Rady Społecznej w terminie 14 dni od dnia upływu terminu, o którym mowa w ust. 2. O jaki termin i w jakim ust. 2 wskazanym chodzi?</p>	Uwag zasadna
223.	Art. 6 WEJŚCIE W ŻYCIE NOWEJ USTAWY	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Sędziów Sądów Administracyjnych	<p>Proponuje się nadać mu następujące brzmienie: „Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia z wyjątkiem art. 11f ustawy zmienianej w brzmieniu nadaną ustawą zmieniającą oraz art. 2 ust. 1, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.” . uzasadnienie do art. 2 ust.1</p>	Uwaga niezasadna
224.		Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSIP VOTUM	<p>W ocenie Stowarzyszenia, w miejsce czternastodniowego, zasadnym jawi się rozważenie dłuższego, przynajmniej miesięcznego, <i>vacatio legis</i> dla opiniowanej ustawy. Potrzeba ta wynikać będzie m.in. z konieczności wydania bezpośrednio po uchwaleniu ustawy aktów wykonawczych, szczegółowo ustalających warunki techniczne i organizacyjne przeprowadzenia wyborów, a także wzory formularzy, służących zarówno do zgłaszania kandydatów, zbierania podpisów osób popierających kandydatury, jak i samego oddania głosów, w postaci kart do głosowania, listy uprawnionych do głosowania, protokołów wyborczych oraz obwieszczenia, które również winny być społecznie zaopiniowane. Wydłużenie <i>vacatio legis</i> pozwoli zatem na rzetelniejsze przygotowanie pierwszych wyborów, które odbyć mają się w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, a które, poza wydaniem wskazanych aktów wykonawczych, wymagać mogą, w zależności od decyzji PKW, także uruchomienia i przetestowania systemu do głosowania elektronicznego, nawet jeśli system ten stanowić będzie jedynie nową funkcjonalność istniejącego już narzędzia informatycznego.</p>	Uwaga niezasadna
225.	UWAGI OGÓLNE	Prezes Sądu Apelacyjnego w Lublinie	<p>Przedstawiony projekt ustawy narusza w swym zasadniczym kształcie przepisy rozdziału 8 Konstytucji RP. Dokonuje bowiem segregacji wśród sędziów i tym samym narusza sędziowską niezawisłość. Taka segregacja nie ma umocowania w polskiej Konstytucji. Wedle ustawy zasadniczej status, prawa i obowiązki każdego sędziego są jednakowe. W historii procesu nominacyjnego sędziowie byli rekomendowani na zróżnicowanych podstawach prawnych i przez różne organy – zgromadzenia ogólne poszczególnych sądów, zgromadzenia apelacji, kolegia w różnych składach osobowych, wreszcie KRS. Otrzymali nominacje od osób sprawujących urząd Prezydenta RP, a część jeszcze orzekających sędziów została powołana do</p>	Uwaga częściowo zasadna

			tego urzędu przez Radę Państwa PRL – organ państwa niedemokratycznego. Ich bierne i czynne prawo do udziału w pracach KRS i innych organów nigdy nie było kwestionowane. Nie ma najmniejszych podstaw prawnych do wprowadzenia takiego podziału sędziów w zakresie podstawowych praw związanych ze sprawowaniem urzędu, jaki został zawarty we wskazanym projekcie.	
226.		Państwowa Komisja Wyborcza	Państwowa Komisja Wyborcza, niezależnie od powyższego, wskazuje, że ustawa musi przewidywać wszystkie czynności każdego z podmiotów biorących udział w procedurze oraz określać terminy wykonania tych czynności. Projekt wymaga przejrzenia i uzupełnienia w tym zakresie. Państwowa Komisja Wyborcza ponadto zauważa, że w ocenie skutków regulacji wskazano, że „Ustawa spowoduje zwiększenie wydatków na skutek organizacji wyborów sędziów-członków KRS - uwzględniając, że wybory te będą przeprowadzane przy wykorzystaniu struktury organizacyjnej sądów, a także fakt, że krąg osób uprawnionych do udziału w głosowaniu jest stosunkowo nieliczny, można przyjąć, że kwota omawianych wydatków, w relacji do wydatków budżetu państwa, będzie marginalna”. Jednakże zasady finansowania tych wyborów bezwzględnie winny zostać określone w ustawie. Organ zarządzający wybory lub organ obsługujący ten organ musi mieć ustawową podstawę prawną do podejmowania czynności i wydatkowania środków publicznych na cele związane z przeprowadzeniem wyborów. Ponadto muszą zostać określone wydatki organu zarządzającego, gdyż nie przewiduje ich uzasadnienie i Ocena Skutków Regulacji, a następnie ustawowo wskazane źródła finansowania przeprowadzenia wyborów	Uwaga zasadna
227.		SSR Dawid Kobus SR w Toruniu	Projekt jest nieakceptowalny z powodu pozbawienia mnie i wielu innych osób w Polsce (ok. 1 tys. sędziów po KSSiP, dawnych asesorów sądowych) biernego prawa wyborczego w sytuacji, gdy prawa takie posiada wielu sędziów, którzy są lub będą karani dyscyplinarnie. Wolę komisję weryfikacyjną, 4 raz stanąć przed decyzją KRS (do tej pory 3 razy - dwa razy przed tzw. „starą KRS” w czasie mianowania na asesora sądowego, raz przed tzw. „nową KRS” w czasie nominacji sędziowskiej) niż być sędzią niepełnowartościowym, pozbawionym biernego prawa wyborczego	Uwaga bezprzedmiotowa
228.	DO UZASADNIENIA	OBYWATEL	"1) sędziowie – członkowie Krajowej Rady Sądownictwa, jako reprezentanci władzy sądowniczej, zgodnie ze standardem europejskim, powinni być wybierani przez sędziów, nie zaś przez Sejm" Na podstawie jakich przesłanek konstytucyjnych wyciągany jest wniosek że sędziowie mają wybierać się sami? Art 187 ustęp 1 pkt 2 w przeciwieństwie do pkt 1 i 3 nie wskazuje kto ma wybierać sędziów do rady, dodatkowo pkt 4 deleguje sposób wybierania rady do ustawy. Pytanie kiedy zostanie zmieniony zapis konstytucyjny na brzmienie 2) piętnastu członków wybranych przez sędziów spośród sędziów Sądu Najwyższego, sądów powszechnych, sądów administracyjnych i sądów wojskowych W jaki sposób przekazanie kontroli nad Rada sędziom zapobiegnie upolitycznianiu rady w przyszłości skoro członkowie będą się wybierać sami z pośród swojej grupy ?	Uwaga niezasadna
	UWZGLĘDNIENIE DODATKOWYCH ASPEKTÓW NIE OBJĘTYCH ZAKRESEM PROJEKTOWANEJ REGULACJI – DODATKOWE REKOMENDACJE		.	
229.		HFPCz	Zasadniczych zmian wymaga także sposób organizacji oraz praca zespołów powoływanych przez KRS do zbadania określonej sprawy indywidualnej. Zdaniem HFPC zespoły te nie powinny składać się z członków KRS, lecz jedynie pracować pod przewodnictwem członka Rady. Sam ich charakter powinien mieć dużo bardziej merytoryczny wymiar. Oznacza to konieczność powołania w ich skład specjalistów z różnych dziedzin (psychologii, komunikacji, <i>human resources</i> , zarządzania), którzy oceniliby m.in. kandydatów na stanowiska sędziowskie. Opinie takiego zespołu nie powinny mieć przy tym bezwzględnego znaczenia, lecz stanowić istotne wskazanie dla KRS. Zdystansowanie Rady od	Uwaga niezasadna

			<p>wyników postępowania przed zespołem powinno być dopuszczalne, ale jedynie po przedstawieniu przekonujących argumentów.</p> <p>Taka zmiana sposobu działania KRS powinna być powiązana z wprowadzeniem kryteriów podlegających ocenie w postępowaniu przed Radą. Na konieczność wprowadzenia kryteriów konkursowych w postępowaniach przed KRS HFPC zwracała uwagę już w 2010 r.</p> <p>Zmiana taka konieczna jest dla zagwarantowania pełnej realizacji art. 60 Konstytucji, gwarantującego każdemu dostęp do służby publicznej na równych zasadach. Model obecny, w którym szanse kandydatów oparte są na niesprecyzowanych kryteriach, niesie ze sobą ryzyko nadużyć. Nie sprzyja przy tym oparciu decyzji Rady na kryteriach merytorycznych, nie gwarantując, że na stanowisko sędziowskie wybrany zostanie najlepszy kandydat. Tymczasem rekomendacje Rady Europy wskazują, że decyzje dotyczące wyboru i awansów sędziów powinny być oparte na obiektywnych kryteriach prawnych lub przyjęte przez odpowiednie organy. Decyzje tego rodzaju powinny być oparte na kwestiach merytorycznych i odnosić się do kwalifikacji, umiejętności i zdolności pozwalających rozstrzygać sprawy poprzez stosowanie prawa w warunkach szanujących ludzką godność.</p> <p>Za przyjęciem takich kryteriów w przyszłości opowiedział się także Trybunał Konstytucyjny. W jednym z wyroków dotyczących postępowania przed KRS wskazał, że podstawowym celem art. 60 Konstytucji jest zapewnienie równości szans dla osób podejmujących starania o pełnienie funkcji w służbie publicznej.</p> <p>„Analizowany przepis z jednej strony wymaga od ustawodawcy ustanowienia regulacji materialnoprawnych określających przejrzyste kryteria selekcji kandydatów i obsadzania poszczególnych stanowisk w służbie publicznej, a z drugiej strony nakazuje stworzenie odpowiednich gwarancji proceduralnych, zapewniających weryfikowalność decyzji w sprawie naboru do służby. (...) Nie podlega dyskusji, że prawo dostępu do służby publicznej obejmuje także stanowiska sędziowskie. Szczególna ranga oraz rola sądów w zakresie realizacji konstytucyjnych wolności i praw wymaga, aby przedstawione wyżej zasady konstytucyjne były respektowane w sposób szczególnie skrupulatny przy obsadzaniu stanowisk sędziowskich.</p>	
230.		RPO	<p>Brak gwarancji rzetelnego uzasadnienia uchwał KRS</p> <p>Projekt pomija też istotny systemowy problem, jakim jest kwestia uzasadniania uchwał Krajowej Rady Sądownictwa w sprawie nominacji sędziowskich w latach 1989-2023. Uzasadnienia uchwał KRS często są ogólnikowe, stanowiąc kompilację życiorysów kandydatów, bez wyjaśnienia, jakie konkretnie cechy przesądziły o aprobachie dla jednych kandydatów, a dezaprobachie dla pozostałych. Problem ten był wielokrotnie sygnalizowany przez Sąd Najwyższy oraz organizacje pozarządowe. Jakość uzasadnień uchwał KRS w sprawie nominacji sędziowskich ma fundamentalne znaczenie dla budowania zaufania społeczeństwa do władzy sądowniczej.</p> <p>Jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy jest brak w ustawie o KRS precyzyjnych wytycznych co do treści uzasadnienia uchwały. Ustawa o KRS określa jedynie kryteria dla 3-osobowego zespołu Rady do sporządzenia listy rekomendowanych kandydatów (art. 34), czym innym jednak jest ocena kandydatów dokonywana przez Radę <i>in pleno</i>.</p> <p>W związku z tym RPO postuluje uzupełnienie projektu o nowelizację art. 42 ustawy o KRS przez wyraźne wskazanie kryteriów, którymi powinna kierować się Rada przy wyborze kandydatów na sędziów oraz wyraźne wymienienie elementów uzasadnienia uchwały, w tym wymóg wskazania konkretnych powodów przemawiających za wyborem danej kandydatury, a także wymóg odniesienia się do opinii Rady Społecznej przy KRS.</p>	Uwaga bezprzedmiotowa
231.		RPO	<p>3. Problem statusu sędziów powołanych na wniosek KRS po 6 marca 2018 r.</p> <p>Projekt nie rozwiązuje kluczowego problemu systemowego, jakim jest status około 2300 sędziów i asesorów powołanych na wniosek KRS po 6 marca 2018 r. oraz wydanych przez nich setek tysięcy orzeczeń, które mogą być potencjalnie podważane z uwagi na nieprawidłowość składu. Sytuacja, w której obywatele</p>	Uwaga bezprzedmiotowa

			<p>nie mają pewności co do mocy prawnej adresowanych do nich orzeczeń, jest nieakceptowalna w państwie prawa. Rzecznik Praw Obywatelskich z urzędu oraz ze skarg zaniepokojonych obywateli dysponuje informacjami o wzajemnie wykluczających się orzeczeniach wydawanych w tej samej sprawie, przez sądy wzajemnie uznające się za nieuprawnione do orzekania. Dlatego też konieczna jest niezwłoczna reakcja ustawodawcy w celu uporządkowania statusu wspomnianej grupy sędziów, zapewnienia pewności obrotu prawnego i prawa każdego obywatela do sądu ustanowionego w sposób niebudzący żadnych wątpliwości co do legalności.</p> <p>Rzecznik Praw Obywatelskich już wielokrotnie przypominał, że dla prawidłowego, zgodnego z Konstytucją RP, wykonania wyroków ETPC i TSUE, poza reformą KRS, konieczne jest utworzenie mechanizmu weryfikacji statusu sędziów i asesorów powołanych po 6 marca 2018 r., a także wydanych przez nich orzeczeń. Taki mechanizm powinien:</p> <p>z jednej strony uwzględniać konieczność zagwarantowania każdej jednostce prawa do niezależnego sądu ustanowionego ustawą (art. 47 KPP, art. 6 ust. 1 EKPC, art. 45 ust. 1 Konstytucji), a z drugiej strony zasadę pewności prawa i poszanowania stabilności stosunków prawnych ukształtowanych prawomocnymi orzeczeniami sądowymi (art. 2 Konstytucji, art. 6 ust. 1 EKPC);</p> <p>prowadzić do naprawienia wad prawnych towarzyszących powołaniu sędziów i asesorów powołanych po 6 marca 2018 r. poprzez potwierdzenie przez niezależny od władzy wykonawczej i ustawodawczej organ, że posiadają oni ustawowe kwalifikacje oraz spełniają wymagania w zakresie niezawisłości; umożliwiać wznowienie postępowań i uchylenie orzeczeń w sprawach rozstrzygniętych z udziałem tych sędziów i asesorów, w których wadliwość powołania danego sędziego bądź asesora wpłynęła negatywnie na wynik sprawy;</p> <p>respektować treść art. 180 ust. 2 Konstytucji, z którego wynika, że sędzia może być złożony z urzędu lub przeniesiony na inne stanowisko wbrew swojej woli wyłącznie na mocy orzeczenia sądu, opartego na przepisie ustawy.</p>	
232.		Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSIP VOTUM	<p>Rekomenduje się wprowadzenie do ustawy zakazu kandydowania przez członka KRS w czasie jej kadencji, a także przez członków jego najbliższej rodziny, na stanowisko w sądzie wyższego rzędu albo w innej gałęzi sądownictwa.</p> <p>Konieczne jest wprowadzenie ograniczenia zasiadania w KRS wyłącznie do jednej kadencji, aby zapewnić, że nie będą ponownie tworzyć się układy pomiędzy członkami KRS.</p>	Uwaga niezasadna
233.		Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie	<p>Ustawa nie reguluje sposobu przeprowadzania kampanii wyborczej. Prowadzenie kampanii wyborczej w skali całego kraju wymaga środków finansowych. Wydaje się, że ustawa była napisana pod dwa największe stowarzyszenia sędziowskie, które dysponują grantami. Zatem one na samym starcie będą uprzywilejowane.</p> <p>Samo założenie prowadzenia jakiejś formy kampanii wyborczej, wymuszonej przecież i oczywistej w proponowanym systemie wyboru członków KRS, jest sprzeczne z art. 178 § 3 Konstytucji, który stanowi m.in., że sędzia nie może prowadzić działalności publicznej nie dającej się pogodzić z zasadami niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Prowadzenie takiej kampanii w jakiegokolwiek formie prowadzić będzie do powstania swego rodzaju klienteli kandydata</p>	Uwaga niezasadna
234.		Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie	<p>Na dzień dzisiejszy nie ma żadnych prawnych konieczności do zmiany ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa. Niekonstytucyjna Rada została zlikwidowana w 2018r. Jeżeli więc mówimy o zmianie tych przepisów, to nie wynikają one z uwarunkowań prawnych wynikających z Konstytucji lub umów międzynarodowych, ale chęci przyjęcia odmiennych rozwiązań. Obecnie obowiązująca ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa jest zgodna z Konstytucją, co stwierdził Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 25 marca 2019 r., K 12/18. Tym samym szeroko prezentowane w uzasadnieniu projektu argumenty, że jest inaczej, są oczywiście błędne i nie mogą w sposób rzeczywisty uzasadniać zmiany ustawy.</p>	Uwaga bezprzedmiotowa.

			<p>Projektodawca wychodząc z tych błędnych założeń, dokonał kolejnego nieuprawnionego założenia, znajdującego odzwierciedlenie w proponowanych zapisach, że sędziowie powołani przez Prezydenta RP, przy udziale Krajowej Rady Sądownictwa w obecnie obowiązującym stanie prawnym, są sędziami gorszego rodzaju, skoro zostali w projekcie pozbawieni np. praw co do zgłaszania kandydatów. Arbitralne przyjęcie takich rozwiązań, jest nie tylko nieuzasadnioną dyskryminacją, lecz stanowi wprost wkrócenie w wyłączne uprawnienia Prezydenta RP do powoływania sędziów wskazane w art. 144 ust. 3 pkt 17) i art. 179 Konstytucji.</p> <p>Projekt nie bierze również pod uwagę szeroko publicznie dyskutowanych problemów Wymiaru Sprawiedliwości wynikających m.in. z braku zaufania do sędziów oraz wzmiankowanego już braku społecznej kontroli nad powoływaniem kadry sędziowskiej. Teza projektodawcy, iż powrót do systemu gdzie to sędziowie będą decydować ostatecznie o nominacji innych sędziów bez mechanizmów kontrolnych ze strony innych władz, pozwoli na odbudowę zaufania do Wymiaru Sprawiedliwości jest z gruntu błędna. Przyjęcie zatem projektowanych przepisów nie osiągnie zamierzonych celów.</p>	
235.		Ogólnopolskie Zrzeszenie Sędziów „Sędziowie RP”	<p>Zrzeszenie porusza kwestię braku uregulowania kwestii kampanii wyborczej w zakresie wyboru do KRS, zwracając uwagę, że prowadzenie jakiegokolwiek formy kampanii wyborczej, wymuszonej przecież i oczywistej w proponowanym systemie wyboru członków KRS, jest sprzeczne z art. 178 ust. 3 Konstytucji, który stanowi m.in., że sędzia nie może prowadzić działalności publicznej nie dającej się pogodzić z zasadami niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Prowadzenie takiej kampanii w jakiegokolwiek formie prowadzić będzie do powstania swego rodzaju klienteli kandydata. Przekonywanie przez niego do głosowania na swoją kandydaturę może się wiązać ze składaniem równego rodzaju obietnic, bardziej lub mniej konkretnych, a niewykluczone, że może być związane ze stosowaniem nacisków różnego rodzaju, przez osoby stojące wyżej w hierarchii sądowej.</p>	Uwaga niezasadna.
236.	OSR	Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSIP VOTUM	<p>W procesie legislacyjnym istotne znaczenie ma ocena wpływu projektowanej regulacji na otoczenie prawne i społeczne, w której kluczową rolę pełni analiza przewidywanych skutków społecznych i gospodarczych oraz prowadzenie polityki w oparciu o dowody analityczne.</p> <p>64. W punkcie 2 OSR projektodawca wskazuje, że projektowana ustawa ma na celu dostosowanie przepisów ustawowych do standardów określonych w orzeczeniach TSUE, ETPCz, SN i NSA. Rekomenduje się wymienienie i opisanie tych standardów. Zasadne jest też opisanie, w jaki sposób standardy te są naruszane oraz omówienie skali problemu z odniesieniem do wartości liczbowych. Projektodawca powinien ustalić praktyczny wymiar problemu i wskazać ile spraw zostało zakończonych bądź toczy się przeciwko Polsce przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka w kontekście problemu z punktu 1 OSR. Z bazy danych ETPCz wynika, że od początku 2019 roku do dnia 4 listopada 2023 r. na 472 skargi, które wpłynęły w tym czasie na Polskę i dotyczyły naruszenia art. 6 Konwencji, zakomunikowano Polsce 171 skarg (niejednokrotnie w jednym komunikacie wymienionych jest wiele skarg; liczone osobno każdą skargę, nie komunikaty) zarzucających naruszenie tego przepisu poprzez udział w składzie orzekającym sędziego powołanego po 2017 roku. 118 z nich dotyczyło sędziów SN, w tym byłej Izby Dyscyplinarnej. 5 dotyczyło sędziów sądów administracyjnych. Do sędziów sądów powszechnych odnosiło 48 skarg. Z tej liczby 0 (zero) odnosi się do asesorów sądowych, 0 (zero) odnosi się do sędziów sądów rejonowych. Dodatkowo 0 (zero) dotyczących sędziów sądów powszechnych zostało jak na tę chwilę uwzględnionych. Zasadne jest też podanie liczby orzeczeń sądów, w których stwierdzono naruszenie standardu niezawisłości lub bezstronności w ramach testu z art. 42a p.u.s.p.</p> <p>65. W punkcie 4 OSR nie dokonano wystarczającej identyfikacji adresatów interwencji legislacyjnej. W art. 3 ust. 2 proponuje się, że prawo poparcia zgłoszenia kandydata oraz kandydowania na członka Rady nie przysługuje sędziom powołanym po 2018 r. Konieczne jest bazowanie na danych liczbowych i oszacowanie:</p> <p>a. liczby sędziów powołanych po 2018 r. w ramach szczebli wymienionych w punkcie 4 OSR (w wierszu</p>	Uwaga zasadna

			<p>„sędziowie”) jako grupy szczególnie dotkniętej efektem interwencji legislacyjnej;</p> <p>b. liczby sędziów z art. 106xa p.u.s.p. powołanych na skutek przekształcenia stanowiska asesora sądowego.</p> <p>66. Jak wynika z raportu analizy Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka35 w okresie od 2018 r. do sierpnia 2023 r. Prezydent powołał na wniosek KRS 2204 osoby na stanowiska sędziów wszystkich rodzajów sądów (powszechnych, administracyjnych i wojskowych) wszystkich szczebli (od sądów rejonowych po Sąd Najwyższy i Naczelny Sąd Administracyjny). Najwięcej nowo powołanych sędziów objęło stanowiska w sądach rejonowych (988 osób) oraz w sądach okręgowych (876). Powołania asesorów na stanowiska sędziowskie stanowią 19% wszystkich powołań w analizowanym okresie. Byli asesorzy (art. 106xa p.u.s.p.) stanowią przy tym 43% nowo powołanych sędziów sądów rejonowych tj. około 425 osób.</p> <p>67. Istotne jest, że grupa 425 byłych asesorów podlegała innej procedurze niż sędziowie powołani w trybie konkursowym, a proponowana regulacja obejmie tę grupę. W OSR nie dokonano analitycznego przedstawienia prognozowanych skutków podejmowanych działań, pozwalającego na identyfikację najważniejszych szans i ryzyk, jakie niesie ze sobą projektowana regulacja. Należy przeprowadzić analizę korzyści i kosztów płynących z pozbawienia tej grupy biernego prawa wyborczego. Wymaga również wyjaśnienia, czy orzecznictwo, na które powołuje się projektodawca, dotyczyło braku niezawisłości lub bezstronności sędziów z art. 106xa p.u.s.p. i jakie są przyczyny pozbawienia ich biernego prawa wyborczego. Rekomenduje się uzupełnienie OSR o porównanie i wyważenie kosztów oraz korzyści związanych z legislacyjną interwencją.</p> <p>68. Szerszego omówienia w punkcie 2 OSR i uzasadnieniu (k.35) wymaga problem, który zdaniem projektodawcy leży u podstaw art. 3 ust. 2. Wyjaśnić należy istotę i cel projektowanego rozwiązania oraz spodziewane skutki społeczne i finansowe. Należy przedstawić założenia przyszłej regulacji mającej na celu rozwiązanie problemu sędziów powołanych z udziałem KRS po 2018 r. celem oceny spójności pożądanego systemowego rezultatu. Projektodawca powinien szczegółowo omówić przyczyny pozbawienia części sędziów wyłącznie biernego prawa wyborczego i pozostawienia im czynnego prawa wyborczego w oparciu o dane liczbowe pod kątem zasady proporcjonalności. Należy też rozważyć, czy projektowana regulacja jest środkiem niezbędnym dla osiągnięcia zakładanych celów. Skoro cel projektu opiera się na orzecznictwie trybunałów i prawie UE, należy ustalić, czy zaproponowane regulacje nie wykraczają poza niezbędne minimum.</p> <p>69. W punkcie 3 OSR należy opisać, jakie działania naprawcze zostały podjęte przez władze krajowe w następstwie orzeczeń powołanych przez projektodawcę. Zaleca się także wskazanie, jakie są procedury powoływania członków rad sądownictwa w poszczególnych państwach członkowskich.</p> <p>70. Rekomenduje się przeprowadzenie analizy, czy istnieje możliwość wystąpienia w przyszłości negatywnego zjawiska w postaci kwestionowania składu nowej Rady wyłonionej z pominięciem przedstawicieli dużej części środowiska oraz prawdopodobieństwa jego wystąpienia. Z tego powodu konieczne jest szerokie wyjaśnienie powodów, którymi kierował się projektodawca akceptując tego typu potencjalne zagrożenie dla nowego systemu.</p>	
237.		Ogólnopolskie Zrzeszenie Sędziów „Sędziowie RP”	<p>W punkcie 6 Oceny Skutków Regulacji - wpływ na sektor finansów publicznych nie wskazano żadnych szacowanych skutków wpisując w każdej rubryce b.d. (brak danych). Jednocześnie jednak w rubryce poniżej „Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń” wskazano, że ustawa spowoduje zwiększenie wydatków na skutek funkcjonowania Rady Społecznej (koszty te ukształtują się w przedziale od 50 tys. zł do 100 tys. zł na rok) oraz organizacji wyborów sędziów-członków KRS (uwzględniając, że wybory te będą przeprowadzane przy wykorzystaniu struktury organizacyjnej sądów, a także fakt, że krąg osób uprawnionych do udziału w głosowaniu jest stosunkowo nieliczny, można przyjąć, że kwota omawianych wydatków, w relacji do wydatków budżetu państwa, będzie marginalna).</p> <p>OSR projektu nie zawiera w ogóle wyjaśnienia, jakie były wyjściowe założenia do dokonania takich</p>	Uwaga zasadna

			<p>szacunków, oraz w jaki sposób obliczono te szacunkowe kwoty. Zapisane w OSR wy tłumaczenie, świadczy o braku merytorycznego przygotowania projektu od strony finansowej, czy też lekceważenia tego aspektu zmiany ustawy przez projektodawcę, który zdaje się nie rozumieć lub świadomie pomniejszać rolę publicznych wydatków i zasady ich wykorzystywania w państwie prawa.</p> <p>Projektodawca z niewiadomych przyczyn w ogóle nawet nie spróbował oszacować zgodnie obowiązującymi regułami tworzenia OSR wpływu projektu na budżet państwa, związany z organizacją wyborów i nowymi zadaniami PKW. W tym kontekście należy zwrócić uwagę m.in. na fakt organizacji obligatoryjnego wysłuchania publicznego - art. 11 c ust. 23 ustawy o KRS, który bez wątplenia nigdy nie będzie bezkosztowy. Podobnie jak i organizacja głosowania. Przy organizacji głosowania tradycyjnego bez wątplenia powstanie znaczny koszt wydruku kart do głosowania, koszt ich kolportażu, koszt obsługi komisji skrutacyjnych, a przy głosowaniu elektronicznym koszt zakupu lub organizacji sprzętu komputerowego, bezpiecznych łączy, tokenów do głosowania - konieczne bowiem będzie posługiwanie się podpisem elektronicznym, który nie wszyscy sędziowie jeszcze posiadają. Koszty takie są możliwe do oszacowania i będą to koszty realne, więc zbywanie tego stwierdzeniem, że w relacji do wydatków budżetu państwa będą to koszty marginalne, zdaje się świadczyć o całkowitym zlekceważeniu tych kosztów. Nasuwa się oczywisty wniosek, że większość wydatków w budżecie państwa jest pojedynczo marginalna w stosunku do całego budżetu, ale idąc tym tokiem rozumowania, można przyjąć, że nie trzeba oceniać takich skutków również przy każdej pojedynczej pozycji w budżecie państwa, a to oczywiście jest wniosek całkowicie fałszywy.</p>	
238.	Propozycje dodatkowych regulacji	Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSIIP VOTUM	Na marginesie Stowarzyszenie zauważa, że skuteczne rozwiązanie przewidywał w tym zakresie projekt senacki, nakazując udostępnienie stron internetowych SN oraz NSA dla przedstawienia profili kandydatów (art. 11b ust 5 projektu senackiego). Rozwiązanie to powinno być recypowane do aktualnego projektu.	Uwaga niezasadna
239.		UODO	Choć w projekcie, art. 11c ust. 9, 11 i 12 u.k.r.s., w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 2 projektu, Projektodawca określił zakres informacji (danych), które zostaną zamieszczone w: zgłoszeniu kandydata na członka Krajowej Rady Sądownictwa, wykazie sędziów popierających zgłoszenie kandydata na członka Krajowej Rady Sądownictwa oraz wykazie obywateli popierających zgłoszenie kandydata na członka Krajowej Rady Sądownictwa (pozostawiając szczegółowe kwestie do doprecyzowania w rozporządzeniu, które - zgodnie z art. 11f u.k.r.s., dodawanym przez art. 1 pkt 3 projektu - ma być wydane przez Ministra Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej), to nie uregulował zagadnienia sposobu postępowania z tymi dokumentami (zawierającymi dane osobowe) po zakończeniu wyborów członków Krajowej Rady Sądownictwa. Niewystarczający w tej mierze jest art. 11c ust. 8 w zw. z 9, 11 i 12 u.k.r.s., w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 2 projektu, gdyż samo przekazanie Państwowej Komisji Wyborczej zgłoszeń kandydatów na członków Krajowej Rady Sądownictwa (wraz z wykazami sędziów albo obywateli popierających zgłoszenia kandydatów na członków Krajowej Rady Sądownictwa) celem przeprowadzenia przez ten organ wyborczy - stosownie do dyspozycji art. 11g ust. 1 u.k.r.s., dodawanego przez art. 1 pkt 3 projektu - wyborów członków Krajowej Rady Sądownictwa nie statuuje uprawnienia Państwowej Komisji Wyborczej do przetwarzania (w tym przechowywania -art. 4 pkt 2 RODO) danych osobowych znajdujących się w powyższych dokumentach po zakończeniu procedury wyborczej. Problem ten odnosi się przy tym nie tylko do zgłoszeń kandydatów na członków Krajowej Rady Sądownictwa (wraz z wykazami sędziów albo obywateli popierających zgłoszenia kandydatów na członków Krajowej Rady Sądownictwa), ale także kart do głosowania (art. 11d ust. 2 pkt 2 u.k.r.s., w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 2 projektu), głosów, protokołów wyborczych sporządzanych przez komisje skrutacyjne i list głosujących (art. 11g ust. 3 u.k.r.s., dodawany przez art. 1 pkt 3 projektu), które również podlegają przekazaniu Państwowej Komisji Wyborczej (art. 11g ust. 3 u.k.r.s., dodawany przez art. 1 pkt 3 projektu). Jeśli więc zamiarem Projektodawcy jest, by powyższe dokumenty nie podlegały usunięciu (zniszczeniu) po zakończeniu procedury wyborczej, winien uzupełnić projekt o przepisy normujące zasady i okres ich	Uwaga niezasadna

			retencji (przechowywania).	
240.		Stowarzyszenie Defensor iuris	Co więcej, potrzebnym wydaje się wprowadzenie kolejnego przepisu przejściowego, zgodnie z którym, postępowania wszczęte do czasu wyłonienia składu Krajowej Rady Sądownictwa w procedurze ukształtowanej w myśl projektowanej ustawy nowelizującej zostają zawieszane do czasu rozpoczęcia działalności przez Krajową Radę Sądownictwa w myśl art. 3 ust. 3 projektowanej ustawy nowelizującej. Oczywistym jest, że w tym zakresie powinno się uczynić zadość zasadzie dyskontynuacji prac dotychczas wadliwie ukształtowanej Krajowej Rady Sądownictwa, bowiem tylko w ten sposób zapewni się cele, o których mowa w uzasadnieniu tego przepisu w opiniowanym projekcie Stowarzyszenie proponuje zatem dodanie przepisu oznaczonego jako art. 5, zaś dotychczasowe art. 5 i art. 6 projektowanej ustawy otrzymałyby numerację odpowiednio art. 6 i art. 7: „Art. 5 Postępowania, o których mowa w przepisie poprzedzającym ulegają zawieszeniu do czasu rozpoczęcia działalności przez Radę wyłonioną w procedurze ukształtowanej niniejszą ustawą	Uwaga niezasadna
241.		HFPCz	Przepisy ustawy powinny odpowiadać na zagadnienia związane z możliwością wycofania poparcia pod kandydaturą sędziego i konsekwencjami tego zdarzenia dla statusu kandydata.	Uwaga zasadna
242.		HFPCz	Dodatkowo, przepisy ustawy o KRS winny wskazywać, że sędzia podlega wyłączeniu z urzędu z rozpoznawania indywidualnych spraw dotyczących sędziów, którzy udzielili mu poparcia	Uwaga niezasadna.
243.		HFPCz	Na podobnych zasadach do Rady Społecznej (a więc bez prawa udziału w głosowaniu) w postępowaniach przed KRS powinien uczestniczyć przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oraz Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego. Rozwiązanie to w silniejszej mierze pozwoliłoby odzwierciedlić w toku postępowania przed KRS poglądy wyrażane przez te organy. Obecnie nie jest bowiem faktycznie możliwe, aby w każdym posiedzeniu KRS uczestniczyli piastunowie ww. urzędów.	Uwaga niezasadna.
244.		HFPCz.	Osoby wchodzące w skład Rady Społecznej (albo uczestniczące w posiedzeniach KRS bez prawa udziału w głosowaniach) powinny otrzymać na gruncie omawianej ustawy prawo do otrzymywania diety za udział w posiedzeniu KRS, niezależnie od tego, czy mieszkają poza miejscowością, w której odbywa się posiedzenie KRS. Zdaniem HFPC wynagrodzenie osób biorących udział w obradach KRS jest jedną z gwarancji tego, że powierzone im obowiązki będą one wykonywały z należytą starannością.	Uwaga zasadna.
245.		HFPCz	Projekt nie zawiera regulacji odnoszących się do bytu uchwał podjętych przez tzw. nową KRS, wnioskujących o powołanie na urząd sędziego określonej osoby, które dotychczas nie zakończyły się podjęciem przez Prezydenta RP postanowienia o powołaniu sędziego. W ocenie HFPC kwestia ta wymaga odrębnego uregulowania. Ustawodawca, wobec powszechnych zastrzeżeń do niezależności tzw. nowej KRS, uprawniony jest do przyjęcia rozwiązań prawnych usuwających z systemu prawnego uchwały, które nie zakończyły się aktem powołania na urząd sędziowski. Alternatywnym rozwiązaniem może być wyposażenie KRS w kompetencję do wznowienia postępowania w sprawach zakończonych przyjęciem takich uchwał albo zawieszenie ich skuteczności do momentu walidacji lub odmowy walidacji przez prawidłowo obsadzoną KRS	Uwaga niezasadna.
246.		Sędzia Sądu Okręgowego w Suwałkach Piotr Szydłowski	Oczywistymi zarzutami wobec projektu ustawy są kwestie naruszenia konstytucji tj. skrócenie kadencji KRS, czy wyłączenie części sędziów od kandydowania i nawet poparcia kandydata, <u>takie zarzuty będą miały charakter powszechny są oczywiste i nie wymagają dodatkowego uzasadnienia</u> . Projektodawcy chyba chcą sprowokować veto prezydenckie projektując takie rozwiązanie trudno uznać, że spodziewają się, iż mogłyby te rozwiązania zyskać akceptację konstytucyjną. Inną kwestią jest błąd aksjologiczny – ustawa, wbrew twierdzeniom pomysłodawców, nie będzie stanowiła podstaw do uznania, iż mamy do czynienia z pełną transparentnością czy demokratyzacją procedury wyboru członków.	Uwagi bezprzedmiotowe

			<p>Nie można jej przepisów oceniać bez oparcia w realiach.</p> <p>Propozycja – akcentując niekonstytucyjność przepisów projektu ustawy, proponuję ją uzupełnić o następujące rozwiązanie.</p> <p>I „członkowie KRS w ciągu 8 lat od chwili objęcia mandatu nie mogą kandydować na etat sędziego na żadnym poziomie sądów powszechnych, wojskowych i administracyjnych oraz do NSA oraz SN”.</p> <p>Okres 8 letni (2 pełne kadencje) pozwoli uniknąć np. rezygnowania z członkostwa w KRS pod koniec kadencji dla celów indywidualnych, a także zweryfikuje prawdziwość zapewnień o intencjach jakimi kierują się sędziowie chcąc uzyskać mandat w KRS.</p>	
247.		KIRP prof. M. Florczak-Wątor	<p>Uchwała Państwowej Komisji Wyborczej powinna również określać inne kwestie wiążące się z wyborami, takie jak np. zasady prowadzenia kampanii informacyjnej przez sędziów kandydujących do Krajowej Rady Sądownictwa czy zasady finansowania tej kampanii. Obecnie projektowana regulacja prawna w żaden sposób do kwestii tych się nie odnosi. Tymczasem oczywistym jest, że kandydaci ubiegający się o wybór do składu Krajowej Rady Sądownictwa muszą w jakiś sposób budować poparcie dla swojej kandydatury wśród sędziów, którzy będą wyboru dokonywać, a także muszą informować o swoich kompetencjach, doświadczeniu i ewentualnie innych przymiotach, które w procesie podejmowania decyzji wyborczej mogą mieć znaczenie. Wsparcia finansowego zapewne wymagałby proces zebrania 2.000 głosów poparcia wśród obywateli dla kandydata na członka Krajowej Rady Sądownictwa. Brak regulacji prawnych w tym zakresie w praktyce będzie oznaczał brak jakichkolwiek ograniczeń w zakresie prowadzenia kampanii informacyjnej czyjej finansowania.</p>	Uwaga niezasadna
248.		SO Warszawa	<p>Sam tryb przeprowadzenia wyborów pozostaje nieuregulowany (kwestia kampanii wyborczej, uprawnień kandydatów i ograniczeń z tym związanych, np. bezpłatnego urlopu - kandydat nie powinien prowadzić kampanii w czasie pracy).</p>	Uwaga niezasadna
249.		SO w Warszawie	<p>W przepisach ustrojowych dot. KRS należałoby rozważyć wyłączenie możliwości udziału członka KRS w procedurach konkursowych w okresie sprawowania mandatu</p>	Uwaga niezasadna
250.		Sędzia Hanna Kafłak-Januszko	<p>Sędzia stwierdza, że nieadekwatna jest ocena projektodawców, zgodnie z którą tryb wyboru członków KRS wymaga zmiany z uwagi na upolitycznienie tego organu.</p> <p>Udział NGO w procesie formowania Rady został oceniony przez wnoszącą uwagi negatywnie.</p> <p>Wnosząca krytykuje Radę Społeczną i zauważa, że brak jest przepisów regulujących sposób jej procedowania.</p> <p>Wnosząca w wątpliwość poddaje możliwość zgłoszenia kandydata przez grupę obywateli, środowisko naukowe oraz organy samorządów zawodów prawniczych. Wnosząca określa art. 3 ust. 2 projektu jako że fundamentalnie naruszający praworządność szeroko rozumianą.</p>	Uwagi bezprzedmiotowe
251.	Uwagi DO UZASADNIENIA	Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSiP VOTUM	<p>Uzasadnienie projektu ustawy nie zawiera szczegółów dotyczących powodów projektowanego kształtu osobowego Rady Społecznej. Wskazano zaledwie, że jej skład powinien być możliwie profesjonalny, aby mogła wywiązać się z powierzonego jej zadania. Aprobując wskazane postulaty należy zaznaczyć, że sam profesjonalizm członków Rady Społecznej nie jest wystarczający dla stwierdzenia, że organ ten będzie właściwie spełniał swoje zadania. Dla zapewnienia otwartego udziału organizacji obywatelskich i zawodowych w formułowaniu strategii reform w sądownictwie oraz w celu zagwarantowania obiektywizmu w procesie ich monitorowania oraz pełnej kontroli społecznej procesu nominacyjnego sędziów niezbędne jest również zapewnienie szerokiej i niewykluczającej reprezentacji podmiotów istotnych dla obrotu prawnego. Dopiero wówczas Rada Społeczna będzie mogła zostać uznana za istotnego gwaranta wspomagającego przestrzeganie zasad niezawisłości sędziów i niezależności sądów oraz być wyrazem obywatelskiego współdziałania i współodpowiedzialności za decyzje Krajowej Rady Sądownictwa.</p>	Uwaga niezasadna
252.		Ogólnopolskie	<p>Obecnie obowiązująca ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa jest zgodna z Konstytucją, co stwierdził</p>	Uwaga niezasadna

		Zrzeszenie Sędziów „Sędziowie RP”	Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 25 marca 2019 r., w sprawie K 12/18. Nie ma więc prawnej konieczności dokonywania zmiany ustawy. Tym samym szeroko prezentowane w uzasadnieniu projektu argumenty, że jest inaczej, są oczywiście błędne i nie mogą w sposób rzeczywisty uzasadniać zmiany ustawy. Proponowany projekt jest więc podyktowany jedynie chęcią przyjęcia odmiennego rozwiązania od obecnie obowiązującego.	
--	--	-----------------------------------	--	--